

سنڌي براهوي لغت

ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهي

سنڌي لئنگويج اٿارٽي

سنڌي براهوي لغت

ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهي

سنڌي لئنگويج اٿارٽي

سنڌي لئنگويج اتارتيءَ جو ڪتاب نمبر (91)

سڀ حق ۽ واسطا محفوظ

سنڌي براھوي لغت

ايم ايڇ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهی

پاران

مصنف:

پهريون

ڇاپو:

2004ع

سال:

200 روپيا، 10 ڊالر، 6 پائونڊ

قيمت:

Catalogue Reference

Brohi Dr. Dad Muhammad Khadim

Sindhi Brahvi Lughat

Brahvi Language

Sindhi Language

Sindhi Language Authority

ISBN:969-8194-73-6

Sindhi Brahvi Dictionary

By: Dr. Dad Muhammad Khadim Brohi

Edition: First, 2005

Published by: Sindhi language Authority, National Highway,
Hyderabad 71000 Sindh, Pakistan

Tel: 0221-9240050-53

Fax: 0221-9240051

E-mail: sindhila@yahoo.com, sindhila1@hotmail.com

Website: www.sindhila.com.pk

Printers: Sindhica Academy, Karachi.

Price: Rs. 200/=, \$ 10, £ 6

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

ناشر طرفان

ٻوليون پنهنجي اندروني بناوت ۽ گهاٽڻي جي ڪري تبديل ٿيڻ سان گڏ، ٻاهرين اثرن يعني سياسي، سماجي ۽ اقتصادي تبديلين، انقلابن ۽ ڀرپاسي جي علائقن توڙي ساڳين حدن اندر استعمال ٿيندڙ ٻين ٻولين کان به متاثر ٿي تبديل ٿينديون رهنديون آهن. تنهنڪري نهايت ضروري آهي ته ٻولين جي اهڙي تبديل ٿيندڙ صورتحال کي محفوظ ڪرڻ ۽ جائزو وٺڻ لاءِ مختلف ٻولين جون ٻه ٻوليائي (bilingual) ۽ گهڻ ٻوليائي (multilingual) لغتون تيار ڪري شايع ڪرايون وڃن، ته جيئن هڪ ئي سماج ۾ مروج مختلف ٻولين جي هڪ ٻئي کي لفظ ۽ اصطلاح ڏيڻ وٺڻ جي صلاحيت ۽ انهن ۾ ٿيندڙ تبديليون به ريكارڊ ۾ آڻي سگهجن. اهڙي ضرورت کي محسوس ڪندي، سنڌي لئنگويج اتارتيءَ پاران گهڻ مقصدي ۽ گهڻ ٻوليائي لغتن جي تياري ۽ اشاعت جو ڪم شروع ڪيو ويو آهي. هيءُ سنڌي براهوي لغت پڻ ان سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي.

براهوي ۽ سنڌي ڳالهائيندڙن جا پاڻ ۾ گهرا لاڳاپا آهن. براهوي زبان جي تعليمي ۽ سرڪاري حيثيت نه جهڙي ۽ استعمال گهٽ هئڻ ڪري ايندڙ دؤر ۾ کيس خطرا لاحق آهن. اهڙين ٻولين جون، ٻين ترقي پذير ٻولين سان گڏ تقابلي لغتون تيار ٿيڻ ڪري ايندڙ ڏکڻي وقت ۾ انهن کي مڪمل طور ختم ٿيڻ کان بچائي سگهيو. سنڌ ۾ براهوي ڳالهائيندڙن جو وڏو انگ موجود آهي، جڏهن ته بلوچستان ۾ براهوين جي علائقن ساراوان ۽ جالوان، (جنهن ۾ قلات، لس ٻيلي، پندران وغيره جا علائقا اچي وڃن ٿا) ۾ سنڌي ڳالهائيندڙ به موجود آهن ۽ خود براهوي ڳالهائيندڙ به سنڌي ٻوليءَ کان واقف آهن ۽ ڪنهن حد تائين

روزمره جي استعمال ۾ آئين ٿا. هن لسانياتي ۽ جاگرافيائي لاڳاپي جي ڪري پنهنجي ٻولين تي وڏو اثر پيو آهي.

هن لغت جي اشاعت سان براهوي ۽ سنڌي ٻوليءَ جي تقابلي لسانياتي، اڀياس ۾ وڏي مدد ملندي. ان کان سواءِ اهي براهوي ڳالهائيندڙ، جيڪي پنهنجن ٻارن کي ابتدائي تعليم سنڌيءَ ۾ ڏيارين ٿا، انهن جي ٻارن لاءِ پڻ رهنما لغت طور ڪم ڏيندي. ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهيءَ وڏي محنت ۽ جفاڪشيءَ سان هيءَ لغت تيار ڪئي آهي. هن کان اڳ اٿارٽيءَ پاران سندس ڪتاب ’براهوي ۽ سنڌي ٻوليءَ جو تقابلي جائزو‘ پڻ ڇپائي پڌرو ڪيو ويو هو. هن لغت جي اشاعت سان، هن موضوع کي اجاڻ ۽ چڱي نموني سمجهڻ ۾ مدد ملندي.

هيءَ لغت ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهيءَ اٽڪل 8 (اٺ) سال اڳ اداري کي تيار ڪري ڏني هئي، جيڪا نه ڄاڻ ڪهڙن سببن ڪري ڇپجي نه سگهي. اسان ننڍين ٻولين خاص ڪري مستقبل ۾ ختم ٿيڻ جي خطري هيٺ ايندڙ ٻولين (endangered languages) جي اهميت کي نظر ۾ رکندي هن لغت کي پنهنجي ترجيح ۾ شامل ڪري اوهان جي هٿن تائين پهچائي رهيا آهيون.

سنڌي لئنگويج اٿارٽي، ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهيءَ جي نهايت ثورائتي آهي، جنهن اسان سان مڪمل سهڪار ڪيو. هن لغت جي ايڊيٽنگ ۽ پروف ريڊنگ لاءِ پروفيسر ڊاڪٽر امداد علي بروهيءَ جا پڻ نهايت ثورائتا آهيون، جنهن پنهنجي مصروفيتن مان وقت ڪڍي هيءَ لغت وقت سر مڪمل ڪري ڏني. اميد آهي ته لسانيات جي شاگردن لاءِ هيءَ لغت نهايت ڪارائتي ثابت ٿيندي.

پيش لفظ

سنڌ ۾ سنڌيءَ سان گڏ استعمال ٿيندڙ ٻين ٻولين جي اهميت کي محسوس ڪندي، سنڌي ٻولي ۽ ٻين پاڙيسري ٻولين جي لسانياتي ڳانڍاپي کي سمجهڻ لاءِ، سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري پاران راقم کي سنڌي براهوي لغت تيار ڪرڻ جي صلاح ڏني ويئي. هن لغت جي تياريءَ ۾ مون سنڌي ۽ براهوي ٻولين جي مختلف لغتن جو مطالعو ڪيو. خاص طور ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ صاحب جي پنج جلدي جامع سنڌي لغات ۽ پروفيسر عزيز مينگل جي اردو براهوي لغات مطالعي هيٺ رهيو. ڊاڪٽر بلوچ صاحب واري سنڌي لغات ۾ سنڌي ٻوليءَ جي مختلف محاورن ۾ مختلف نموني سان استعمال ٿيندڙ لفظ پڻ پيش ڪيا ويا آهن، ان کان علاوه ڪجهه مثال ۽ پهاڪا پڻ شامل ڪيل آهن. مون ڪوشش ڪري سنڌي ۽ براهوي ٻوليءَ جي معياري محاورن ۾ استعمال ٿيندڙ لفظن سان گڏ براهوي زبان جي سنڌ ۾ استعمال ٿيندڙ محاورن جا لفظ به شامل ڪيا آهن ته جيئن سنڌ ۾ استعمال ٿيندڙ سنڌي براهوي محاورن جي لفظن کي به محفوظ ڪري سگهجي.

هن لغت ۾ مون براهوي لفظن کي سنڌي الف ب ۾ استعمال ڪيو آهي. ان کان علاوه براهوي زبان جي صورتخطيءَ جي ٻن مخصوص حرفن يعني ڙ ۽ ڻ کي به استعمال ۾ آندو آهي ته جيئن لفظن جي اصليت کان واقفيت حاصل ٿي سگهي. اميد ته ٻنهي ٻولين سان چاهه رکندڙن لاءِ هيءَ لغت ڪارگر ثابت ٿيندي.

آءُ ثورائتو آهيان سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جي چيئرمئن
ڊاڪٽر محمد قاسم ڀڳهڻي صاحب جن جو جن منهنجي هن محنت کي سنڌي
ٻوليءَ جي خدمت سمجهندي اشاعت هيٺ آندو.

ڊاڪٽر داد محمد خادم بروهي
جيڪب آباد

تاريخ 2005-1-5

الف

سنڌي الف ب نا اوليڪو حرف.

آ: بنا، سواءِ، بغير.

آ: ڪَس چوٽ يا ڪَل نا سبب باءِ غان
پيشن مروڪا توار، امرڪ آف، آھ،

بر، بَرڪ، ب.

آب: دير، آسماني دير، ڦرنا دير

آباد: سرسبز، روزي، رزق، اناج دانہ
وراک، وستی، دير تي آباد،

گروڪا ڊغار يا جاگھ، جھ.

آبرو: عزت، ناموس، حيا، شرم
شھرت.

آبائي: باوھڻي، پيرھڻي.

آبتڙ: چڇي، آلتا.

آبشار: مَش آن بروڪا دير، بُوَزان
تموڪا دير نا چشم.

آبا: باوھ، بابا، بابا جان.

آبهوا: ٺھو، موسم، چرڪ.

آبريز: ڦوھارھ، چشڪار، ڪنگ
والا زان.

آبادگار: بزرگ، ڊغار آباد ڪنگ
والا، ڊغار آباد ڪروڪا بندغ.

آبگير: سھدار نا بيماري ناپن.

آبل: چٽ، چوٽ، ٽپ.

آبتدا: شروعات، اول، مھ.

آپارڻ: لار تَنگ، ڊيري آڱوا، خاھر
آپسنگ.

آپوَجھ: سادھ، غريب، مسڪين،
اسارھ.

آپھراڻي: اشتاف، جلدي، رُوَرو.

آپ: آسان، ڦلڪ.

آپاڳ: ڏمبختي، بيبيختي.

آپامڻ: لار ڪنگ، جوش ھلنگ.

آپياس: غور سوچ، جاچ.

آٽ: ڏوڙي، ھميڙي.

آٽان: ڏميڪان.

آٽار: نقل ڪنگ

آٽاوا: اشتافي.

آٽاھڻ: بُوَز ڪو، ٻُلند، بُوَزا.

آٽ: باسني، ٽپش.

آٽباغ: ڀيرو، تابعداري.

آٽحاد: يڪمُشي، ايلمي، آواري.

آٽر: قطب.

آٽش: خاھر، گرمي، باسني.

آٽر: من، جند، روح.

آٽفاق: اتحاد، آواري.

آٽو: بيزار، ڪڪ، ڏمڙ رينگوڪ.

آٽيت: ڪنجوس.

آٽش: بنفنگ، پاننگ.

آٽاھ: شيفيڪو، حر.

اٿس: اثر، فاعده.	اٿلائڻ: بدليو ڪرڻ، ڇڏي ڏيڻ.
اٿنا: نيام ٿي، درميان.	اٿارڻ: پش ڪرڻ، سما ڪرڻ.
آپدا: مصيبت، آفت.	اٿل: لپت، ديرنا برزائين.
آپگهات: خودڪشي، ٽٽي.	اٿلي پوڻ: ڇڏي ڏيڻ.
ڪسڻگ.	اٿت: دلاسه، آسره.
آپار: بيشمار، باز.	اٿ ويهه: پش ٿول.
آپاءُ: بندوبست، تجويز.	اٿ: ساهدار نالعت.
آپت: تين پتتين.	اٿو: ٺٽ.
آپائڻ: پيدا ڪرڻ، غل ڏيڻ.	اٿالو: لشڪر، عمل.
آپت: ڪمائي.	اٿڪڻ: گٽ، لڙوڻ، اڙينگ.
آپتار: پچار، ظاهر ڪرڻ.	قاسينگ.
آپ: تينت، خود.	اٿڪل: اندازا، ڏڪ.
آپراڌ: گناه، قصور.	اٿل: هميشه، قاهر، سوگه.
آپڙڻ: وسينگ، سرمينگ.	اٿڻ: ڪڻڪ جي مانيءَ کي ويل لاءِ.
آپس: تين پتتين.	خشڪ اٿي کي چئبو آهي، بيغو.
آپڪار: مدد، پلائي، جواني.	ڪاٺ تالان ڪرڻ ڪارنائت.
آقري: فقڙنگ، ڦرنگ، ڦرس.	آتيج: نشان، آثار، گمان.
آڦاٽو: پراڻو، سي خلو ڪواري.	اٿل: زياده، وزن، ٻوڙا.
آڦت: بيخي، بلڪل، ڇٽ ڪسڻگ.	اٺ: هُج، ليڙو.
آفت: مصيبت، آزار.	اٺ: هشت.
آجو: آزاد، رهائي.	اٺ پهري: ديءَ ٺن.
آجيان: خوش آمديد، بخيرت.	آٺڙڻ: ديرنا ڪچر شيف ٿولنگ.
آجارت: موڪل، يل ڪرڻ.	آٺاڳ: آهنج، شلوار بند.
آجارو: محصول، پاڙو، ڪرايه.	آٺاڻو: ملڪيت، پونجي، سرمايه.
آجارڻ: صاف ڪرڻ.	آٺار: علامت، نشاني.

اچو: پيهُن.	اجتماع: مُچي، ميڙ، آواري.
اچلڻ: پٽنگ، خَسنگ.	اُجر: ثواب، عيوض.
اچوٽ: ناپاڪ، ڪمڌات.	اُجاز: ويران، پينگ.
احاطو: دائره، حذبندي.	اُجل: موت، قضا.
احباب: دوست، سنگت.	اُجني: پرديسي، پيشن آن ٻروڪ.
احتجاج: اعتراض، مخالفت.	اُچيڻ: آزادي، نجات، چوٽڪاره.
احترام: عزت، مان، ادب.	اُجورو: معاوضو، مزوري.
احتياط: سنڀال، هوشيارِي.	اُچ: آينو.
خيالداري.	اُچڪله: آينوڳ.
احساس: شعور، سمجھ.	اُچان: ناسمجھ، سادہ.
احسان مند: منتوار، ٿوره دار.	اُجهڻ: پسند ٻننگ.
احمق: نادان، گنوک، بيوقوف.	اُجهاگ: بي انت، بي حد.
احوال: خبر، حال احوال.	اُجهو: اُرا، پناه، پوش.
آخري: قديمڪو.	اُج: ملاسي، زهير.
اختلاف: مخالفت، ناٺاهي.	اُجان: داسڪان، اُنگڻ.
آخرڪار: نڌان.	اُج: اشارہ، ڏس، نشان.
اختيار: قبول ڪننگ، مرضي، وس.	اُچار: توار، آواز.
آخرت: قيامت، ايلو جهان.	اُچار: چڻي، ڪٽو.
اخراج: شهر نيكالي، پيشن ڪشنگ.	اُچائڻ: ٽنگ ڪننگ، سُرنگ.
اخراجات: خرچ خرابات.	اُچر: اتوار، دوشنبہ.
اخلاق: شرافت، ادب، نيڪي.	اُچرڇ: حيرت، حيراني، تعجب.
آد: آغاز، شروعات.	اُچام: نشان، هدف.
آدا: ايلُم.	اُچڻ: ٻننگ.
	اُچو: بڙزڪو، بلند، جواننگا.
	اُچ: پيشڪش، ٽنگ.

اُداس: غمگين، پريشان.	اُڏوهي: سُسرہ.
اُدش: مقصد، اُصول.	اُڏڙڻ: ٽڙنگ.
اُدڙ: اوليڪو انسان: حضرت آدم ناپن.	اُڏڪو: خيال، فڪر، انتظار.
اُدڙ: عزت، مان، ادب.	اُڏي: مالش، مُشڪنگ.
اُدني: نيچ، ڪم، حقير.	اُڏي: نسل، بنياد.
اُڏي: ايڙ.	اُڏنگو: نالائق، بدچال، بي وڙ.
اُڏيب: عالم، علم ادب نا ماهر، علم	اُڏڙڻ: ٽيڪ.
ادب نا چاڻوڪ.	اُڏان: بانگ.
اُڏ: نير، ڪپ.	اُڏرگون: خاخر رنگ، چمڪدار.
اُڏرات: نير نڻ.	اُڏيت: ڏک، تڪليف، آزار.
اُڏار: وامر، قرض.	اُڏادو: اراده، خواهش، نيت.
اُڏرنگ: فالج، لقوه.	اُڏارم: آسرات.
اُڏمو: جذب، جوش.	اُڏباب: ڀلو بندغ.
اُڏار: دارو مدار.	اُڏپار: داپاران آبيار.
اُڏر: ٽيڪ، روڪاوت.	اُڏمند: عمدہ، لياقت والا.
اُڏيارو: شرڪت، پائيوار.	اُڏري: ڪارائي، ڦرہ.
اُڏ: اڏ.	اُڏارڙ: جهنگل، بريت.
اُڏامڻ: بال ڪڻنگ.	اُڏارڻو: نرم ڊغار، خُلكُنا ڊغار.
اُڏاڻو: دوءِ تو پُڇ جوڙ ڪڻنگ نا	اُڏو: پيار، انگل، مرضي.
اوزار.	اُڏاس: درخواست، گذارش، منت.
اُڏت: چوٽ، مون والا.	اُڏزو: تمنا، اُميد.
اُڏاوت: بناوٽ، ترتيب، ڊول.	اُڏسي: آهينہ، شيشہ، آڊينڪ، مون
اُڏول: بي خوف، بي خُليس.	هروڪ.
اُڏو: مون آن، روپرو، مون پمون.	اُڏسال: روانہ ڪڻنگ، راھي
	ڪڻنگ.

آرمان: افسوس، فڪر، اُميد.	آستانو: جاگه، اُرا.
آروڙو ڏيڻ: ليو ايتنگ.	اسم: پڻ.
اُره: سين، چاتي.	آسيس: برڪت، راحت، دعا، سڪ.
ارهو: رنجش، ناراضگي.	آسين: نڻ.
آڙ: ٿيڪ، رنڊڪ، رڪاوٽ.	آشا: اُميد، آسره.
آڙانگو: مشڪل.	اُشارو: اشارو، رمز، مام.
آڙپنگ: پهلوان، بيپرواه.	اُشعال: جوش جذبه.
آڙاه: خاخرنا ڏير يا بلومچس.	اُشتهار: اعلان، پڙو.
آڙو: اَللّٰه چڀي.	اُشد: ضروري، سخت.
آڙهڙ: گرمي ناموس، تيرمه.	اُشراف: نيڪ، عزتمند.
آزاد: تيل، آزات.	آشيانو: جاگه، اُرا.
آزار: تڪليف، خُل.	اُصل: حقي، سچ، نچ.
آزخود: تينامون.	اُصلاح: درستگي، سڌاره.
آزلي: اصل آن، آبدي.	اُضافو: زياده.
آزمائش: امتحان، چڪاس.	اضطراب: پريشاني، فڪر.
آزي: منت، ميڙ.	اضطرار: لاچاري، بيقراري.
آزرت: تڪليف، رنجش.	مجبوري.
آزموده: امتحان، چڪاس، تجربو.	اطاعت: تابعداري، غلامي.
آس: اُميد، آسره.	اطلاع: پيغام، خبر.
آسان: آسان، سُبڪ.	اطمينان: تسلي، خاطري، دلچاءِ.
آسائش: آرام، آسرات.	اطوار: عادت، طور طريقه، عاڪ.
اسحقاق: لائق، حقدار، لياقت.	اظهار: پاڪ، صاف.
استدعا: عرض، التجا، گذارش.	اظهار: فاش، ظاهر.
منت.	اعانت: مَدَت، کُمڪ.
آسارو: پيرو، اعتماد.	اعتبار: پيرو، يقين.

اڪر: حرف.	اعتراض: مخالفت، نڪتچيني.
اڪنڊ: ثابت، مڪمل.	اعتماد: يقين، پيُروس.
اڪل: اُٽي، ڦٽ.	اعزاز: عزت، آبرو، مان.
اڪتو: اِشتافي.	اغوا: نَرَفَنگ، دُزَنگ.
اڪن: پاننگ، هيت ڪَننگ.	افواه: هوانه.
اڪ: خاخر.	افضل: اعليٰ، ڀلا، جواننگا.
اگاه: واقفيت، معلومدار.	افكار: فڪر، خيال.
اگرو: بد ذائقه، بي سره.	آقارب: سيال، خاهوت.
اگم: پيشگوئي.	اقرار: قبوليت، انجام.
اگرچ: اگرچ.	اقتدار: طاقت، عهدہ، حڪومت.
اگو: مالڪ، آقا.	اَقوال: سخن، قول، وعده.
اگ: مون والا، اول.	اڪابر: لائق، قابل، هوشيار.
اڳاڻو: قديم، وڃتي، مونيڪو.	اڪاش: آسمان.
اگرو: اِشتافي.	اڪرو: سخت، جوشيله.
اوڳاڙڻ: وصول ڪَننگ.	اڪه: خاندان.
اڳواڻ: پيشگي، اولسرتي.	اڪتفا: پورائي، ڪفايت.
اڳڻي: پيش گوئي.	اڪثر: زياده تر، بازينڪ.
اڳواڻ: رهنما، ڪماش.	اڪڙ: غرور، سُبڪي.
اڳي: مُست، موني.	اڪلاء: تڪميل، پورائي.
اڳياڙي: مون نا حصه.	اڪو: عُت، ڪل.
اڳه: آسره، اُميد.	اڪير: زهير، حُب، اُست نا ڪشش.
اڳن: شلوار بند، آنجه، مُختف.	اڪ: حَن.
اڳه: قيمت.	اڪاڙو: ورزش نا جاگه، جسماني
اڳهاڙڻ: جُهڙانگنگ.	تربيت نا جاگه.
اڳهاڙو: اُست دارو نا قِسم.	اڪاڻي: قصه.

آمدني: ڪماڻي، پيدائش.	آگهاڙو: لوچ، بي پُچ، هُر.
امداد: مدت، ڪُنڪ.	آگَر: هور، اور.
امڪان: شڪ، گمان.	آگَر: پوڄ، خاخر.
آمنگ: اميد، آسره.	آگُونو: پيلاهور.
آمان: پناهه، حفاظت.	آگَن: صحن، آرانامون والا ميدان.
آن: آناج، غلہ.	آل اولاد: خاندان، خاهوت، چُهناڪ.
آناڙي: نادان، جَت، بي چاڻوڪ.	آلات: اوزار.
آئيٽ: ناسازي، مخالفت.	الاچي: قوت.
آنجام: وعده، اقرار، آخر، خاتمه.	آلبته: باقي، آلبته.
آنداز: ڍنگ، ڊول.	آلبيلو: دادلہ، لاغرض، نرالہ.
آندو: ڪور، حافظ، بي غن.	التجا: گذارش، عرض ڪنگ.
آندير: بي انصافي، ڳوٺڙ.	آلاپ: ثوار، گال، هيٺ ڳپ.
بدانتظامي.	آلاڻ: ڦالائي، ڊيري.
انس: محبت، پيار.	آلاڪو: ميلاپ، ملاقات.
انعام: بخشيش، نوازش، ٽيڪي.	آلم: غم، ڏک، پريشاني.
انڪار: ڪاريم ڪنگ آن جواب.	آلوڙو: تَغ نا جھوتہ.
آھ، آخر.	آلتو: چڇي، آلتا.
آنگ: بدن، جسم، جان، عضوه.	الزام: بھتان، تھمت.
آنگل: ناز، نخرہ، لاڊ.	الفاظ: لفظا تا جمع.
آنو: ڪڪڙ نا بيده، رُپئي نا شازدہ.	آلڪو: فڪر، گھڻي.
ھميڪو حصہ، خوابہ.	آلڳ: جتا، علحدہ، يڪ.
آندو: روتينڪ.	آمان: لَم، گوڊي، آئي.
آواڻلي: وقتي، قدير، متڪنو.	آمت: خلقت.
متڪنا.	آمالڪ: ناگيان، ناگمان.
اوٽ: پناهہ، ڍڪ، باھوت.	آمدرفت: ھننگ، بَننگ، ھلچل.

آينگ: ظرف، ناگمان.	اوپرو: پيگانہ.
ايہام: شڪ، گمان.	اوج: عروج، مرتبہ، موج.
ايوان: مڪان، محل، جاگہ.	اوڏو: هميش، خُڙڪ.
	اوڍڻ: ڍڪنگ، پيننگ.
	اورڻ: حال تنگ، بنفنگ.
	اوسارڻ: جوڙ ڪنگ، جاگہ تيار ڪنگ.
	اُوکو: مُشڪل، سخت، ٿڌڪ.
	اُونڌو: چڀي، اُلٽا.
	اوندھ: ٿارمہ.
	آئڻ: هٿنگ.
	آهستي: مدان، قرار.
	آهنيج: تڪليف، ڊُڪ.
	آءِ: اي.
	ايترو: داخس، اوخس.
	ايدانھن: همينگ، اينگ.
	ايداءُ: خُل درد، اُسون.
	ايڪو: اتحاد، ٻڌي، ايلمي، آواري.
	ايندڙ: پروڪ، پروڪاڪ.
	اُپڙڻ: لار ڪنگ، جوش ڪنگ.
	آيو: بس، بننگ.
	آئي: لم گودي.
	آئينو: آئينہ، آدينڪ، مُون هروڪ.
	آيات: قرآن شريف نا صورتاڪ.

ب

سنڌي الف ب ن ا ر ٿي ڪو حرف.

بابا: باوڙه.

باج: محصول، چُونگي.

بادي: ڦڏنا تھو، ڦڏام، وائي.

بار: وزن، ڪيبن، باريئر.

باز پُرس: سوال جواب ھر ڦرنگ، سبب ھلنگ.

بالڪ: چُنڪو چُنا، چوري.

بانڪو: بهادر، پهلوان.

بُڪي: بڪ، بُڪي.

بُڪ: بينگني.

بابُت: واسطو، ڪن.

بابو: باوڙه.

بادي: ريح، ڦڏ، نا تھو.

بازي: گوازي.

بار: وزن، ڪيبن، باريئر.

برسات: ڦر، بارش.

باه: خاخر.

باوڙ: اعتبار، يقين.

بُت: جسم، جان.

بتال: گمراه، گھيرائڻنگ، ڳولينگ.

بنا: سواءِ، بغير، بيڏس.

بُج: پڙه.

بَچت: باقي، بچوڪ.

بانس: گنده بو.

بگيڙن: خراب ڪَننگ.

بَدَرن: طرفان، ڪُنڊان، پاڙه غان.

بَدلو: عيوض، بدلو.

بَدن: جسم، جان.

بَدلي: تبديل، جاگه بدل.

بَرَملا: ڪُلر ڪلا، ظاهر ظهور.

بودو: گنڪ، ساده.

بُجو: وزن، ڪيبن.

برجاءِ: ٺيڪ، پوره.

بُرو: خراب، گنده.

بَرِيَت: نجات، آزادي.

بُولو: بامس تي شاغنگ نا اَس.

زيورس.

بُن: جڙ، ماس، بُنياد.

بُڪيو: مُغنگ، لوڦو.

بَس: ختم، چُپ ڪَننگ.

بالر: بيٺڪر، قرار، آسرات.

باهوڙ: ڪُچڪ ناغو ڪَنگ.

بَرِيَر: بڪ بڪ، بڪواس، پاڇلنگ.

بلا: آفت.

بُگي: هلي گاڏي.

بُونڊ: بَند، هَڊ.	بوهيار: هل هنگام، شور گنگ.
بُن: جڙ، بنياد، ماس.	بيهارڻ: سليفنگ، تورنگ.
بُونڊ: ڦرنا ڦڙي، ڦڙي.	بُهير: همسايه.
بنائڻ: جوڙ گنگ، تيار گنگ.	بئون: تگير، غرور.
بانڪ: زيبا ڪروڪ، زيبا مروڪ.	بيٽل: گمبخت، بدبخت.
بانگ: آڏان.	بيڪس: بيواهه، بي وسيله، لاچار.
بائلو: گئوڪ، نادان.	بيڪ: ڦنڊنگ، پخيري.
بئون: پينگ، ويران.	بيمر: خوف، خليس، خطرہ.
بيئڪ: وڻاخ، مهمان خانہ.	بيٽو: بي بامس.
بيهودو: بداخلاق، واهيات، بي وڙ.	بيهن: سليفنگ، چڪ منگ.
بيچ: هُشي تنگ.	بينپ: پلا مونو ايل، پلا موننگا ايل.
بُخار: ال، ٽپ.	بيمپي: شور، گوڙ، رشي.
برٿو: ڦر ڪروڪ.	بينجه: سوراخ، ٿنگ، ڪڙڪ.
برھ: جٽائي، فراق.	بين: نيام تي.
بُڙڪو: بُڙ بڙ نا توار، بُڙ بڙ نا آواز ڪروڪ.	بينسر: بامس ناس زيور ناپن.
بُسڙ: مش، دز.	بينو: غصه گنگ، مونِي مُٺ گنگ.
بقال: سبزي بها ڪروڪ.	بيونت: ڪم زياده گنگ.
نگڏ: ساز، حسد، ڪينه، هُشينگ.	بيوگي: جتا مروڪ عاشق.
بله: بيوقوف، نادان.	بيون: واقفڪار، دُرستي، پوهيه.
بندرو: مندر (قد والا)، بٽو.	بيهلو: زو، اشتاف، جلدي.
بُنڊ: درخت نا نيام نا هولناپات.	بيهودو: واهيات، گستاخ.
بارنو پات، بُنڊ.	بيٺڻ: وڻي، خالي جاگه.
بُونب (ب): چوڻي، ڪُنڀري.	بيءَ: جاگه، منزل، ٺڪاڻه.

بيھ: آسٽ سبزي نا قِسِر، سَبزي نا
اَس قِسَمَس.

بيھڪ: چڪ سَلَنگ نا حالت ٿي،
دول، بناوٽ، مضبوطي.

بيوھ: جنوزان.

بيھي داڻو: دارو نا اَس قِسِر، دارو نا
اَس قِسَمَس.

ب

سنڌي الف ب نامُستميڪو حرف.

په: اڙت، دو.

پَتاڙ: اراتاڙي ناتوار، ارادوءَ ناتوار.

پاپاڻو: عزيز، رشتيدار، سيال.

پاوڻي آسيال.

پاڻر: آس بج نا قسم، اس تخمر نا

قسم.

پاپورڻ: راست پاننگ، دُرست

پاننگ.

پاتاڻ: هيت ڪَننگ تي روڪاوت.

چَچَ هيت ڪَننگ.

پاڻ: وِونا (عاشق)

پاپو: بزرگ، پيرءُ بَنَدَغ، ڪَماش.

پاجه: رحم، مهر.

پاچ پوچ: چُنڪو چُنڪاڪ.

پاچ: جِتاڻي، بشخَنگ.

پاڏ: پرده، خيرِي، پَتو.

پار: چُنڀا، چوري.

پارڻ: خاخر لَگَنگ، هُشَنگ.

پارهن: ڏوانزده، ڏوانزده، ڏهه

اڙت.

پاڙ: چلم يا نش نا ضرورت.

خواهش.

پاڙاڻ: شوره، پيڻي آ، سورنگا.

پاڪار: دانه، شڪايت، ڪوڪ.

پاڻ: مول، باف.

پال: چُنڀا، چوري.

پالڻ: چُنڪي.

پانپ: بدشڪل، بدصورت، بي سوره.

پانڌاڻ: تعلق، واسط، عزيزي.

سيالي.

پانهو: نوڪر، غلام، ملازم، مي.

پانهن: ڏو، تولوڪ مَسَر.

پاهرو: پيشن والا، آجَنبي، ڊن والا.

ڊنيڻا.

پاهراڙي: پيشن ناخلك، چنڪا

خلڪ.

پاڙي: پوسڪنا برام ڪروڪا

ڪنوار.

پاڻل: چُنڪا مَسَر.

پتڪو: بي آرمي چُرپُر، خواهش.

پُٺ: ساده، بيوقوف، نادان.

پُٺ: آواز، جُفت، ساڙي.

پُٺ: گرمي، تهونا ڪمي، دستارنا

پُٺ.

پَنو: ڪناره، سَنده، نشان.	پَتاک: ڊينگ ڇلنگ، لاف، ڇلنگ.
پَنِي: ڊُغار، آبادي، زمين، مُلڪ.	پَتو: بغير زيور ناخف، ٿڙوڪ خف.
پُوت: مون، ٻُوز.	پَپهري: پيشير، نيمروچ، منجن.
پوتو: چُنڪا درخت، خوشه	پُجو: بُجي، ٻُوج.
پوتِي: سُونائڪر، بوجيڻا دارو.	پُجهڻ: سمجھڻ، پوه مَنڱ.
پوڏ: سيلاب.	پُجي: چُونڱ ريش.
پنهي: هڙتوماڪ.	پڏڻ: ٽفنگ، بند ڪننگ.
پورو: پوره، هَنيني.	پڏڻ: ڊبنگ، ڊڊنگ.
پوڙ: بيدير، ڪتخ.	پڏو: پيرنگا، ڪماش.
پوڙو: ڪر، بي بنوڪ.	پڙ: ٿنگ، سوراخ، ڪڙڪ.
پوک: دُغر، هيٺ.	پڙڏڪ: گوڙ، گهمسان، شور.
پول: گال، هيٺ گپ، ٿران.	پست: آريار، زورئت.
پولي: زبان، دُوشي، بولي.	پَگر: دُغر، هيٺ.
پُھاري: روف.	پُڪي: برام نَادي آن اس دس مست
پَهڪ: چَمڪ، روشن، گروشڪ.	مئائي بشخنگ نار سمس، برام نا
پُئي: هڙتوماڪ، هردوسر.	تياري نا اسه تھوار، رسم.
پيٽ: سما، خبر، معلومداري.	پک: خُمر شاغنگ.
پيڙي: پيڙي.	پَل: قرباني، صدخ، طاقت.
پيڙو: پيڙ.	پلهائڙو: ڪوڊي، ڪوڊي مله گوازي
	نا اسه قسم.
	پلهڻ: آواري، ارقي، جفتي.
	پَن: يَل ڪننگ، ميدان، پونو.
	پُنجو: بُجي ٿنگ، تورنگ.
	پنڏڻ: ٽفنگ، سوگهو ڪننگ.
	پنڊ: گنڊ، پيري.

پ

سنڌي الف ب نا چار ميڪو حرف.
پاپ: بيڪار هيت گپ، ٻڪ ٻڪ،
پيخي، شور.
پاڙ: غرور، ٽڪبر.
پاتي: خاندان، اُرانا آست بندغ،
پاتي.
پاڇ: نرنگ، همپنگ، دُدينگنگ.
پاڇي: سبزي، ترڪاري، بيدير
گتڻ.
پاڇ: پرغنگ، پڻنگ.
پاڏ: بهلو ڪڍ.
پار: بوج، وزن، بار.
پپ: ڦڏ، پتلو ڦڏ.
پيٽو: زور ٽ خاخر نالگنگ
پيڪي: ڌڙڪ، ڌمڪي، هڪل.
پيوت: مش توڙ، مشي، لڙد.
پت: ڊال، برنج.
پت: ديوال، پرده.
پتر: جوڪ، خَل.
پتو: مٽڪن، سڙوڪ، وقتي.
پٽ: دمب، ريك نادينڪ.
پانڊار: گدام، سامان تڻنگ نا
جاگهه.

پانگ: ويران، باروڪ.
پانءِ: اُمرڪ، شايد، مُمڪن.
پانئن: استي عزت تننگ، گس
جوان خواهنگ.
پائيڇو: ايترو نامار، خوارزاده.
پاء: ايلمر.
پائيپي: ايلمي.
پائيوار: حصيدار، شريڪ.
پارو: ڌڙڪنگ والا، ڌڙڪروڪا.
پاڙ: چلهه، ٽنور.
پاڙو: ڪرايه، محصول، چونگي.
پاسن: چمڪنگ، روشن مننگ،
خننگنگ.
پاسن: گرو شڪ تنگ.
پاڪر: خمر، بغل ڪنگ.
پاڪ: بخت، شهر ناپن.
پاڳيو: مالوند آسوده، مالوالا، ماليئا
بندغ.
پاڳو: حصه، ٽڪر، بخش.
پال: مهرباني، جوان، بخت، نصيب.
پان: روشني، حسن، خوبصورتي.
پانپاڙ: ويران، غير آباد.
پانت: نمونو، جنس، طرح، ڊول.
پتڻ: رُلنگ، درٻدر، گمراه.

پِنواتي: ڪاٿر نا هر سينگنگ.

ڪاٿر نا چرخ منگ.

پمرارو: ڪمبخت، بيبخت.

پِن: آثار قديم، قديم، وقتي.

پِن: ڦالني.

پِن: جتا، الڳ، علحده، يڪ.

پِن: ڪافي، ڪهره.

پِنائي: بسنگ، سَوَ فَنگ.

پِنپ: باز تارم، گگ تارم.

پِنپاڙ: پيلا ڍوڪ، خُل.

پِنپلاڻ: گمراه ڪنگ، ريفنگ.

پِنجه: بارنومش.

پِنجهر: لاغر، ڪمزور.

پِنڊڻ: گوڙ، شور، جهڳڙه، جهيڙه.

پِنگ ٿيڻ: برباد منگ، پرغنگ.

پِنگار: تامب، شيهه.

پِنڻ: هوغنگ، پَتنگ.

پُونءِ: ڊڄار، وطن، ڊيس، ڊيهه.

پِنِي: ٺن نا آخري حصه، سهُور.

پِنات: پِن پِن گنگنگ، پُون پُون.

پِنڪ: مڌان آتوار.

پُو: خوف، خُليس، خطره.

پُوتي: ڏنگ.

پوپو: جن بوت يا تائيت ڪشوكا.

پُڏو: پاڇپ، پرغوک دندان والا.

قِنڊنگ.

پِنِي: ٺنور، ڪوره، پياز خاخر.

پِنِي: پياز خاخر يثا جاگه.

پُچ: ٽرنگ، ڏدينگنگ.

پِيڇڻ: پرغنگن، پَنگ.

پِيچر: پيلا پڙه والا، بُوڙو.

پِرڻ: ڦر گنگنگ.

پِرڇڻ: ڦر مَنگ.

پِرجهلو: سهاره، آسره، پُشت پناهي.

پِرمر: شرم، حيا، گمان، عزت، مان.

پِرڻ: واپس مَنگ، پِدي مَنگ.

پِرڻ: ٽڪر ٽڪر مَنگ.

پِروسه: دلاسه، آسره، يقين.

پِرڪو: جوش، غصه، رنجش.

پِرڻ: مچ مَنگ، آوار مَنگ.

پِڪ: پِخي، بڪ بڪ، پاڃلنگ.

پِڪ: ڪناره، پاسه، نيم.

پِڪوڙڻ: زور ٽنگ، پلنگ.

پِڳل: پرغوک، پَنوک.

پِل: غلطي، قصور.

پِل: بيشڪ، پلي.

پِلڙ: جوانو، گچينو.

پِلڪڻ: فخر، غرور، مَنگ.

پِلائي، جواني، نيڪي.

پِر: هولن، ڏکير، پهلوان.

پيرنگا.	پيانڪ: خطرناڪ، خوفناڪ.
پوچ: بسنگ، سَرَ فنگ.	پپيو: حيله، ڪوشش.
پوچ: جُهَنڊول، پَلا پَڙهالا بدصورت.	پيت: عادت، روش، چال.
پڏو: پرغوک دَنڊان والا، پيرنگا.	پيت: امتحان، مقابلو، اسه جهيڙه يا نمونو.
خُپ.	پيچ: ڦاٽائي، ڦر، بارش، ڦرڪن نا خواهش ڪنگ، ڦر خواهنگ.
پور: ارغ نا چنڪا تڪڙه آڪ، ذره ذره.	پيچ: تنگي، زور، پلنگ.
پورو: پيهن رنگ والا، گوره.	پيد: راز، رمز، مام.
پوش: وحشي، جهنگلي.	پير: چڪر، زور، وڪڙ، ڦيري.
پوک: گنوڪ، ساده، بيوقوف.	پيرو: چڪر، وار، دوره.
پوڪڻ: دست، ريخنڪ، ڦڻاهنگ.	پيڙ: زور، گهٽ، پلنگ.
پوگ: مسخره، بيمار.	پير: خوف، حملو، جُلو.
پولو: غلطي، قصور.	پينڊ: ڊوڪ، خَل.
پونياڙو: محصول، مساوا، چونگي.	پيتر: ايڙڪو، ايڙ، ايڙڪوڪ.
پونچال: زمين جُڙ، زلزلو.	ايڙڪ.
پونت: حال، حالت، عادت، علت.	پيو: نمونو، ڍنگ، ڊول.
پونت: ذات، جنس، ڊول، ڍنگ.	پيڻ: ايڙ.
پوندو: ساده، بيوقوف، گنوڪ.	پيشو: سالر، ايڙنا ارغ.
پوتر: چڪر، ڦيري.	پيڻي: حاجت، طاقت، مَجال، همت.
پونگڻ: غوڪنگ، ڪُچڪ نا توار.	جاگه، حد.
پونگي: جُهگي.	پيو: ايلمر، ايلمس.
پون: نش، چڪر، ڦيري.	
پون: سفر، چرخ ڪنگ.	

ت

سنڌي الف ب نا پڻ چمڪو حرف

تڙ: گڙاهڙ، ولڏاهڙ.

تا: اسڪان.

تاحال: داوقت اسڪان.

تاب: زور، روشني، چمڪ، ڌڙڪ.

تابان: برباد، ويران.

تابش: باسني، تيزي، ٽپش.

تابع: فرمانبرداري، پابند، پاننگ تي.

تابينو: فرمانبرداري ڪنگ، خدمت.

تات: پرورش، سنڀال، پڇار، فڪر.

تاتپڙج: مطلب، نتيجو، اختصار.

تاتجڻ: پرورش ڪنگ، پالنگ.

تاتي: همي جا گه غا. هموڙي.

تاتڙ: آثر پذير، متاثر ڪنگ.

تاپ: سيڪ، گرمي، تاء، ٽپش.

تاپولي: ال ناموسم، سڙو.

تاجر: واپاري، سوداگر.

تاخت: لٽ مار، قتل و غارت.

تاتڙ: هري ڪنگ، آخر.

تاڌ: ٽيني آچڪنگ، قدي مننگ.

تاڌان: همينگان، هميڪان.

تاڏهون: همينگان، هميڪان.

تاڌڙ: آڪڙ، غرور.

تاڏو: چوٽ، ٿيڙه.

تاڏي: همينگ، اونگ.

تار: تار. (بجلي نا) ڪس ئسي نا

يات. ڪشش، ڦڙ مڙوڪ.

تارڻنگ.

تاراج: بربادي، تباهي، لٽ ڦڙ.

بگاڙ.

تاڙخ: حضرت ابراهيم نا باوه نا پڻ

(آڌر).

تارڪ: ترڪ ڪنگ والا، الاه

لوڪ، فقير، بزرگ.

تارو: استار، ستاره.

تارو: تارڻنگ والا (ديرتي).

تارون: ٺڪ، ڪاڪڙه.

تاري: وسيلو، آڌار، سهارو، مددگار.

هڙ، پروس، آسره.

تاڙ: چوڪسي، نظرداري، چڪاس.

گيگ، معلوم ڪنگ، انتظار.

تاريڪ: تارمئي، موني، گنگ ٺهار.

تاس: تاس نا پٽه، ملاسي، ڪشش.

زهيڙ، نش، باڙ.

تاسف: ارمان، رنج، فڪر.

تاسيس: بنياد، بيخ، بڻ.

تاڪ: ڌاءُ، موقع، تازو، لالچ، جانچ،
 مُنتظر، دري نادر وازه ناتاڪ.
 تاڪل: خوراڪ، ڪُننگ.
 تاڪون: هميڪان، همي وقت آن.
 تاڪيد: ثنبيھ، حڪم.
 تاڪ: چالاڪ، مشهور.
 تاڳاپو: گذران، آسره.
 تاڳو: ڌنگ، حد، نشان.
 تا گھاتو: ڪوشش، سعي، سبب،
 تاڪيد، ثنبيھ.
 تالارو: مڪار، ٺڳ، ڍونگي.
 تال: نخره، مڪاري، ريفوڪ.
 تالان: پريشان، حيران، ويران.
 شاغوك، تباھ، برباد، پينگ.
 تالو: شاييت، ڪُلف.
 تار: مڪمل، پوره.
 تامس: غصه، ناراضگي، بگڙوڪ.
 تان: آخبر، اسڪان، تانڪ.
 تانر: چڪرياز، مڪار، نخره باز.
 تانتو: تڪرار، جهڳڙه، لڙائي،
 جنگ.
 تانسين: هميو سڪان، همي وقت
 اسڪان.
 تانگه: ڪشش، زهير، خيال، فڪر.

تان: چڪنگ، ڪشش، خواهش.
 تاون: چٽي، ڊنڊ، جُرمانه.
 تاهوت: اشتاف، تاڪيد، زوزو.
 تاء: غصه، زور، طاقت، تپش.
 تائيد: حمايت، تصديق، ٿيڪ.
 تائين: اسڪان، اسڪا.
 ثبار: خاندان، گهراند، قوم، ذات.
 ثبرا: گل، ملامت، نفرت.
 ثبصرو: خيال داري، ويچار، رايه
 نشان تننگ.
 ثت: جوس، اختصار، خلاصه، نتيجو،
 عرق، نچوڙ، حاصل مطلب راز،
 ڪشنگ، حقيقت معلوم ڪشنگ.
 تبان: همي جاگه غان، همي ڪان.
 تپتر: هوشيار، چالاڪ، ماهر،
 ڪاريگر، ڏونا تيز ڪاري مي.
 تتر: ڪپينجر.
 تئل: گرم، ناراض، غصه، باسن.
 تنو: بيسواد، ڦينگن، ڍيري، سُڙو.
 تٽ: برام نا تاريخ مقرر ڪشنگ.
 تٽان: هميڪان، اوڪان.
 ٽپاس: چڪاس، مُعاشه، جانچ.
 ٽپيدار: پٽواري.
 ٽجڻ: ڀڌ ڪشنگ، ترڪ ڪشنگ.

ٽنهن: ٽنهن، همي، همو، او.
 ٽنهن ڪري: همي خاطران، هند
 خاطران.
 ٽنهنجو: نما، نا.
 ٽون: ني.
 توڏي: ني، آ، ني غا.
 توڏو: هُج ناڇوري، ليٽو.
 تورن: وزن ڪنگ، تول ڪنگ.
 تون: باسن ڪنگ، گرمائش.
 ٿه: پوش، ڍڪ، ٿل.
 ٿيڏو: هميخس، همي ناخاص.
 ٿين: بسنگ، گرم ڪنگ.
 ٿيڪ: دست، پيچش، ريخ.
 ٿيلن: تيل ڪنگ.
 ٿيون: بيدير، سبزي، سو، ڪتخ.
 ٿيهو: همي انبار، همي ڪونو.
 ٿينن: همينهن، همي انبار.

ٽيڇن: ٽراشنگ، ٽڪر ٽڪر
 ڪنگ.
 ٽڏو: پٽڇ، ٽڏه.
 ٽرو: شيفڪو حص، بنياد، بيخ.
 ٽراڙ: زغم، تلوار.
 ٽراس: خوف، خليس، خطرہ.
 ٽرس: سلڪ، رحم، مهرباني، صبر
 ڪنگ.
 ٽرش: سور.
 ٽرڪن: لغوشت ڪنگ.
 ٽريشولنگ، ٽرڪنگ.
 ٽرون: ڪڪنگ، ڪشنگ.
 ڏدينگ.
 ٽوپائڻ: پريشان ڪنگ تنگ
 ڪنگ.
 ٽسري: پيال (بيديرڪن).
 ٽڪن: هرنگ، ڪنگ، ڇڪ
 ڪنگ.
 ٽڪيو: بالشت، سرهانه، فقير نا مزار
 ياد رگاه.
 ٽڪاڻ: ٽرشي، تيزي.
 ٽلف: برباد، تباه، نيست، نابود.
 ٽن: بدن، جسم، جان.
 ٽنج: ڇڪنگ، ڪش، زور.
 ٽئون: گذران، ويل، قوت.

ث

سنڌي الف ب ناشمیکو حرف.
 تابو: ڌڪ، ٺوڪر هلنگ.
 تاثر: بربادي، گزبڙ، ڦرس، ٿوٽر.
 ٿاٿي: امانت تخنگ، سنيالنگ، حفاظت ڪنگ.
 ٿاجي: مجلس، ڪچهري، محفل.
 ٿاڇو: پٽڪ، هو غنگ، جگهڙهه.
 ٿار: سُستي، بيخ، ڇپ.
 ٿاق: ڀلوڻ، پتن گڙا، بڪ بڪ.
 ٿاڪ: جاگه، منزل، بينڪ، آستانه.
 ٿاڪوڙو: ٿڪاوٽ، دمدرينگنگ.
 ٿاڪڻ: هيٺ ۽ پيڙنگ، ڪوشش ڪنگ.
 ٿامڻ: دم پيٽنگ، صبر ڪنگ، روڪنگ.
 ٿاناڻي: وڻاڪ.
 ٿانءُ: رزان.
 ٿانيو: بيل گاڏي ناپئي ناپاٽ ناسه حصه.
 ٿانڪ: جاگه، آستانه، بينڪ، منزل.
 ٿانگ: دُڙا تار هنگ نا جاگه، مڪمل جاگه، پاٿاري، نشان، دُڙي

نا مال.

ٿانهڙ: مڪان، جاگه، بينڪ، آرام نا جاگه.
 ٿانهريو: صبر ڪنگ والا، مطمئن، سُست.
 ٿاهر: صبر، تحمل، دلچاءِ، تسلي، بُردباري.
 ٿپ: بڻ نا پيري سُس، گهارو، دير تي خَل ٿمنگ نا توار، بند.
 ٿپ: ٿپ، مُچ.
 ٿت: گس ڪاريم ڪن مقرر جاگه، قيام بينڪ، جاگه، ثابت قدمي.
 ٿتڪار: ٿف ڪنگ نا توار، چنانا آست، بيماري، نفرت نا اظهار ڪنگ.
 ٿٿرڻ: سلنگ، رنڊڪ، ٿڪنگ، آرام ڪنگ.
 ٿٿمٿ: هُولن، بد صورت.
 ٿپ: چمات، چيلڪ، چانپٽ.
 ٿج: زائيف نا پال، خُڊ.
 ٿڌ: بيخ، ليس، زڪام.
 ٿڙ: پارنو درخت نا بُڻڊ.
 ٿڙو: درخت نا نيام ناهولنا پات.
 ٿڙو: ڌڪ ڪنگ، جگ هلنگ.

ٿوڪ: مڏي، ميراڻ، ملڪيت،
زيور، روڪ پيس، مطلب، مراد،
ڏير، پياز، مدت، هُجوم، جماعت،
حصه، ورهاست.

ٿوم: طاقت، همت، ٿوم.
ٿوه: ناپسند، نفرت، ڪراحت.
ٿوه: انبار، ڏير، بندل، پياز.
ٿهڙن: اسه جا گه غا آرامت سلنگ.
ٿيڙ: رُلنگ، دريدر، ڌڪ، جهٽڪ.
ٿيٽ: گراهڪي، وهنوار، تس هل.
ٿيڙائڻ: پيڙ ڪائڻگ، بدل ڪڻنگ،
گمراه، ڪڻنگ، ٽڊيفنگ،
اُڪڙنگ، تينا جا گه غا سرفنگ.
ٿيڪ: زغم نامياڻ، پوش.
ٿيل: مڙوڪ، ڪڙوڪ، مڪمل.
ٿيڻ: مڻنگ، رهنڱ.

ٿڙ: ڌڙه، ريگستان، ريڪيڻا دشت.
ٿڙڙو: قديمي دمب، ڪنڊرات.
ٿرڪڻ: گڙنگ، لڙنگ، خوف،
هراس، لرزش.
ٿڙڪڻ: جهٽڪ، اسه نيم آهننگ،
اُڪڙنگ.
ٿڳڻ: ٿڳ، ٿوڳو ڪڻنگ.
ٿڳڻ: دمڊرينگ، ٿڪاوت.
ٿڳڙي: ريٽ، پُچ ناڻڪر.
ٿل: انبار، ڏير.
ٿلهو: هُولن.
ٿلهو: عام دغاران برزا جوڙ ڪروڪا
جا گه.
ٿلهو: ڌڙه، دُٺت جوڙ ڪروڪا
جا گه.
ٿر: ڍڪنگ نا جا گه، دُزا تا جا گه،
پناهگاه، آستانه.
ٿم: پناهه هلنگ، ڪاٽر ڍڪنگ،
چپ چاپ ڪڻنگ.
ٿن: خد، پستان، پڇي.
ٿوپ: آڏار، ٿيڪ، جوڪ.
ٿوت: دُروغ نادعوي.
ٿوتر: ڦرس، ڦڦڙنگ.
ٿورو: مڇت، آحسان، ڪم.
ٿوڪ: ڪارير نا گڙا، تحف، سامان.

ت

سنڌي الف ب نا هفتيمڪو حرف

تي: مُست نا تعداد، مُست.

تپاڱو: مُستيمڪو حص.

تپهر: ڊيگر، پيشي.

تپيرو: مُست نت والا، مُس تتيئا.

تَمو: قُنيگن، گهاٽو.

تِقمي: چيت، ڪونڊوڪ.

تاب: پيلو مسڙورنا.

تاب: پيلو مار، ورنه.

تابڙو: پياز هلي تارنگ ناتوار.

تاڻ: مضبوط، سخت.

تات: مچ ڇل نا احساس.

تاتار: ٽڪور ڪنگ.

تاتڙو: شور، فساد، جگهڙه.

تاپ ٽوپ: خوشامد، چايلوسي.

تاپرو: دلبندي زور تروڪا.

تاپرو: مالشي، مُٺ ڪروڪا بندغ.

تاپور: نوڪري، خدمت.

تاپو: چپ ڇلنگ.

تاڌ: جنگ ڪنگ ڪن ڄلو.

تار: درخت نا لام، گسائيفنگ.

گوهي.

تاس: خاخر، سيڪ، ٽئوس، ٽپش.

ٽاڪ: نيمروچ نا باسني، گرمي نا

وقت.

ٽاڪرو: ٽڪروالا، پهاري، مَشي.

ٽاڪڻ: مُغنگ، ٽاڪ ڇلنگ.

لوپو ڇلنگ.

ٽال: جيل، بهان، پاٽ تا ٽال.

ٽالهو: عزت، مان، شان.

ٽامي: دي نا سخت باسني.

چيڙاڪ.

ٽانبر: اُشڪنوشت.

ٽانڱ: سرڪش، زوردار.

ٽاندو: پوڻ، خاخر.

ٽانڪ: نيڪ، مڪمل، پوره.

ٽانءِ: مغروري، ٽڪبر.

ٽان: زد، آڪڙ، غرور.

ٽائڻ: ڪرپاس، جتا جتا ڪنگ.

ٽاهر: خُليس، خوف، دَهشت.

ٽپ: دُروغ ناهيت، پيشگوئي.

ٽپ: ڦر ڪروڪ، پيازدير.

ٽپڪ: چُنڪو ڪٽور، توڪري.

ٽپڪو: نشان، داغ، نڪتو، نڪت.

ٽپڻ: ڊبنگ، ٽپي ڇلنگ.

ٽپڻ: ڪشڪنگ.

ٽپ: چپ.

مشڪلات.

ٽڪر: ٽڪڙهه، ڌره، مڇت حصه، ٽوٽه، گپل.

ٽڪڙو: پيشاني نا آست زيور، چُنڪو گول، شيشه، تلڪ.

ٽڪسائڻ: حرفت بازي، اٽڪل بازي، هنري مندي، سجاوٽ، بندوبست، علاج، دارو درمل، شوشا.

ٽڪڪ: ڪمينه، ڪمڌات، ٽڪ.

ٽڪڻ: رهنڱ، ٽڪنگ، جٽاء.

ٽڪو: گنده، خراب.

ٽڪڙ: هُشڪنو مرغند درخت.

ٽڪڙو: آست ذات، ڀلو دستار، هروڪ پُچ، آست شهرناپن.

ٽل: اٽڪل، نمونہ، ڊول، هنر.

حرفت، چالاڪي، تخمينه، اندازہ،

فکر خيال، اراده ڪنگ تول

ڪنگ، نشان، چپي آ حالت،

مناسب موقعه، چپي، مڪمل ڦر،

ڪُشاده، مشهور.

ٽلورو: رولو، رولاڪ، بيڪار.

ٽمٽار: ڦرڪروڪ، تاروتار.

ٽمڪ: چمڪ، ڏونڪ، ڊھڪ،

گروشڪ، روشني.

ٽپڙ: چوٽ خني.

ٽيڙو: چوٽ خني.

ٽپڙ: سامان، لڊ.

ٽچڪڻ: لارڪنگ، جوش هلنگ.

ٽرڙو: سُبڪ طبيعت والا.

ٽرڙو: يڪتيا، خسيس، مغرور.

ٽريڪو: شور ڪنگ، جهڳڙهه.

ٽروڪا: پرغنگ ناتوار، ٽڪا.

ٽرونگو: ٽيڙهه، چوٽ چپوٽ.

ٽس: ڏير، انبار، چُنڪو ڪٽور.

ٽسڪائڻ: لار ٽنگ، جوش ٽنگ.

ٽسڪڻ: ملاس ڪنگ، ملاسي.

ٽسو: گنده ڏير، مر مر رهنڱ،

ناراض، ڪينگ، ڪيشي.

ٽشو: گند، ڪچره، نفرت، حقارت.

ٽڪ: نشان، حد، سرحد.

ٽڪ: آس جاگه آ سَلنگ، جڪ

سَلنگ، اصل، بيخي، اٽڪل،

چالاڪي.

ٽڪ: ڪاريگري، گهاء، ٽنگ.

چُنڪو ٽڪر، محنت ڪنگ.

ٽڪا: پيسه، لب، دولت، ملڪيت.

ٽڪار: شام، نماشام، ٿارم،

ڪمبخت.

ٽڪر: مقابلہ، ڏڪ، جهڳڙهه.

ٽَمَن: ڦڙي ڦڙي ڇڻڻگ.

ٽَمبَن: زور ٽ شاعنگ، زور ٽ غُت تننگ.

ٽَمبَن: سيله نازور ٽ شاعنگ.

ٽَمپ: اُشڪنو بَنڊڻ، طعنہ ڇَلنگ، توک ڪَننگ.

ٽَنتو: شور، جهڳڙهه، تڪرار، بحث، فساد، پٽڪ.

ٽَنڊي: غرور، ٽڪبر، گهمبڊ.

ٽَنڊ: نت دُوان معزور.

ٽَنگ: نانگ.

ٽَنگر: ٽَنگ والا، دوغله، فسادي، مغرور، بدافعال.

ٽَنگر: ڪڙڪ مروڪا.

ٽَنگن: لڙونج ڪَننگ، درنجنگ، ڦاهي ٽَننگ، ڦَسائينگ، گت ڪَننگ.

ٽِنو: ڪس، لام، شاخ، وقت.

ٽِن: آست ڦسمر نا توار، موقعه، وقت، حالت انداز، مضبوط، ٻول.

ٽِيڪ: مَسخره، شرارتي، شور.

ٽوپ: ڊِينگ ٿمٿار، ڦڙ.

ٽوت: ٽاوان، نقصان، سُستي، خساره.

ٽوتڪو: چُنڪو قصه، دارو نا نُسخر.

علاج، ڦِيٺ، جادو، تجويز، اٽڪل، ٽوپ: ٽوپي، ٽوپ.

ٽوڙ: ڪشڪنگ، آخري حد.

پرغنگ، جتا ڪَننگ، هرنگ.

ٽوڙهو: ڇٽ، گت ڪَننگ، پابند.

توڪو: اناج نا ماپ، ٽڪ ڇَلنگ والا.

ٽونٽو: فساد، جهڳڙهه، ڦٽاڪ.

ٽوٽو: مَٽر، جادو، علاج، نشان، نُڪتہ، ڏڪ.

ٽويڙ: اٽڪل، اندازہ، رت.

ٽهاڙ: مُستميڪو وار.

ٽهاڻن: ملاسي، دَم گهٽينگ.

ٽهر: صلاح، آرام، آسرات.

ٽهڙ: بزدل، ڇَلوڪ، سرطان.

ٽهڪن: لار تنگ، جوش تننگ.

ٽهڪ: زور ٽ مَخنگ.

ٽهڳو: مَخوڪ، سنگت.

ٽهل: خدمت ڪَننگ، نوڪري، مهمان نوازي.

ٽهن: ڇَلنگ، خوف، نرنگ.

ٽهور: سنڀال، پالنگ، خبرداري، خيالداري.

ٽههڙ: خلوك، ٽروڪ.	دي والاڻ.
ٽهڪو: زور ناتوار، مڃنگ ناتوار.	ٽيهڙ: مستميكو دي مڃنگ والا
ٽٽاڪڙ: اڙا ڏرا ٿيڻي خير گڻنگ والا.	هل.
ٽونگر: مڇت چوٽ ڇلنگ، طعنہ.	
چيڙائنگ، ٽنڪ.	
ٽيڻ: ڇڪاسنگ، نظرداري، جاسوسي.	
ٽيپار: خوشامدي، چاپلوس.	
ٽيپائي: سڙياڻ، ضد، خار باز.	
ٽيپو: ڦڙي قطرہ، ڦڙينڪ.	
ٽير: ڪس ٽس ھم، دير ھم.	
ٽيڙ: مغروري، لڇائي.	
ٽيڙ: رولو، رولاڪ، بيڪار، حيران.	
ٽيسو: وڏائي، غرور.	
ٽيڪ: جوڪ، آسره، مدت، پُشت.	
ھمت، ھمدرد، تائيد، حمايت.	
ٽيڪر: چُرچ، شرارت، ھشي، خوشامد.	
ٽيلو: تخت، گادي نا جاگھ، رعب، تاب.	
ٽينپ: ھشڪنو پات.	
ٽينڊ: انگل، لاڊ، نخرہ.	
ٽينگر: مرغونو، لمبہ.	
ٽيھر: مُستميكو وار، مُستميكو	

ن

سنڌي صورتخطي نا هَشمَتِيڪو حرف.

نا: زورَ توار، بندوڪ يا توفڪ نا توار.

ناپَر: ٺڪري نا ٺڪر.

ناٺ: شو شا، نشان تننگ، ٿاٿائي، رونق، سينگار، شَان، سجاوٽ، شوڪت، ساز سامان، ڌام ڌوم، راڳني نا آستِ قِسر.

ناٿارو: مَش نارِزان جوڙ ڪروڪا.

ناٿوڪُن: جوانيٺ هننگ.

ناٿول: مزاق، مَسخره، چپچلي، بوگ شوگ.

ناپَر: خاموشي، آرام، قرار، راحت.

ناپ: ٺپنگ، ڪُنگ، سَت ڪُت، دلا سَتَنگ، پٽي ٺپنگ.

نازَن: بَخ ڪَنگ، غُصَءِ ڪم ڪَنگ، خوش ڪَنگ، راضي ڪَنگ.

ناز: بَخ ڪَنگ، سردي، تراوت، دَغارِ هَموار ڪَنگ، سِيڌا ڪَنگ.

ناس: دَڀڻ، رُعب، شان شوڪت.

نالجَن: بارنگ، بَخ ٿي سخت مَنگ.

نالَهَن: رَنڊڪ، روڪاوٽ، بَنديش.

نالهي: پيس، باز رَقم، سلامتي والا رَقم.

نام: سانت، آرام، چُپ چاپ، مَچي ڪَنگ نا جاگه.

نانٺ: آهَن نا ٿغاري، ٿالي.

نائ: ٽمبيل، ٿان، هلي تي ٿفنگ نا جاگه.

ناه: جوڙ ڪَنگ، خير ڪَنگ.

راضي نام، صلح، ملنگ، بَندوبست.

ٺُٺ: بَنديغا تا مَچي، فيشن، رونق.

ٺُٺ: بيوس، لاچار، پريشان.

ٺٺول: بيمار ڪَنگ.

ٺٺول: مَسخره، مزاق، ظنر، توڪ.

ٺُٺ: زخم، داغ، نشان.

ٺُٺ: بيخي، صفا جواب تَنگ، انڪار.

ٺُٺو: مَهر، چاپ، نشان.

ٺُرڙ: ڪَنگل، خالي، ويران، گنج، هُولَنوار غ.

ٺُرڙ: بَخ مَنگ، غُصه ڪم مَنگ.

ٺوش:	ٺوت: جھٽ پٽ، زو زو، تيار،
ٺوش.	يڪدم، فورن.
ٺونگو: سنٺ تو ڇلنگ، ڪڪڙ	ٺوڪو: صفا انڪار ڪرڻ، جواب
ناچوري، تي سڀالنگ.	تنگ.
ٺهرڻ: آرام ڪرڻ، چپ ڪرڻ.	ٺش: بيڪار، مرغنو، هولنو.
ٺهرو: صلح، اتفاق، خير.	ٺڪ: توار، لاچار، تنگ، بيوس.
ٺهڻ: جوڙ ڏيڻ، تيار ڏيڻ،	ٺڪڻ: ٺوڪڻ، هڻڻ.
درست، موزون، ٺيڪ ٺاڪ.	ٺڳ: دغا باز، فريب، چالاڪ، تنگ.
ٺيٺ: نچ، اصل، سخت، خشڪ.	ٺڳاڙو: ريفنگ، ٺڳي ڪرڻ،
ٺيس: مچڻ ڏکڻ لڳڻ.	ڦلنگ.
ٺيش: غرور، گهمند، آڪڙ.	ٺلو: خالي، مفلس، ڏوختي.
ٺيڪ: درست، صحيح، برابر،	ٺر ٺر: مڌان مڌان، آهسته آهسته.
مڪمل، تيار، مناسب.	ٺڻيڻ: بيخ ڪرڻ، بيخ آن بي طاقت
ٺيلھ: ريڙهه، ڏکڻ تنگ، ڏکڻ تنگ.	مننگ.
ٺيلھو: صدم، رنج، نقصان.	ٺنڍ: مٽڪنو درخت، بارونوپاٽ.
ٺينگ: چپ، چلانگ، خوشي	ٺوٺ: بارڻ، خشڪ، سڪت، سخت.
ڪرڻ.	ٺوپ: بروقت، فورن، اصل.
ٺينگو: ناچو، چپ ڇلوڪ، چاپ	ٺوڙھ: ڪوٽ، گنج، ڪاٺر،
ڇلوڪ.	ڪوپري.
ٺيهه: پُر، ڀلو، تار.	ٺوش: مرغنو، چڪ، بيدوله، چوٽ.
	ٺوڪر: ٺوڪر، ڏک، چوٽ، ٺپ.
	ٺومو: گنج، ڪوٽو.
	ٺوٺ: ٺوٺ، ڏو، بازو.
	ٺونشو: مڇ ڇلنگ، مڪ، گھونس.

ث

ثمر: ميوه، ڦل، نتيجو، عيوض.

ثمن: بها، قيمت، عيوض.

ثنا: تعريف، ساراه.

ثواب: نيڪي، اجر، عيوض.

ثوب: لباس، پُڇ.

سنڌي الف ب نانهيڪو حرف.

ثاب: قبول ڏيکار، منظور.

ثابت: مڪمل، صحيح، سلامت، مضبوط.

ثالث: خير ڪرڻوڪ، آمين، نيما والا.

ثاني: مقابل، همسر، شريڪ.

ثالب: آست ڌڙخت ناپن.

ثاقب: منور، روشن، پتروشڪ.

ثابوت: ثابت، مڪمل صحيح، سلامت، دليل.

ثانوي: اڙتيمڪو ڌڙو والا حيثيت، برابر.

ثانيه: لحظه، دم، مڃڻو وقت.

ثبت: قائم، پختو، پڪ، نقش.

ثري: پالڻو مش، لڇڻج.

ثروت: مال، دولت، تونگري.

ثريا: اعليٰ منزل، استارا تان مڇي.

ثعبان: هوڻو پيلو دوش.

ثقال: هوڻو، زائيد.

ثقيل: وڙني، ڪيڻ، باريڙ.

پ

سنڌي الف ب نا ڏهه ميڪو حرف

په: اهر، پي، هم.

پا: چار ميڪو حصه.

پا ٻنڌي: سختي، ٻنڌش.

پامال: زيون، برباد.

پاپو: باجو، هارموني.

پاپوه: پيار، محبت، خواهش.

پاپيهو: خوبصورت، حسين، زيبا.

پايي: بهادر، دلير، چالاڪ، لائق.

هوشيار، ڀلو ٻنڌڻ، سخي مرد.

خاص ٻنڌڻ.

پاٽ: پٽ، پٽه.

پاتار: ڊڄارنا شيفڪو حصه.

پاٽ: درس، سبق، مطالع، ديني

ڪتاب، ناخوانگ.

پاٺڻ: سلنگ، صفا ڪنگ.

پاڻي: خشڪ، سخت، بارن.

پاپ: گناهه، قصور.

پاپرو: نقصان، تڪليف، رنج.

پاجي: دغا باز، ننگ، لُچ، بدمعاش.

پاچارو: زحمر، مهر، نيڪي، جواني.

پاڇ: ٺپ، ڇٽ.

پاڇ: برنج نالار ڪروڪ ڦينگن ڏير.

آخري، ڪمي، ڪوتاهي.

پاڇل: ڦڏان (هرنگ)، ڦڏا والا حصه.

پاڇو: سيخ، عڪس، سايه.

پاڇي: بچت، بقا، باقي، بچوڪ.

پاداش: عيوض، بدل.

پادار: موچڙي، چوٽ.

پادار: سيدا ميدان، ملوڪ خالي پٽ.

دشت.

پاڏ: طرف، نيم آغا.

پاڏ: باز ڪنوڪ، ڦڏنا خلوڪ.

پار: ايلو طرف، آريار، مون والا.

هوڻنگ ٺٽ يات ڪنگ.

معلومات، پٽه.

پاراتو: پٽ پاراته، بددعا.

پاراڀو: پيغام، راهي ڪنگ.

پاران: طرفان، نيم آن، ڪنڊان.

پارائو: سنڀال، پهره، چوڪسي.

پارٽ: سپارٽ، سفارش، تاڪيد.

پارڇو: ٺڪڙهه، پُرزه، پُچ، لباس.

پارڇو: چورينڪ، چار ميڪو حصه.

پارڪ: امتحان، آزموه.

پالڻ: پالنگ، سنڀالنگ، پرورش.

پاڙ: بيخ، بنياد، بڻ.

پاڳل: گَنوڪ، ديوانه، بيوقوف.	پاڙڻ: برابر گَننگ، مڪمل
پاڳهو: گوڊو، گوڊ.	گَننگ: بدله تَننگ، عيوض.
پالتو: پالوڪ، هيل ڪروڪ، هيل مروڪ.	پاڙي: نيچ، گَميند، ذليل.
پالھو: خالي، ويران.	پاس: نگهبان، محافظ، طرفداري.
پاڙڻ: سوگهو مَننگ، تَننگ.	پاسيرو: آست نيم غا، مَچَت مُر، است ڪنڊان.
پان: خيرات، روڪاوت، خواهنگ.	پاسبان: نگهبان، بهريدار.
پانتڙڻ: غلطي گَننگ، رد ڪَننگ.	پاسُخ: جواب، ورندي.
پانتڻ: دُو بَننگ، گَت مَننگ.	پاس خاطر: رايه، پاسداري، رعايت.
پانپرو: ڏڪ، ويل، نقصان.	طرفداري.
پانچ: مُرغني، پتي.	پاسو: طرف، نيم، ڪناره، بَغل، حصه.
پانڌ: پلانڊ، عيوض، بدله، جهولي، پرده، حد، ڪناره، پَلو.	پاش: ڏگره، ذره، حصه.
پاندو: دَسڪ، ٿنڊ، خوشه.	پاک: سيله نا ٿنگ، دَسڪ والا
پانڌاڻو: پنڌ گَننگ نا آجوره.	جاڳه، سيله ناڪڙڪ.
پيادل، فائده حاصل گَننگ.	پاکڙ: پناه، حفاظت، امان.
پانڌي: مُسافر، پيادل، قاصد.	پاکڙو: سوارِي ڪن هڻه.
پيغام رسان.	پاکلا: پسگردائي، آسپاس.
پانڊي: ڪڏڙه توڊول خلوک.	پاکنڊ: مڪر، دولاب، ڊونگ.
پانڊي: هيڃڙه توڊول خلوک.	اٽڪل.
پانڊو: عهد، اقرار، انجام، پهلو.	پاکيڙ: پُتن ايراضي، پيلو ميدان.
پانڪو: لاغر، ڦينگن، سُڙد.	پاڳوئي: ٿولنگ نا آست قسم، پلٽي
پانگر: مڇي النگ نا جالي. آست	خلنگ ٿولنگ.
قسم نا چت.	پاڳڙ: دستار، پڳڙي، پڳ.

سوري.	پانگيرڻ: تينتو ڏنگ، آوار هننگ.
پاه: سڙوڪ، بسوڪ، عاجز، لاچار.	پانو: پهلو، بهادر، مڙد، چالاڪ.
نچوڙ، رس، عرق.	پناه تننگ والا.
قاهن: ڦڏان، خيران.	پانو: پال هڙوڪ ڇڻا، پيچڪش.
پاهت: موافقت، ميل، ميلاپ، صلح.	نوڪ.
اتفاق، الفت، معاهده، بجاري، خيال.	پانويو: پازيب، تاتا آست زيور.
خواهش.	پانهنجو: تينا، ضمير.
پاهڙ: جبل، مَش، ڪوه.	پانيارو: نار يا اُڙل چلائڻنگ نا.
پاهڻ: خل، سخت.	مسواڙ، ڪرايه عيوض.
پاهوڙو: آست اوزار سي ناپن.	پاڻ: تينٽ، خود، جند، تڪبر.
پاڻڻ: پُچ بيننگ، شاغنگ.	خودي، غرور.
ڍڪنگ.	پاڻت: تينائي، سنگت، ساٿي.
پاڻو: پاچ، رڪت ڪُسي يا ساهدار.	پاڻون: تيني غان، تينا طرفان.
ناپاچ.	تيني آن.
پاڻولو: الارنا ڪٽور، توڪره.	پاڻياڻ: دير والا، پالن، نمبي، سُڙد.
پاڻين: شيف، شيفڪو.	پاڻيارو، ڊيري، ڊيرنا، ڊيرنا.
پايان: انتهائي، خاتم، توانائي.	معاوض.
طاقت.	پاڻيڻ: ڊيري، ڊيري مننگ.
پايدار: پايه دار، مضبوط، طاقتور.	پاڻيرو، دير آنبارو، دير والا، اميد.
پايگاه: مرتب، درج، عزت.	آتار زيهادير شاغنگ، نا اميد.
درگاه، آستانه، جاگه.	پاواڻو: منزل، گسر، پچاڙي، آخر.
پايو: بنياد، ٿمپ، طاقت، قابليت.	پاوڪ: چارميڪو حص، پاء نا.
حيثيت، درج، لياقت، بُن.	خاص.
پُپ: هالار مَش نا آست حص، نَت نا.	پاونگ: بهادر، پهلو، اولاڪ.

شيفڪو، حصہ، موچڙي نا اوليڪو
حصہ.

پَٻَل: ناز، نخرہ، اَنگَل، لاڊ.

پَٻِي: ريفنگ ڪُن آسرہ تَننگ،
خوشامد، دلہ، دولاب.

پَتو: اعتبار، پورسہ، سچائي، عزت،
مان، يقين، قسم ساڪ.

پَتَت: نيچ، ناپاڪ، گنهگار، بدچال،
بدڪار، پليت، شيف ٽمنگ.

پَترو: اُشڪن، سُڙد، ديري،
پتڪڙو: چُنڪو، عُڏو، مچت، ذرہ

ٽس.

پَتلو: لاغر، ڪمزور، سُڙد، نازڪ.

پَتڻ: درياب آن پارمننگ نا جاگه.

پَتو: پَتہ، ائڊريس، نشان، دَس،
خبرچار.

پَتائتو: نشان والا، پڪہ نشان والا.

پَتوڙڻ: جفاڪشي، محنت،
ڪوشش، تڪليف ڪَننگ.

پَتِي: حصہ، آرغ، بخش.

پَتار: حصيدار، پائيوار.

پَتِيڪار: نشان، افعال.

پَتارڻ: شاغنگ، بسترہ تالان
ڪَننگ.

پَتراڻو: سخت، خَل والا.

پَتردل: اُستنا سخت بندغ.

پَتردل: سنگدل، سخت جان، ظالم.

پَت: پَت، ميدان، مَلنگ،
ڪشڪنگ، پَت قول، پَت سَت، پَت

ڪول - پَرِيشاني دَسڪ نا اُست قسم،
پَت: بددعا، پَتڪ، ماتر، هوغنگ،

پَتنگ.

پُٺ: مار، فرزند، اولاد.

پَتارڻ: بڪواس خَلنگ، پيازهيٽ
ڪَننگ.

پَترو: اُشڪن، لاغر، سُڙد، ديري،
نرم، نازڪ.

پَتڪو: دَسٽار، پگڙي، پگ.

پَتولو: پَت والا پُچ، ريشمي پُچ،
پَتِيوارو: چپراسي، ملازم.

پُٺ: بچ، جسم، قُڏيڪو، پُشت
پناهي، مستقبل، اولاد، سفارش،

ٽيڪ، پارت، اثر رُسوخ، مدد،
طرفداري، حامي.

پُٺيان: قُڏان، قُڏيڪو، آخر.

پَنو: هُون، سوڪ، وَرنا، طاقتور.

پُٺي: پُٺي، بچ، خير، قُڏ، مون
هَرَسنگ، قُڏان والا.

پڌ: نٽ، قدم، نشان، رُتبہ، عہدہ،	پڻ: دٻاءُ، زور، طاقت.
اُرا، شعر نا آست حصہ، منزل.	پُچ: رَسَنگ، رَسائي.
پڌر: ميدان، قاش، ظاهر، بدنام،	پُچائي: دَنگ، آخري، آنت، ختم.
خوار، چٽہ، صاف، مشهور.	پڇڙن: ساڙ، جوش، نوش، خاخر.
پڌائڻ: ساراه، غرور، گهمند.	پيچر: جاگه نا ڇت تي ڪاريم
پڌ: نڪم، سُست، بيڪار.	بروڪا هُڪُنوپاٽ.
پڙ: مگر، وٺ، ليڪن، آه خدو	پيچرو: پنجره.
(سال).	پُچ: خاخر، حسد، ڪينہ.
پڙ: رسم، رواج، دستور، ريت.	پڇائڻ: بسنگ، خاخر تنگ.
پڙيٺ: ڦڏان، غير حاضري تي،	پُچ: پڇ نامتڪنو ٿڪر.
غائبانہ.	پڇار: ذڪر، ياد ڪَنگ، خيال
پرڪند: پرديس، ايلو ملڪ،	ڪَنگ.
غير ملڪ.	پُچڻ: هَرنِگ، معلوم ڪَنگ،
پڙمتڙيو: ايلو تا صلاح آڳَنگ والا،	سوال ڪَنگ.
بيوقوف.	پُچ: لٽڪ، آخري حصہ، قديڪو
پڙهو: مُرُروڪ.	حصہ.
پڙز: ڦر، تار، پريور، مڪمل.	پڇاڙي: آخري، پيري، آخرت،
پراڻ: دم ويل ڪَنگ، گهنگ.	پير سني.
پُراڻو: مُتڪنو، وقتي، قديم.	پڇاڻ: دَستي، واقفيت، خبر چار.
پُراڻو: بيگانہ، پيڻ نا، غير.	پڇتائڻ: پشيماني، شرمساري،
پریت: محبت، مهر، حُب.	بيعتي، افسوس، ندامت، معافي.
پرتو: روشني، اولڙہ، سيخ.	پُچڻو: سوال ڪروڪو، هَروڪَ.
پرتڻ: شاغَنگ، واپسي، شولنگ.	پُختو: مضبوط، سخت، سوگهو،
پرچڻ: خوش مننگ، راضي مننگ.	هوشيار، قابو، ثابت قدم.

پيرسن، ڪماش.	پُرجهڻ: سمجھڻ، معلومات.
پُڙ: مزار نا زيهه گونيڪي، پُڇ، مزار	خبرچار، پوهه مننگ.
نازيها پڇ.	پَرچڻ: صلح، راضي نام ڪَننگ.
پُڙ: ميدان، پَت.	ملنگ.
پُڙد: ٿه، پوش، ڍڪڻ، ٿل.	پَرڏاخت: سنڀال، خيالداري.
پڙڏاڏو: بڻ پيره.	حفاظت، پرورش، پالنا ڪَننگ.
پڙهو: هوڪو، اعلان، عام اطلاع.	پُرڏ: ٿه، ورق، پرده، ٿل.
پڙي: گهاگهره، چنيڪو پڙه.	پُرزا: ٽڪر، ٽڪر، ذره ذره.
پڙي: هموجاگهه هراڙي گڙاس بها	پُرسش: خبرگيري، سوال جواب، حال
ڪَننگ.	احوال هرفنگ.
پُڙي: ڪاغذ نا چُنڪو پُڙي هراڙي	پَرڪو: بيسواد، بيمزه، بيسوره.
دارو يا ايلو گڙا ڪمري.	پَرگهور: سنڀال، خبرگيري.
پُڙڻ: غصه ڪَننگ، بگڙنگ.	خيالداري.
پَسپا: قدي مننگ، شڪست.	پَرڻ: واعدو، اقرار، شرط.
پَس پيش: آخرڪار، ندان.	پَرڻڻ: برام ڪَننگ، سانگ
پسگردائي: آسپاس، چارما ڪُنڊ.	ڪَننگ.
چوگرد.	پَرُون: بروي، چاڻي، گيچن.
پسمانده: قدي رهوڪا، غير ترقي	پره: صبح صادق، سُحور، سحر.
يافت.	سَاف.
پَسار: سيل ڪَننگ، گشت، چڪر.	پَري: مُر.
پَسارڻ: تالان ڪَننگ، شاغنگ.	پَريون: مُروالا.
پَسارو: مُفاصله، نڌاره، مُشاهده.	پَرياءُ: غور، فڪر، پچار، خيال.
مُچي، آبادي، سامان، بستي.	پَرين: محبوب، دلبر، يار، سنگت.
پَساهه: دَم، آخري دَم هرفنگ.	پَريو: پيرو، پلا عمر والا، معتبر.

پُست: شيف، خُسيس، گم، نيچ.	پُشتيان: حمايتي، ٿيڪ تروڪ، مددڪروڪ.
پُستار: لغت ڄلنگ، ٺوٽي.	پُشيمان: شرمسار، پڇتائيفوڪ، نڊامت، ارمان، افسوس.
پُستنڪ: هلي ناسنج، هلي ناست سنج.	پُڻات: تاته نامار.
پُستي: ديوار يا جاگه تورنگ ڪن مش نارڪاوت تننگ.	پُڻو: باوه نايو ناريغ.
پُسرڻ: عُصه ڪنگ، چڙنگ.	پُڪ: يقين، خاطري، تسلي.
پُسرُو: عُصه گروڪ، چيڙاڪ.	پُڪ: ٿف، باغان گشوڪا لعاب.
پُسند: خواهش، مرضي، قبول ڪنگ.	پُڪا: بسوڪ، يقيني.
پُسن: هُرنڪ، اشاره، معلوم ڪنگ.	پُڪار: ٺوار گنگ، ڪوڪ، فرياد، صدا.
پُسن: پالنگ، ديرلنگ، پُسر: ناگمان آتباري.	پُڪائي: سختي، مضبوطي، پُختائي.
پُسوئجڻ: خد تي پال بنگ، روتينڪ هُشڪن مَنگ.	پُڪت: بسوڪ، گنجوس.
پُسي: ڪري ناقل، ڦالڻ پُچ هلي، شيف گنگ ڪن ڪاٽر آ تخنگ، پُسي.	پُڪرڻ: ڪاريم تي بنگ، مدد ڪنگ.
پُشاچ: جن، دت، ڊائند، پوت.	پُڪڙڻ: هلنگ، سوگهو ڪنگ، حاصل ڪنگ.
پُشت: پيڙهي، خاندان نسل، بنياد، مدد.	پُڪڙائڻ: هلنگ، گرفتار ڪرنگ.
پُشتاره: ڪوپه غا باريم هُرنڪ، مال مڏي.	پُڪ: پَره، طرف، پاسخاطري.
پُشتي: نسلي، موروثي، خانداني.	پُڪارڻ: سلنگ، صاف ڪنگ.
	پُڪڙا: گدان، جهومپڙي، جُگي.
	پُڪو: حصه، وڻڊ، ورهاست، لاٿري.

پلوڙ: پالوڪ، ھولُن، جوانو.	پڪي: چُڪ
پليت: خراب، ناپاڪ، گنده.	پڪيڙن: تالان ڪَنڱ، زياده ڪَنڱ.
پليٽن: پَتڪَن، پالن نَت، لڱنگ والا بارُن نَت.	پڳ: دَستار، پڳدار، سردار، ٽَڪري.
پناري: دامن، جهولي، پناه، باھوٽ.	پڳو: رَسينگا، سَرمَس.
پنڇ: پَنڇ.	پڳهن: ڪشتي، قابو ڪَنڱ يا ٽَنڱ.
پنجوٽ: پَنڇميڪو حصہ.	پڳهار: تنخواه، ماهيانہ، اُجرت، دير مروت.
پنجوٽن: پنڇوار، پنڇ نل.	پگھارن: گڙا سي دير ڪَنڱ، خاخرٽ، پگھلَنڱ.
پُنڇ: ڏير، پاڙ، زياده.	پگھارجن: خيد ڪَنڱ، ڦالن مَنڱ.
پنجَت: راضي ڪَنڱ، مَنَت ميڙ.	پل: روڪاوت، منع، تورنگ.
پنجَت: جماعت، برادري، آواري.	پل: گھڙي، ساعت، دَم، وقت.
پنڇن: ڪاٽر، سر، کوپري.	پلاند: عيوض، بدل، پَلو.
پند: صلاح مشوره، هدايت.	پلٽار: جاچ، چڪاس.
پندار: خيال، غور، غُرور، ٽڪير خودي.	پلٽن: چڀي ڪَنڱ، واپس مَنڱ، فوج.
پند: پيادل، ڪَسر، مُفاصلہ، نَت شپاد.	پلٽل: گھڙي گھڙي، واروار، دم پدم.
پندائي: مزدوري، اُجرت.	پلجن: پَرورس، پالنگ.
پندڙيو: پيادل هِنڱ والا، نَت شپاد هِنڱ والا.	پلوار: رُوزو، اشتافي، فورن.
پند: ضمير، خودي، تيئَت.	
پندو: ڪجي ناچوڙ ڪروڪ ڪُٿور، ڪاري.	

پوٺو: ميدان، غير آباد ڊغار، ويران.
 پوچڻ: بڻدگي، عبادت، پوڄا
 ڪنگڻ.
 پوءِ: گڙا، ولدا، وا، گڏ.
 پوڄ: حوامخواه، ناحق، نيچ.
 پوچار: خيالداري، تسلي.
 پوچڙ: قڏيڪو، آخري، آخر والا.
 پور: ڦر ڪروڪ، خيال، فڪر،
 وهڻ.
 پوراف: مٿس سال ٺاهڻ، پياز عمر نا
 زائيفا.
 پورپ: دي ٽڪي، مشرق.
 پورٽ: ڪفايت، مڪمل، ڪافي.
 پورجڻ: ڪڏ ڪروڪ، دفن ڪروڪ.
 پورو: ڪافي، مڪمل، پوره.
 پورهيت: مزدور، لڇخي، مش
 جوڙ ڪنگڻ والا.
 پوڙاڻ: پاٽ ناٿڪر، ٻنڊ، پوڙاڻي.
 پوڙهو: پيرنگا، ڪماشا.
 پوز: پلڻ، خاص، اهم.
 پوسرڻ: هُشنگ، حسد، خاربازي.
 پوسل: نمب، ڦالڻ، ڊيري.
 پوش: بائي، غلاف، پرده، ٿل.
 پوشيده: ڏڪوڪ، مخفي.

پُٺرو: وڙنا، پهلوان، طاقتور.
 پڻڪي: جهوٽ تڻ نا، جهٽڪ، گڏ.
 پنهوار: هيٺ خوا هيٺوڪ، پاھوال،
 ڪريشا.
 پنهان: ڏڪوڪ، پوشيده.
 پنهنجو: تينا، ٿنا، ڪنا.
 پنهيڙو: ڪسري، مسافر، پياده.
 پسي: ڦنڊنگ، خواهنگ.
 پنيٽ: مصيبت، ڏڪ، ويل، ڏنڊ،
 جرمانه.
 پڻ: آم، ليڪن، ايلو، زيات.
 پڻڪڻ: هوغنگ (مدان مدان)
 پڻنگ: چنڊه.
 پٿهارو: ڊير تڻنگ ناڄاڳه.
 پٿي: خاڪ، مِش، ڌڙ.
 پٿيني: اوليڪو ڇناوالي، پٿيئا.
 پواڙو: شور، غل.
 پوت: سنگتي، صلح، اتفاق.
 پوت: آواري، جوڙي.
 پوتاميل: حساب ڪتاب.
 پوتڙو: خير، پٿو، چادر، لانڪ.
 پوتي: گڏ، شال، خيرِي.
 پوتو: پوڇي، ليو ڪنگڻ.
 پوٽ: گنڊ، وزن، گرنگ.

پَهَتَن: راضي مَنڱ، خوش مَنڱ.

پَهَن: خَل، ڍوڪ.

پَهوڙو: تيشي پات گُڏنگ نا اوزار.

پَهوڙ: ٽپ نادر، خَل، اُسون.

پُئجَن: مَنڱ، دَخل ڪَنڱ

پُئرائَن: پُوشڪُنِي آماثل.

پُئَن: ڪُنڱ.

پُئون: وار خاڻي، مُهَلَت.

پُئي: ٽٽي، پاخانہ، ڦي.

پيارَن: ڪُنڱنگ.

پيارَپ: حُب، محبت، اَلَفَت.

پياس: ملاسي، دير نا خواهش.

زَهير، ظَلَب.

پياڪ: عادي، هيل ڪَروڪ.

نَشِي.

پيام: پيغام، ڪُلُو، اطلاع.

پيتي: صندوق، ٽَرَنڪ.

پيٽ: ڦِڏ، اُميد تو، بليڦ.

پيٽ ٻڌَن: پيئڻگني ڪَشَنڱ.

پيٽو: پياز ڪُنوڪا، لنگهڙ.

پيٽجوي باز خوراڪ ڪُنڱنگ والا.

پيٽاڻو: بَد نيت، مخالف، دشمن.

پيٽَن: چَپي ڪُنڱنگ، شاغَنڱ

پوڪَن: دَسَنڱ، آبادي.

پول: ڪُڙڪ، ٽَنڱ، ڪوڪل، خال.

پونجي: بچوڪ، مِلڪيت، مَڊي.

مال

پوونگ: جُوانو، خوبصورت.

پُونءِ: ريش، گند، زخم، ٽپ.

پويون: ڦَڏيڪو، آخري، ڦَڏان.

پوٽو: پاو ڪم، چارميڪو حصہ

ڪم.

پوٿير: خاهوت، وارث، مالڪ.

پوٿير: پُشت، نسل، بَن.

پُه: ڪَسَر، خيال، فِڪر.

پُهڏ: خاهوت، خاندان، نسل.

پُهپائَن: راضي ڪُنڱنگ، دلاسہ.

خوشي ڪُنڱنگ.

پَهَت: بَجاري، سوچ، گُٽي، ڊيلا.

پَهتل: سَرمروڪ، دَرويش، بزرگ.

پَهرائَن: ڍڪَنڱ، پيرفنڱ.

پيئفنڱ.

پهريائين: اوليڪو، اول سر.

شروعاتي.

پهرو: چوڪسي، خيالنڌاري.

نگهباني.

پهرو: خَر، دَغَر، هيٺ.

پيداوار: آمدني، ڪمائي، فصل.	(دير).
فاعده.	پيٽي: صندوق، ترڪ.
پيٽ: باوه، پيره، جد امجد.	پيٽ: جاگه، جوک، سهاره.
پير: نٽ، پيراڻو، نٽ والا.	پينو: ڊلوڪ، ڍارو گروڪ، نُسخل
پير پاند: پائيوار، حصيدار.	ڪروڪ.
پير پند: پيادل، پند، نٽ شپاد.	پيٽ: باريير تـخـنـگ، دڙڪ.
پير ڙيو: نٽ تي آتمنگ والا.	ڏمڪي.
پيرو: نشان، دُز تا قدان نٽ آتا نشان	پئيڇ: پن، عزت، مانءُ شان، مرتب.
آڪ.	پيڇ: ڏال نارس يا شوره، عرق.
پيرادو: پاڳي، نٽ تان نشان دُرست	پيڇ: آبياري، آبپاشي، زرعي عمل.
گروڪا.	پيڇاتو: دير والا، آبپاشي.
پير سن: گماش، ڪمزور، پير.	پيڇو: ڊڄار، دير تـنـگ.
پيراڻو: مرشد والا، مالڪي.	پيڇ: آٽڪنگ، وڪڙ، رشتيداري.
پيرا: سينگاروڪ، آراستہ.	سنگتي.
پيراتو: تفصيل تو، مفصل.	پيڇ: زور، غصہ، بيقراري، تاب.
پيروي: تابعداري، اطاعت.	پيڇي: چوٽ، وڪڙ والا.
پيرو لي: مٿل، مثال.	پيڇ: بخيل، ڪنجوس، نيچ.
پيرهن: ڪوس، لباس، جبه.	پيڇرو: اُشڪنو ڪسڙ، چنڪو
پيڙه: بُنياد، پاڙ، بُن.	ڪسڙ.
پيڙا: درد، فڪر، غم، ڏک، ويل.	پيڇڻ: ادا ڪروڪ، وڪڙ تـنـگ.
پيڙڻ: نُسنگ، نٽ ڪنگ.	پيڇي: پخير، سوالي.
پيڙو: قاصد، پيادل، پند هينگ	پيڇيدگي: مشڪل، دقت، چوٽ.
والا.	پيڇو: قدان لگنگ، قد پڪو حصہ.
پيڙهي: نسل، اولاد، پُشت.	پيدا: وڏي مروڪ: پيدائش.

پيلانگهو: موتڪنو موچڙي.	پيڙهيات: نسل والا، پُشت والا.
پيلان: پُوشڪني.	پيزاٽ: غصه، زور.
پيلڪ: زور، تيز چلائڻنگ زورت	پيس: زور بار، پلنگ.
خلنگ.	پيسائي: پلنگ، پيسائي ڪنگ
پيمائش: ايراضي، تول، ماپ.	نامزدوري.
پيمال: نيست نابود، برباد.	پيسا: رقم، دولت، مال، مدي،
پيمانو: وزن ڪنگ، ناپ تول.	گردو.
پيمان: واعدہ، سوغند، انجام،	پيش: مون آهنگ، حاضر
اقرار.	ڪنگ.
پينگه: جلوت، جهولہ.	پيشگي: بيان، اول سرتي تروڪا
پيهڻ: نُسنگ، نُسحل توميدہ	رقم.
گنگ.	پينار: پخير، پنڊوڪ.
پين: درياب نا بئخ نمونہ. است	پيناڪ: پخير، پڊنگ والا، گداگر.
چڪ.	پينڊو: مفاصلہ، سفر، گسر، پيادل.
پيڻاڊيو: پيري، گماشي،	پينڊ: هچاتا قطار، شور، غل.
ڪمزوري.	پيشي: حاضري، شوائي.
پيو: باوہ، والد، پڏر.	پيشاب: چرو، پيشاپ.
پيوست: چتي، جوڙ، گند.	پيشين: موني، قديمي، مُتڪن.
پيه: رش، شور، پاڙي، شنڪي.	پيڪا: لمہ باوہ، سيالاڪ، تيناڪ.
پيڙ: خل، درد، هُسون.	پيگر: خوبصورت، شڪل،
پيهر: لوڙھ، محافظ.	حسين.
پيهڙ: بيماري، هُسون، خَل.	پيڪ: نڊارہ، ديدار، خواهش.
پيهڙو: قاصد، پيغام دنگ والا.	پيڪو: پچار، خيالداري، فڪر.
پهيلو: اوليڪو، شروعاتي.	پيل: پند، هڪل.

پِيَهَر: پڌي پڌ، مسلسل، آسِٽ
ايلونا ڦڏان.

پِيَهَن: تَهٽي داخل مَنڱ، ناگُمان
بَنڱ.

پِيَهائِن: نُسفِنگ، نُت ڪَر فِنگ.
پِيَهو: پِيَهه، مَنهه، جُگي.

پِيَهَتو: باوه والا، والدين نا.

پِيَهرو: زيور نا اسِٽ قِسِر، پُوشڪُن
هلي.

ج

سنڌي الف ب نا يا نرڊهميڪو
حرف.

جا: واحد مونث، هراڪ، همي.
جايجا: جاگه جاگه، هر جاگه، هر
طرف.

جابان: بيابان، ميدان، ويران، خالي
پٽ.

جابر: زور آور، ظالم، ظلمي.

جابلو: مٿسي، پهاڙي.

جابو: جنگلي زناور نا آست قسم
شس. ساهدار.

جابلو: خوامخواه ناهيت گنگ،
جڪ ڇلنگ.

جابلو ڏيڻ: پٽنگ، تلاش
گنگ.

جات: نسل، ذات، قوم.

جاتيرو: شريف خاندان، پني آ
قوم.

جاترا: سير، سفر، مسافري.

جائڪ: پيدائش، جنم، پخير،
ساڌو.

جائون: همي جاگه غان، هميڪان.

جائتا: هميڪان، همي هٽدان.

جائو: مضبوط، پخت.

جائون: خراب چال چلن، درد
تنگ.

جائڻ: تورنگ، رهنگ.

جائول: بي لغام، يئسي، آرات.

جائو: مل هلنگ نا آست داء، ورنه،
طاقتور.

جاپ: عبادت، بندگي، ورد، ذڪر.

جاجر: پلوڪونٽ، غلر.

جاجه: پياڙي، زياده.

جاچ: قول گنگ، تلاش، کوجنا،
پٽنگ.

جاچنا: دريافت، جستجو.

جاسوس: مخفي خبر هلوڪ،
جاسوس، اندريشت خبر هلوڪ.

جاد: زلف، چوٽي، چوٽيل.

جادون: پلا پڙه، توپ آن پيشن
مروڪا پڙه عاڪ، جادو.

جاده: هُشڪنو گس، طريقه،
دستور.

جاڏانهن: هراڪان، هراير غان،
هرانگان.

جاڏو: طاقتور، پهلووان.

جاڏي تاڏي: هراڻگ همينگ.

جاذب: ڪَشش، چوڻنگ والا.	جفاڪشي، پٽنگ.
جاز: پياز، زيات.	جاگت: سماڻي، هوشيارِي.
جار: سار، درد، حسد، تڪليف.	چوڪسي، بيداري.
هَشنَگ.	جاڳارڻ: سَماتَرِ فَنگ، تُغ آن بَش
جَازَڪ: برداشت ڪَروڪ، گذارِنگ.	ڪَننگ.
جاري: چَلينگُوڪ، چالو، قائم.	جاڳتو: پوڻ، خاخر، خاخر هَلڪوڪ
رائج.	ڪوئل، بيدار.
جاڙ: ملامت، تعدي، جُت.	جاڳرت: سوچ، شعور، بيداري.
جاڙ: مفت، بي فاعده، آجائي.	جاڳڻ: سما ڪروڪ، بي تُغ، بيدار.
بيڪار، فضول.	جاڳو: بي تُغي، چاري، چوڪيدار.
جارو: اِرتي ت پيدائِنگ، آواري.	بيدار.
جاستي: زياتي، پياز، زيادتي، ظلم.	جالار: پياز ديري، زيات وهنگ.
جاسين: هرا وقت اسڪان.	پازي.
هراڙسڪان.	جالر: گنتي، گهڙيال، ڊول.
جافت: جالي.	گڙيال.
جاقتاو: تڪليف، درد، دُڪ.	جالڻ: ٿير ڪَننگ، گوذارنگ.
جافو: چنبه، چانپت.	جامر: پياز، زيات.
جاڪ: دڙڪ، هڪل.	جامع: آوار ڪَننگ، پِلن، مڪمل.
جاڪڻ: سنڀالِنگ، حفاظت.	جمع ڪَننگ.
ڪَننگ.	جامو: لباس، پُڇ.
جاڪُون: هرا وقت آن، همي کان.	جامير: مزار، مقبره، درگاه.
جاڪ: ضرورت، طلب، لاف خلنگ.	جان: جسم، دَم، رُوح، زور، طاقت.
جاڪڻ: جَڪ خلنگ، باخلنگ.	جانان: هَنين، دلير، محبوب، لاڏي.
جاکوڙ: تڪليف، محنت، درد سري.	جانباز: ڪِلاڙي، بهادر، پهلوان.

جَت: آست نسل، پُشت، خاندان، قوم، هُچِ خوافِوڪا.

جَتان: هراڪان، هَمي ڪان، هراڻگان.

جَئَر: سخت، زوراور.

جَئَن: ڪوشش، حيل، محنت، سنڀال، تدبير، علاج، چال، مڪر، فريب، بهانه.

جَئي: هراڙي، هراڄاڳهه.

جُئي: موچَري، پادر، چوَت.

جَتان: هراڪان، هَمي ڪان، هراڻگان.

جَئو: ٿولي، جماعت، لشڪر، مڇي.

جَئي: هراڄاڳهه غا، هَمي جاڳهه غا.

جُت: ملت، آواري، شامل، جُفت.

جَئاء: پائدار، مضبوط.

جَئَن: مشغول، گَت.

جُت: ٽعدي، جُت، سزا، تڪليف.

جَئَر: درد، مشڪلي، سختي.

جُئو: جِسم، جان، ٿن، مَن.

جَپ: آرام، سُڪ، فرهت.

جِج: لڇنگ والا گِڙا يا ساهدار.

لالچي، حريص، ڦڏان ٿمڻگ.

ڦُساڻڻڻگ والا.

جاندار: ساهدار، حيوان، طاقتور.

جانب: طرف، نيم، حصه.

جانيوَتو: پنج ڇلنگ، ڦلنگ.

جانجرو: ڦرناڦَري، برسات.

جانجهرو: تيز، جلدباز، چالاڪ.

جانچَڻ: چڪاس، سوچ ڪَڻڻگ.

تلاش، پتنگ.

جانڊاه: چَڪي، نُسَخل، اولاخ

هلوڪا، نُسَخل.

جانگَڻ: سڀالنگ، خيالداري.

خبرداري.

جانڪو: ڪمر نظر، چُنجهه.

جانور: سَهدار، بي زبان.

جاوا: آجائي نا، بيڪار، بيهُوده.

جاه: رُعب، تاب، شان، شوڪت.

جاهل: بي وقوف، سادو، بي خبر، بي

علم.

جائداد: ملڪيت، سامان، مال مَڊي.

جائز: حقي، قانوني، حلال، درست.

مناسب.

جَئَر: زبردستي، سختي، ظلم.

جَيل: مَش، پَهاڙ.

جُبو: چوڻ، ڪوٽ، مُرغُنوڪوس.

جَئو: پاڪدامن، باعصمت، پارسه.

جڙدي: چٽي، نقصان، تاوان.
 جوڙڻ: جوڙ ڪڻنگ، تيار ڪڻنگ.
 جڙيو: آسوده، خوش، تندرست،
 ڪامياب.
 جڙي: حُب، مُحبت، الفت، زهير.
 جُز: حصہ، تُڪر، ذرہ.
 جزا: بدلا، عيوض، انعام، ٽيڪي.
 جَزم: مضبوط اراده، محڪم، آڻل.
 جُزوي: مڇت، خفيف، ذرہ.
 جَس: ناموس، مقبول، شهرت،
 آفرين، خوبي.
 جَسارت: ڪوشش، جُرئت، بهادري،
 همت.
 جَسَڄُو: ڪوشش، تلاش، قول
 ڪڻنگ.
 جَسو: بدن، جان، تن، جِسِر.
 جَسِي: ڌڙڪ، هڪل، ڌمڪي.
 جُشڻ: واپس بڻنگ، ڦڏي مڻنگ،
 جوش تي بڻنگ.
 جَعَل: تيار ڪڻنگ، بناوت، دوڪ،
 دولاپ، فريب، ٺڳي.
 جَفا: ظلم، ناانصافي، زيادتي،
 تڪليف، مصيبت، زوراوري، درد،
 ڏک.

ججهو: پياز، زيات، وافر، ڪثير.
 جَچَڻ: مڪمل مڻنگ، خوبصورت
 لڳڻگ، پسند بڻنگ.
 جَد: ڪوشش، محنت.
 جُدا: جتا، الڳ، مُر، علحده.
 جِذَت: پُوسڪني، پوسڪنو،
 جديد.
 جدگال: سنڌي هيت گروڪا،
 جاموٽ قوم.
 جَدَل: جنگ، جڳهڙهه، جيڙهه.
 جُد: جنگ، جيڙهه، جڳهڙهه.
 جَدُو: ڪمزور، لاغر، لاچار،
 ضعيف.
 جَڏها نگر: هراوٽ آن، همي ڪان.
 جَڏهن: هراوٽ.
 جَر: ڪشش، ديرنا شيفڪو حصہ.
 جَرار: پهلوان، طاقتور، دلير.
 جَرڪڻ: چمڪڻنگ، روشن،
 گروشڪ تننگ.
 جَرم: قصور، گناهہ، خطا.
 جَرڻ: هُشنگ، پَسنگ.
 جَڙتو: جوڙ گروڪ، نقلي.
 جُڙتو: مصنوعي، نقلي.
 جَڙد: طاقتور، پهلوان.

جڪ: خار، ساز، جوش، غصه.	سزا، خَلنگ.
جڪڙڻ: ٽڻنگ، قابو ڪرڻ، سوڳهو.	جمال: خوبصورتي، ديدار، حُسن.
جڪ: بڪواس، جڪ خَلنگ، لاف خَلنگ.	جمالو: سنڌي زبان تي لوڪ شاعري ناست هالوس.
جڪ: تڪليف، ڊڪ، درد.	جُماڻو: ڪهنڱ آن گڏ جمع نا خيرات يا ختمه.
جُڳ: قديمي، مُتڪن، اوائلي، وقتي.	جَمع: مڇ ڪَننگ، آوار ڪَننگ.
جُڳت: سازش، جوڙتوڙ، چالاڪي، صفائي.	جُمل: ڪُل، عُت.
جُڳت: ايلمي، تين پتيني، صلح، اتحاد.	جُملو: ٿوڻل، ڪُل حساب، عُت، لفظا تا جمل.
جَل: ساز، پسنگ، جوش، خار.	جَمَن: پلوتاس يا ٿال، رزان.
جفلا: وطن آن ڪَشنگ يعني جلاوطن.	جَمود: روڪاوت، بندش، بي حسي، سُستي، ناداني، گمي.
جلا: چمڪائڻ، روشن.	جَنَاح: بازو، پر، فوج، ناحصه.
جلاد: ظالم، قاسي ٽنگ والا، ڪوڙهه خَلنگ والا.	جُنب: لوڊو، لرزه، مشغول مَننگ، سوڳهو.
جلد: زو، اشتاف، جلدي.	جُنب: ڪاٿر نا ڦيري، شرعي عُسل، پليٽائي، ناپاڪي.
جلد: ڪتاب ناپوش، پانو.	جُنب: جَمَر، مڇ عمر، حياتي والا.
جُلڻ: خوار خراب مَننگ، بيعزت مَننگ.	جَنپ: ڀيري، ڀلاگڙي يا درخت ناتاري، چپ.
جُلوه: روشن، جهلڪ، نشان.	جَنپڻ: خر ڪَننگ هَرنگ، سَتَت، دَننگ، زورَت دَننگ، هَلنگ.
جَمَر: اُنڀوه، ميل، جماعت، آواري.	

جُئِر: زندگي، حياتي، عُمر،
پيدائش، وڌي مڱ، اصل، بنياد.
نسل، شروعاتي.

جئونئ: ٻرام نارغ، کاج، دعوت،
جُئير: هراڻدڻ تي بود مَريِر، بود
والا، بودي سر، ولودي آ.
جئ: گچر چُنا، قڍوالا چُنا.
جُونء: بود.

جَئِچي: آل عيال، خاندان، خاهوت،
قبيلا.

جو: هرا، اِيڪ - آنتئي ڪ.
جَو وَنڊن: عُصه گَنگ، جَنگ
گَنگ، جهيڙو، پَنگ، نَرنگ
هَنگ، دشمني، تِخَنگ،
وير گَنگ.

جوارو: قِرنا قَري قَري، بُوندا
باندي.

جَواز: جائز، حَقدار، اجازت، حلال
مَنگ.

جوان: وَرنا، دلير، طاقتور، بالغ،
تازه، بهادر، پهلوان، نَو عمر، همت
والا، جواني، ورنائي، طاقت والا،
شباب، جوين.

جوت: طاقت، هَشمَت، همت.

جُئج: حُوب سِير گَنگ، عيش
گَنگ.

جَبنال: مصيبت، سختي، تڪليف،
پريشاني.

جُنجه: مَچَٽ نظرتي بَنگ،
خَنگ، دُوبَنگ، قبضو گَنگ،
قُبنگ.

جَنڊ: حياتي، جان، زندگي، نئن،
ساه، تينٽ، خود.

جَنڊ: چڪي، نسخل، خل ناجوڙ
گروڪ، اراڻلي آچڪي.

جَنڊي: پاٽ ناجوڙ ڪروڪ سامان
يا ڪاريِر.

جَنڊو: ڪُلف، تالا.

جَنس: قِسم، نمونہ، اُناج نا بچ،
بَنڊغ يا ساهدار نا قِسم.

جَنسِيَت: اس جيڙها نمونہ، نِسبت،
يڪسانيت.

جَنسارَن: سينگارَنگ،
سجائيفَنگ، تيار گَنگ.

جَنگ: فساد، جهيڙو، لڙائي،
دُشمِني.

جَنگ: وَرنا، طاقتور، جَنگ
ڪَنگ والا، بهادر، پهلوان، پُلن.

جوتڙو: تعدي، جُت، سزا، بڪ بڪ.	روشنِي، تَجَلِي، چَمَڪ.
جڪ ڇلنگ، جوتڙ ڳڻنگ، تيار ڳڻنگ، تندرست، صحتمند.	جُوتڙو: هُجوم، رَش، جماعت، ميڙ.
خوش خورم، سنڌ، چَتي ڇلنگ، گند، بناوت.	جوت: مقابلو، خراساءِ ايلو خراس تو
جوتڙو: اِرت، پوشاڪ، لباس، آريغ	آوار شاڻنگ، برابري، ساٿي،
زائيف، سنگت، ساٿي، پائيوار.	سنگت، رفيق، مقابلو ڳڻنگ،
جوسي: هر عمر، آسٽ خاص.	فساد ڳڻنگ.
جوش: لار، غصو، باسني، جُذب، مَسَتي، جذباتي، تيز.	جُون: دغا، دُروغ، غلط، دوڪ،
جوع: تنگهڙي، بيسنگي، لنگهڙي.	بُهانه، فريب.
جُوفو: لالچ، حرص، طمع، ضرورت.	جُونو: ڪُننگ آن بچوڪ گِڙاڪ،
جوق: مِچي، ميڙ، جماعت، آواري.	ماس.
جُوك: بخشش، تول مپ، وزن، جاچ ڳڻنگ، اندازو ڇلنگ.	جُوپ: صحتمند، خوش، تندرست،
جوڪر: نقصان، مشڪل، آفت، بلا.	مضبوط، طاقتور، پهلوان.
جوگير: بدھاضم، قِيدنا قِدامي، ريح نابند مننگ.	جوپو: زنانو، مادو نمونو، زَنمريد،
جوڳو: سزا، سيڪت، سخت تڪليف.	نامرد، بي همت.
جوڳتا: موزون، برابر.	جوجو: چِناتي خُليفِنگ ڪن
جولان: ڦيري، چڪر، جُپ، غُصو.	فرضي يلاناڀن يا ساهدار.
جُونجه: نظر، وس آهر، اندازاً.	جُود: اشتاف، جلدي، رُوڙو.
	جُود: سخاوت، انعام، مهرباني،
	بخشش، عطا، لطف، ڪرم.
	جود: پهلوان، طاقتور.
	جور: ظلم، ستم، زبردستي،
	زيادتي، زوراوري.
	جورو: پُچا تاجوڙو، لباس،
	پوشاڪ.

جِيچار: باسن، بسنگ، گئتي،
فڪر.

جيجان: لم، گودي، والده، امان،
آئي.

جِيءَ: ٻلو عالم، قابل، اعليٰ قابليت
والا، عُمده، جُوان، تعريف نالائق.

جِيءَانهن: هرانگ، هرانيم غا.

جِيءَو: خاس، اوخس، توجِيءَو = نان
خاس، نان برابر.

جيران: مزه، لُطف، آرام.

جِيءَ: بردباري، برداشت،
سگهنڪ، صبر.

جيرو: جگر، همت.

جيسائين: هراوقت اسڪان، هراڙ
اسڪان.

جيڪڏهن: اگر، اڳ.

جيڪس: شايد، شل، مُمڪن،
مُبادا.

جيڪو: گس هم، هراسِ.

جيڪي ڪي: هنتس ڪر.

چڱيڻو: راستيڪو، مڪمل.

جيڪا: پرورش، پالنگ، ٿيڪ،
مذت.

جيئندان: زندگي نابخشش، جان

جُون: رهائش ناجاگهه، پيدائش،
جنم.

جُوهر: نگاه، نظر، گهورنگ، ديد،
لالچ.

جوهڻ: ڊڪ تيننگ، ٽڪليف،
ٽنگ گنگنگ.

جوه: زائيف، آرائي.

جُوهر: زُرت، جُوهراري.

جُوهر: سلام گنگنگ، عزت
گنگنگ، نياز، نوڙت، عاجزي،

اُحترام.

جُهد: سخت ڪوشش، همت،
محنت.

جِهڙو: آنبارو، توجِهڙو = (نين)
آنبارو.

جيئن: آمِرك، ڏنڪ.

جيءَ: هئو، هان، زندگي، حياتي،
زندهه.

جيئڻ: زندهه رهنگ.

جِيءَ: هراوقت اسڪان،
هراڙ اسڪان.

جيت: ڪاميابي، سروسوبي، فتح،
برتري، جوجڪ.

جيتوڻي: اڳ، اگر.

بخشي، حياتي نان مهلت.
 جيئرو: حيات، زنده، سلامت.
 جيئرو: ساهدار، است والا.
 جيئن: امر، جيئن ته = امرڪ.
 جيئن تيئن: امرڪ، هر طرح، هر
 صورت تي.
 جيئن: زنده رهنڱ.

چ

سنڌي الف ب نا دوانزدھميڪو حرف.

چاٿل: واقف ڪار، درستي، پوه ڪروڪ، پوه مروڪ، خبردار.

چاتو: سالر، مسڙنا آڙغ.

چاٿڻ: بسنگ، هُشنگ.

چاپڻ: وڌي مَنڱ، پيدائش.

چاجي: بَرامي، جفن والاڪ.

چار: جالي، دوري.

چاڙي: ريش والا حص، جيڙه، ريش ناشيفيڪو حص.

چاڻ: معلومات، خبر، اطلاع، عقل.

شعور، واقفيت، علم، خبرداري.

داس، رُو، چڻڪ.

چاٿائڻ: اطلاع ڪَڻڱ، معلوم

ڪَڻڱ، خبرايتنگ.

چاٿو: واقف، خبردار، عالم.

باشعور.

چاٿي واٿي: ڏيده دانسته.

چاٿو: پيدائس، وڌي مَنڱ.

چپ: ڏوٿي، زبان.

چَٽ: بي وقوف، بي عقل، ساده.

چپ: چُپ، سانت.

چَچ: جن، برام آي بروڪا مخلوق.

چَر: خاخر، پوڻ، تو، سيڪ.

چَرڪڻ: هُشنگ، بسنگ.

چِله: سُست، ڪمزور، لغور.

چيال: درخت نا آستِ قِسر.

چيرو: خاخر، پوڻ.

جھ

سنڌي الف ب نا سينر دهميڪو حرف.

جھاپ: جڳي، ڌڙڪ، سٺ، ناگمان زورٽ، چڪنگ، جهنگ.

جھاتي: چڪ ٿٺ هرننگ، ڍڪوڪ، ڍڪوڪ، هرننگ، خورت هرننگ.

جھات: سٺ تننگ، جهپنگ، جهڙپ تننگ، حمل، اشتاف، چستي.

جھاپ: ڦڙي ڦڙي، جهوپڙي: گڏان، ٿڻ، آرام.

جھاجھائڻ: چڀي مننگ، مرغن، جاجهر: دير ڦر ڪنگ والا دلا، گهگهي.

جھارڻ: قلعي ڪنگ، جھارو: لسي ڍيري آ، پنگ، ڍيري آخاسن.

جھارڻ: چنڪو درخت يا خوشه، جھارو: روف، گند ڪچره.

جھاک: غوڪنگ، بيقراري، بيماري.

جھاکو: گڏو، لوڊو، شيفي.

جھاک: جهگي، ڪف، ٿف، ڍير تي چلنگ، پارڪنگ.

جھاکور: لتازنگ، خلنگ، مڇ لخت، ڌڪ مڪ، سٽنگ.

جھالار: ديدار، جلوه، هرننگ، جھالائو: تورنگ والا، پائيڊار، مضبوط.

جھالو: چمڪاڪ، تجلي، جرڪنگ.

جھام: جھاک، جهڻڪ، جُلو، جھانار: جهان والا، طاقتور، پهلوان.

جھانجهرو: تيز، چالاڪ، ورنه، پهلوان.

جھانگيڙو: خلقي، جهنگلي، مسڪين، غريب.

جھب: ڍير توڙالڻ، چيڙه، جب، جھپڻ: سٺ تننگ، چنڊنگ، جهنگ، تننگ، موشڪنگ، ڍير تي پالنگ.

جھپڻ: سٺ تننگ، چنڊنگ، جهنگ، تننگ، موشڪنگ، ڍير تي پالنگ.

جھپڻ: بدڪلامي، ڪرينگ، تننگ، غلط ملت هيت ڪنگ.

جھٽ: چٽڪ، رُوڙو، اشتافي ٿٺ، جھپڙ خلنگ.

جھڪڻ: ڏونڊو منڱ، چوٽ منڱ، ٿور منڱ.	جهٽ: ساٿي، سنگت، جُفت، مددگار، ملوڪ، صلاحو.
جھڪور: سخت ڦرڪنگ، جھري، تماش، شغل، هلَ خَل، پاز ڪُننگ.	جهپ: جپنگ، گت ڪُننگ، هلنگ.
جھڳ: بڪ بڪ ڪُننگ، ڀڃي ٿينگ.	جهر: غار، چُر، ڌڙوڪ.
جھڳ: پورنگ، باخلنگ، بڪ خلنگ.	جهر: جهنگ، ويران، ميدان.
جھڳڙو: جنگ، فساد، جهيڙه، تڪرار.	جهرڪي: چڪ، ناست قسر.
جھڳي: صابون ناڄگي.	جهرمت: مڇي، جماعت، بازي، زياده.
جھل: تورنگ، روڪنگ، روڪاوت، ٿيڪ، منع، رنڊڪ، پڪڙ، بندش.	جهرن: نرم منڱ، خوش منڱ.
جھمائڻ: چوٽ ڪُننگ، جھڪڻنگ.	جهرئو: قوهاره، آبشار، ڪنگير، چشم، ماندائڻي خلنگ، جهورئو خلنگ.
جھمتو: درختا تا بازي، جهنگل.	جهروت: ڪماش، پيرو، ضعيف.
جھمڪو: ڌڪ، لوڊو، جهٽڪ.	جهرُ: جمر، بادل، ڦرنا موسر.
جھمپوتو: چانپت، ست ٿٽ ڦلنگ، جھپڙ ٿينگ.	جهرالو: جمر والا حالت، خوشي ناوقت.
جهنگ: جنگل، ميدان، ويران.	جهرپ: ست ٿينگ، حمل، جُلُو، جنگ.
جھڻچو: مڪمل خاندان، تين پتين ٿٽ، اُرانا پاتِيڪ، خاهوت، خاندان.	جهرڪو: ڌمڪي، جھپڙ ٿينگ.
	جھڪ: باز، زيات، بڪواس، جڪ خلنگ، ضعيف مروڪا ڪماش نياڙي.
	جھڪ: شيفي، گڏوڏا ڊغار، ڪب.

تولڻنگ.	جهڻڪ: ڌمڪي، ڌڙڪ، تنبيھ، منع.
جهيلار: توار، آواز، سُر تي شعر.	جهوب: تڪليف، پلنگ، درد.
پاننگ، هُچ ناساز سينگار.	تَننگ.
جهيلاڙو: غُسل، بيشولنگ.	جهوبو: لوڊو، ڌڪ، صدم.
جهينگارڙن: مَچِت خَلنگ، پنبه.	جهوتو: جُلُونَت نا لوڊو، تَغ نا
اُشڪن ڪنگ ڪن شت شت خَلنگ.	جَهڻڪ، جذبہ، اُثر، گِڏ.
جهينگر: خَلنگ، جنگ ڪنگ.	جهور: پيرنگا، ڪماش، ڪمزور.
جهين: مڊان آتوار، خان تاتھ والا.	جهورا: عياشي، مزه، سيري.
هَل، بَخار، ڪموري.	فائده.
	جهوري: گهٽي، فڪر، پريشاني، ڊڪ، درد، غم، جتائي، افسوس، ارمان.
	جهوڪ: باز تولنگ، جوڪ، ٽيڪ.
	چولو: باسني، ٽپش، ملاسي.
	جهونجهڻ: تلاش ڪنگ.
	پَتنگ، ڪوجنا، پت قول.
	جهونگار: مڊان آهيت ڪنگ يا شعر پاننگ توار ڪنگ.
	جهونو: مُتڪنو، ڪماش، قدير، وقتي.
	جهوئڻ: شروع ڪنگ، هيتي.
	مرغن ڪنگ.
	جهيڪڻ: تولنگ، هچاتي.

ج

ج: سنڌي الف ب نا چانڊر دهميڪو
 حرف ايڪ ج ۽ ن آنباري.
 جُوجِيڻ: چٽ نا ٽڪر.
 جِياڻِي: (نياڻي) نياڙي، مَسَر.
 سنڌي ڊڪشنري ٿيڻي ڊا حروف ڪن
 هچو لفظ ٿس ٿينگڻي. حالانڪ
 بُوڙا اِرت لفظ ننا مشاهده ٿي
 بسونو.

ڇ

سنڌي الف ب نا پانڌهه ميڪو
حرف.

چاڻڪ: شت، لڪڙ، ڀڄست، تيز،
هوشيار، اُشڪن مڻ والا، دُروغ ٿڙ،
چاٻ: گت هلنگ، دڙڪ، ڌمڪي،
خَسالنگ.

چاپلو: باز بندڻا ٿا هيتاڪ،
چاڻي ڏيڻ: آماده ڪرڻ، سلفنگ،
جوش ٿيڻ.

چاٽ: ڏشمني، بغض،
چاٽر: چالاڪ، قابل، ڪاريگر،
خوش مزاج، دانا، عقلمند، بهادر،
دلير.

چاٽ: مزه، چَس، سَواد، لذت، ذوق،
شوق، خواهش، عادت،
چپاٽ: چانمپٽ، ڌڪ، خَلنگ،
چَٽنگ.

چاڻي: چوس، چڪنگ، ڏاڻق،
چاٻ: سونا ٿڪڙ، پاٽ نا ٿڪڙ،
لوڪ ناچ نا قِسم.

چاپاه: چٽ نا جوڙ ڪروڪ ڦاهو،
چٽ نا گنڊ، گرنگ نا آيست نمون،
چاڙڙ: ڦالڻو مِش نا جوڙ ڪروڪ

لپوڙو، ڍڪڻ، هُلوڻو بَنڊڻ، پڙ يا
ٻاڻي.

چاپلوس: خوشامدي، چَرَب زبان،
چاڻڻ: پِلنگ، زور ٽينگ، عرق
ڪڍڻ، ڊِٻانگ،
چاپوٽو: پُڇ نا ٿڪڙ، چپوٽ، چُنڪو
گنڊ، انگوڻه.

چاپورو: ليو، لپيو، پلستر،
چاچلو: دادلو، لادلو، مزاقِي،
چاچو: باوه نا ايلر، اِلر،
چاڏي: پاڻ ڦورنگ نا زَزان ايڪ
بسوڪو مِش نا يا ٺڪري،
نامريڪ، ڪُني،
چارال: جاسوسي، سَنپيال، مخفي
اطلاع ڪرڻ.

چارڻ: بڻي خُوافنگ، فقير،
قنڊوڪ.

چارو: ڪسڙ، بڻي، خوراڪ، وسيلو،
بِل، حيل، تدبير، ٿڌاڙڪ، چاري،
سَنپالوڪ.

چاڙه: چڙهائي، بڙڙي، زياده، بيت
ڪرڻ، بڙا ڪرڻ.

چاس: لذت، مزه، چَس، چَسڪ،
چاڻي: هَنيني، ڏاڻق، چَسڪ.

چاڦڙن: خَسالنگ.	چاق: ٿنڊرست، صِحتمند، خوش.
چَٻَل: گَنوڪ، بيوقوف، پاڳل.	چاڪ: زَخم، چاڇ، وِٿي.
چِٻو: چوٽ چيوٽ بي سره.	چاڳ: نَخرو، اٽڪل، حرفت، اَنگَل.
چِٻِيٽ: سزا، خَلنگ، تڪليف	لاڊ، حُب، ناز.
تَنگ.	چال: رفتار، عادت، نمونو، طريقه.
چِٽ: عقل، دماغ، خيال، توجه، نيت،	رواج، اٽڪل بازي، چالبازي،
اراده.	ثَبويز.
چِٽاءُ: اطلاع، ٿنڀيهه، خبر، تاڪيد.	چالاڪ: هوشيار، تيز، ٺَڳي.
چِٽَر: چالاڪي، هوشيارِي.	چانچو: جوڙ ڪُٽوڪ، چُغليٽ.
چِٽِي: پُڇ ٺاٽُڪر، چِٽِي خَلنگ.	چانڊوڪي: نوڪ، ٿوبي ناروشني.
چِٽُ: سزا، تڪليف، ڌڪ، شيرَ	چانگ: تازه ٿوانه، بهادر، طاقتور.
تيفنگ.	اَسٽ قوم ناپن.
چِٽُ: چِٽنگ، خَٽر، ڪمزور، تباهه،	چانگهه: ٿنوار، شعرپاننگ ناٿوار.
فنا، بيڪار، ردي، برباد.	چاوٽ: حَسَد، ساڙ، دشمني،
چِٽُ: نَقش ڪَشنگ، نشان	عداوت، چُغلي، گِل، ويرِي.
ڪَنگ.	خاربازي، غصه، بدخواهي.
چِٽُ: نشان آخَلنگ، ڌڪ خَلنگ،	چاه: حُب، خواهش، زهیر، اميد.
شِست، آخَلنگ.	چائِٽ: دشمني، عداوت، دغا،
چِٽِي: تاوان، ڊنڊ، نقصان.	حَسَد.
چِٽُ: ڪڪڙيا ڪُچڪا تيڪن	چَب: دعويٰ، ڦِڊهه، لالچ، حَسَد.
نڪري ناجوڙ ڪروڪ ڊيري آرزان.	چَبُ: دِٻائنگ، گت هَلنگ.
چِٽو: دستاويز، چِٽِي، ڪاغذ، سَنَد.	تڪليف.
چَب: جوڙاڪ، چَب = زڍ، مخالف.	چَب: گَنوڪ، بيوقوف، نادان.
چِٻاٽ: چِٻانٽ، ڌڪ، پَنڇ، چپلس.	پاڳل.

چپال.

چُج: عقل، چال چلت.

چُچ: غريب، مسڪين، كمزور.

چڏو: رانا تا نيام والا حص، رانا

تانه والا حص.

چڏر: پلن قيد والا.

چُراند: حرڪت، چُرپر، سُرُفنگ.

چُرچ: شرارت، هُشي، بچ، شيطاني.

چُڙڻ: سُرنگ، چُرپر، مڊان مڊان

هِنڱ.

چُريائ: گنوک، بيوقوف، نادان.

چوڙهڻ: سوار مَنڱ، بُوڙا مَنڱ،

سواري ڪَنڱ.

چُست: چالاڪ، هوشيار، تيز.

چُڪ: گت هَلڱ، باخلڱ.

چُڪاس: آزمائش، امتحان، چاچ.

چُڪرو: پڻي، ڦيٿو، گول تُڪر.

چُڪڻ: لڇڻ، ڦالڻ مش.

چُڳڙڻ: خد ڪُنڱ، چوشنگ.

چُڳه: رزانءَ ڏک نانشان، گڏ ڪب.

چُڳو: خوش، جوانو، خوبصورت،

عمده، ٺيڪ.

چُلاڻو: وفات ڪَنڱ، روانگي.

چُلَت: دوڪ، چالاڪي، فريب، ٺڳي.

چَلَر: لڇڻ والا جاڳهه، ڦالني.

چَلڪڻ: چمڪنگ، تجلي، روشني.

چَلهر: نڪم ٻنڌڻ، بيڪار، هُونو،

مضبوط.

چَمَر: سل چمڙه، چرم.

چَمار: ڪمڌات، نيچ، ڪمِيند.

چَمڪ: تجلي، روشني.

چَمنو: چوڻو، چُنڪو، خوبصورت،

چُنڪوبامس والا، ٻيند، بُو.

چُمي: بڪ هَلڱ، پلو، محبت ٿت

هَرتوما، جوڙ تي ڪَلڪ آ تَخڱ،

بڪ هَلڱ.

چَمبُڙڻ: لڇڱ، لڱڱ، لڇ ٿي

ٿمڱ.

چُنچ: جهنگ، غار، کوٽ.

چند: خالص، نج، اصلي، خاندان،

اشراف.

چَنڊ: توبي، نوڪ.

چَنڊو: ڪمبخت، بد نصيب،

بدبخت، بيڪار.

چَنڪ: اشاره، توڪ، طنز طعن.

چَنگه: ڪَتنگ، دانه ڪَنڱ،

لالچ، حرص، ڪُرڪ، چيخ.

چُڻڪڻ: چمڪنگ، تجلي تَنڱ.

روشنِي.

چُڻڪڻ: آواز، ساز، ياد بڻنگ.

چَوَٻَٽ: هيٺ گپ، گفتگو، شورُ غل.

چوٽ: ڏک، ٺوڪر، صدم، ڏک.

تڪليف، نقصان، ٺپ، جُلُو، شرط.

مقابلہ.

چوٽ: ڪنجوس، بَخِيل.

چوپايو: چارنٽ والا ساهدار خاص

طور ميهي يا ڍڳي وغيره.

چوپڻ: چوشنگ، چوسنگ.

چوپو: ليو، پوچو، لپيو.

چوڌاري: چار ما ڪُنڊ، هر چار طرف.

چوري: ڌڙي، چور = ڌڙ.

چوڙ: پائيداري، چوڙڻ = استعمال

ڪنگ.

چوڙو: ڦٽن، ڪُشاده، پِلَن.

چوڙو: ڪُڪڙ ناچوري، خوبصورت،

وَرِنا.

چوس: چوش، لَذت، مزه، عادت،

هَنسِي.

چوغو: لباس، مُرغن ڪوس.

چوقير: چار مان ڪُنڊ، چار طرف،

آسپاس.

چوڪ: اشاره، حرڪت، چُرچ، گهٽ

تِننگ.

چوڪ: غلطي، خامي، قصور، بي

عقل، تولنگ والا جا گه.

چوڪٽ: دروازه نا چار مان ڪُنڊ والا

پاٽ.

چوڪس: هوشيار، خبردار،

نظر داري، سَنپال.

چوڪاڻ: آزمائش، امتحان، پرڪ.

چوڪڻ: چڪاس، سَنپالنگ، چاچ

ڪنگ.

چوگرد: هر طرف، چار مان ڪُنڊ،

آسپاس.

چوگ: استعمال ڪنگ، ڪنگ،

ڪُڪڙ نا ڪنگ، چوگُو.

چولو: قميص، ڪوس، ڪفني،

جسم، جان.

چون: انبار، اُمرڪ، طرح، چون چُرا =

آواز ڪنگ.

چونجهو: ڪَر نظر، چُنڪ خَن والا.

چونج: سُنڻ، ڪُڪڙ نا چونج چهنب.

چونڊڻ: بَننگ، مِچ ڪنگ،

انتخاب، پسند ڪنگ، جوانو،

عمده.

چونري: پِٽل يا تانبه نا چوڙ ڪروڪ

والا، جمادار.	رزان ديري آڱراڪن.
جَهڪ: ٽپ، زخم، چاخون ناڪت يا ضرب.	چُونڪي: خبرداري، سنڀال، پوليس ناچوڪي.
جُهَلڙو: مسخرو، مزاح.	چُونگار: مڌان آتوار، هُڇا تاگهنتي تاآتوار.
جَهو: ختر، ڇت، گرم، هضم.	چُونه: عشق، تمنا، اميد، آسرا، مرضي.
چُون: چار گنا، چاروار، چارئل.	چُون: پاننگ، هيٺ ڪَننگ.
چيپاڻ: پچريفنگ: زور تيننگ، شيڙ تيفنگ.	بِنفنگ، باغان هيٺ ڪَننگ.
چيشرو: پُچ ناتڪر، چتي.	نصيحت، تنيبيه، هدايت.
چيٽ: دشمني، ڪوڪ، چيخ، مخالفت.	چُون: بِننگ، مُچ ڪَننگ، چُوڻو = ڪَننگ، رزق، گذاره، خوراڪ.
چيٽڪ: جادو، طلسم، ٺڳي، گنوڪي.	چُوڻ: گفتگو، هيٺ گپ، ڪچهري.
چيٽڪ: لذت، مزه، عشق، خصلت، بيقراري، محبت، زهير.	چُوڻ: جَذب ڪَننگ، چوشينگ، چيڪنگ.
چيٽ: تيز، غصه، بخيل، پنڪ، ڪنجوس.	چَه: خوشي، مزه، شوق.
چيٽ: خبرداري، پالنگ، خدمت، ڪوشش، تاڪيد، خيال.	چُهڻ: لڇنگ، لگننگ، آوار مَننگ.
تيمارداري، علاج ڪَنسنگ.	چَهَر: سواڊي، مصاليدار، مزه دار.
چيپاڻ: لتاڙنگ، پلنگ، زور تينگ، شيڙ تيفنگ.	چَهرو: مون، رُخ، بُوڙ، صورت، مورت، شڪل.
چيچاٽ: گاڏي ناپيه تاچيڪاٽ يا توار، پوسڪنا بوتا تاآتوار.	چَهَر: ڌمڪي، ڌڙڪ، غصه.
	چُهرو: پَنگي، پي صاف ڪَننگ

چيچلائڻ: درد ٿي شاغنگ،
بيماري نا تڪليف، پریشاني،
بيقراري.

چيڇ: ڪوڪ، دانه، ٿوار.
چيڇڻ: پاٽ گڏنگ، هرنگ،
پرغنگ.

چيره: طاقتور، زبردست، دلير،
بُڙڪو، بهادر، زوراور.
چيله: مڇ، گمر، بدن ناحص.

چيجه: اُشڪنو پاٽ، خوبصورت
حرفاڪ.

چينگهو: جلونت.
چيهاڙ: ٽيگري، پُره، ٽُڪر،
چَٽي.

چيئن: سَلِيب، تڪليف، ڏک.

چ

سنڌي الف ب نا شانزدهميڪو
حرف.

چَهر: شش.

چا: آنت، آنت سي.

چاڪاڻ: آنتشي، آنت ڪن.

چاڀ: آٽڪ، روڪ، بند تينگ، آڊ
تينگ.

چاتر: دلير، بهادر، پلن چاتي يا
سينڊ والا. آستيڻا بندڻ.

چاپ: مُهر، ٺپو، سيل، طبع، نشان،
علامت، نقش.

چاپرو: چَپَره، گِڊان، جُهڳي.

چاجڻ: ڪوڊال، پٽن، ڀلو.

چاڇ: تعمير، جوڙ ڪُننگ.

چاجو: پٽلاتا چِت، چَپَره، لانيڊي.

چاچرڇڻ: مون اسڪان ڦر مَنگ،
تمتار.

چاچولڻ: جَهڙا ننگنگ، دير تي
سلنگ.

چاڏول: بي افعال، واحيات، بدچال،
باخت.

چار: مِش تي پاز خراب، پيٽوت،
هس والا.

چاڪ: طاقت، قوت، هستي،
حڪمراني.

چاڪاڻ: ناگمان آخوف، تراه،
خُليس، نفاق، دشمني، جنگ
تَر فَنگ.

چاڪاتو: روڪاوت، آٽڪ، وڪڙ.

چاڳ: هيٺ ناڇنا، چُنڪوڏَغر.

چال: جُپ، درڪنگ، چلانگ.

چامڪ: شت، لُڪڙ، تُلَهڙ.

چان: سيخ، سايه.

چانڻ: تَرنگ، گُڊنگ، جتا

ڪُننگ، ڪَم ڪُننگ، مختصر

ڪُننگ، چانگنگ.

چانجرو: نخره، ناز، انگل.

چانڌ: اشاره، آسره.

چانڊي: مختصر، ڪَم ڪُننگ.

چانگرو: ناز، نخره، انگل، درخت

ناٿاري.

چانهين: ڪوٽڻ.

چان: ڀروي ڪُننگ، پوسه، بَچت.

چاڻي: ڀروي.

چاهر: مَڪر، نَگي، اٽڪل بازي.

چاڻي: هس، مِش، خاڪ، ڏوڙ.

چَپ: حَسَن، خوبصورتِي.

زيبا.	گڻنگ، سٺ تڻنگ، چڪنگ.
چيپو: ڌڙڪ، غسل، بيشولنگ.	چل: دوڪ، دولاڀ، ٺڳي، ڌڙه، ڍير.
چيتيون: ٽڪر ٽڪر گڻنگ،	چل: سيل، شيف گڻنگ، صاف
پاٽ نا اُشڪنا، ٽڪراڪ.	گڻنگ.
چيئرڻ: تربيت تڻنگ، هيل	چلر: هولن، بيطاقت.
تڙنگ.	چنائڻ: ڪشڪفنگ، ٽرنگ.
چيٽڪ: گڻوڪي، بيوقوفي.	چنڀڻ: لڇڇ ڇلنگ، ليوتڻنگ.
چيٽو: مفاصله، درميان نا خالي	چنچر: هفتہ نادي.
جاگه.	چنڊڻ: صاف گڻنگ، چنڊنگ.
چيپ: پليٽائي، آلودگي.	چينهڙو: جٽائي، علحدگي،
چيچڪ: زڻڊڪ، فساد، معاملہ.	تفريق.
چيچار: گڪ، پڻ، ٻوچ.	چوٽائڻ: چٽنگ، آزاد گڻنگ.
چيد: سوراخ، ٽنگ، چاخ.	چوڪر: مارڪو، مار، ورنه.
چيڙو: مزدوري، مُفت هلوڪ	چهر: مڪر، فريب، دوڪ، ٺڳي.
مزدوري، حرڪت، شرارت، ڪشت	چه: چپ، ڌٽ، مڪر.
گڻنگ، ونگار.	چهنڊو: زُخَر، ٺپ.
چيڙو: آخري، ڦڏيڪو، مُفت تي	چهو: ٿهونا سخت جهوٽ، طوفان،
ڪاريم، گڻنگ والا بندغ، بيگر.	قرنا تيزي.
چيڙي: انصاف، فيصله، راج نا	چهن: ٽڪر ٽڪر، پُرزہ پُرزہ.
فيصله.	چهي: اُشڪو ٽاري يا شاخ، ڇلال نا
چيڪ: ڀلڻي، آزاد، ملوڪ.	پنڊو، اٽڪ، روڪاوٽ، ٽيڪ.
چيڪائو: چڪنگ والا، طالب.	چئو: نقصان، ٽڪليف.
اميدوار، مُدعي.	چيتر: خبرچار، حال حوال.
چيڪو: يڪدم، رُوزو، جهٽ پٽ.	چيپلو: حرڪتي، حسين، خوبصرت.

جلدي.

چينگ: وڊائي، غُرورُ.

چيل: حمل، جُلُو، ڏڪ.

چينڀڻ: ملامت گَنگ، جُڻ.

گَنگ، تڪليف تَنگ، تَنيهه.

ليو، لِيچِخ خَلنگ.

چينپو: ٻارُن پات يا تاريڪ.

چينو: جِٽائي، علحدگي، بخش

بانت.

چيٽا: لڊ، ٿاڦي.

چيو: نُقصان، تڪليف.

چيهه: قَديڪو، آخري، نپ.

چيهه: ڏنگ، طريه.

چيهل: خوبصورت، زائيف، حسين.

چيهلو: ڪُل آن آخري، قَديڪو.

چيهو: نقصان، خَساره، زيان.

چيئو: نقصان، خَساره، زيان.

ح

سنڌي الف ب نا هفت دهميڪو حرف.

حاج: ضرورت، طلب، خواهش.

حاجت: ضرورت، طلب، خواهش، قوت، طاقت.

حار: گرمي والا، گرم، باسن.

حاشه: حساس، چالاڪ، هوشيار.

حاشا: بلڪل آھ، هرگز نه، انڪار.

حاشو: ڪناره پاسو، ڪتاب نا حاشي.

حاصل: بچت، بقاء، فاعده، مقصد، مالڪي.

حاضر: موجود، روبرو، مونان، مقابل.

حاضري: پيشي، شنوائي، بندغا، تامچي.

حال: احوال، خبراڪ.

حبس: قيد، جيل، سزا، گھٽ.

حزن: احتياط، پرهيز، خيال، خوف، لحاظ.

حج: حجت، دلاسه، آسره، اميد.

حجاب: شر، پرده، شڪ.

حد: دنگ، جاگھ، حاظو، نشان.

حدس: حسد، ساز، نفرت، بغض.

حدّر: خبرداري، دورانديشي، خوف، پرهيز، خلييس، انڪار، احتياط، آنديشه.

حریت: آزادي، يلو، يل.

حراست: قيد، حوالات، قابو، نظربندي، نگراني، بند، دغا، ٺڳي، فريب، هوشيار، اٽڪل بازي، حرّوت.

خرج: نقصان، ٽنگي، گمي.

حرص: لالچ، خواهش، شوق، ٽمنا.

حرز: سنڀال، حفاظت.

حرف: الف ب نا حرف، لفظ، جملو، قول، هيٺ، خطا، قصور، الزام، حساب ڪتاب، ميار، مهڻ، سوال جواب.

حرّت: پيسه، گسب، ڪاريم، هنر، اٽڪل، هوشيار، مڪر، ٺڳي، فتنه باز.

حرکت: چالاڪ، شرارت، هوشيار، ڦير، چال، سرنڱ، رفتار، گردش، لوڊو، فعل، عمل، مزاق، چيڙچاڙ، ڌڙڪ، قصور، خطا، جرم، زيان، نقصان.

فڪر.	حُرمت: احترام، آبرو، شان، مان،
حُشام: مُڇي، لشڪر، گهمسان،	عظمت، اِقتدار، رُتبہ، تعظيم،
شور شراب، آه و زاري، بي انداز،	پاکائي، برگت.
پاڙي، زياده.	حرير: ريشمي، سلڪي.
حُشر: حالت، پٽڱ، ماتر،	حَرِيص: لالچي، پينگن.
هو غنگ.	حَرِيف: مخالف، دشمن، بدخواه،
حُشمت: رُعب تاب، شان شوڪت،	هوشيار، چالاڪ، مقابل، بدمعاس،
عزتمند.	مگار، لُچ.
حِصار: جنگل، حاو، چوڊيوالي،	حِزب: بَندغا تا مُڇي، گروھ،
قلعو.	جماعت.
حُصول: حاصل ڪرڻ، آمدني.	حُزَم: خبرداري، تياري، آمادگي.
حَظ: بختاور، پاڳ، نصيب.	حُزن: ڏک، صدمہ، درد، غم.
حفاظت: سلامتي، پناه، باهوٽ،	افسوس، ملول، رنجيده، غمگين.
نگراني.	حِس: اثر، جذبہ، احساس.
حَقا: جائي پائي، يقين، حقداري.	حُسام: تيز خنجر، زُعر.
حقيقي: اصلي، برابر، حقيقت والا.	حَسَب: ڪافي، مُڪمل، موجب،
حَقارت: نُفرت، ذلت، خُواري،	مطابق.
ناپسندي.	حَسَد: ساز، دشمني، زَنگ، غُصہ،
حَقير: حَسيس، نيچ، ادنيٰ، خوار،	بُغض.
ذليل، غريب، مسڪين، ڪمزور،	حَسرت: اميد، آسره، شوق،
پينگن، لاچار، ضِعيف.	پشيماني، ارمان.
حِڪايت: هيت، قصہ، داستان،	حَسِب: اعليٰ نسل والا، حَسب نَسب
بيان، خبر، احوال.	والا.
حِڪمت: هوشيارِي، چالاڪ،	حُشاش: خوش خورم، بيغم، بي

هَنري.	حَمَل: بَلِيف، وَزن، گُيِن.
حَل: آسان، سَمجھنگ، مِلَوت.	حُمير: دلير، پهلوان، طاقتور.
مِلاپ، آواري.	خواري: دُوبِي، پِچ، سِلَنگ والا.
حِلال: جائز، پاڪ، رَوا، صَحِيح.	خودي: تانگي: چُنڪو ڪڍَ.
دُرسَ، حَقِي.	خوَصلو: هِمَت، طاقت، قوت.
خَلَوت: هِنيني، لذت، مِرِه، زائِق.	دليري، هوش، دِماغ، عَقْل، خيال.
آرام، راحت.	جذبہ چالاڪي.
خَلَف: قَسر، سَوَغند، عَهد، اَنجام.	خوض: ديرنا چُنڪو ڪڍَ، تَلاب.
اِقرار.	خول: لالچ، حِرَس، دَغا، نِگي.
خَلق: گُت، لَخ، گُلگُهَتو.	خُوف.
خَلقو: مُچي، آواري، مَجلس، گول.	حيثيت: طاقت، رَسائي، لياقت.
چَڪر، چَڪت، چَلو، گُمرِبنَد.	درجہ، عِزت، آبرو.
حَلِم: نرم مزاج، نرمي، بُردباري.	خَيْرَت: عَجَب، پَرِيشاني، گُشتي.
مِهر، مُحبت.	خِيض: زائِيهَ تاماھواري، زَنانہ.
خَلو: پُچا تاجوڑہ چوغہ، جِبہ.	خِيف: حَقارت، افسوس، اِرمان، قُت.
بَھشتي لباس.	مَلاقت.
خُلوان: مَزيدار، دَغَرناسو، گَچہ سو.	خيلو: ڪوشش، عُدُر، بَھانہ، مَڪَر.
خِيسُنو پِچ.	نمونہ، دَنڌہ، مَحنت، دَغا، دولاپ.
خَلير: بُردبار، برداشت ڪَننگ.	نِگي.
والا، نَرم طَبيعت، خوش مزاج.	حِين: وقت، زمانہ، مُدت.
خَمات: حِمایت، هَمراھي.	حيوان: ساھدار، حياتي.
بِچا سَڦنگ، تِيڪ تِنگ والا.	
خِماقت: بي عَقلي، غلطِي، ناداني.	
خَمال: مزدور، کُولِي.	

خ

سنڌي الف ب نا هڙد هميڪو حرف.
 خابرو: خبر تيننگ والا، قاصد،
 جاسوس.
 خاتم: ڇاپ، ٽپو، خانگي مهر، ختم
 ميننگ والا.
 خاتمو: ڦڏيڪو، آخري، مڪمل.
 خار: غصو، جوش، ڇڙ، حسد.
 خارج: پيشن ڪشوك، الڳ،
 علحده، جتا، بيڪار، نڪم، رڌي،
 ناپسنديده.
 خارش: خارشت، گجلي، سيل نا
 آست بيماري.
 خارق: پرغنگ والا، هرنگ والا،
 ڪرامت، معجزه.
 خاش: مرضي، خواهش.
 خاشو: جوانو، خوبصورت، وڙنگ
 والا، پسنديده.
 خاصيت: لياقت، هوشياري،
 نيڪي، مزاج، جواني، پلائي.
 خاطر: وجه، سبب، خيال، مرضي.
 خاطر: خط سرڪنگ والا، اخباري
 نمائنده.
 خاک: ڌڙ، مڻ، ڪيري، خاک.

هس.

خال: خالي جاگهه، چانگ، ٽنگ.
 خامي: غلطي، قصور، بيوقوفي.
 خاموش: چپ چاپ، صبر، آرام.
 خائق: خوفزدہ، خوف آن خلوک.
 خبط: آجائي، گنوڪي، مستي،
 مشغولي، وهي، سودائي.
 ختم: مڪمل، آخري، ڦڏيڪو.
 خجالت: شرمساري، نڊامت،
 پشيماني.
 خراب: گنده، بد، عيبدار، ناپاڪ.
 خراج: محصول، چونگي.
 خرار: 20 من ناوڙن يا ماپ.
 حزام: نازڪ چال.
 خُرانت: گماش، مُتڪنو، عاقل،
 وشتيار.
 خرخسو: جگهڙهه، فساد، شور.
 خرد: چُنڪو، ڪر، مڇت.
 خردو: ڪچره، ريزه.
 خرص: دُروغ، شڪ، اٽڪل، خيال.
 خرم: خوش، شاد، راضي.
 خريب: دوڪ، دولاب، دغائي،
 فريب.
 خريد: قيمت ٿت هلنگ، واپار.

خِلَاف: مخالف، دشمن، ضد،
بَرْعَكس، ناموافق، دُروغ، حَرِيف،
مُقابل.

خُلَت: دوستي، سَنگِتي، ياري،
خَلجان: انديش، فِڪر، گُڻتي.

خَلش: خوف، بيقرارِي، پريشاني،
خُلُق: عادت، مزاج، عزت، لياقت.

خُلَم: حَرڪت، نقصان، حَرَج، خُلَل،
خَمِياز: آرسَڙهه، بدله، عيوض،

تاوان، رَنج، تڪليف، پشيماني،
افسوس، ڊڪ.

خَمِيص: ڪُوس، لباس، جُبَهه،
خُئام: ڦڏهه، فساد، نقصان، حرج،

جهڳڙهه،
خُئڪ: پيخ، خوشي، خُمار، نَشه.

خُوانو، فَرَحَت، موج، مَسْتِي،
خُواب: تَغُ تِي خَنوڪ نِداره، تَغُ

خَنگ، خيال، فِڪر، وِهر، گُمان،
تُصور.

خُوار: بدنام، ذليل، رُسوا، نيچ،
خراب، پريشان.

خوجو: هيچڙهه، نامرد،
خوراڪ: طِعام، اَرغ، ڪاڇ، غِذا.

خورش: خوراڪ، غِذا، اَرغ، قوت.

سودو ڪُننگس
خَس: ٻارُن پُٺي، ڪَڪ، بُوچ.

خَسَت: دَلگير، غمگين، پُٺي،
پريشان، ناخوش، رَنجيد،

تڪليف، مشڪل،
خَصِي: هيچڙهه، نامرد، خورمه نه آست

قِسر،
خُصوصي: خاص، آهر، مقبول.

خُصَم: ويري، دشمن، بدخواه،
مخالف.

خُضوع: عاجزي، نياز، نرمي، مِهر،
خَط: لَڪير، علامت، الف ب،

لِڪنگ نانمونه، ريش ناڇوڙ
ڪَرَنگ يا خَط هَلنگ.

خَطا: قصور، غلطي، گناهه،
خَطاب: گفتگو، هيت گپ، ثران،

تَقَرير،
خَطرو: خوف، خُلِيس، نقصان نا

انديش يا خُلِيس،
خَطير: زياده، ڪثير، پاڙي.

خَفَا: ناراض، رَنج، پيزار، ڪَڪ،
خَلاصو: خالص، نِج، ذاتي خاص،

يڪثَنيا،
خَلاصي: آزادي.

صِفَت، صَدَقَ، درميانه، آه، نَدَ.	خوش: راضي، ٽنڊرست، صِحتمند.
خَيْرِياد: في امان لله، خدا حافظ، آلاھ.	آباد، آسوده جوان، تازه تواند.
نا آسَرَه.	خَوِيش: رِشتيدار، سِيال، تينائي،
خير باشد: خير بَرڪت، خوشحالي،	عزيز عقارب.
آسودگي.	خُونخوار: دِتر کُنوک، ظالم،
خير خواه: همدرد، خيراندیش،	وحشي، بي رَحْم، پِلو دشمن،
پلائي خواهوڪ.	خطرناڪ.
خَيْرِيَت: ٽنڊرستي، صِحَت،	خُونِي: قاتِل، جَلاد، رَهزَن، ظالم.
خوشي.	خُونچو: دَسَتر خُوان، جيب، گونڊه.
خَيْرَه: ٿار مَٿي والا، دشمني والا،	خُوءَ: عادت، طبيعت، مِزاج، رواج،
بَدخُواه، مَغرُور.	رِيت رَسر، چال، انتظام، تربيت،
خَيْر: پيدا ڪَـنـگ والا، جُپ، بُل	يَنگ، طَريقه، نمونو، قِسم.
تَنـگ.	خُوءَ: خُولر نا بَٿي اِيڪَ مالِ،
خِيل: هُلي، هُلي سَوار، جماعت،	ڪُـنـڱَ.
قبيله، پارتي.	خيال: سوچ، گُٽي، سمجھ، توجہ،
خِيمَ: تَنبُو، شاميانہ، منزل خَلنگ.	سَنِيال، اراده، صلاح، فڪر، مَنشا،
	مَوج، وهر، شڪ، آنديشہ، دليل،
	قياس.
	خيالات: خيال نا جمع عدد.
	خيام: تَنبُو جوڙ ڪَـنـگ والا.
	تَخْلُصِ عَمْرِ خِيام.
	خَيْر: جواني، پِلائي، ثواب، دَرَجہ،
	اَجَر صِحَت، خوشي، سُڪ، آرام،
	خيرات، زڪوات، دُرست، ٺيڪ.

سنڌي الف ب نا نوزد هميڪو
حرف.

دآب: زور، رُعب، تاب ريت، رَسر،
جوش، دڙڪ، صفت، عادت،
سخت، قُر.

دابو: آناج، ذره، دانہ، موھيڙه.

دائڙو: تختہ، پيچ سيلنگ والا پات.

دابلو: ھوٺو، ٽين ناڙيہ، موٽو.

داتار: رزاق، داتا، الله.

داج: ٿارمہ، ميلہ، غليظ، گندہ.

داجو: داء تروڪ، ھلڪ خيسن

رنگ نا پيچ، غليظ، گندہ، خراب.

داخل: ٺھڻي بڻنگ، شامل،

شاغوك، لڪوك، درج.

داخلي: تيٺا، خانگي، اندروني.

داد: انصاف، عدل، فيصلہ، تدارڪ،

عيوض، سچائي، کوجنا، فرياد،

بدلہ، بخشش، بلو، واھ واھ،

شاباس، مرحبا، ٽيڪي

دادلو: لادلہ، دوست، ھٽين، بودلہ،

لاڏي.

داڏاڪ: پھلوان، ھمت والا، دلير.

داڏر: دڙڪ، دٻاء، دھمان.

داروگير: پڪڙ ڏڪڙ، لڙائي، جنگ،
جھيڙه.

دار: سولي، ڦاھو، ڦاسي، رھنگ

ناجاگھ، جاگھ، مقام، خاندہ، دنيا،

جھان، تورنگ والا، تڻنگ والا.

دارين: ھڙ، توما جاگھ، آخرت،

جھان، دنيا، ھڙتوماجھانڪ.

دارو: دوا، ڌرمل، علاج.

داروغہ: سنيالنگ والا، محافظ،

نگران، چوڪيدار.

داڙو: وڪيل، سفارشي، ثالث،

مددگار.

داڙھ: شور، غل، رُعب.

داس: غلام، نوڪر، پانيھو، چيلہ،

مريد، مي.

داستان: قصہ، بيان، احوال، ذڪر.

داشته: ٽوليفوڪ زائيف.

داعي: دعا گروڪ، خير خواه،

دعويٰ گڻنگ والا.

داغڻ: نشان گڻنگ، ٽڪ خَلنگ،

داغ، چاپ.

داڦ: لڊ ٿڦنگ، قائم گڻنگ.

داڳڻ: داغ تڻنگ، بيدير نا داغ

گڻنگ، ڊنڊ.

حصہ۔ بدمعاش، دُرُوغ نَرُو۔	داڳينو: لوٽ، گُٽلي، زيور۔
دانگي: اَرغ بَسنگ ولاتين، خرچ نا زيادتي۔	دالان: اُرانا مون والا ڀلا ڪوئي، ايوان، وِرانڊه۔
دانه: فرياد، شڪايت، داناء، چالاڪ۔	دالو: يلئي، آزاد، گنوک، وِرانڊه، ايوان۔
دان: ذره ذره، ٽڪر ٽڪر، دانہ دانہ۔	دامر: جالي، چُرُڪ، فريب، دوکو، رسي، قيمت، نرخ، ماپ، دولت، ڦنڊه۔
دادن: دامن، پلئو۔	دامن: داؤن، پلئو، پانڌ، جهولي، آسره، پناه، باهوت، ڪناره۔
دائ: موقع، دولت، رقم، تجويز، اٽڪل—شرط۔	دان: بخشش، خيرات، عطا، نذرانہ، سوغات، امداد، انعام، تحفہ، تيخننگ ناجاگه، مڪان۔
دائرو: چڪر، گول، حلقہ، جاگه، گروھ، مڇي۔	داناھي: هوشيار، عقلمندي، چالاڪي۔
دائير: هميشه، مدام، پڪہ۔	دانڊل: ڦڊه گَننگ، شور گَننگ، ٽڪرائي۔
دُبداء: گميند، دولاپ، دوڪ، ٺڳي۔	دائر: بدشڪل، بيسوره، بدصورت۔
دُبدبو: شان شوڪت، مان، عزت۔	دانست: واقفيت، عقل، سمجھہ۔
دُبرن: بيهوشي تي هيت گَننگ يا لَرزنگ۔	دانش: عقل، سمجھہ، چالاڪي، هوشيار۔
دُپ: زور، پيو، زبردستي، تاب، تاء، سختي، جبر، ٽنسيه، ڌمڪي۔	دانفل: دارو طور ڪاريم تي بَننگ والا مادہ۔
دُپجڻ: شيف آن بَرُڪ، پچرِفينگ۔	دانگ: بيوقوف، بي عقل، ٽڪرہ۔
دُپڪي: چيبي، اَرغ تخنگ ڪن ڪُٿور۔	
دُبو: ڇنڪو ڪڍ، ڊيرڪن ڇنڪو ڪونڊ۔	

دَت: سُستي، ڊونگ، مَگر، فَرِيب.	کَرِينگ.
دُتاهو: ٺڳ، دَغاباز، دُز.	دُرَجَن: بَدافعال، دشمن، بَدخواه.
دَجو: مَچِي ناکسَر.	دُراوڙ: هندوستان ناقدِير قوم ناپِن.
دُخان: موَل، دُکان، چاپ.	هَرافتي ٿِي، ٻِراهوئيڪ هَر شامل.
دَخَل: مُداخِلَت، قَبض، آمد.	اَرِير.
پيدائش.	دَرَب: مال مِلڪيت.
دَدائش: پَرِيشان، گَنگ.	دَرِين: آئِين، آدينڪ، شيش.
بَرغلائِنگ.	دَرَد: ڏک، ٽڪليف، رَنج، آلم، خَل.
دُستو: پهلوان، دلير، طاقتور.	هُسون.
دُڏَن: مِلڪيت، مال، دنيا، مڊِي.	دَرِي: مضبوط، قابو، سخت.
دُڏنو: هُولنو، پِلو، کُشادَه.	سوگهو.
دُڏڙ: مِش، دَر، خاڪ.	دُرڙو: بيوقوف، اَحَق، مَکرباز.
دَدکو: ٺڪا ناتوار، ناگبان ٿِينگ.	ٺڳ، رولو، آواره.
ناتوار.	دَرَس: سبق، نصيحت، وَعظ.
دُڏِي: بارُ نوپات، بُڏ.	اسڪول.
دَر: تَهتي، درميان، پيشن والا	دَرَسَن: ملاقات، زيارت، ديدار.
(دَرآمد) دَرِوازه.	مِلاپ، پاش ڪِننگ.
دَرحال: يڪدم، فورن، داوقت.	دَرَسَن: ملاقات، ديدار، زيارت.
پيش، حاضر.	دَرِشَت: نگاه، ديد، نِظارَه، ٿماش.
دَرميان: نِيام ٿِي، تَهتي.	طاقت.
دُرواش: ضرورت، اَصَل ٿِي، حقيقت ٿِي.	دَرِشَت: گِردي تَخِنگ.
دَرَبان: چوڪيدار، محافظ.	دَرڪ: سَمجھ، معلومات، عَقَل.
دُرَبَچَن: خراب هِيت، بَد گَلامِي.	واقفيت، آزمودَه، تجربَه، واسط.
	ڪاريم.

دڙڳ: داغ، نشان، عيب، چاخ،
وڙي، خال، تنگ.

دڙو: مڻن يا ڍير، ڏمب، انبار.

دڙهو: دريهو، لخت خَلنگ، گاج،
گجگوڙ، هور.

دڙ: مڻن، لٽ، غبار، خاڪ، رڙي.

دس: ڏيهه، وطن، ملڪ، پرديس.

دست: بازو، ڏو، جلاب، ريخ، دست.

دسترس: رسائي، آواري، طاقت.

دستار: لُونِگي، دستار.

دسترخانو: ارغ تَخَنگ ڪن پُچ،
گندوره.

دستو: مڇ، ڊنڊه، فوج نا ٽولي،
بنڊل.

دست: خراب ڪسر، مڻي.

دسن: شيف سَتنگ، دَسنگ، چڀي
گَنگ.

دسن: لڀڻ ٿي گت مَنگ.

دسي: دروغ، خار، غصه.

دشت: حَراب، گَنده، ظالم، بدڪار،
بدچال.

دشمن: مخالف، عداوت، بدخواه،
حريف.

دشنا: خنجر، چاخو، زعفر.

درڪار: ضرورت، حاجت، لاچارِي،
مجبوري.

دُرگا: مُشڪل، گمبخت.

درگاه: آستان، ڪورٽ، عبادت
گاه، خانگاه، مزار، زيارت گاه.

دُرلپ: ناياب، عجيب، ناپيد.

دَرمان: دوا، علاج، دارو.

دُرمانه: پريشان، مجبور، لاوارث،
تنگ.

دَرنگ: خوف، خطر، خيال، وقف،
هري مَنگ.

دُرو: چُهَبُڪ، ڦٽڪ، ڪوڙه.

دروازو: درگ، ڪسر، ڦاٽڪ.

دُروڊ: دُعا و سلام خواننگ،
تسبيح، درود شريف.

دُروغ: دروغ، ٽگي، غلط.

دُروه: مگر، ٺڳي، دروغ.

دُريا: دَرياب، دِير نا ندي.

دريافت: تلاش، معلومات،
بازپُرسِي، جاچ، ڪوجنا، پت ڦول.

دريچو: دريچ، ڪڙڪي، چُنڪو
تَنگ، هُرنگ ڪن چُنڪو ڪڙڪ.

دڙبڙ: ستا تا توار، ڪڙڪ.

دڙڪو: ڏمڪي، خوف، بائفننگ.

دُشو: پڻو، چادر، پُچ، خيري.	دَڪڙ: ٻي سُوڊ، ٻي سَواد.
دُشوار: مشڪل، تَنگ، سَخت.	دَڪو: لوڊو، جُهتَڪ.
دعاگو: دُعاخواهڪ، خير خواه.	دَڪو: ٿلهه، ٿولنگ ناڄاڳهه يا ٿَمَ.
هَمدرد.	دَڪيرن: جِتا ڪَننگ.
دعوي: طالبو، مُدعي، فرياد.	دُڪ: دُڪ، ٽڪليف، درد، خَل.
تقاضه.	دُگام: ريس، ٿرنگ، هلي تا ٿرنگ
دَعا: دُروغ، مَڪر، بي ايماني، ٽڳي.	ناقسم.
دَعاڙو: بي ايمان، دُروغڙ، دوڪه باز.	دَگد: خاڪ، مِش.
دُف: ويران، نابود، نقصان.	دَگر: غير، پين، ڌاريا.
دَفَع: مُرڪَننگ، گر ڪَننگ.	دَڳ: ڪَسر، چاره، رَند، سَوَڪ.
خَتم، پوره، نفرت، شِڪست.	دَڳ: ڏير، ٽُڪر، روڙهه.
دَقعو: وار، مرتبه، ويلو، قانون آست	دَل: زياده، پازي، بي انداز، بيشمار.
شڪ.	دَل: آست، سينه، همت، مرضي.
دَقَن: قَبرتي داخل ڪَننگ.	طاقت، نيت، اراده.
يَڪَنگ. ڪڍڪَنگ.	دَلبر: آست والا، سنگت، دوست
دَقَرَن: سُرنگ، ٽڙپنگ.	خوبصورت، محبوب، معشوق.
دَقو: سَخت ٿهو، طوفان.	دَلجاء: يقين، آسره، خاطري، پَڪ -
دَق: مُتڪنو هِل، هُشڪنو، ٿي بي	هَمت.
نامرض.	دَلگير: مايوس، نااميد، فِڪر مند.
دَقَت: ٽڪليف، مُشڪل، تَنگي.	دَلاسو: يقين، پيار، خاطري، همت.
دَقِيَق: هُشڪن، نازُڪ، مُشڪل	دَلال: وڪيل، ثالث، واپار ڪرڻگ
مَسئلہ.	والا.
دُڪان: سودا ڪَننگ ڪن ڪوئي،	دَلاور: آست والا، همت والا، بهادر.
واپار ناڄاڳهه.	

دُوت: الزام، بھتان.	دَلبو: ٺڳي، دوک، فريب.
دُوت: دولاب، دوک، فريب.	دِلو: مٽي، دير ناززان، ديرڪن
دوڏو: خن تا تاره، ڀلوخن، خن	نڪري ناززان.
ناديده.	دليل: بحث، ثبوت، مثال، خيال.
دورو: چڪر، سفر، سيل.	دَم: ساه، زندگي، جان.
دوس: سنگت، پيار، محبوب.	دمهڙو: مڇت، وقت، گمي.
دوستي: سنگتي، محبت.	دماغ: سوچ، خيال، عقل، مغز.
دوست: شاغنگ، ڦر ڪنگ.	دَمَر: چاپ، ڏمال.
دوش: گناه، غلطي، قصور، عيب.	دُن: ناف، پوت.
دوغلو: ڪمينه، دغا باز، ٺڳ.	دُنبري: چٽ، زخم، ٺپ.
دوفان: طوفان، ٿهو.	دَنگ: حد، فاصلہ، سنڌ، آخري.
دوڪو: ٺڳي، فريب.	معياد، مڏه، حيران، پريشان.
دولہ: مال ملڪيت، دولت.	دَنگ: شيشه، شراب ناپيالہ.
دولاب: فريب، دوڪو، ٺڳي.	دَنگو: فساد، جھڳڙه، هنگام
دولت: دنيا، مال ملڪيت.	شورغل..
دُون: پامس ناشيفڪو حصہ.	دُنيا: زمانہ، جہان، ڪائنات، عالم.
دونسو: ھمت والا، پهلوان، طاقتور.	مال ملڪيت، خزانہ.
زبردست، چالاڪ، چُست.	دوبارہ: ولدا، ايلووار، واروار.
دُونھون: مول، دود، مونو ٿهو.	دوا: دارون، علاج.
دُويت: ايلو واري، ولدا، آواري.	دُوار: پيشن نادر وازه، درگ، آستانہ.
دھان: سوراخ، ٽنگ، مون، خال.	دوآمر: هميشہ، مدام.
زخم.	دوبدو: مون پي مون، روبرو، مقابل.
دھشت: خوف، خُليس، خطره.	دُوت: قاصد، وڪيل، فرشتہ.
دھڪڻ: ڏک ڏک ڪنگ.	ملاٽڪ.

لَرَزَنگ، دَڙَڪَنگ.

دَهمان: دَمڪي، رُعب، دَڙَڪَ.

دَڙَائِن: نَرَفِنگ، دُديفَنگ.

دَئوس: بي غَيرت، بي حيا.

گَمبَخت.

دُئي: چَمڪ، روشني، رَوَتق.

دُئي: بي ايمانِي، مَڪَر، فريب،

بَهانہ.

دُئيَت: راکاس، خطرناڪ.

دِيانَت: ايماندارِي، سچائي.

دِپِڪ: روشني، ثَجلي، شعاع،

چراغ، بتي.

دِيدار: نظاره، دَرشن، نِگاه،

ملاقات.

ديرو: جاگه، منزل، اوطاق، وطاق.

ديس: مُلڪ، وطن، ڏيهه.

معلومات.

ڌڄ: خاخر، روشني، چمڪ، تھو.

لباس، شڪل، ڍنگ.

ڌڇر: خوف، حراس، فڪر.

ڌڌڪو: لوڊو، ڌڌڪ، ڌماڪو.

ڌر: آخري، ڍنگ، فاصلو.

ڌرائتو: اصل نسل والا، بنيادي.

رَسائي والا.

ڌر کان: شروع آن، اصل آن، بنياد

آن، جڙ آن.

ڌراڙ: مال سنڀالوڪ، پاھوال.

ڌراوت: اُماڻتي آرٽم.

ڌر پر: هيٺ گپ، گفٽگو، چُرپر.

ڌرت: عادت، علت، چال، روش.

خصلت، ريت، رسم، رواج، نمونو.

ڍنگ.

ڌرتي: ڊغار، مِش، خُشڪي، وِڙن.

ايراضي، ميدان، دُنيا، جهان، ڊيهه.

ڌريت: ٺپ جواب ٿينگ، صاف

جواب ٿينگ، آهينو، شيشه، ٽڪو.

ڌرڌپ: چپ چاپ، گهٽ.

ڌرڙي: خوف، حراس، خُليس.

ڌرم: مذهب، عقيدو، اُمت، دين.

انصاف، عدل، ديندري، پاڪائي.

سنڌي الف ب ن ا پيستمِيڪو حرف

ڌات: مڙدي، مٺي، نطفه.

ڌاجو: طاقت، قوت.

ڌاڏر: چاچلوسي، چالبازي، فريب.

ڌار: جتا، سير، چاشني نالائ.

ڌارڻ: پالنگ، سنڀالنگ، تورنگ.

تخينگ.

ڌاريو: غير، بيگانو، پوسڪنو.

ڌاڙو: ڦل لٽ، ڊاڪ.

ڌاڳو: دسڪ، پُچ.

ڌالڻ: پالنگ، هيل ٽينگ.

ڌام: تجلي، ٿاڻائي، رُعب تاب.

دعوت، مهماني، مجلس.

ڌانڌل: ڪٽ پٽ، ڦڊه، تڪرار.

ڌانڌولڻ: سرفنگ، ڏنڌاڙنگ.

ڌانڻڻ: بيشو لنگ، صفائي

ڪننگ.

ڌڀڙاٽ: ڌمڪي، خوف.

ڌڀڙي: رلي، گودڙي.

ڌٽارڻ: ٺڳي ڪننگ، فريب

ڪننگ.

ڌڀ: بدبوءِ، گنده، خراب.

ڌڀار: مڇت خبر، ڪڙڪ.

نيڪي، جُواني، احسان، مهرباني،
پرچار.

ڌڙن: ميدان، پٽ، مُلڪ، ديس.
جِسَر.

ڌڙن: جان، جِسَم، جِند، بدن،
سڻيال، قابو تخنگ، ٽڪنگ.

ڌرو: لُٽ، شِيخ، ڍنڍ، بهادر،
پهلوان، دلير، طاقتور.

ڌڙ: جِسَم، جان، ڍڍر، لاش، آواز،
شور، غل، وزن، ماپ.

ڌڙڪ: خوف، خُليس.
ڌڙڪو: ڌمڪي، هڪل، حراس.

ڌڙڳ: خاڪو، پوڄا، پياڙي،
ڌڙلو: غبن، خيانت، ٺڳي.

ڌڙو: ڀلو، بندغ، سردار، امير، نواب،
حاکم، خاص، معتبر، برابر.

ڌڙي: پنج سيرا تاوت، ماپ، زوردار،
لُغت، ڌڪ، شور، غل.

ڌسڙ: ڌوڙ، ڌڙ، مِش، غبار، خاڪ.
ڌسو: شال، خيرِي، توال، لوئي،

تُحَف.
ڌڪ: ٺوڪر، ٽڪر، زخم، ڦٽ، ٺپ.

صدم، نقصان، زيان، تاوان.
ڌڪ: ڌڪ، موني زور، خُلينگ.

ٿيلھ، لوڊو، چوٽ، ٺپ، زخم.

ڌڪارڻ: نفرت، گُشنگ، گُشنگ،
ڦٽڪار.

ڌڪو: اٽڪل، قياس، لُٽ، ڍنڍ.

ڌڳل: ڏير، ٺھو، سَتي.

ڌڳڙ: ڦڙت، چالاڪ، طاقتور.

ڌم: ڍڍو، جبر، زور، سزا.

ڌم: رش، شور، غل، بازي.

ڌمان: جلوه، رونق، چمڪ، صورت.

ڌمڙ: چالاڪ، حريف، خبردار.

اٽڪلي، ٺڳ، مڪار، هُون.

ڌمڙال: مالداري، مالوند، طاقتور،
بي خوف.

ڌمڪ: آهين ناجوڙ ڪروڪ وڙندار

اوزار، هراڙتو خل تي پير غنگ يا
هموار ڪنگ.

ڌمڪڻ: خوف ڪنگ، آنديش،
خُليس.

ڌنوان: مالوند، مالدار، دنيا دار، امير،

خدا ترس، نيڪ.

ڌن: ٺوار، سُ، ترانہ، تان، تال.

ڌڻيت.

ڌنڌ: غبار، جمر، ڌڙ، مش.

ڌنڌي: ظالم، بيدرد، زوري، لُٽ

ڏوڻ: لوڊو تيننگ، ڏڪ ڏڪ، ڏوڻو، لوڊو.	ڦل.
ڏونگن: پسننگ، هُشنگ، ساڙ.	ڏنوڙي: شت، پات، لٺ.
ڏوڻ: سيلنگ، صاف ڪُننگ.	ڏڻ: وگ، گلو، مڇي، تولي.
ڏيان: خيال، سوچ، اراده، قياس، سمجھ.	مالداري، ڪُر.
ڏيڄاهو: نقصان، سزا، دوکو.	ڏڻي: مالڪ، خدا، خاوند، آقا.
ڏيرج: صبر، همت والا، دلير، پهلو.	ڏبوج: لوڊو، زلزلو، جهٽڪ.
ڏيرگ: مرغُو، پُکُو.	ڏوتارو: ننگ، دغاباز.
ڏير: پُکُن، خاص، آهر.	ڏوتپڻ: پٿرو ڪُننگ، نڱي ڪُننگ.
ڏي: مسر، نياڙي.	ڏتو: ننگ، بي ايمان، دولاب، فريب.
	عيب هُروڪا، خابرو، ڏلال، عيار.
	ڏوئر: مڇي ناست قسمر.
	ڏوپ: ٽپش، خاخر، ٽپت.
	ڏوپڻ: سيلنگ، صاف ڪُننگ.
	ڏوپو: دوکو، فريب، دولاب، دغا.
	ڏروغ، موقعو.
	ڏوڄڻ: پسند ڪُننگ، انتخاب.
	ڏوڏ: ظلم، ناحق، دولاب، نڱي.
	الزام.
	ڏوڙ: مڻ، طوفان، ڌڙ، چائي، خاڪ، هس.
	ڏوڙي: برابر، ثاني، هموزن.
	ڏوڪ: مضبوط، هُون.
	ڏوس: اشتافي، جلدي، تيزي.

ڏاڳهن: ملاسي، ڊير نا ڀلو ڀلو گئلر
هر ڦنگ.

ڏاڳهو: قدآور، مُرغُو، هُج.

ڏالتي: پينگن، لالچي، محتاج،
گنگال، خالي.

ڏالي: تحف، ٽيڪي، سوغات.

ڏام: داغ، ٽڪ، الزام، چٽو، مونو
نشان.

ڏاميچ: خساره، نقصان، هرج،
عيبدار، ملزم، لُچ، بد معاش، لوفر،
ذليل.

ڏاناسر: ظالم، بي رحم، سنگدل.

ڏاناھي: ڏمڪي، ڏڙڪ.

ڏانپ: بد نصيب، گمبخت.

ڏانجهه: ساڙ، درد، خل، ٽڪليف،
دقت، ڊڪ، بجنجال، آزار، خرابي.

ڏاند: خراس، ٻيل، ڪاريگر.

ڏانگ: مُرغُونو، مُرغُونوشت.

ڏانهن: طرف، همي نيمغا، همينگ،
همي طرف.

ڏاڻ: ڊول، نمونو، ڍنگ، رواج.

ڇالو، موقع، قسم، ريت، دستور.

عادت، افعال، شعور، اٽڪل، هٽر.

تجويز، ٺڳي، سبب، دارو.

سنڌي الف ب نا بيبست يڪميڪو
حرف

ڏاٻر: لاغر، گمزور، نڪري نا
ٽڪر.

ڏڀڻ: رُعب تِخنگ، ڏمڪي.

ڏاتو: سخي، درياءِ دل.

ڏاتار: رزق تيننگ والا، داتا، سخي.

ڏاتو: لشي، بٽي گڊنگ نا اوزار.

ڏاٺ: هڙب، دندن.

ڏاج: ڍاج، برام تي تيننگ والا
گواڪ.

ڏاڏو: پيره، باوه نا باوه.

ڏاڍ: ظلم، بي انصافي، زوري، جبر،
بند، قيد، سخت، قابو.

ڏاڍو: سخت، زورآور، طاقتور،
مضبوط.

ڏاڙ: چاخ، خال، چير، وٽي.

ڏاڙهن: ڪچڪ ناگت خَلنگ.

نقصان تيننگ، خراب هيت
گنگ.

ڏاڙهي: ريش، سُنت.

ڏاس: ڏاس، هيت ميل نا پڙه.

ڏاڪڻ: پوڙي، سيڙهي، ڊاڪڻ.

روشنِي، مطلب، مراد، منشا.	ڏاٽڻ: ڏاڻ، دارو شاغينگ، تورنگ.
ڏنو: خُنا، هُرا، ٿڪا.	بند ڪَينگ.
ڏجڻ: ايتنگ، تينگ، حواله ڪَينگ.	ڏاڻو: خوراڪ، دانه، قوت، اناج.
ڏچر: خراب چال والا، بدافعال، بد	ڏاه: خبرچار، احوال، اطلاع، عقل،
تميز، بيوقوف، مسخره.	چالاڪي، هوشيارِي.
ڏچو: مصيبت، ڦڏه، نقصان.	ڏاهو: عاقل، عالم، هوشيار.
ڏڏو: خاسن، لسي، چهارو.	چالاڪ، حڪيم، طبيب، شريف.
ڏڏل: آزاروڪ، مصيبت زده،	ڏاءُ: نمونہ، طرز، حالت.
مظلوم، هُشوك.	ڏاٽڻ: جاتو، ڄاڻند.
ڏڏر: ڍارو، ڦوگ، هولن نُسفوك.	ڏاڻو: ڏندائو، پلُنا ڏندان.
ڏڏي: دلجا، دلاسه، حمايت، آسره.	ڏڀرو: ڪمزور، لاغر، ضعيف.
ڏر: خوف، خُليس، خطرہ، آنديشہ.	ڏڀھ: غصہ، حملہ، هڪل.
ڏرت: مصيبت، آفت، تڪليف،	ڏيڻ: هُشنگ، خاخر هُلينگ، ڊمب،
دقت، ڊڪ، خُل، درد، غم، ٽنگي،	داغ.
لاچاري، افلاس، بدقسمتي،	ڏيڻ: پيڙنگ، پاڻ ڪَينگ.
مشڪلات، پريشاني، شامت،	چوشنگ.
خوف، ظلم، آزار.	ڏت: فراغت، وقت، وارخائي،
ڏرڙ: چاخ، خال، ٽنگ، شِگاف، ڪڍ	موقع.
ڪونڊ، غار.	ڏت: احسان، مِنت، عِنايت، قُرب.
ڏرم: ڪتنگ، ڪُر ڪُر، خُفو،	ڏتو: خراب، مُشڪل، برباد، تباه.
خلاصي، ڊڪ، تڪليف، سختي،	ڏٽڻ: زورَ ٽَڙ ڪَينگ.
رَنج مَينگ نِفت، ناراضگي،	ڏتو: آسره، دلاسه، دروغ، ٺڳي،
غصہ، چڙ.	دغاباز، ريفنگ.
	ڏت: خُنوڪ، نظارہ، چَمڪ.

ڏُڪائڻ: درد تينگ، تڪليف رسيڻگ	ڏُرو: چاچ، سوراخ، خال، کونڊ، غار، کڏ.
ڏُڪيو: مشڪل، سخت، تڪليف والا، ڊڪيا.	ڏُره: فرياد، پٽ پاراتو، بد دعا، پٽرو.
ڏُگهو: طعنہ، طنز.	ڏُڙهو: بال، گيند.
ڏُگڻو: ھولن، جوانو، سَير، جَبرو.	ڏُس: اطلاع، اشارہ، نشاني،
ڏُمر: عادتِي، ھيل تروڪ.	ڏُڻيڻگ، ھدايت، خبرچار، احوال.
ڏُمر: غصہ، ناراضگي، جوش، تيزي، جذبہ.	ڏُس: ھرنگ، ڇنڱ.
ڏُن: نذرانہ، ڏنڊ، ٺڪ، خيرات، ڦوڙي، ساليانہ، بچار.	ڏُسجڻ: ڇنڱ تي بروڪ، ظاهر منڱ.
ڏُنڇ: بيماري، مرض، درد، خَل، ھسون، افسوس، آزار، ڏُڪ، تڪليف، لاچارِي، رنج، دشمني، غمر، حسد، ساز.	ڏُست: خراب، گندہ، بد، حرڪتي، لُچ، پاپي، ظالم، بدڪار، شرير.
ڏُند: دندن.	ڏُڦير: جھڳڙہ، جنگ، تڪرار، اختلاف.
ڏُندوري: کٽ کٽ، جھڳڙہ، جنگ، مخالفت.	ڏُکار: خوف، خطرہ، خُليس، دھشت، ھڪل.
ڏُند: جرمانہ، ڏنڊ، ھرج، عيوض، تاوان، چٽي، سزا، محصول.	ڏُڪار: ڏُڪال، مُشڪل وقت، ڦلت، ڪمي، پينگني، ويراني، بيماري، مھنگائي، ڪُپيني.
ڏُنگ: وڪڙ، چوٽ، پيچ، ڦڊہ.	ڏُڪائڻ: خُليڻگ، لَرزَڻگ.
ڏُنگ: ڏنگ يا گت دوش يا تيل نا، مُنڱي نا، ماڪي ناهيل نا.	ڏُڪڻي: لَرزہ، يخ، سردي، خوليس آن لَرزَڻگ.
ڏوپر: لاغري، کمزوري، ضعيف.	ڏُڪي: مصيبت زدہ، پرشان، دردي، لاچار، حيران، غمگين.

ڏوسو: پلا عمر والا، گماشا، پير	ڏوائ: پٽ پاران، بد دعا، پٿرو.
مرد، گنجوس، بڻيل، ڊائينڊ، گمبخت، بامون.	ڏوت: پياز ڪنگ والا، مزه ڦڊ، ننگ، پليت.
ڏوقو: بيوقوف، بي سمجه، ڪم عقل، ساهه.	ڏوٺ: غصه، ناراضگي، رنجش، ميار، طعنہ.
ڏوڪو: خورم، ڪچر الار ڍول	ڏوج: مرض، بيماري، پريشاني.
ڏولنگ والا، ڊونڪو.	ڏوجھرو: تڪليف، آزار، مصيبت، فڪر، انتظار، انديشه، گھٽي، خيال.
ڏوڪاچ: جوڳڪنا آسٽ قسم.	ڏوڏ: پال پيڙنگ يا ڪشنگ.
ڏوڪاهو: سختي، مصيبت، تڪليف.	ڏور: مري، جٽائي، مفاصلہ.
ڏوڪڙو: ڦل، درد، تڪليف، مشڪلات، ڪوشش، ڪشالہ.	ڏورانھون: مڙوالا، پازمر، ھمينگ.
محنت، آزار، پريشاني، گمبختي، طلب.	ڏوراپڻ: طعنہ تننگ، گلہ ڪنگ، شڪايت ڪنگ، ميار تننگ.
ڏوڳاهو: رنج، الم، تڪليف، ڏک.	ڏورڻ: گزارنگ، پٽ ڦول ڪنگ، خواهنگ.
ڏونگھلو: گت، گلہ.	ڏوري: دسڪ، ڊولي، چٽ.
ڏوگھڻ: زور زورئت ڏيري گت آن	ڏوڙ: وڪڙ، ڪنازه، پلاند، چوٽ، پلو.
گڊريڻنگ، پياز ملاسي، ڊير ڪنگ.	ڏڙ: شور، غل، آواز، دانھن، ڪوڪ، شڪايت.
ڏول: ڊول، ڊب، رزان، ٽين، حراس خوف، فساد، ڏڪال، بربادي، پريشاني.	ڏوس: قصور، گناه، غلطي، عذات، غصہ، ڦھر.
ڏولڻ: پٽ ڦول، تلاش، ڦڏان لگنگ.	
پريشان ڪنگ، تڪليف	

طلاق: جَنُوزان.	تَنينگ.
ڏهاڻن: بِيئَرَنگ، پالَ گَشَنگ،	ڏُور: پَنخِير، لوڙِي، ڪمبخت، رول.
بِيئَرَنگ.	ڏوڙ: هِيل تَنينگ.
ڏهر: بَتخانہ، مندر، ديرو.	ڏُون: خاخر، پوڻ، عذاب، ڏک، ساڙ.
ڏهڪاءُ: خوف، خطرہ، دَهشت.	ڏُونتو: طاقتور، هُونو، جَنگ.
خُليس، حَشَمَت، لَوَزَنگ.	وَحشي.
ڏهنائي: اشارہ، مَلاسي، اطلاع.	ڏُونٺ: تيز، بي مِهر.
نِشاني، خبر، معلومات، طعنہ،	ڏُونچن: جُٺ گَنگ، تُعدي
طنز.	گَنگ، ملامت.
ڏهن: بَسَنگ، هُشَنگ، رنج، آلم،	ڏُونڊڙو: ڏُونڊو، ڦِيڙوڪ، چوٽ،
عذاب، خار، غُصہ.	تَنگ.
ڏهڻو: پالَ بِيئَرَنگ والا، خالي	ڏُونگر: چَنڪو مَش، تَڪري،
گَنگ والا، ناس گَنگ والا.	پَهاري، ڪوه.
ڏهو: ديس، وطن، ڏيهہ، مُلڪ،	ڏُونگهو: ڊوئي، تَڪ، عَيِب.
ولايت.	ڪَڀير، بيدير شاغوڪارزان.
ڏهي: ڏهي، لَسي، پالَ سورو.	ڏُونهون: مُري، شينِي، اُونهو ڪڍ.
ڏڙ: حرس، بدگماني، خدشہ، غيرت،	ڏوهہ: گناهہ، قصور، جُرم، ڪتاب،
شڪ.	الزام.
ڏٺار: بيماري، مرض، سَختي، ڏک،	ڏوهتو: نواسہ، مَسَرُنا اولاد.
تڪليف.	ڏوهڙو: ڏوهڙہ، گيت، شعر، بيت.
ڏٺلي: ڊولي، جُلونت، محلات.	ڏهاڙي: مَزدوري، هَڙدي، هر روز،
ڏٺن: حوالہ گَنگ، قبضہ ٿي	پُوسَڪنو، تاريخ، هميشہ.
گَرَنگ.	ڏهاڳ: ٻد بختي، زحمت، جِثائي،
ڏٺيت: راکاس، ڌت، ڀلا، خوفناڪ.	ڏک، مصيبت، تڪليف، بيوه.

ڊ

سنڌي الف ب نا ييست اِرتميڪو
حرف

ڊاڻ: مِش، ڌڙ، رَئي، خاڪ.

ڊاڻو: آسائش، آرام، سُڪ، قرار،
فِراغت، دَم پَٽنگ، ساهي ڪشگ.

ڊاڻيلي: سخت ڊغار.

ڊاڻ: پَرغنگ، ڌڙفنگ.

ڊاڍ: خاڪر نامچ، پوغا تا پيازي.

ڊاڙ: بي بنياد هيت. اُجائي ناهيت.
تينا حيثيت آن پلو گپ ڪنگ.

ڊاسو: ريڪ والا ڊغار.

ڊاش: خوشامد، چاپلوسي.

ڊاڳ: مِش، ڌڙ، رَئي، خاڪ.

ڊاميش: خراب ڪنگ، گرونگ.

ڊانبور: جُلُٽو ڪنگ، حمل، هڪل،
عُصه.

ڊانڊڙن: قدامت هَلنگ، ٿهو تو
قُرمَنگ.

ڊانڊورو: شيفي، اُترائي، نياز
نوڙت.

ڊانڍ: خاڪر نامچ، شعل.

ڊانون ڊول: بگاڙنگ، خراب
ڪنگ، اُگت پُلت.

ڊاهڻ: ڌڙفنگ، پَٽنگ.

ڊاءُ: خوف، خُليس، خطره، هراس.

ڊپ: پَئي، ڍاڙو شاغنگ، خَن نا
دارو.

ڊنل: ڌڙنگوڪ، پَتوڪ.

ڊڻو: بي حيا، زدي، بي شرمي.

ڊپ: خوف، خُليس، خطره، دهشت.

ڊچن: خُلينگ، لَرزنگ، خوف
ڪنگ.

ڊڊ: نالائق، نامراد، ڪمين، بي
هوده.

ڊڊ: هُونو، سخت، مضبوط، ڊڊ،
ثاٺ.

ڊڊي: چُنڪو قدولا ماده هُلي،
ماديان، مَخ ناخير آهنگ.

ڊڊو: ٽه نا پليت، منافق، بدنيت،
نگ، دولابي، مڪار، فريبِي.

ڊاهل، بيوقوف، جَٺ.

ڊڍ: هُونو ڦڙ، پلو ڦڙ.

ڊڙ: سَت ڪُٽ، سزا، حل خَل.

ڊڙ: هُلي تا استبل، وِٿاڻ.

ڊڙهه: مضبوط، سخت، پَگ،
زوراکو، قابو، قائم، ثابت قدم.

ڊس: بددعا، پِٽ، ڊسڙ، ڌڙ، مِش.

ڏيڻ: جسم، ڏڏ، بدن، جان، هاڻي.
 ڏينهن: ڏي، تاريخ، وار، وقت، روز.
 ڏيو: چراغ، ايتنگ، تننگ.
 ڏيوالو: گنگال، ناداري، مُفليسي،
 غريبي.
 ڏيهه: ڏيهه، وطن، مُلڪ، وقت،
 زمانه، قسمت.
 ڏيهي: جسم، بدن، جان، تينا ڏيهه
 نا، جھي آ.
 ڏيءَ: جن پُوت، دت، ڏيو.
 ڏيئو: چراغ، ٻتي.

ظالم، بي رحم، سخت دل، خُونخوار
 وحشي.
 ڏي: طرف، همينگ، ايت.
 ڏيا: حُشمت، دَهشت خوف، خطرہ،
 رعبت، طاقت، ثَجَلِي، نُصيب،
 سخاوت، زور، ديا، مهربان.
 ڏيب: انعام، بخشش، گھول ويل،
 ڊاج.
 ڏيٽ: نظاره، خُنگ نا حالت، نظر،
 ملاقات، واقفيت، مجلس.
 ڏيج: ايتنگ، تننگ، ڊاج، جھيز.
 ڏيڏر: پُغت، ديرنا آست سهدار.
 ڏيڏ: يڪنيم، آست، نيم.
 ڏيڏو: شلغم، گوگڙو، ڊيلھو.
 ڏير: خاسپر، آرغ نا ايلمر.
 ڏيرو: مڪان، حويلي، جاگھ،
 منزل.
 ڏيس: ڏيهه، مُلڪ، وطن، پرديس.
 ڏيساور = پرديس نامُلك.
 ڏيڪاءَ: ظاهر، نظاره، بناوت،
 نمائش.
 ڏيڪائڻ: نشان تننگ، نمائش.
 ڏيڪ: نشان، نظاره، ظاهر، پسند.
 ڏيگي: نموداري، ڏيداري.

ڊنو: خُليس هئا، خوف.
ڊني: ڊير ڌڙو، لوڙ، رَش، (نياڙي
خليس هئا).
ڊوڏ: ڪوپري، مڊول، ڪاٺر،
ڪوٽ.
ڊوڊ: دغا، فريب، مگر.
ڊوڊو: خواري، بدنامي، الزار.
ڊوڙ: لُٽ ڦل ڊاڱ، ڌاڙو.
ڊوڙ: نرنگ، دُڊينگنگ، ڊوڙ.
هلم.
ڊوڙڏڪ: پياڳ ڊوڙ، اشتافي، بي
آرامي، ڪوشش ڪنگنگ.
ڊوسڪو: ماتر، ڪڪ ڦاڙو، هوغ
پٽ.
ڊوڪاڙ: توار ڪنگنگ، پُڪار.
ڊوڪو: تيز نرنگ والا.
ڊوڪ: خبر، معلومات، سَنِيال، نظر.
ڊول: نمون، طرح، قِسر، طريقه،
طرز، شڪل، صورت، ويس، حالت،
آنبارو، رُوپ، نقشه، خاڪه.
ڊولباز: دوڪ باز، دغا باز، ٺڳ،
هوشيار، چالاڪ.
ڊول: بُوڙ، مون والا حص، هُولنو
جوڙڪ، بد شڪل.

ڊسڪڻ: ڌڪ ڪُنگنگ، تابو بَنگنگ.
ڊڦ: ڊير، پيري.
ڊڪ: دانهن، ڪڪ ڦاڙو.
ڊڪڻ: نرنگ، دُڊينگنگ.
ڊڪڻ: پاٽ نا گِڙاتي جوڙ ڪُنگنگ
والا، ڊرڪاڻ.
ڊگاني: بد معاش، لوفر، گمينه.
ڊگڻ: نرنگ، دُڊينگنگ.
ڊگي: بد چال زائيف.
ڊگڙ: ڊوڏه، اِڙغ هُولنو بغير سي آن.
ڊگه: زيادتي، مُرغني.
ڊگهائي: مُرغني، بُوڙي، چوهائي.
ڊگهو: مُرغنو، لمبو، ڊيگه،
مُرغني.
ڊگهيڙن: نانگاتي مُرغن ڪُنگنگ يا
مَلنگ.
ڊُل: موقعه، ڊاء، ڊُل.
ڊنب: نرنگ نا اِست نمون، رَش،
اَنبوه، ٽولي.
ڊنپ: مغروي، مگر، دغا، ٺڳي،
فريب.
ڊنپور: سخت، مشڪل، تيز.
ڊنجاڙ: طويل، مُرغن، پياز ڀُلن.
ڊنگ: پلا بندڻ، اَمير، مالوند.

ڊوم: ميراسي، لوڙي، ڍول ڇلوڪ،	ڇلوڪ.
گمڙاٽ.	ڊينب: ڏمڪي، ڊٻاءُ، سٺ، هَل ڇَل.
ڊومب: باز پِلن، مُرغُو، لَمبو.	ڊيهڙ: پياڳ ڊوڙ، ڊڊينگنگ،
ڊوڊي: پَٽ ڦول، تلاش، جاچ.	نَرنگ.
ڊونڊو: ٿورو سلوڪ.	
ڊونگ: تينا هيٺ ۽ اُن پِلن هيٺ	
گنگ. سُبڪي.	
ڊوه: آسٽ جا گهڻا سلوڪ، ڦاٿر.	
ڊوه: فريب، دغا، ٺڳي، دوکو.	
مَڪَر.	
ڊوهڻ: چڪنگ، سٺ تيننگ.	
ڊه: حمل، هَڪل، جُلڻو.	
ڊه: ڊير، ڌڙو، کوڙي.	
ڊهڻ: ڌڙنگ، ٿمڻگ، ختم، برباد.	
ڊيٺ: بهادر، دلير، بيخوف.	
گستاخ، بي حيا، زدي، بي آڊب،	
بَدٿمِيز.	
ڊيچارڻ: خُليڻنگ، ڏمڪي	
تِننگ.	
ڊيڇو: خوف، خُليس، هراس.	
ڊيد: مُردار خور، شڪاري.	
ڊيرانبو: خرچ، بيزاري، دقت،	
پريشاني.	
ڊيش: سُبڪي، گمينائي، لاف	

ڊ

سنڌي الف ب نا بيسٽ مُسٽميڪو

حرف

ڊاٻ: ڦاهي، جالي، موقع، ڊول
ڦسر، هلت، رَوش.

ڊاٻڻ: سير ڪَڻنگ، ڦڊ ڦر مَڻنگ.
ڊاڏ: دانهن، ڪوڪ، شڪايت.

ڊار: نمون، طريقه، طرز، ڍنگ.

هلت، چال چلن، عادت، ريت، ڊول.

عَلت، خصلت، رَوش، پناه

حفاظت، سلامتي، حمايت، آسرو،

امن.

ڊاڪ: مُخ، ڪَمَر.

ڊانڊ: خاخرنا ڀلو مڇ، خاخر، پوڻ،

روتن، جَلوه.

ڊانڊورو: ڊينڊ ڪَڻنگ، خوار

ڪَڻنگ، ڳلا.

ڊانگ: لاغر، ڪمزور، هُشڪنو.

سَبڪ، شَرڊ، ڊيري.

ڊڙ: جِسَر، جان، بدن.

ڊَر: سُستي، مُهلت، غَلَت.

ڊَرڻ: شيف مَڻنگ، ڪمزوري،

ٽمڻگ.

ڊڪ: پوش، بائي، پُڙ، پَڙده.

ڊڪ: سُڪي، ڳلُمر.

ڊڪي: پليٺ، ڦڊ ڦر.

ڊڪڻ: ڊڪنگ، بند ڪَڻنگ.

ڊڳ: ڊير، اَنبار، ڪوڙي، ٽولي.

ڊَل: ٽيڪس، باجگاري، پاڙو.

محصول، چُونگي، ڪرايه، ڏنڊ.

ڊَل: سُستي، غفلت، مُهلت.

ڊِلو: سُست، غافل، پَڻ،

مِسڪين.

ڊَنڊ: تالاب، حوض.

ڊَنگ: نمون، ڦسر، طريقه، طرز،

طرح، دَسٽور، ڊول، ترتيب، حال،

اٽڪل، مُهارت، اُستادي.

ڊَنڻ: ڊول، نمون، طريقه، ڦسر.

ڊُوب: بلي، بُڊي، پيرنگا.

ڊُويو: بدنامي، خُواري.

ڊور: حلال مال، سهدار، ڊڳي ميهي

نامال.

ڊوس: سَت ڪُت، هَل ڇَل.

ڊولڻ: محبوب، دوست، منڀار،

دلدار.

ڊُونڊ: مُردار، حرام، گندگي،

گهوڪ سهدار.

ڊُونگ: فريب، مَڪَر، ٺڳي، دغا.

ڊوئڻ: ڊننگ، هرفنگ.

ڊڙ: سيري، ڦڙ سيري.

ڊير: حد آن زيات، پازي، ڏڙو.

ڊيڪ: ونگ، وڪڙ، چوٽ.

ڊيڪ: بڪواس، لاف خَلنگ، بڙبڙ.

نا جائز هيت، گنگنگ.

ڊيلي: مسڪين، غريب، گنگال.

ڊينگ: قداور، مُرغُو، بڙزڪو.

هولنو.

ذ

ذهن: دماغ، يادگيري، حافظه،
معلومات، هوشيارِي، چالاڪي،
دانائي.
ذِي: مالڪ، خالق، خدا.
ذيل: دانون، ڪناره، پٿڻو، شيف،
شيفڪو.

ذ: سنڌي الف ب نا بيست چار
ميڪو حرف.
ذابح: ذبح ڪَينَگ والا. هلال
ڪَينَگ والا.

ذات: قوم، اصليت، بنياد، جنس،
خاندان، ڪُڙم، قبيلو، وجود.
ذاتيرو: اعليٰ ذات والا، حسب نسب
والا، اصييل، بهتر، عُمده، خاص.
ذائقو: سواد، لذت، چشڪ، مزه.
ذخيرو: موزي، پونجي، گُڏام، آوار
تخنڪ، مڇ ڪَينَگ.
ذَرَزو: ٽڪڙهه، حصو، مڇڻ.
ذريعو: وسيلو، ڪس، سبب.
ذڪا: فُهر، عقل، هوشيارِي.
ذڪر: يات ڪَينَگ، گفتگو،
پڇاڙ، ثناء.

ذَلَت: خوارِي، رُسواڻي، تڪليف.
ذَلَل: نقصان، هرج، خساره.
ذَليل: بي عزت، ڪَمِينه، خوار،
رُسوا، بي غيرت، بي شرم.
ذمر: ذميواري، عَهْد، قول، اعتبار،
يَقِين، ٽرڪل، مزه، شوق، خواهش،
فرحت، عيش.

راس: مُڪمل، ڪافي، راضي، هر
صلاح.

راسازو: ٻڪواس، جڪ ڇلنگ.
راست دُرسٽ، صحيح، سچائي.
راسو: مڪمل، تيار، ڪافي.
راض: خوشي، مهرباني، رضامندي،
راضي.

راق: ليڇ، گارو، لڊاتا ڪچرو.
راکو: سنڀال، ڪنگنگ والا،
چوڪيدار، محافظ، رڪوال.
راڳ: گيت، شعر، سُر.
راگهت: دانهن، ڪوڪ، شڪايت.
رامان: شور و غل، جنگ، لڙائي،
ماتر.

رامش: خوشي، فرحت.
رانيانٽ: دانهن، ڪوڪ، چيهانت.
راند: گُوڙي، ڪيل، بازي، تماش.
رانول: محبوب، معشوق، دوست.
راوڙو: تيز، سخت، بهادر، چالاڪ.
راول: سردار، راجا، حاڪم، بهادر.
راه: ڪس، ريت، طريقو.
راهب: گوشه نشين، مننگ والا،
تارڪ الدنيا.
راهڙو: ڀلو چيهانت، دانهن، ڪوڪ.

ر

سنڌي الف ب ن ا پيست پڻچميڪو
حرف.

رايع: چار، چارميڪو.
رايتو: گنده ليڇ.
رات: نٿن.

راتاهو: حمل، نٿن ناڻڻ، ڍاڪ.
رات ڏينهن: ديءَ نٿ، هر وقت،
هر دم، روزانه، هڙدي، هميشه.
رائوڙ: همت والا، طاقتور، بهادر.
آسٽ قوم ناپن.

راج: راج، قبيلو، ڪڙمب، خاندان،
تختگاه.

راجسي: راجا والا، بادشاهي،
تاجداري.

راجع: غالب، بهتر، جوانو،
ڪامياب.

راچن: خوش مننگ، محبت
ڪنگنگ.

راحت: خوشي، مزو، فرحت.
راخال: قرض، رڪت، وام، ڇلنگ.

راڙو: دانهن، ڪوڪ، شڪايت.
رڙيون: دانهن، ڪوڪاڪ.

راز: اسرار، ڍڪوڪ هيت.

راء: تجويز، مشوره، صلاح، خواهش.	رٿ: تجويز، صلاح، خيال، نيت.
رائج: جاري، مسلسل، مَروج.	رٿ: غصه، ناراضگي، رنجش.
رائگان: مُفت ٿي برباد مَنڱ، ناحق ناقصان.	رپ: مُصيبه، آفت، چالاڪ، هوشيار، اسم خاص.
رائڻ: دلاس ڪَنڱ، راضي ڪَنڱ.	رُجات: مقبوليت، فيض، اعتقاد.
رايو: راءِ، خيال، منشا، اراده.	رُجوع: راغب، مُتوجع، مائل، رابطو.
رَب: پرنج آتا همي ڦِينگُن آڏير آي ڪي سَنگ ناوقت آڇِڪ.	رجال: مَزِد، انسان، آدم.
رَهڻ: خواهه، خواهه هيت ڪَنڱ، ڪُرُڪر، بڪواس ڪَلنگ، غصه ڪَنڱ.	رَجَهه: روشنائي، خاخر، لار ڪَنڱ، گرمي.
رُپڻ: مشغول، گهٽ.	رُج: بيابان، رڻپٽ، ميدان، صحرا، ويراني، ميدان، دشت.
رَت: دٿر، خُون، لَهو، تينائي، حُب.	رُچ: منشا، مرضي، حُب، شوق، زهير.
رُت: موسم، آبهوا.	رحلت: وفات، موت، ڪَهنگ.
رَتار: خيسونورنگ والا آنڊ ناپن.	رُخ: مون، چهره، صورت، طرف، ڊول.
رُتبو: درجو، حيثيت، عزت، مان.	رُخش: چَمڪ، روشني، رونق، شان.
رُتل: رُرت نا است قِسم. خيسنو رُرت.	رُخنو: سوراخ، رَنڊڪ، اختلاف.
رَتڻ: رَنگ تيننگ. خيسُن ڪَنڱ.	رَد: نامنظور، خراب، بيڪار.
رٿ: قديم زمانه نا اسواري ڪن جوڙ ڪروڪا گاڏي ناپن.	رَدو: اُست، مَغز، بهادري.
	رَد: هُونو، بدشڪل، گنده.
	رَرڪو: وِڪَر، چوٽ.
	رَرڙ: چيڪاٽ، دانهن، ڪوڪ، دانهن، واکو، توار، هڪل.

رُڙائڻ: ڪوڪڻنگ، هوغڻنگ، ستائڻنگ.	رُسن: غصه، ناراضگي، تنگ مڻنگ.
رُڙڪڻ: گس گڙاءِ زورثت، ڪُننگ، رُڙڪنگ، خسالنگ.	رُسو: چٽ، ڊولي، نوڙي.
رِپڙهڻ: هڻنگ، سُرنگ، لُغوشت هَلنگ.	رُسوا: بدنام، خُوار، رُسوائي.
رَزم: جنگ، لڙائي.	رُسوخ: اُثر، رهائي، مضبوطي، اعتبار، بروسه.
رَس: رَسائي، واقفيت، شوروه، نچوڙ، پَشڪ، لڏت.	رَش: هجو، مڇي، پازي.
رَسيلو: شوروي، هڻينو، مِرِه دار.	رَشڪ: حسد، ساڙ، ريس.
رَسائڻ: رَسڻنگ، مُمڪل ڪُننگ، راهي، ڪُننگ.	رَشڪو: پٽي ناست قِسم.
رَساڻي: دواساز، دوافروش.	رُشوت: ناجائز هلوڪا پئيسه يا لب.
رَسٽخيز: قيامت نادي، آخِرَت.	رشي: درويش، الاهه والا.
رَسڱار: آزاد يَلئي.	رَضا: خوشي، مرضي، اراده، نيت.
رَسٽو: ڪس، راه، ڍنگ، نمونہ.	رِضاڪار: بغير معاوضه خوشي ٿت ڪاريم ڪُننگ والا.
رَسد: حصہ، پٽي، لشڪر ڪن خوراڪ يا بارود ناحِصہ، راشن، خوراڪ.	رِضا مند: خوش، راضي، آمادہ، اقرار ي.
رَسڪڻ: رير هَلنگ، لُغوشت هَلنگ.	رُضي: خوش، راضي، تيار.
رَسر: رواج، دستور، قاعده، ريت.	رعايا: رَعيت، حاڪم نافرمان ٿي رَهنگ والاڪ.
رسم الخط: صورتِ خطي، نوشتہ نانموند.	رعايت: مهرباني، عِنايت، ظرفداري.
	رُعب: ناجائز هراس شاعِنگ، هيبت، تاب.
	رَعْد: هُوره، جَمَر ناتوار.

رَقِيق: نازُرك، نَرَم، اَشڪُن، باريڪ.	رَعِشو: لَرزہ، بيماري، خُوف.
رَکُ: سخت، مشڪل، بي رحم، گنجُوس.	رَغَام: رَنج، شڪ، گُمان، مُج، دَڙ.
رُوکاوت: اَٽڪ، روڪِنگ، رُخَنه، رَنڊَڪ.	رَغَبَت: خُواهِش، حُب، توجِهه، گَشِش، شوق.
رَڪب: محصول، چُونگي.	رِفاقت: همراھي، مَدَت، کُمڪ، سنگِتي.
رِگَت: تڪليف، غَصه، ضد، ناراضگي، حَسَد، حِيا، شرم.	رِفَتار: چال، پَنڌ، تيزي.
رُڪن: ثَنِيَه، سُون، گَس جماعتِ نا ڪارڪن يا ميمبر.	رِفَع: تَرقي، اِضافه، مُڪمل، بِرطَرَف، مُرڪَننگ، خَتَر.
رُڪن: سَلَنگ، انتظار گَنگ.	رَفُو: دَسڪ تو مُغِنگ، تَنڪو خلنگ.
رُڪيب: هُلي نازين تي نَت تخنگ ناگُڙي.	رَفِيق: سَنگَت، هَمسَفر، دوست، يار، مددگار، ساٿي.
رُڪ: تِخَنگ، خاخر، خاڪ، چاڻي، پَرهيز، وَاڻ، قُرض.	رَقُن: لَرزَنگ، خولِينگ.
رُڪ: دَره، چُنڪو.	رَقابت: دُشمني، مخالفت، حَسَد، ساڙ، بَغض، وِير، مُحبت تي شَرِيڪ.
رُڪال: قُرض تِينِگ والا، رُڪَت گَنگ والا.	رَقبہ: بَغار نائِگُڙه.
رُڪاڻو: بَارنو، بغير سي آن اَرغ.	رَقَت: نَرمي، باريڪي، همدِردِي، رَحمدلي، حال، وَجَد، قِياس، ثَرس.
رُڪن: تِخَنگ، سَنپالِنگ، مُحافظ.	رَقص: چاپ، ناچ.
رُڪشا: حِفاظَت، پناهه، نِگهباني.	رَقَر: حِساب، پيسه، تَحريِر.
رُگ: رَغ، شَرِيان، نَبض، تَنڊ.	رَقِيب: دُشمن، مُخالف، جاسُوس، وِيري.

رَم: چِسمِ ناپُڙه.	دَسڪ.
رُم: نَرنگ، دُدينگنگ.	رَگ جان: شھر رَغ.
رَمَڪ: دِلاس، نَگي، دِولاب، مَڪر، دُروغ.	رِگائڻ: ڪارِيم ڪَنگِگ اَن
رَمَت: گوازي، ڪيل، سِيل.	مُر نَرنگ، نِگَم.
رَمَتو: جوڳي، سادو، سِيلاني، پِير.	رَگز: چوٽ، وِڪڙ، ڦيرَه.
رَم: ڦُڙ ڦُڙ ڦِر.	رَگ: رَغ، شريان.
رَمز: راز، اَٽڪل بازي، چالاڪي، ڍَنگ.	رِگڻو: لالچي، حَريص، بِينگن.
رَمُوز: راز، اِشارَه، چالاڪي.	رَگڙڻ: گهَسائِڻ، رَگڙَه تِينگ.
رَن: جَنوزان، بِيوَه.	مُوشڪنگ، مالِش، تَنگ
رَنبل: پِلو باخو خَلنگ.	ڪَنگنگ.
رُنبن: شاغَنگ، رُونبو ڪَنگنگ.	رَگڙو: جَنگ، جِهِيڙَه، تڪرار،
خَلنگ، رُونبي.	مخالفت.
رَنپ: چِيهانَت، دانهن، شِڪايت، ڪُوک.	رُڳو: بِيَرَه، صَرف، يَڪڻيا، فقط.
رُنپو: گرمي، ٽپش، باسُني، گهٽ.	رُگه: گرمي ناموس رُئي تھو نابند
رَنج: غُصَ، ناراض، چِڙوڪ، درد، افسوس، غم، اَلَم، تڪليف، رَنجش.	مَنگ والا گهٽ.
رَنجِيده: اداس، مايوس، ناراض، بيزار.	رَگ: رَنگ، حِيض، ماھواري.
رَند: اَسَت ذات ناپن، شرابي، عِياش، زاني، بِيدين، آوارَه.	رَنگجڻ: فَيض حاصِل ڪَنگنگ.
	آسودَه مَنگ، رَنگ هَنگ.
	رَلڻ: مَلَنگ، آواري.
	رُلڻ: رُلَنگ، بِيڪار دانگ هِينگ
	چَرخ ڪَنگنگ.
	رَلو: تُولِي، مُچِي، آواري.
	رَلهي: گودڙي، گِيدي، رَلي.
	رَليو: قَسَمَت، نَصيب.

رَند: نشان، حد.

رَنَد: بَسِنِگ، لارَتِنِگ، تِيار
گَنِگ.

رُئِدَ: مَنَّتْ، نِيَا، نَذَرَ، وَعَدَهُ.

رَبْدَرُ: رَوَكِنِگ، سَلِفِنِگ، رُخَن
شاغِنِگ.

رُونَدُو: دُویانت آن مَعْدُورِ آبَنْدَغ.

رَنَك: غَرِيب، مِسْكِين، محتاج،
نادار، پِخیر، سُوَالی.

رُنگ: حصہ، پتی، اضافی حصہ۔

رگن: رنگ گنگ یا تنگ.

رَنگ: چٹسالی، نقشہ، حالت، رَوَنق،

افعال، طرح، دستور، جنس، قسم،
نمونه، شکل، صورت، رُخ، نشان.

رنگہ: چہانت، دانہن، شکایت،
کوک.

رَن: میدان، ویران، جنگ، مُعرکہ۔

رُٹ: ویران، میدان، خرابی، پینگ،
خالی، تریٹ، فناء، نقصان، رُٹ

پارٹ = ظلم گینگ، ستیاناس گینگ۔

رُوْ جُھُنْ: ہیت گپ، گفتگو، ہینا
توار، میدانِ میدانِ آہیت گپ،

رُتَّك: كُرْكُر، سُسُيُس.

رٹو: ویران، پینگ، قرض، وام.

رَثَو: دِير نا دَازَه، سیلاب، جوش،
وَلُولو، خیال، غُصه، مَوْج، قَوْج،
خُواهش.

رُوبرو: مون پڻ مون، مقابل، مون آن.

رَوَا: جاري، چالو، حَقِي، حلال،
جائز، اصل، نِسْكَ، لائِق، مناسب،

مقبول.

رُوات: رَگَرَنگ، سَیْدَا سَلِیْفِیَنگ.
رواج: رَسْم، رِیت، هَلَت، حَال،

دستور، قانون، قاعده، روش، معمول.

رواژ: لحاظ، رعایت، عنایت، مهربانی.

رَوَان: چالو، جاري، تيز، هِنِنگ،
راه، گَنَنگ.

روپیو: تَکلیف، بک، درد، اُتک، مصت.

روٲ: ھَنِینوَارَغ، ھولنُوَارَغ، ڊوڊو.

دلیپر.

رُونپ: جُلُو، حَمَل، هَڪَل.	ڦاڙو.
رونڊو: جڏو، مَعذور، لاچار.	روح: ارواح، دَم، حياتي، عرق.
رَوَنق: رنگ، رُوپ، خوبصورت.	رُغبت، اراده، منشا، خواهش.
جَلوه، تَجَلِي، راحت، مِزه، وقار.	رُوڙي: نيڪ مائي، اشراف زائيف.
شان شوڪت، رعب، حُشمت.	خوبصورت.
تازگي، آبادي، بهار.	رُوڙهو: ڦوڊ، کوڙه، خُل.
رُون: سوراخ، چاڇ، خال، ٿَنگ.	روز: دي، هَڙدي، روزانه، وقت.
روهن: روڪ، اٽڪ، تڪليف.	زمانه، تاريخ، هميشه، سدا، دهاڙي.
رُوغت: شڪل، صورت، روء، مون.	ڏنڌه.
رُوڏداد: حال احوال، خبر، حالت.	روزو: روچ، رمضان شريف نادي.
رَسر رواج، نمونو، قِسم، معلومات.	رَوش: چال، افعال، اخلاق.
روئڻ: هوڻگ، چيهانٽ	روشن: صاف، ظاهر، چمڪ، عيان.
گَشَنگ، گارنگ، افسوس	روشنِي.
گَنگ، غم گَنگ، دانهن	روضو: مُقبره، مزار، قَبر، آستانه.
گَنگ.	تُرِيت.
رُويا: خواب، تَغ، عڪس، خيال.	رَوعَن: سي، عرق، چمڪ.
نَگاه، نظر، ديدار، مشاهده، جن.	روڪ: نَقْد پيسه، بروقت، فورن.
پُوت، سيخ، سايه.	روڪڻ: تورنگ، اٽڪ، سَلِيفَنگ.
رويت: ديدار، مُشاهده، دَرشن.	روڳ: ڪِيش، گَنڊ، نپ آن بروڪا
رَويو: رَوش، چال، چلت، بَش نول.	گَچَره، بيماري، مرض، ڏڪ، درد.
طريقه، طرز، دستور، نمونو، رَسر.	خُل.
ظابطه، قانون، قاعده.	رولڻ: رُليفَنگ، تڪليف تَنگ.
رَه: گَسَر، گهٽ، مرتبه، دستور.	رومال: دَسپانڪ، دُوتِي صفا
رَهبر: گَسَر نشان تَنگ والا.	گَنگ والا پُچ ناتڪڙه.

ادب نواز، روش، ڍنگ، طريقي،	رهنمائي، ڪُننگ والا، پيشواڻي،
نمونہ، دوستي، سنگتي، ختم،	سرداري، مدد، حمايت، مرشد،
منسوخ، چال، جوانو رفتار، واقفيت،	مُهڪش.
قسم، خصلت، علت.	رہروان: مسافر، ڪُٽري، پرديسي،
رہت: ڪمزور، ضعيف، لاوارث،	قافلہ والا — ڪارواڻي.
لاچار، بيوس، خالي، بيڪار، اورڙان	رہزن: ڊاڪو، ڦل ڪُننگ والا، لُج،
سواءِ، بيدسہ، آئي نيمہ غان.	لوفر، بدچال، بي ايمان، دغا باز.
رہڻ: ڪرڻ، رڳو ڪرڻ، ليڪ	رہگذر: عام آڪس، شاهراه،
ڪشنگ، ڪُننگ، ڪُلنگ.	سُرڪ، ڪُٽري، مُسافر.
رہج: تنبيهہ، سخت ڪلامي، ڦٽ،	رہائي: آزادي، نجات، يل ڪُننگ،
لَعنت، جُٺ.	فراغت، خلاصي، رخصت.
رہڙ: سُرنڪ، رڳو تننگ، نقصان	رُهاڙ: ڦرنا آسٽ قسم، لَس.
نپ.	رہاش: رهنڪ نا جاگه، اُرا،
رہسڻ: خوش مننگ، راضي	جھڳي.
مننگ.	رہانو: خيال، شوق، محبت، رُغبت.
رہسائڻ: خوش ڪُننگ، راضي	رہان: جوانو هيٺ گپ، مزيدار
ڪُننگ.	گچھري، گفنگو، گپ شپ،
رہسو: رُونشو، لطف، قرار، خوشي،	مجلس، پوگ شوگ، سنگتي،
مزہ، لالچ، هوس.	ياري، ملاقات.
رہڪ: رهايش، قيام گاه، ٽڪاڻ،	رہائڻ: رهنڪ، ٽڪيفنگ.
جاگھ.	رہائڻ: حقي مننگ، جائز، پسند
رہلو: سنگت، ياري باشي، مڇي،	بَننگ. واجب مننگ، ريفنگ.
ملاقات.	رہپت: لڇڻج، گند ڪچرہ، چڪ.
رہن: گروي، ڪفالت.	رہت: بقاء، بچت، عادت، افعال.

ري: بغير، سواءِ، بيدس.	رَهنت: آرام، آسرا تي، قرار.
ريا: مَڪر، ٺڳي، فريب، دوڪ.	آنسو دَڳي، آساني، تَغ، آسائش.
رياڙ: ڍونگ، طرفداري، نمون، شوشاء.	رَهڻ: رَهنگ، سَلنگ، تَڪنگ.
رياز: محبت، قُرب، خوشي، مرضي، اراده، نيت.	صبر ڪَنگ، چُپ ڪَنگ.
رياضي: محنت، ڪُشال، مشقَت، خدمت.	بَچنگ، گُذارنگ، زنده مَننگ.
ريڙ: ريفنگ، بَرغلائِنگ، لالچ.	قيام پذير، ڪاڻنگ.
تَننگ، دوڪ، فريب، دغا.	رَهو: بيدير ناشورو، گريبي.
ريبارو: قاصد، نائب، ٽپالي، ڊاڪي.	رَهو: باشنده، باسي، رَهنگ والا، رهواسي.
ريت: رَسر رَواج، ڍَنگ، چال چَلت، قِسم، بَش تول، نمون، قانون، طريقه، تجويز، تدبير، ترڪيب، اَٽڪل.	رَهو: هوشيار، چالاڪ، راهي ڪَنگ.
ريث: ڪنارَ، نِرخ، قيمت، پِسوڪ، پَڪ.	رَهِين: گروي، تِخوڪ، ماتِحت، زير دَست.
ريڻ: خراب ڪَنگ، انڪار ڪَنگ، روڪاوت.	رَء: حقي، سچ، صحيح، ٺيڪ، پُوره، برابر، بيشڪ، دُرسٽ، واجب، خيال، فِڪر، نتيجہ، راءِ، وِهر.
ريجڻ: ڦاٽي، بَڌاري، دِير تَينگ.	رَء: اوڙان علاوہ، بيدس، بغير، بلا.
ريجالو: ڪرينگ تَينگ والا، بيھودہ، ڪمينہ، بدافعال، بد زبان، واهيات.	رُٿارڻ: هوغيفنگ، تڪليف، تَينگ.
	رُٿڻ: هوغنگ، دانھن ڪَنگ، ڪوڪ، ماتر، آھو زاري.
	رُٿي: هِس، مِش، دَر، طوفان، مَچ، دُور، خاڪ.
	رُٿو: گد، شال، پُٿو.

ريزه: تڪر تڪر، حصہ، پتي،
 مڇت، ديخ،
 ريش: زخم، ٺپ، گند.
 ريش: سُنَت، زنون ناپڙه.
 ريڪ: نشان، داغ، ليڪو، ٿڪ،
 نصيب، دسڪ، چٽ.
 ريڪا: ليڪو، خط، چٽ، حد، قطار،
 علائقہ، خبر، حال، مڇت.
 ريڪڙ: فساد، گڻنگ، جنگ،
 جھيڙه.
 ريگهي: لالچي، چالاڪ، اٽڪل باز،
 هوشيار.
 ريل: سيلاب، پلٽو.
 ريلو: چرو، پيشاب، دير نالاءِ، جونا
 رواني، عشق، محبت، گشش.
 ريڻ: هونو، چالاڪ، چست، عيار.
 ريون: ٻرنجا تا ڌارہ، ڀرڙه ڀرڙه،
 خاڪ، ڌڙ، ڌوڙ، چاڻي.
 ريه: چيهانت، ڪوڪ.
 ريهائڻ: جائز مڻنگ، حقي، حلال،
 قانوني، باقاعده، مباح.
 ريهڻ: گڏنگ، آوار جوڙ خلنگ،
 ميلاپ، موغنگ، راضي و خوش
 گڻنگ.

ريجهڻ: راضي مڻنگ، خوش
 مڻنگ، ريجهه، پيار، محبت، مڙه،
 عيش، خاطري، خوش، راضي،
 پسند، منظوري، اختيار، مجلس.
 ريچڪ: جوش، جذبه، خيال، لوڊو،
 ناگمان سوچ.
 ريخ: معدده ناخرايي، ٿس، ٺهو.
 ريخ: ليڪ، خط، بنياد، نسل.
 ريڌا: زيان، نقصان، برباد، خساره،
 ذلت، بدنامي.
 ريڏو: چوٽ، دغاباز، حرڪتي،
 چالاڪ، بيگانہ، يتيم، مست،
 گنوڪ.
 ريڏو: ميل والا مال، ضدي،
 ٽڪري.
 ريڙ: تڪرار، جڳهڙه، ڪرڪر.
 مقابلہ، پڇ نا تڪر، ناگمان حملہ،
 غصہ، ناراضگي.
 ريڙهڻ: ريڙ تينگ، ڏنگ، دفع
 گڻنگ.
 ريزش: زڪام، نزلہ، يامس
 نابيماري.
 ريزڪي: مدان مدان، مڇت مڇت،
 اُشڪنو، ريزگاري، دوکانداري.

ريهر: آرام، فرحت، قرار، راحت،
 آسودگي، مِزه دار.
 ريءَ: تيزي، ڌارَ، ريل.
 ريءُ: غم، ڊُڪ، افسوس، ارمان،
 درد، سوز، آلم، تڪليف، پریشاني،
 مائٽر، لحاظ، پاسخاطري، مُروت =
 رايه، طرفداري.

ڙ

ڙ: سنڌي الف ب نا پيست
ششيمڪو حرف.

ڙ: سنڌي زبان نا دا حرف ٿي
لکڻگاني ڪڍو شروع توهچو لفظ تو
بفڪ وٺ ڙي "نا آست لفظ ٿس آري
ايڪ "آڙي" نا معنيٰ تو استعمال
مريڪ او مروج آري.

ز

سنڌي الف ب نا ييست هفتمِيڪو حرف.

زا: وڌي مَروڪ، پيدا مَنڱ.

زاير: زوراور، زبردست، بهادر، طاقتور.

زاد: آسِيت ذات ناپن، وڌي مَروڪ، آمرڪ شهزاد، بندوبست، انتظام آمرڪ "زادراھ" وغيره.

زادي: مونث نا وڌي مَنڱ مثلاً شهزادي، اميرزادي وغيره.

زار زار: زياده، پازي، ماتر، هوغنگ، پاز هوغنگ.

زار: ڪمزور، مسڪين، غريب، عاجز، مفلس.

زاري: عاجزي، مسڪيني، آزي نيزاري، التجا، عرض، ڪوڪ، دانهن.

زاف: برباد، فنا، تباه، ضعيف، ڪمزور.

زال: زائيف، آرائي، زوج، بيگم، زانو: گوڊو، ران.

زاني: زنا ڪار، حرام ڪار، رندي باز.

زاهد: پرهيزگار، عبادت گذار، درويش.

زائچو: جنم پتري، قال، نجوم خَلنگ.

زائد: زياده، زيات، پاز، فضول، فالتو.

زائيفان: آرائي، مائي، ماده.

زائل: ضايع مَروڪ، ڪم، مچِيت، آجائي، زيان، فاني، بي بقا.

زائش: سمجھنگ، پوه مَنڱ.

زبان: دوئي، بولي، واعده، اقرار، انجام - قول.

زبر: بُوڙڪو، زوروالا، ٺپ، زخم، بزرگ، اعليٰ، وڙني، طاقتور، ظلم.

زبردست: طاقتور، زوراور، پهلوان، بهادر، بالا، سخت، غضب.

زٽ: تينا حيثيت آن پلن هيت گَنڱ، لاف، ڏونس، ٻڪواس، جڪ.

زپ: ٺڪا گَنڱ، ٽمڱ، ڌڙنگ.

زچ: تنگ، ڪڪ، هلاڪ، بيوس، لاچار.

زحمت: ڊڪ، درد، آزار، دقت.

شڪست، خساره، نقصان.	مُشڪِل، مصيبت، جنجال، مرض،
زڪ: ايزڪ، ڪلي، هيٺ نا سِل آن	بيماري، خرابي، تڪليف.
جوڙ، ڪروڪ، پخال، سخت، پخت،	زَخَمَن: ٽپي ڪَننگ، زخم
خو.	رَسيفَنگ، زَخَم تَننگ.
زُڪام: نزلہ، ريجهش.	زَد: ضرب، ڏڪ، چوٽ ڇَلنگ،
زڪي: نج، اصل، جُوانو، صفا.	صدم، نقصان، خساره.
زُگو: لاف خلوڪ، بڪواس، جڪ،	زَدَه: نقصان ڪُنوڪ، ٽپي، زَخمي،
زَت.	پريشان، غمگين، سوگوار،
زَل: سخت، گرم، غصہ، ناراض،	مُصِيبَتَزَدَه وغيره.
خاخرو.	زَرَعت: آبادي، ڪشتڪاري، ڪيتي
زلزلہ: دغارنا لرزنگ، لرزش،	باڙي.
بربادي، دغار جُنب.	زَرَد: پُوشڪُن، ڪمزور، زارچوبہ،
زَم: طاقت، زور، قوت.	يِرَقان.
زَمان: وقت، عرصہ، عهد، دنيا.	زَرَڪِزَي: براهوئي قوم نا اَسِت
زَمَرڪ: سخت سزا، ھل ڇَل، لَت	قبيلہ.
ڪُت.	زَرَن: مڊان مڊان وھنگ، ٿمَنگ.
زَن: زائيف، آرائي، بيم، زوجہ.	زَرِي: خيسُن ناتار، زَرِي نا ڪَشيدہ
زَناور: ساهدار، جانور.	ڪاري.
زَنب: پِلن، ھولن، لقمہ.	زَرَه: آھن پوشاک.
زَنجِير: زَمزير، ڪڙي.	زشت: بدشڪل، بدصورت، خراب.
زَنده: حيات، سلامت، شاباس.	زَعيم: سردار، ليڊر، رهنما، مونا
زَدار: زيارت، ڪَننگ والا.	مروڪ.
زَوَال: برباد، آخري، وفات ڪَننگ.	زفت: جُفت، آواري، اِرتي، جوڙہ.
زُود: جلدي، اشتافي، فورن، تيز.	زَڪ: ذلت، شرمندگي، بيشرمي،

يڪدم.

زور: طاقت، قوت، مضبوطي.

زوري: زورڻ، زبردستي، طاقت نازورا.

زورم: طاقت ٿيڻ، زوراوري.

زونفو: همت والا، طاقتور.

زُهد: پرهيزگاري، خدا پرستي، پاڪائي.

زهر: سِينڪيم، حسد، ساڙ، گسفوڪو داروس.

زياده: زيات، پيار، اضافو.

زيارت: ديدار، حج، درشن.

زيان: نقصان، خساره، هرج، تاوان.

زيب: خوبصورت، حُسن، خوشنما.

زيت: سُبڪي، لاف، تيني نشان تننگ ناڪوشش.

زير: شيف، ماتحت، ڪيره غان.

زيرڪ: عقلمند، چالاڪ، هوشيار.

ڪاريگر.

زيڪ: بيماري، قِفاتا بيماري

ناپن.

زِيست: حياتي، زندگي، عمر.

س

سنڌي الف ب نا بيست هشتيڪو حرف.
سا: همي، آنبار، همي ٿي، حساب نا آسٽ اُنگ.

ساب: سڃاڻ، برصواب، قبول، مڪمل، حاصل، ڪارگر، موثر، اثروالا، ڪاريمي، حقيقي، فائده والا.

سابر: سهدارنا آسٽ پڻ.
سابق: مُتڪنو، وقتي، قديم، اصلي، اول والا، مونا، داڙان مُست والا.

سابو داڻا: برنج آ تا آسٽ قسم ٺاڀڻ.
سايان: ڏيڏه دانست، ڪلم ڪلا، ڦاش آن ڦاش.

سايان: تصديق ڪروڪ، ثابت ڪروڪ، بحال ڪروڪ، صحيح، دُرست، برحق، خالص، مڪمل، نڃ، جلال، جوانو.

ساتار: ول نا آسٽ قسم، خرنو پڻ.
ساتاو: ڦُٽب آن ٻروڪا ٿهو، هوا.

ساتو: پينگني، لنگهڻ، روڇ، بُڪ هڙتال.

سات: مدد، آواري، اتفاق، ميلاپ، سنگت، جوڙ، شرڪت، اتحاد.

سات: گهڙي، ڏيڍ وقت، لحظ، ساتاري: سنگت، مجلس، ڪچهري، جماعت.

ساتر: دوانا آسٽ قسم، علاج، دارون، ستي.

ساتي: سنگت، دوست، مددگار، شامل، شريڪ، رفيق.

سات: ڦالني، نر، شوئر، ڏيري، ساتارڻ: آرام ڪنگ، ڌم ڪشنگ، مڌان مڌان هينگ.

ساتائڻ: مڇت آرام ڪنگ، آسراتي مڻنگ.

ساتريو: حمايتي، هم صلاح، دلال، جاسوس.

ساتڻ: گذارنگ، ڪاٽنگ، پوره ڪنگ.

ساتو: عيوض، بدله، مٿا سٿا، اڌل بدل، سوده، ٺيڪ، ٻول، قول و اقرار.

شرطيءَ معاملو، اٽڪل، چڪر بازي، ڪُنگ، ڇلنگ.

ساتوڪ: ڇڏي، بي حيا، بي شرم.
 ساڻ: خوبصورت، شگُون، سَوَن،
 رَسَم، حيل، تجويز، آڻڪل،
 سَهنگ، برداشت گَنگ،
 ٽوڪيفنگ.

ساپار: ديرنا آسٽ جُوجڪ.
 ساڀرس: جُوانو بَنڊڻ، نِيڪ مرد،
 آرغ، چالاڪ، هوشيار.
 ساج: ساز، سامان، سينگار.
 ساجد: سجدو گَنگ والا، ٽموڪ،
 خاڇوڪ، ليٽوڪ.

ساجن: محبوب، لڏي، معشوق،
 دلدار، دلبر، سنگت، دوست،
 مالڪ.
 ساڄ: سَنج، اوزار، موقع، وارو،
 دُرست.

ساجو: راستيڪو، سِيڌو، دولتمند،
 مالا مال، هوشيار، مڪمل، پوره.
 ساجهه: مَقالو، صوبي تو، موقع،
 وارو.
 ساچارو: دُرستي، واقف، دوست،
 سنگت، ساٿي.

ساجاهه: سمجھ، هوشيار، شرم،
 حيا، حوصلو، راءِ، خيال، مطلب.

لِحاظ، ادب.

ساجهه: عقل، سمجھ، واقفيت،
 وس، اختيار، مرضي، شناخت،
 لحاظ، مروت، نياز.
 ساحر: جادو گَنگ والا، فسون
 ساز.

ساجل: ڪنارو، ڪنڌي.
 ساخت: بناوٽ، تياري نا مرحل،
 جوڙ گَنگ.

سادو: سادو، گَم، حقير، صاف،
 آسان، ايماندار، سچا، نِيڪ.

سادو: ديني بَنڊڻ، نِيڪ مڙد، پُخير،
 پرهيزگار، درويش، جوڳي، ديندار،
 پاڪ، نمازي، اُشراف، مقدس.

سادارڻ: عام جام، چالو، سادو،
 مڪمل، هميشه، معمولي.

سادَر: هِمت، مدد.
 سادنا: بَنڊگي، عبادت، پوڄا،
 عادت، غذا، چال، دستور، عمل،
 رسم و رواج، عزت، تعظيم، پٽ
 قول.

سادو: مشهوري، ناموس، ساراهه،
 تعريف.

سادو: سِيڌا، راست، مِزه دار.

سواڊي.	ساز: ٽپش، باسني، خاڻر، حسد.
سايو: نيم، ڪپ، ارتميو ڪو حصو.	ريس، دشمني، وير، درد، سوز.
سار: زائيف نا مخصوص عضوه.	بغض، سازو، سازي = سنگت
مهر، سنڀال، يادگيري، طاقت.	ساڻي.
حب، طلب، خبر.	ساز: سامان، سُر، تيار ڪنگ.
سار: مطلب، اختصار، خلاصو.	ساز باز: منصوبو، ٺيڪ ٺيڪ.
نيچوڙ، عطر، عرق، مغز، جوهر، مال.	سازش: منصوبو، چڪر بازی.
آرام، امن.	ساس: دَم، ساه، حياتي، زندگي.
سارات: خاسپر نا زائيف.	ساسائڻ: برداشت ڪنگ.
ساراهڻ: تعريف ڪنگ، صفت.	ساسر: پليٽ، ٻسي.
شاپاس تننگ.	ساسنا: سزا، جُٽ، جهڙپ، هل ڇل.
ساربان: هچاتي چلائڻگ والا يا	ساعت: مچڻ عرصو، آسٽ گهڙي
سوار.	ٿس، دَم ٿس، بخت، نصيب، موقعه.
سارتي: گاڏي چلائڻگ والا.	پاڳ.
ساردو: شير، چيتم، بهادر، طاقتور.	ساعي: ساعِيه ڪنگ والا.
سارنگ: چمڪدار، جَمري موسم.	ڪوشش والا.
قو، ملهار.	ساغر: شراب ناپيال، ٿاس.
سارو: مڪمل، برابر، مثل، انبار.	ساقِي: مجلس تي شراب تننگ
موافق، همي ٿي، موجب.	والا، شراب بشڪو ڪا بندڻ.
ساري: چلڪڻي پرڻج، زيادتي.	ساڪ: واسطو، سيالي، برادري.
تيار، ثابت مڪمل.	تعلق، نسبت.
ساريڪو: انبارو، برابر، مثل.	ساڪت: چُپ چاپ، خاموش.
ساڙڻ: هُشنگ، پَسنگ، خاڪ	ساڪن: چُپ چاپ، خاموش.
ڪُنگ. غصه ترڻگ.	بيخس، رهنڱ والا.

سالارو: پُچ نا آسِت قِسِر، ملِمل، شوئر، آبشار.

سالڪ: درويش، خدا دوست، اولياءَ، پرهيزگار، سمجهدار، ڊاهو، سَگهَر، پلُن عمر والا چالاڪ، عالم، اديب.

سالِم: ثابت، صحيح، سلامت، ٺيڪ، برابر، مڪمل، عُت، کُل، جُوانو، تازه، ٽنڊرست، بي عيب، سالات: خاسپر نامار، دُسخينچ نامار.

سالور: پُچ نا آسِت قِسِر، سام: امانت، باهوت، پناهه، حمايت، عيوض، بدله، صدقه، ذمه، سامان: ملڪيت، مڊي، مال، جائداد، اوزار، هٿيار.

سامانو: تياري، قابو، برقرار، لالچ، مال، مڊي، جائداد، خبر، پيغام، سامائڻ: بالغ مننگ، سَنپالنگ، ورنامَنگ.

سامبر: تياري، ورنائي، سامت: چپ چاپ، خاموش، آرام، صبر، قرار، هوش، حوصله، سامجڻ: خُلينگ، خوف کُنينگ.

ساڪ: گواهِي، قسم، شاهدي، ناماچار، قرآن شريف آ قسم هَنگ، اعتبار، عزت، مان شان.

ساڪِي: قصه، نقل، داستان، شعر، غزل، گيت، نظم.

ساگر: سمنڊ، بحر، دريآب.

ساگ: گَشَمَش، گَشش، ساگ: ساگ، سَبزي.

ساڳائڻ: سمجھنگ، پوه مننگ.

ساڳو: قطار، وکر، همي ٿي، جنسي، هُوبهو، ساڳيو.

ساگهر: آل اولاد، قبيل، برادري، ٿَبر.

ساڳاپو: رشتيداري، سيالي، تعلق، آواري.

ساڳاهڻ: خيال گُنينگ، حوصله، سَنپال، هوش، خبردار.

ساڳاهه: گشتي، فِڪر، پرچار، پرواهه، اختيار، گَشش، پڪ، هوشيارِي، خبرداري، چالاڪي.

ساڳائڻ: سمجھنگ، درست گُنينگ.

سال: دوانزه تُوناءِ عرصه.

سالار: رهبر، سردار، اُمير، پيشوا.

سانپارو: مون پڻ مون، روڻرو،
مُقابل.

سانپڙ: يادگيري، حافظه، ورنائي،
عمر، زمانه، تياري، معلومات.

سانپڻ: محفوظ ڪنگنگ،
سنيالنگ، آوار ڪنگنگ.

سانپو: مٿر، چير، چڙهه،
سانپيڻ: ڦيرنگ، اُست تي

تخننگ،
سانتو: ڪمند نا بارونو تيلي، برابر،

سيڏا، راست،
سانپڙ: ڏنڊه، سوڌ.

سانجهي: نماشمار، دي ڪي هلنگ
ناوقت، سنجهو.

سانچارڻ: خدمت ڪنگنگ،
سنيالنگ.

سانچڻ: خبرگيري ڪنگنگ،
حفاظت ڪنگنگ، پالنگ، پناه

تيننگ،
سانڏه: پڌي پڌ، مُسلسل، لگاتار،

جاري، وارو وار، هس ڪُشا، هڙدي،
هميشه، مُتواتر، استايو نابجٽ.

سانڌاڻ: ڪرءُ، ٽوليفنگ ناڄاڳهه،
سانڊ: ڍاڇي، هُچ ماده، سنيالنگ.

سامر: بليف، ڦڊڦر، حامله،
سامع: پينگ نا، خف تورنگ

والا،
سامندي: درياهي، بحري، ملاح،

جهازران،
سامهون: مون پڻ مون، روڻرو، مون

آن، ڏوڏو، مخالف، برخلاف،
مقابل، اٽڪ، روڪاوٽ.

سامي: قبر، لحد، فقيرتاپن،
درويش، شڪارپور نا اُست درویش

آهندو شاعرناپن،
ساميو: مون پڻ مون، روڻرو.

سان: آوار، سنگت، ساڻي، ريهان،
تو آوار. مثلاً: هُن سان = اوڙتو، آوار،

اوڙان،
سان: روهي، عزت، رواج، رسم،

نشان، پتہ،
سان: خراس يَلئي آ، ساني آيل،

سانڊ،
سانب: استقلال، محڪمي،

مضبوطي،
سانباڻڻ: تيار ڪنگنگ.

سانپاه: تياري، اراده، اميد، آسره،
سانپ: شامل، جوڙيوال، سنگت.

تورنگ. خبرداري، پرورش، حفاظت.	تُنگ، سنڌ نا آسٽ ضلع هيڊ ڪوارٽر شهر ناپن.
سانگ: گشتي، فڪر، خيال، خوف، خُليس، سمجھ، خبرداري، پرواه، تولي، جماعت.	سانگهي: تُنگ، سوراخ، چاخ، خال، پَر، ٽپ - زخم.
سانگ: هٿيار نا قسم، سمنگ = نعل، چاپ، گوازي، دوڪ، فريب، دولاب، حرفت، ڊول، بهان، ڪرتوت، افعال، مذاق، پوگ شوگ، ڌنڌه، جاگه، ڪاريم، ناٽڪ، تماش، بازي گري، لالچ، واسط، آسرو، ڪوشش، سمجھ، وقت، موقع، تمام، مڪمل، آرام والا، جوانو، سُڪ والا، ادب والا، ضرورت مند، طالبو، لحاظ.	سانورو: سوزو، مُشڪي، محبوب، لاڏي.
سانگي: مُلڪي ٻنڌڻ، هَمپ لڊ والاڪ، سيلاني، خانہ بدوش، رولو، ساٿي، سنگتي، دوست، مسافر، پرديسي، سنڌنا عظيم شاعر حاجي عبدالحسين سانگي نا تخلص، سنڌنا آسٽ قوم ناپن.	سانول: دوست، محبوب، لاڏي، جاني، معشوق، جانب، سوزو.
سانگه: معرف، واسط، آسٽ جاگه ناپن، رهنڱ نا سبب، سهوليت.	سانوڻ: بهار، ڦرنا موسم، خوشگوار موسم، باسني ناموسم.
سانگهڙ: رزان ٿي چُنڪو سوراخ يا	سانه: مڌان، آهسته، يڪٽنيائي، فرصت، ساهي، چپ چاپ، سانهڙ: پاٽ نا ٽپو ٻنڌ، ليٽنگ، سانهڻ: زور تينگ، چڪنگ، سانهنجو: آسان.
	سائين: سردار، مان والا، معتبر، درويش.
	سائڻڻ: مائي، سائين نا مونث، بيبي، بيگم، مير صاحب، بانو.
	سان: آوار، ساٿ، سميت، تو آوار، خُڙڪا، شامل.
	ساٿو: ڪمزور، ضعيف، ڏمڙينگوڪ، بيزار.
	ساڻيه: ڏيهه، وطن، مُلڪ، ديس.

دولتمند، هوشيار، چالاڪ، اشتافي،
جوانو، ڀلو، شاهي.

ساهو: روشن، خبر، يادگيري،
احوال.

ساهي: مڃت آرام ڪَڻنگ،
فرصت، دَم، مُهلت، روڪاوٽ،
حرفت.

ساهيتو: زوراور، سردار، جوانو.
ساهيڙي: يار، سُریت، رفيق، لادي،
جاني، نياڙي نادوست نياڙي.
ساء: ذائقه، لذت، لطف، شيري،
مِزَه، ذوق، خيال، لحاظ، ادب،
عزت، خوشي.

سائر: سمندر، درياب، موج، لهر،
تمام، غُت، ڪُل، بلڪل، باقي.
سائل: سوالي، عرضدار، پخير،
محتاج، خواهوڪ، اُميدوار،
درويش، گِراهڪ، اَصِيل.

سائو: خُرن، سَرسبز، زرد، تازه، آباد،
راستيڪو، راست، مالدار، دولتمند،
خوش، ڀاڳيه، پاهوال، بختاور،
خلير، عاقل، دلير.

سائي: يرقان يا ڪامڻ نا بيماري،
ڀنگ، خُرن آبادي، زردوئي.

ساوارو: اصلي، قديمي، نج.
ساوان: سَرسبزي، آبادي، خُرنِي.
ساوڻ: خُرنِي، هريالي.
ساوڙو: موقعه تي ٻڌڻگ، اشراف.
ساوڙو: ڏنڊه، لٽ، پاٽ.
ساوڪ: خُرنِي، ڊڄارنا آبادي.
ساول: سبزي، بٺي.

ساه: دَم، جان، چنڊ، زندگي، عمر،
طاقت، گذران، زنده، موجود.
ساهت: چُپ چاپ، آرام، رهائش،
ادب، ڪتاب، مدد، ڪَمڪ.
ساهتيا: جماعت، منڊلي، سنگت،
تولي.

ساهجڻ: زيات مَنڱ.
ساهر: نابود ڪَڻنگ، ليٽنگ.
ساهراءِ: مائِم خيل، زائيف نا
سيالاڪ، زائيف نائِم ٻاو.

ساهس: همت، جوش، جذبہ، جرئت.
ساهڻ: تيار ڪَڻنگ، تيني آ
چِڪَڻنگ، آماده ڪَڻنگ، تنگ
ڪَڻنگ، ليٽنگ. دَم ڪَڻنگ،
طعنہ ڪَڻنگ.

ساهو: برداشت ڪَڻنگ والا، بهادر،
خير خواه، دوست، سنگت.

خالص، ڪُل، عُت، زياده، خدا واسطو،
ديرنا خيرات، جام، دستور، چال،
ڏنگ.

سبيرو: سوبي، مهالڻو، جلدي، رُو،
بيدس هُري اُن.

سباجهو: مهربان، رحيم، حليم،
نيڪ، هر دل عزيز، فرمانبردار، رحم
دل، نيازمند، طاقتور، زبردست،
جبرو، شهزور، رسائي والا.

سبالو: جوڙ ڪروڪ، سڪيه،
سپايه: سنڌنا آست ذات ناپن.

سبڙ: سمجه، عقل، دانائي،
سپَر: هُونو، طاقتور، زور آور،

مضبوط، پهلوان، سخت، پيشه والا،
سُپُڪ: مُونجهو، فڪر مند، غمگين،
پريشان.

سپڪڻ: نرنگ، هنگ، تيني
گَشنگه.

سپَل: مضبوط، سخت، طاقتور،
سپَنڌ: تعلق، واسطو، جوڙ، ناتو،

اتفاق، اتحاد، سيالي، گَشش،
سپَنڌ: پُخته، پڪ، مضبوط، قابو،

سخت، جوانو، هُونو، خوش، نازڪ،
سپوجه: عقل، دانائي، هوشيار.

سايڙ: سنگت، ساڻي، مددگار،
حمائتي، ساڻي، پيلي، جوڙي،

سيو: سيخ، سايه، پَرڻو، حفاظت،
حمایت، جن، پُوت، پَري نا اُتر،

لحاظ، مهرباني،
سب: مهر، محبت، رحم.

سُبان: خاسن تيار ڪَنگ ڪن پال
تي شاغنگ والا مڇت سورولسي.

سپائڻ: مُغنگ، لوپو خَلنگ،
سَبب: واسطو، وجه، خاطر، وسيلو،

ذريعو، نيت، اراده،
سُبتو: دُرس، راست، واجب.

سبڊ: گُتور، ٽوڪري،
سبق: درس و تدريس، تعليم، هيل

ترنگ،
سُبت: پيش روئي، فوقيت، موني

مُستي،
سُپڪ: روشني، شعا، چمڪ.

سبڻ: موغنگ، ٿانڪنگ،
گنڊنگ، ملائنگ، جوڙ ڪنگ.

سُبو: شراب، رزانه، پن، دلو، مَت،
پيالو، برني،

سبيل: گُسر، سڙڪ، طريقو، تدبير،
صورت، بندوبست، خيرات، سچ.

سُپير: مَهاڻو، وڙهي، صوبي ٿٺ.	بي انداز.
سُپيل: زيارت، پاڙي، سرس.	سُپِي: ڪُل، عُت، تمام، ثابت، سلامت.
سُپ: ڪُل، عُت، تمام، ثابت، پوره، بلڪل، عام.	سُپيتا: تهذيب، تمدن، اخلاق، بَش، تُول.
سُپ: نيڪ، جوانو، مبارڪ، هٿين، قسمتي، نصيب، آباد، شروعات، سڀا: جماعت، مڇي، مجلس، ڪُچھري، درٻار، اسيمبلي، ٽولي، اجلاس.	سُپيتا: فُرست، وقت، خلاصي، مهلت، امن، آرام، آسرات.
سُپا: قيامت نادي، ڦڳ.	سُت: هفت، 7 ناانگ
سُپاڳ: نصيب، بخت، رحمت، خوشي، ڪرم.	سُت: حق، صداقت، سچائي، پڙده، نيڪي، ايمان، پُرو، عرق، جرئت، برابر، نيڪ، دُرست، قوت، هستي، وجود، حياتي، پلائي.
سُپان: ڦڳ، ايلودي، قيامت نادي.	ستارو: قسمت، پاڳ، مضبوط، طاقتور، استارو.
سُپاءُ: جوانو عادت، خصلت، چال، مزاج، ڍنگ، نمونو، سيرت، خاصيت، صفت، لياقت، هوشيارِي.	ستو: طاقتور، زوروالا، پاڪدامن، پهلوان.
سُپت: هر جاڳهه، جاڳجا، هراڙي، هميڙي، هر طرف، هر نمونو ٿٺ، سعي، تياري.	ستابو: خوش، آسوده، خوشحال.
سُپَر: طاقت، زور، مضبوط، همت، غني، آسوده، دولتمند، مالدار.	سُتار: سوگهو، قابو، حفاظت، مضبوط.
سُپڪو: هراست، هر ڪس، عُتاک.	ستائش: تعريف، حمد و ثنا، ساراه.
سُپو: عُت، ڪُل، تمام.	ستائش: تنگ ڪنگ، تڪليف، تنگ، پريشان ڪنگ.
سُپهو: عُت، ڪُل، تمام، جام، پاڙ.	سُت: زور، فورن، جلدي، اشتافي.

مشڪل، تنگي حاجت، ضرورت،
طلب، تاب، زور، ظلم، زبردستي،
پيداد، اعتماد، اميد.

ستي: پاڪدامن زائيف، پاڪ،
صاف، نيك وفادار، ثابت قدم،
هندو ٽيٽي جنوزان آيڪ ٽيني هم
ٽينا ارغ تو آوار ٽيني هُشني، همو
نياڙي آرا ٽينا مڇا حياتي ٽي برام
گپ.

ستيا: قوت، طاقت، زور، حق،
سچائي، ايمان، همت، مضبوطي،
اراده، اميد، توڪل، صبر، اُست،
جان، ڪوشش ڪنگنگ.

سٿ: مجلس، ڪچهري، محفل،
مُچي، قافلہ، سنگتي،
سٿ: ڏير، انبار، پياڙي.

سٿر: گود آن پُڙڪو حصہ، نانگ،
گلڪ اوگوڊہ نانيام،
سٿرو: آسان، نرم، ٽقيس، نيك،
پاڪ، صاف.

سٿري: پاٽ تا پيري، گنڊ، چُنڪو
ڍڳي، دستي، بٺي ناچنڪو ڏير،
سٿل: سست، ڪمزور، ڍلہ،
خاچوڪ، ضعيف.

يڪدم، ناگمان، بيدسہ هري آن،
سٿر: پڙده، حجاب، پوش، بُرقع،
سٿرهن: هفتده، ڏهه هفت، هفتده،
سٿر: آسان، شيف مننگ نا جاگه،
سالر، برصواب، سيدا ڪسر،
سٿل: خاچوڪ، تَغ، سست، ڪمزور،
تُغي آ.

سٿر: ظلم، زيادتي، ڏڪ، ويل،
پيداد، زبردستي، ناحق، سختي،
سٿو: همدردِي، ناجذب، احساس،
سچائي، تنگي، بيزاري، پریشاني،
لاچاري، ضرورت، اعتماد،
سٿوگٿي: نيك، جوانو، فائده والا،
بي عيب.

سٿون: ٿنبہ، منارہ، دقت، پریشاني،
جنجال، تڪليف، زحمت، ٿيڪ،
جوگ، خرابي، ڳوٺڙ، زبان، هيٺ
گپ، ذڪر، تقرير، گفتگو، ڪلام،
ڪشالہ، ڪوشش.

سٿوه: ضرور، لاچار، پارت،
تاڪيد، فرضي، اعتماد، اميد،
آسره.

سٿوه: خوف، خطرہ، خُليس،
آنديشہ، گٽتي، حل، درد، لاچار.

سُٺڻ: شلوار.

سُٺو: ڏير، پياڙي، سامان، مال،
ذخيرہ، صبر ڪنگ.

سَٺ: چوٽ، ڏک، نقصان، ٺپ،
حملہ، جُلُو، هڪل.

سَٺ کُٽ: هَل ڇَل، لَٽ، ٺپ، است
ايلونا زيها لڻ ڇلنگ.

سَٺ: ليڪ، لفظا، قطار، سٽاءُ،
جَوڙجڪ، طريقہ، نمونہ، ڪوشش،
دستور، قطار، شروعات، ترتيب.

سُٺ: دسڪ، ڊور، تار، تند.

سٺاڻ: ڏنڌہ، پيشہ، ڪارير،
مُروري، بندوبست، حرفت،
حڪمت.

سَٽجڻ: ڇلنگ، ٺپي مَنڱ،
سٽل: اٽڪل بازي، خيال، صلاح،
فيصلو.

سٺڻ: تجويز، سوچ، ترتيب، تيار
ڪنگ.

سَٺو: اڌ ٻڌل، ٻڌل سڌل، تَرهَل،
اٽڪل، سوده، خيال، حڪمت.

سٺو: آناج ناخوشہ.

سَٺ: ششت، مسہرپست.

سَٺ: طعنہ، طنز، نڪتہ چيني،

خُوارِي، ڳلا.

سَٺو: برداشت ڪنگ، موقعہ،
انتظام، حڪمت عملي.

سُٺو: جُوانو، نِج، اصل، نِڪ، برابر،
سَٺ: دُوشہ، سِياھمار، ڪاريہر.

سَٺاٽ: سِيتا، برابر، صحيح،
سُٺاٽ: صالح، نِڪ، لائق، جُوانو،
ايماندار.

سَٺاٽ: محنت، پياز ڪارير،
ڪوشش.

سُٺاڙڻ: حوالہ ڪنگ، ايتنگ،
مڪمل ڪنگ.

سَٺاٽ: شاباس، تعريف، شڪراندہ،
احسانمندي.

سَٺاٽ: لشڪر، فوج، سپاهي،
سَٺاٽ: نِڪ عادت، اشراف.

سَٺاٽ: خوبصورت، حُسن، جُوانو،
سَٺاٽ: جُوانو ڪَسر، ايمانداري،
سچائي.

سَٺاٽ: پالنگ، حاصل مَنڱ،
ڇنگنگ.

سَٺاٽ: حوالہ ڪنگ، تننگ، ڌم
ڪنگ.

سَٺاٽ: آست زيور ناڀن.

سُڀڪ: سخت، ڪڙڪ، لائق،	تونگر، مالوند، مالدار.
مڪمل، تيار، جوان، بالغ.	سُڄلائڻ: بندوبست، ڪنگ،
سُڀوٽ: فرمانبردار اولاد، بختاور،	ترتيب ٿي تيار ڪنگ، طرز،
لائق.	طرح، صفائي، شعور.
سُڀوڙڻ: ڊاهنگ، ڏڙڙنگ، بٽنگ،	سُڄاڻ: هوشيار، چالاڪ، عقلمند،
خَلنگ.	عيار، مڊير، مهربان، جوان.
سُڀهتو: جوانو، نيڪ، عمدہ، خالص،	سُڄائڻ: ڦرس، ڦڌار، تننگ،
صاف.	سُڄر: تازہ، صاف، جوان.
سُڄ: دي، آفتاب، شمس.	سُڄڻ: محبوب، دلدار، يار،
سُڄ لهڻ: دي کي ڦلنگ، شمار.	معشوق، آرغ، غمخوار، همدرد.
سُڄارو: هوشيار، چالاڪ، عقل والا،	سُڄو: مڪمل، پوره، تمام، ثابت
دوراندیش.	سلامت، ڪُل، عُت، دُرست، راست.
سُڄاڪ: بيدار، هوشيار، چالاڪ،	سُڄهڻ: وار، موقع، وقت، ڊاء،
پرميل، سوزاک (بيماري).	سهوليت، آساني، نمونہ، طرح،
سُڄاڳ: بيدار، سما، خبردار،	اٽڪل، فن، فريب، ريت، هُنر،
هوشيار، چوڪس، بي تُغ، بَش	مُصلحت.
مروڪ.	سُڄهائڻ: واقف ڪرڻ، معلوم
سُڄان: واقف، هوشيار، عاقل،	ڪرڻ.
چالاڪ، درستي، پهلوان، عيار.	سُڄهڳ: سهوليت، آسرو، اميد،
سُڄائڻ: سينگار ڪنگ، پيننگ،	جوانو، ڪاريم، زياده، اعليٰ، بالا،
زيبائش، زيبا ڪنگ، انتظام،	بُرڙڪو، ڀلو، نهايت، داسڪان پازي
بناوت.	ڪر.
سُڄايو: ڪارگر، فيضياب، نف والا.	سُڄ: پيننگ، ويراني، تباهي، خارج،
سُڄڪو: ڦڏ ڦر، سيري، دنيا دار،	اجائي، خالي، بينگني.

سَدِيو: سَدائين، هَميشه، هَر دم.
 سَد: خُواهِش، اَميد، آسَره، مَنشا،
 اُسْت، ارادَه، مَقصد، لالچ، حَسرت،
 مَرضي.
 سَد: راسْت، پورَه، برابر، دُرست،
 مَضبوط، سَالَم، تيار، مَکمل.
 سَد: اولياءِ، ولي، نِيک مَزَد، زاهد،
 جَوگي، عالم، جادو، گُر عارف.
 سَد: مَعلومات، واقِيت، خيال،
 خَبر چار، توجِه، حَقِيقَت، غُوز، احوال،
 هوشيارِي، شِناخت، جوش، جَذبَه،
 چالاک، بیدار.
 سَد: نِج، صاف، جُوانو، خالص،
 پاک.
 سَدازَن: دُرست گَنگ، مَرمَت
 گَنگ، تيار گَنگ، مَکمل
 گَنگ.
 سَدو: سَيدا، دُرست، برابر، نِيک،
 راسْت گو.
 سَدِير: هوشيار، هوشمند، بیدار،
 صابر، طاقَتور، زوراور، چالاک،
 لائق.
 سَد: توار، دَعوت، خُواهِنگ،
 کُوک، دانَهَن، پُکار.

سُچائَن: دُرست گَنگ، واقِف
 مَنگ.
 سُچائَن: دُرست گَنگ، مَعلوم
 گَنگ، مَنگ.
 سُجو: کَنگال، پينگ، مَسکين،
 خالي، دُو خالي.
 سُج: حق، صَحیح، دُرست، راسْتي،
 صَداقَت، نِج، برابر، حَقِيقَت، خالص،
 بيشک، لَازمي، پاک، صاف، نِيک،
 واقِعي، يَقيِنًا، قَبول، مَنگ.
 سُچِيت: خُودي والا، بِي پرواه،
 سچا، خَير دات، هوشيار، آگاه،
 واقفکار، عاقل، خوش، چالاک،
 تيز فِہم، داناء.
 سَخا: خَيرات، بَخشش، فِياضي.
 سَخَت: مَضبوط، مَشکل، تَنگ،
 زَبَر دَسْت.
 سُخَن: کلام، واک، هِيت گپ،
 گفَتار، وعَدَه، سَوغَنَد، قَسَم، هِيت
 گپ، نَظَر، عَهْد، ذَکر، تَقَرير.
 سَدَاوت: دُوستي، سَنگَتِي، مَحَبَت،
 سَدورو، بَخت والا، خوش نَصيب،
 سَنَدَتِي اَسْت پِن.
 سَدَا: سچائِي، حَقِيقَت.

سُرتن: ياد ڪَڻنگ. خوش ڪَڻنگ.
سنيالنگ.

سُرت: عقل، هوش، شعور، خبر،
معلومات، خيال، توجهه، سوچ، ياد،
حافظه، ياداشت، هوشيارِي، ذهن،
سنيال، فڪر، ڳڻتي.

سُرتو: برابر، همسُر، شريڪ، ثاني،
هم وزن، سنگتي، ياري، آسپه ڪَڇ.
سُرجيت: بيدار، واقف، آگاهه،
باخبر.

سُرجهن: سمجھنگ، معلوم
ڪَڻنگ، واقف ڪَڻنگ، خبردار،
باخبر، معلومدار.

سُرجن: راضي ڪَڻنگ، خوش
ڪَڻنگ، چپ ڪَڻنگ، هوش ٿي
ٻڻنگ.

سُرجو: آباد، سرسبز، خُرن، آسان.
سُرخ: خيسُن، لال.
سُرخرو: عزت والا، معزز، ڪامياب،
فخر والا.

سردار: امير، حاڪم، والي، حضور
صلعم نالقب، رئيس، وڏيره.

سُردا: يقين، اعتماد، عقيدة، ايمان،
اعتبار، حُب، پُروسه، انجام، وعده.

سَدو: دعوت، طلب، خواهش.

سُڍال: نيڪ عادت، چالاڪ.

سُڍڻ: حملہ ڪَڻنگ، جُلو ڪَڻنگ.

سُر: ڪاثر، بُڙا، ڪانو، ڪمان.

سر: خشت.

سُرپ: خوف، خُليس، خطرہ.

سُراو: خُل، روھي، قدم، ٽَرنڪ.

سُراسر: سُرپسُر، يڪ لخت، اصل.

بلڪل، مڪمل، تمام، شروعاتي.

سُراغ: نشان، پُٺ، تلاش، پُٺ قول.

سُراوندو: مَڙنگ والا، لڇڪدار.

نرم، چوٽ مننگ والا.

سُراه: مسافر خانہ، جاگه، سَراءِ.

سُراهجن: تعريف نالائق، آفرين

نامہ.

سُرب: عُٺ، ڪُل، مڪمل.

سُربت: نيم ڪَڇ، نيم پڪ بسوک

گُڙا.

سُرباٽ: مڌان مڌان هيت ڪَڻنگ.

قُس قُس ڪَڻنگ.

سُرتابي: نافرماني، سرڪشي،

بغاوت.

سُرتن: ڏير، گنج، پياڙي، باروت.

هٿيار.

وفادار.

سرڙ: اشتاق، جهٽ پٽ، ناگمان.

سرڙيو: يڪٽنيا، يڪ.

سرس: زياده، پازي.

سرسري: آسان، ذره، آسوده، گهر.

سُپڪ.

سرسلو: بندوبست، اتفاق، جوان.

چالاڪي، شوق، تياري، شروعات.

مون والا حصه.

سرشار: مست، خمار، موج ٿي، نشه.

تي چور، غرور، ڦر، مالا مال، مون.

پمون، پرپور.

سرشت: وڏي مننگ، پيدائش.

طبيعت، عادت، فطرت، مزاج.

جسم، وجود.

سرشتيدار: عدالت ناريڏر، ڪورٽ.

نا عملدار.

سرشتو: نظام، بندوبست، طريقه.

ترڪيب، ڍنگ، دستور، ڊول.

قاعده، دفتر، ڪاغذات.

سرشت: دنيا، جهان، عالم، سنسار.

جڳ.

سرشڪ: خزينڪ، قطره.

سرعت: اشتافي، چالاڪي، جلدي.

چُستِي.

سرفراز: مون بڙڙا، سرخرو، اعليٰ.

بلند، ممتاز، شان، مان، عزت.

ترقي.

سرقو: مڇت خرچ، بچت، قناعت.

سرڪ: ڇت، ڊوري، ڊسڪ، لغام.

سرڪسائي: ڦاهو، ڦاسي، ڦنده.

سرڪار: حڪومت، حاڪم.

بادشاهي، عدالت، آقا، مالڪ، عزت.

ناخطاب.

سرڪرو، سردار، ٽڪري، مير.

حاڪم، رئيس، خاص، رهبر، قابل.

سرڪش: باغي، مخالف، نافرمان.

بدمعاش، مغرور، لُچ.

سرڪڻ: لغوغشت، هلنگ.

سرڪنگ، سُرنگ، چرخ ڪنگ.

لوڊو.

سرڪ: خاص، پسنديده، اعليٰ.

عظيم.

سرڪڻ: لالچ، حرس، طلب، خواهش.

سرڪو: آڻيارو، طرح، موافق، آمرڪ.

خاص، مثل، مشاهبت، برابر.

صحيح.

سرگران: ناراض، مغرور، خفا.

متڪبر.	خُف تان تيز ٻننگ والا، ظاهر.
سرگردان: پريشان، حيران، فڪر مند.	ساده، صاف دل، نمڪ حلال.
سرگزرم: پر جوش، تيز، محنتي.	سرلو: زو ٻنوک، وفادار.
سرگذشت: اتفاق، قضا، حادثه، واقعہ، قصہ، افسانہ، احوال، داستان، سوانح عمري.	سرمايو: دولت، زر، ملڪيت، مدي.
سرگس: مجلس، مڇي، جلوس، سواري، جن.	سرمد: دائر، قائر، هميشه، غير فاني، مدام.
سرگل جو سور: کير تر جبل نا آست قل ناپن.	سر مست: مدهوش، نشه ٿي چور، بدمست، سنڌنا مشهور شاعر سچل سرمست نا تخلص.
سرگوشي: سُس، قُس، مدان مدان هيت گنگنگ.	سر ميل: سردار، ٽڪري، رئيس.
سرگير: هلي تا بيماري، نزل، رُڪام، سردِي.	سرن: پناه، آسره، حفاظت نا جاگهه، بچا، حمايت، حواله، دامن.
سرگ: آزاد گنگنگ، تينا چنڀا پال ايتنگ والا.	سرن: يادگيري، هوش، خبرداري.
سرگ: بهشت، جنت، فرحت، خوشي، آرام، عيش، ايلو دُنيا، آسمان، خوشبودار.	سرنامو: پتہ، ايڊريس، خطاب، نشان، لقب، عنوان، شروع، مھڙ، فھرست، احوال.
سرگ: هندو بهشت يا جنتي سرگ پائڪ.	سرنڌ: طاقتور، ملڪيت والا، امير.
سرل: 20 آن 30 ٿونا عمر والا هلي.	آسوده، سرندي، آسودگي، اختياري، رسائي، ارس.
چنڪو چوري، سمجھدار، آسان،	سرنگ: سوراخ، چاخ، ٿنگ، غار، کوٽڊ.
	سرنگون: چڇي، شرمندہ، پشيمان، افسوس، سوگ.
	سرنگه: سرنگ، ٿنگ، سوراخ.

سُرُوڻو: هيت گَنگِڻگ والا، ٿران
گروڪ.

سُرُوهي: سنڌنا آست قوم ناپن.
سُرَهه: سچائي، همدردي، دوستي.
سُرَهات: خارش، سُس پُس، مڌان
آهيت گَنگِڻگ.

سُرَهاڙو: ميدان، يَگ، ٽرنگ.
سُرَهائي: خوشي، لطف، فرحت،
لذت، تازگي، خوشبو.
سُرَه: خزان نا موسم ناپن سيل نا
شروعات.

سُرِيَمَت: بختاور، خوش نصيب.
سُرِي: ڪاٿر، مَغر، لُغ.
سُرِيال: چالاڪ، سردار، ٺڪري،
طاقتور.
سُرِيَتو: جوانو، سُرِيَل، خوش مزاج.
سُرِير: بدن، جِسم، دماغ، طبيعت،
وجود.

سُرِيَس: مَچَت معلومات، پَتَه، خَبر.
سُرِيَشَت: اعليٰ، اُتم، خاص، جوانو،
نيڪ.

سُرِيڪو: برابر، مَت، سِيڌا، هموار،
آنبار.

سُرِيَن: يڪدم، فورن، بغير هُري آن.

غار، چُر.

سُرَن: پناهه نا جاگهه، آسره، پيُروسه،
دامن، ذِمه، امانت، مڪمل مَنگِڻگ.

سُرُو: عُت، ڪُل، پوره، زياده، خمار،
نَشه، بُوڙُڪو، اوليڪو، شروعاتي،
ڪاٿر، اول، بالشت، حال، واقفيت.

سُرُوڻ: موندار، رهبر، سردار،
رهنما، سربراه.

سُرُوهي: زَغَر، تلوار، رواجي،
معمولي، عام.

سُرِيَدَر: اَدل، بَدل، مَت مَت سَت،
بَدلائفنگ، عيوض.

سُرُوَت: سخت، پُخته.
سُرُوَتو: خُشت، سُرُو.

سُرُوپ: چهره، صورت، شڪل، ڊول،
نَمونه، حالت، درجہ، خوبصورت،

برابر، مثل.
سُرُوچ: ٿوار، پَرڻو، بولي، ڪوڪ،

واڪ، فرمان.
سُرُوَد: سُرُنڊه، بين، شعر، تران،

سُخن.
سُرور: سُستِي، مشغولي، مڌان.

سُرُوڪار: واسطه، تعلق، معاملہ،
ڪاريم، مطلب، غرض، مقصد.

سَعِيد: بختاور، نيك بخت،
كامياب.

سَعِيو: ڪوشش، اراده، محنت، اميد.
سفارش: ڀارت، سپردگي، حوال
ڪَڻنگ، مدد.

سَفاڪ: قاتل، ظالم، بي رحم،
خوني.

سُفر: سيل، روانگي، پيدل، سياحت.
سُفلو: ڪمين، نيچ، ڪمڌات،
خُسي.

سُفيد: پيهڻ، صاف، پاڪ، بڱ.
سُفلو: قاعده والا، ڪارگر، يڪ
ٽڪ، برصواب.

سُقم: عيب، نقص، خامي، خرابي،
مرض، بيماري، علت، گمي.
سُقمير: بيمار، مريض، ڪمزور،
مسڪين.

سڪ: زهير، حُب، قُرب، ڪَشش،
سُڪ: ٻارُن، سخت، مضبوط،
خُشڪ، ڪَڙڪ، ٽنگ.

سڪاج: چالاڪ، ڪامياب،
فتحمند.

سڪاڄ: صحيح ڪارير ڪَڻنگ
والا، لائق، فائق.

سَريه: لاش، مُرده.

سُڙپات: قُس قُس، مڌان هيت
ڪَڻنگ، جوڙ ٿيڻي هيت ڪَڻنگ.

سَڙڪ: ڪَڙ، روڊ، راه، دڳ.
سَڙڪو: شور و غل، گهمسان،
غوغاءِ.

سَڙن: هُڻنگ، خاڇر لڳنگ، غُص
ڪُڻنگ.

سَڙو: ساڙ ڪَڻنگ والا، حاسد،
هُشوڪ.

سَڙيل: هُشوڪ، خراب، گنده، مُردار،
حاسد.

سَڙا: عذاب، تڪليف، قيد، جُرمانه،
عقوبت.

سُساڙو: لذت والا، مزه دار، سوارِي،
مصالحدار.

سُست: ڪمزور، بيڪار، لاغر،
ضعيف.

سُستڪ: مضبوط، قابو، سوگه،
گهٽ.

سُسن: ڪَڙ ڪَڻنگ، خُشڪ ڪَڻنگ.
سُطخ: ٻُڙ ڪو حصو، ٻاٽخ، ٻُڙڙي.

سعادَت: فرمان والا، خوش نصيبي،
بختاوري، نيك بختي.

سُڪار: آبادي، خوشحالي، پياڙي.
 سُڪارتو: ڪارآمد، ڪارگر،
 سجاڻي.
 سُڪائڻ: باريڻنگ، خُشڪ
 ڪُننگ، خُليفنگ.
 سُڪاوت: رشتيداري، سيالي،
 برادري.
 سُڪتو: غشي، بيهوشي، مرگهي.
 سُڪمو: طاقتور، مضبوط.
 سُڪڻ: هُرننگ، خواهشمند.
 سُڪو: تينا، سيال، عزيز، ايلمر،
 قريب.
 سُڪو: بارڻ، خُشڪ.
 سُڪوت: خاموشي، چپ چاپ.
 سُڪون: آرام، مڌان، قرار، آسودگي.
 سُڪ: آرام، آسودگي، قرار، راحت،
 خَير.
 سُڪپال: ڊولي، پالڪي، جُلونت.
 سُڪڻ: هيل ڪُننگ، علم حاصل
 ڪُننگ.
 سُڪڻو: خالي، دُوخالي، غريب،
 ويران.
 سُڪيا: تربيت، علم، هُئر،
 معلومات، نصيحت، هدايت.

سمجھ.
 سَگلو: فضيلت والا، حَسين، جُوانو.
 سَڳ: پاريتا، نشان، ثبوت، ثابتي،
 تصديق، ڏڙي ڪروڪا گڙاتا ثابتي.
 سَڳت: طاقت، قوت، بهادري،
 همت.
 سَڳر: مڇي، پياڙي، اتفاق، اتحاد،
 آواري، وگ، وِگر، گَسر، سَفر، مَش،
 برابر، مَت، ثاني، شريڪ، هُوبُهو،
 جنسي، دَسڪ، ڊولي، ٿنڌ.
 سَڳڻ: چَڪنگ، سَواد هَلينگ هُرننگ،
 مزه هَلينگ.
 سَڳو: قريب، عزيز، سيال، تينا،
 حقي، ايلمر، دَسڪ، ٿنڌ.
 سَڳهڙ: ڪاريگر، ماهر، استاد،
 هوشيار، عالم، چالاڪ، هنرمند،
 باشعور، دانشمند، شاعر، نيڪ،
 سَالڪ، شريف.
 سَڳه: طاقت، قوت، وس، هَستي،
 همت، اختيار، هوشيار.
 سَگهو: فورن، جلدي، يڪدم،
 رُورُو، اِشتافي.
 سَڱ: رشتيداري، سيالي، تينائي،
 سانگس پَتنگ.

ڪَشَنگ، عذاب تَنگ، تڪليف
تَنگ.

سَلو: خوش، گونج.

سَلوبَت: محبت، حُب، قُرب، عشق.

سَلوڪ: رُوي، چال، برتاءِ، عمل،
رُوش.

سَلوڪَت: قُرب، حُب، محبت،

آساني، فرحت، لحاظ، رايو،

طرفداري، عيوض، ميلاپ، مزه،

سهرليت.

سَلوئو: نمڪين، مزيدار، سَوادي.

سَلهاڙڻ: آوارتننگ يا ڪَننگ،

ملائَنگ، ڦَسائَنگ، گَنڊَنگ،

ڍَڪَنگ.

سَلهَت: صلح، راضينام، ميلاپ.

سَلهاڙڻ: قبول ڪَرنگ، ٽَنگ

ڪَرنگ، اقرار ڪَرنگ، خاتم

ڪَننگ، ڦيڙَنگ.

سَليقو: ڍَنگ، نمون، لياقت، عادت،

اخلاق، هُنر، تهذيب، خصلت،

لياقت، مجلس ناآداب.

سَلير: نَرم، درست، ڪامل، پوره،

صحيح، ساليَم، مهربان، بردبار،

تندرست، صاف دل، جوانو، نيڪ.

سَگ: مرغ، هٿيار، شاخ.

سَگڻ: ڏوپيشن ڪَشَنگ، ڏو

تَنگَنگ.

سَل: پَلاجڪ، ڦَٽ تايماري.

سَل: ٽَنگ، سوراخ، چاڇ، ڪونڊ،

غار، ڪَڙڪ، ڪَڙڪ.

سَلابَت: حُسن، صفائي، پاڪائي،

فضيلت، صَلاَبَت، سخت، مضبوط،

طاقت، رعب، شوڪت، هُشمت،

وقار.

سَلار: اَرَت، جوڙي، اَرَتِي، آواري.

سَلاسَت: روانگي، آساني، سادگي.

سَلام: ادب، سلامتي، دعا، تسليم،

خدا حافظ، اجازت، چُٽِي، موڪل،

الوداع، زيارت، ديدار، صلح، راضي

نام.

سَلَت: اَٽڪل، تجويز، مجلس،

ڪچهري، بندوبست، انتظام.

سَلجَهڻ: سَمجَهَنگ، آسان ڪَننگ،

دُرستي، واقفيت.

سَلسَلو: پَدي پَدي، لڳاتار.

سَلڪڻ: جُوانو عادت، نيڪ خصلت.

سَلڻ: بَنفَنگ، خبر تَنگ، ظاهر

ڪَننگ، اقرار، قبوليت، سوراخ

سَنِپالنگ: عزت ڪَڻنگ.
 سَمسا: حالت، مُشڪل.
 سَمع: خُف، گوش، بَننگ.
 سَمڪ: خبرچار، اطلاع، علم.
 واقفيت، يادگيري، سنڀال، تجويز، عقل.
 سَمڪڻ: نوازنگ، راضي ڪَڻنگ، خوش مَننگ.
 سَمڪڻ: مَڃَڻگ، خوش مَننگ، بَخشنگ.
 سَمند: هُلي نا قِسم.
 سَمندر: درياب، بَحر.
 سَمنگ: نوازش، مهرباني، عنايت، راضي، خوشي.
 سَمڻ: وِهنگ، ٽنگ آن ديرنا ڇَڻنگ.
 سَمو: سنڌ نا است قوم نا پڻ، وقت، ساعت، سال، زمانہ، موقعہ، گهڙي، وار، موسم، راگ رنگ، مزہ.
 سَمورو: ڪُل، عُت، مڪمل، ثابت، پوره.
 سَمور: لُڪ، باسُوتھو.
 سَموھ: فوج، لشڪر، ڪُڪ.
 سَموھڻ: تر تيت، ذھن نشين

سَلبو: سُست، ڪمزور، لاغر، نيستي، ڪاھل.
 سَم: برابر، پوره، مڪمل، يڪسان، مساوي، آنبار، هَمي ٿي.
 سماج: مجلس، سنگت، ڪچھري، آواري، مَچي، جماعت، گروه، ٽولي، راڄ.
 سَماک: خيال، هوش.
 سماءُ: خبر، توار، اطلاع، علم، معلومات.
 سَمائڻ: داخل ڪَڻنگ، شاغِنگ، ماڀڻگ.
 سُمَت: طرف، پهلو، رُخ، رَوش، ڪَسر، راه.
 سَمجھڻ: پوه مَننگ، واقف مَننگ، سمجھ: عقل، علم، حوصلہ، راڻ، خيال، سوچ، نگاه، جاچ، معلومات.
 سَمَرَت: طاقت، قوت، لياقت، قرات، قابليت، پاڪائي، صفائي.
 سُمَر ٿي: هوش، حوصلہ، تدبير.
 سُمَر پڻ: حوالا ڪَڻنگ، ايتنگ، خير اٿڪَڻنگ.
 سُمَرڻ: ذڪر، ياد ڪَڻنگ،

چالاڪ.	گرفنگ، جوڙڪنگ، بند گنگ، ڦيرڙنگ.
سن: برابر، هر عمر، خاص، مت.	سمو: وفات، تپاخت، گڏيت.
است خاصت.	سمه: منت، سوال، التجا، عاجزي.
سن: صبر، خاموشي، بي حس.	نيزاري، عرض، هوڪاره، زمانه.
بيھوش.	وقت، موسم.
سنسات: قديمي، وقتي، متڪن.	سمهابو: لحاظي، لياقت والا، مروت
سنائن: ابدي، هميشه، آڙلي.	والا.
سناتو: چپ چاپ، خاموشي، گنگ.	سمهاڙو: آسان، خسيس، معمولي.
قرار.	رواجي، سيدا.
سناسي: جوڳي، پخير، علم نجوم	سمهاڙو: مون ۾ مون، روبرو، خُڙڪ.
والا.	نزدڪ.
سنان: بيشولنگ، غسل.	سمهڻ: خاڇنگ، ليتنگ، آرام
سنباه: تياري، کوچ، روانگي.	گنگ، همبستري گنگ.
سڀڻ: تيار مَنڱ، ياد گنگ، ياد	سمهاڙن: خاڇينگ، ليتينگ.
تخنڱ.	آرام گرفنگ.
سبير: قطار، صف.	سمهوري: تُغ، خواب، سمهائي.
سنيال: خبرچار، يادگيري، خيال	عشا والا نماز، خفتن والا نماز، وقت.
گنگ، گسر هروڪ، مددگار.	خاڇنگ ناوقت.
نگهباني.	سمورو: ڪُل، عُت، مڪمل، پوره.
سڀڻ: تيار مَنڱ، روانگي.	سميت: تو آوار، شامل، هر.
سنت: سادو، پخير، درويش، عابد.	سميڻ: ڦيرڙنگ، بند گنگ، آوار
زاهد.	گنگ، پت گنگ.
سنتاپ: ڏک، درد، خل، زنج، آلم.	سمير: مقدس، پاڪ، هوشيار.
سنپت: بخت، پاڪ، دولت، مال	

ملڪيت، برڪت، ميل، اتفاق.

سُنَجَم: پرهيزگاري، كفائيت، هوشيارِي، موقع.

سُنَجَن: پيرِ فَنگ، تيارِ گَنگ.

سينگارِ فَنگ، سُنَجَت، سَجاوَت،

تياري، صلح، صفائي، سامان، مال

اسباب، ملڪيت، محنت، همت.

سُنَجوگ: ميل ميلاپ، گنڊ، جوڙ.

آواري، اتفاق، صلح، رُغبت،

ملاقات، موقع، حادث، واقع.

سماچار، پياڳ، قسمت، جَماع،

ملائفنگ.

سُنَجِيده: بردبار، دورانديش،

ديندار، رعبدار، عاليشان، پُلَن،

ضروري، ادب والا، فُهَمِيده.

سُنَجها: شام، دي ڪِيهَلنگ،

تارَمئي، مغرب.

سُنَجه: تلاش، پَت ڦول، کوجنا،

چڪاس، خبر، حال احوال، واقفيت.

سُنَد: پروانہ، سرَتيفڪيت،

اختيارنامہ، لقب، اعتبار، اعتماد،

ٽيڪ، پُروس.

سَنڊاڻ: لوڙِي تا آهَن نا آسَت اوزار

هراڙا آهَن ۽ نَپِيَر، آهَن، لوها.

سَنڊاڻ: سزاتنگ، ٽنگ گَنگ،

تڪليف تَنگ، پريشان گَنگ.

سُنڌر: حَسِين، خوبصورت، هَنِين،

دلبر.

سَنڌرَن: هَموار گَنگ، لَس

گَنگ، چَمڪيفنگ.

سَنڌ: جوڙ، گنڊ، ميلاپ، نشان، حد،

چير، سوراخ، چاخ، گوڊويا نوٽ

ناجوڙ، هڏا تا هوار تموڪا جا گه.

سَنڌ: سَنڌ صوبہ ناپن هراڙِي سنڌي

زبان ٿِي هيت گپ مَرِيڪ، سَمندر،

سَنڌ درياہ، قديم سنڌو نا علائقہ.

سَنڌرو: گَمربند، پَتو.

سَنڌَن: مَلَم پَتِي گَنگ، رَخم

چُٽا ٿَفنگ.

سَنڌو: حد، نشان، دَنگ، سرحد،

آخري، تفاوت.

سَنڌِيهو: پيغام، اطلاع، خبر، کُلو.

سَنڊورَن: مدد گَنگ، سَنڀالنگ،

آوار گَنگ.

سَنرو: وفادار، سچا، تازہ، مضبوط.

سَنسار: زمانہ، دنيا، جهان،

ڪائنات.

سَنگِيشو: عزيز، قريب، سيال.

رشتيدار.	سَنڪ: سُرُت توار ڪَڻڪ والا
سَنگها: حمل، بليف، ڦڏڦر.	توتڙو يا مُرُغو خالي، مَرغ اِيڙ تو
سَنگهار: زُمير، ملڪيت والا،	ڪَ فقير اِڪ ڦنڊَنگن توار ڪَڻڪ.
محبوب، خوبصورت، حَسِين.	سَنڪ: خوش، بار، وَڙن، خُل، پَٿر،
سُنسان: ويران، غير آباد، چُپ چاپ،	ياري، دوستي، آواري، محبت،
رسم و رواج، اُثر، طبع، نشان، خيال،	پيار، مجلس، شريڪ.
چاپ، دَٻاءُ.	سَنگت: ساٿي، دوست، محبت،
سَنسو: شڪ، گمان، وهر، پَٿر،	شراڪت، ٽولي، مجلس، گروه،
وسوسو، خُلِيس، خوف، خيال،	جماعت، ميل ميلاپ.
اَنتظار.	سَنگاهڙ: ڪَڻڪ، برباد ڪَڻڪ،
سَنڪ: شوق، حُب، قرب، محبت،	هَلاڪ ڪَڻڪ، ڏڙيَڻڪ، بَٽَنڪ.
ڪَڻڪ، خيال، چڪ.	سَنگرام: جنگ، فساد، جهيڙه،
سَنڪ: شڪ، گمان، وهر، اشاره،	جهڳڙه.
ڏَس پَٽه.	سَنگين: سخت، مضبوط، ناڙڪ،
سَنگت: مشڪل، تڪليف، آزار،	وڙني، چاڻو، گِران، خوفناڪ.
عذاب، دقت، درد، ڳڪ، افسوس،	سَنگه: گند ڪَڻڪ، ڪيش،
شامت، مصيبت، بدبختي، ڦڏه،	بامُڻ صفا ڪَڻڪ.
اُٿڪ، زنجش، وهر.	سَنگهو: شاخ، مَرغ، نيش والا سُر.
سَنگر: آزاد، يَلو.	سَنمڪ: مون په مون، روبرو، مقابل،
سَنگلپڻ: منت باسنگ،	حاضر، موجود، برابر، سنگتي،
خَير ڪَڻڪ، ضرورت طلب،	سُرُخرو، سچا، حَسِين، معتبر،
مرضي، خواهش.	راضي، ڪاري مَرُٿي بَننگ.
سَنگن: خوف ڪَڻڪ، خُلينگ،	سَنواتو: سيدا، برابر، هموار، آسان،
فڪر ڪَڻڪ.	ايماندار، راستباز.

سُنڻ: ٻنڱ، خُف تورنگ.
سُٺو پَرُو: سمجھدار، داناءُ، عاقل.
هُوشيار، چالاڪ، واق، جُوانو.
سُٺپ: رهبري، پيشواڻي.
سَو: صَد.

سَواءُ: بغير، بیدس.
سَواد: لذت، مزه، فرحت، چَشگ.
هُنين، جُوانو، پَسنديده.

سَواد: سَواد، مزه، لذت، فرحت.
سُوار: گهوڙو سوار، بَرزا، لڱنگ، هلي
يا ايلو سهدار ناسواري.

سُوارٿ: خود غرضي، مطلبِي، لالچ.
سَوازڻ: سَجاڻنگ، سينگارنگ.
سليقہ ٿٽ تَخنگ، جوڙگنگ.
سنيال گنگ.

سوارو: مهالو، وِقتي، صوبي ٿٽ.
يڪدم، فورن، جلدي، رُو، اِشتافي.
سواري = اولاک.

سَوازو: جُوان نمونہ ٿٽ، جُواتيڪ.
يَنگ تو.

سواس: دَم، جان، ساه، زندگي.
حياتي، آسره، پڪ، يقين، خاطري.
سڪون، آسراڻي، آرام، قرار، راحت.
فرحت.

سَوارڻ: جوڙگنگ، تيار گنگ.
نِيڪ گنگ. سينگارنگ.
زيبا گنگ.

سَوار: سَجاوٽ، بناوٽ، تياري.
ترقي.

سَوالو: زياده، پاڙ، اضافي، سِيڌا.
برابر.

سُٺن: قسَم، سوغند، ڊوهي،
خلف.

سُٺپ: رهبري، واقفيت، هدايت.

سَٺهو: اُشڪُن، باريڪ، کاغذي،
هَلڪو. سُبڪ، ڪمزور، لاغر،
ضعيف، نازڪ، نقيس.

سَٺئون: سِيڌا، برابر، دُرست، آسان،
ايماندار، نِيڪ، سالم، هوش والا.

سَٺيهه: پيغام، محبت، قرب، حُب،
شوق، عشق، اخلاص، ياري،
دوستي، سنگتي، اطلاع، کُلو.

سَٺائڻ: ٻنڱنگ، پارنگ، هيت گپ
ڪنگ.

سَٺپ: روغن، چڪنائي، سي،
خُسي، چُرپي.

سُڪڻ: سَٺس، صفا گنگ،
گيش گَشنگ.

سَوَائِيو: جُوانو هيت ڪَننگ والا،
خوش ڪلام، آسوده.

سَوَاسُو: فائده، نفع، فيض، مَچت،
خاصيت، مهرباني، احسان، لائق،
فتح، ڪاميابي.

سَوَپڏو: خبردار، هوشيار، بيدار،
قرار، صبر.

سَوِيلو: صبر والا، چُپ والا، بُردبار،
سمجهدار.

سَوِيَا: حُسن، ڪاميابي، چَمڪ،
ثبلي.

سَوِيڻ: ڪامياب ڪَرنڱ،
چمڪنگ، ڪَتنگ، حاصل ڪَننگ،
قابض مَننگ، سماءُ ترَڻنگ.

سَوِيَارو: ڪامياب، فتحياب،
جُوانو، خاص.

سُوت: مَچت ذره سُس، هِچڙا آه، هِچڙا
آخ.

سُوتار: دراڪان، پاٽ نا ڪاريم
ڪَروڪ.

سُوتَر: حڪم، فرمان، نصيحت،
هدايت.

سُوتڪ: چُنا وڌي مَننگ والا وقت،
سُوتڪي = پليت، ناپاڪ، ٿنگ

سَوَاسائي: صفائي، ظاهر.

سَواڳڏ: آفرين، شاباس، مرحبا.

سَوال: عرض، هَريڻنگ، دريافت،
بحث، طلب، حُجت، تڪرار، هيت،
مَسئل، حقيقت، بيان، عقيدة، شَبه،
شڪ، درخواست.

سَوالو: آسان، سَست، مَچت قيمت
والا.

سَوامي: جوڳي، سنياسي، مالڪ،
حاکم، پُلن، آرغ، بادشاه، عاشق،
محبوب، مَحَب، اُست والا، مرشد،
پير، قبل، بزرگ، معتبر، مير.

سَوانجو: چُنا وڌي مَننگ اَن ڦڏ
تَننگ والا اُست دارو.

سَوانج: واقِع، واردات، روڻداد،
احوال، قصه، بيان، نتيجہ، آخر، هد،
زندگي نا حال احوال، افسانہ.

سَواه: نَپست نابود، توار، آواز،
سَوارهرو: جُوانو، مددگار، حمايتي.

سَواء: بغير، سواءِ، بيدَس علاوه،
سَواء: جُوانو ٿَهو، خَبر، معلومات،
علم.

سَوائِي: جُوانو هيت گپ، هينو
هيت، سخي، داتا.

سوچ = ڦرس، ڦٽڙنگ، ڦڏام هلنگ.

سوجهاکو: چمڪ، تجلي، روشني.

سوجهرو: روشني، صوب، تهارم

ناپڊ پيهني، کاميابي.

سوڄهڻ: هُرنِگ، آسان گُسر، خيال

گَنگ، تَلاش، پَت ڦول، هوش

گَنگ.

سُوجها: واقفيت، معلومات، پَت

ڦول، کوجنا.

سوچڻ: خيال گَنگ، سوچنگ،

انتظار گَنگ.

سوچ: صاف، پاڪ، نچ، پيهڻ.

سوخت: سوزش، ڦرس، ساڙ، تئو.

سوختگي = تڪليف، هُشنگ، رنج،

ڏک، درد، جِناڻي، غم، فڪر.

تڪليف، مصيبت، هُشنگ ناقابل.

سُود: فاعده، نفع، مُنافع، وياج.

سُود: واسط، تعلق، نسبت، جوڙ.

مِلاپ، مشغولي، ڏنده، کاروبار.

سوداگر: واپاري، تاجر.

سُودپُود: هُوبهو، همشڪل، اصل.

اس ڊول.

سودڻ: خريد گَنگ، هلنگ، قيمت

هريڻنگ.

شلوار.

سُوئِتر: آزاد، يلو، خودمختيار، بي

پرواه.

سُوئِوتو: برابر، ٺيڪ، درست،

واجب، ڪافي، مڪمل، پوره.

سُوئِرو: آسان، جُوانو.

سُوئي: بيان، پيشگي.

سُوٽ: گَش، چڪ، سخت،

مضبوط، پَڪ، وٽ تننگ،

مُوشڪنگ، ڪش گَنگ،

زَگَڙنگ، مالش گَنگ،

ڏمڪائينگ.

سُوٽ: چڪ، سٺ، گَش، زور، درد،

سوٽو: لٺ، داس، شت.

سُوئي: تجويز، مخفي، سازش، ڦڏه.

جهڳڙه، فساد، نقصان، ڦاهي، ڦنده.

سُوئڻ: واقف گَنگ، هريڻنگ،

سهي گَنگ، پَت ڦول گَنگ.

سوئرو: ڏميوارِي، امانتي، سچا،

نيڪ، وفادار، سوئو = ضمانت، ڏم،

بار، اقرار، وعده، قول.

سُوپ: سڀيال، خاطري، نگهباني،

چوڪسي، چالاڪي، هوشيارِي،

جوابداري، پارت.

سُورج: دي، آفتاب، خورشيد، تڙڪ.	سودو: واپار، ڌنڌو، ڪاروبار، پيشه، فتحمند، ڪامياب.
سورش: فتنه، فساد، شرارت، بغاوت.	سودو: دڪانداري ناگڙاڪ، وپار ناگڙاڪ.
سُورگ: جنت، بهشت.	سُودڻ: پاڪ صاف ڪرڻ، اصلاح ڪرڻ، ٺيڪ ڪرڻ.
سُورنڀ: چشڪ، رَس، لطف، غرق.	سُودڻ: سيدائي، درستي، اصلاح.
سُورڻ: سُريڻ، مُرڪڻ، مُرڪڻ.	اندازه: پاڪيزدگي، اصلاح.
سورو: بهادر، پهلوان، دلير، طاقتور.	درستي: سڌاره، تلاش، اندازه، تخمينه.
سُورَه: دلير، پهلوان، دلير، طاقتور.	سُودو: سميت، سيدا، ٺيڪ.
جَنگُو، اُست والا، همٿي، بيخوف، غازي.	ايماندار، سچار، صاف، پوره.
سُوري: پيچش، پي، ٿي ڌرتي ڀڙنگ، پيچ، خَل، ڦاهو، ڦاسي، قتلار، صليب، ڦنڌه.	هوشيار، قابل، دانا، عاقل، سمجھ والا، محنتي، چالاڪ، پاڪ، نچ، جُمل، آوار، داوقت امڪان.
سُوڙو: شرم والا، حيا والا، نيڪبخت، غيرتمند.	سوڙل: سنڌ نا اُست پڻ، محبوب، دلير، يار، سنگت، سوڙو.
سوڙهه: ٽنگي، گهٽ، تنگدستي، ڪوتاهي، لاچارِي، پریشاني، سقيم حالت، مشڪلات، تڪليف، مُونجهائي.	سوئر: خُرس، پليت، مرون، خنزير.
سوڙهه: بيڪار، نڪم، ٽنگ، لاچار، بيزار، پریشان، ڪم.	سُور: خَل، درد، تڪليف، ڏک، رنج، غم، ارمان، افسوس.
سوڙهه: تيز ڏينگ، تيز رفتار، ست، جُلو، هڪل، حمل، تڪليف.	سوراخ: ٽنگ، چاخ، خال، کونڊ، گڏ، ڪڙڪ، ڀول، غار.
	سُورڻ: خوبصورت، اُست راڳي، سُرناپڻ.

سوسو: ڪنجوس، مُوزي، شوم،
بخیل، اندیشہ، فکر، انتظار،
گھڻي، صفت، مڇت باسن،
سوسيئو: فکر، گھڻي، انتظار،
اندیشو، خوف.

سوغات: ٽيڪي، تحفہ، سُوکڙي،
سُوفار: تيرنا ڪاٿر، سيلنا ڏک،
سوک: ٻارني، ڊيرنا ڪمي، مڇتو،
ڊير، خُشڪي، بينگن، لنگهڻ،
نوٺ، سخت، بسوک.

سوگر: ڦرنا توار، ڌڌڪ، ڙوگ،
سوک: آرام، قرار، راحت، خوشي،
آسان، سوکو، هُون، پياز سُووالا،
خوشحال، پزور، راضي، سوکهي،
آسوده، هنيو، ملوڪ.

سُوکڙي: ٽيڪي، تحفہ، سوغات،
سوگر: اُشڪن، باريڪ، نازڪ،
لطيف، مڇت، آسان، تيز، چالاڪ،
هوشيار، چشت، عاقل.

سُوک: نفرت، حقارت، ٻڌبو،
سوگارو، گڏل، گنده، خراب.

سوگ: ڏک، غم، رنج، الم،
تڪليف، ارمان، مصيبت، ماتر،
زاري، کس بندغ نا وفات آ غم و

بیماري، لاچارِي،
سوز: ساڙ، ڏک، افسوس، ماتر،
رنج، الم، غم، تڪليف، هُشينگ،
سوزاک: پرميل نا بیماری، ساڙ نا
بیماري، چرونا بیماری.

سوزش: تپش، ساڙ، خاخر، تاء،
ڦرس.

سوزن: ڏک، غم، افسوس،
تڪليف، ارمان، پریشاني، ماتر،
فکر، گھڻي.

سوس: سُستي، ڏک، درد، رنج،
سُڪڙنگ، گم مننگ.

سوساڌ: سواد، زائڻ، مزه، لذت،
سوسڙو: نيم گرم، موافق، مڇت
باسن.

سوسن: آست ڦل ناپن،
سوسنو: پُوشڪنو، زرد رنگ والا.

سوسندو: پوره، درميانه، موافق،
مڪمل.

سوسن: سُڪڙنگ، ڪم مننگ،
چنڪو ڪنگ، سُسنگ.

سوس: ڪي، ڦلت، مڇتي،
ڪنجوسائي، ڪم خرچ، لاغرائي،
ڪمزوري.

سُونَت: سيڌائي، ليول، آس ڪَره.	فڪر، افسوس، درد.
عقل، هوش، سوچ، اٽڪل، تجويز.	سوگهو: قابو، پخت، مضبوط.
سُونَتَرُون: آسان مَنڱ، سُونَرَنگ.	برقرار، ثابت قدم، صحيح سلامت.
چالاڪ مَنڱ.	محفوظ، سالم، سوگهو.
سُونَتُون: بيان، پيشگي ادائي.	سُول: مهالو، اول، مون والا، اوليڪو.
ايدوانس.	هوشيار، چالاڪ، قابل، هنرمند.
سُونَتُون: ڏنڊه، لٽ، عَصا، هُونا.	موقع، سُول، اتحاد، ساز، صلح.
سُونَتُون: خَنڱ، مَلَنگ، دُرست.	اتفاق، جوڙ، موافقت، ميلاپ.
گَنڱ، هُرَنگ، خيال گَنڱ.	انجام، بولي، قول، وعده، اقرار.
سُونَتُون: واقف، دُرستي، سَنگت.	شڪل، فُرَصَت، آرام، نفعه، سول =
سُونِيَن: حواله گَنڱ، تننگ.	ڊُڪ، درد.
قبضه تننگ، ذميوارِي، نگهباني.	سُولِي: ڦاهو، پاسي، دار، آجل، موت.
پارت، سفارش.	تڪليف.
سُونَجُون: گَنجوس، ملڪيت آوار.	سُوم: تُوِي، نوڪ، ماهتاب.
ڪروڪا بَنَدغ، بَخيل.	عزرائيل، مَلُخُمُوت.
سُونَجُون: پَت قول گَنڱ، تلاش.	سُومَت: گندگي، ناپاڪي.
گَنڱ، سَنِيال گَنڱ.	پَلِيَتائي، سُستي، ڪمزوري.
خبرگيري، خيال گَنڱ.	سومَهِي: عشاء، خاچنگ نا وقت.
سُونَجُون: عقل، هوش، پَت قول.	نَن نا شروعاتي حصه، خُفتن.
دماغ، خير، معلومات، واقفيت.	سون: خيسُن، جُون، عاليشان.
رهبري.	سونو، خيسُن نا جوڙ ڪروڪ.
سونج: مَچَت تَو، ڪُڙڪ، سونچو.	سُونب: نفرت، گُراحت.
خيال، فڪر، مَچَت تَوار بَنڱ.	سونپتي: مون نا حصه، دُروشَر.
گُستي، انديشه، انتظار، خوف.	شَبِيهه.

سوئڻ: سواد ھلڻگ، ذائقو ھُرنگ،
چڪڻگ.

سوئھڻ: حُسن، خوبصورتِي، زيب،
زينت، نزاکت، چمڪ، سوئھڻ =
زيبدار ڪُننگ.

سوئھاڻڻ: خوبصورت جوڙ ڪُننگ،
ڪسر نشان ٽننگ. واقف ڪُننگ،
ڪسر آشاغڻگ.

سوئھپ: رھبري، رھنمائي،
معلومات، واقفيت، خبرچار،
شاھدي، گواھي، ثبوت.

سوئھون: واقف، رھبر، خبردار،
پيشوا، ھادي، سردار، معلم،
معلوماتدار، پوھي آ.

سوئڻ: فال شگون، ترتيب، تجويز،
اٽڪل.

سوئو: ڦروڪ، ڦڦڙوڪ، ھولڻ،
سوھاڻڻ: واقف ڪُننگ،

خبرتنگ، ھيل ترفنگ، ھدايت
ڪُننگ، خواندنگ، سمجھاڻنگ،
سوھر: ڏک، تڪليف، درد،

مصيبت، آزار، عذاب، ڪشالہ،
سوھمو: قرار، سک، آرام، فرحت،
لطف، تسڪين، مزہ، طعم، شھان.

خُليس، خطرہ.

سونچڙ: انتظار، ڳڻتي، فڪر،
اندیشہ، بي صبري.

سوئڊ: سنڻ، چُونچ، بُوڙ، مون،
زنوڪ، غصہ، شوخي، شور، پڻگ،
ڪُرگ.

سوئڊڻ: واپس پَننگ، ولدا پرنگ،
واپسي ڪُننگ، لودوار ابرنگ.

سوئڊو: ٽوڪري، ڪٿور، ڪارو،
سوئڊڻ: پٽ ڦول ڪُننگ، تلاش
ڪُننگ، ھُرنگ.

سوئرو: جوڙجڪ، تندرست، ٿيڪ
ٺاڪ، تازہ توانہ، طاقتور، بہادر،
سوئس: قسم، سوغند، حلف،

انجام، اعتبار،
سوئسو: اندیشہ، شڪ، گمان، وھڙ،
وسوسہ.

سوئڪو: ھراس، خوف، خُليس،
خطرہ، فڪر، الڳ، انتظار.

سوئنگ: مخفي، ڏڪوڪ، نفرت،
ڪراھت.

سوئگھڻ: بامسءُ ھف ڪُننگ، گند
ڪشنگ، بَسونگي = ڊبي، ناس
تخننگ ناڊيلي.

نصيحت، ڦٽ لعنت.
 سَهَمَن: خوف ڪُننگ، خُليس،
 رعب، تاب تي ٻٽنگ.
 سَهَنج: آسان، آرام، سُڪ، فرحت،
 آسائش، راحت، موقع، حيله.
 سُهَنج: واقفيت، خبر، معلومات.
 سُهَند: خوشي، فرحت، آرام.
 سَهَندو: برداشت ڪُننگ والا،
 سگهنڱ والا، ماپ تو رنگ والا،
 سُهَند= جوانو جاگه، هر جاگه.
 سَهَنگو: سست، ڪفايتي، مڇت بها
 والا، آرزو.
 سَهَن: صبر ڪُننگ، سگهنڱ،
 لوڙنگ.
 سَهَڻو: خوبصورت، حسين، ملوڪ،
 جوانو، زيبا.
 سَهَو: غلطي، خامي، قصور، ڊوه،
 خطا.
 سَهَو: مُرو، خرگوش.
 سَهو: موقع، مراد، مقصد، آرزو،
 آسرو، اميد، واقفيت، سنگت، شوق.
 سُهيل: آست استار ناپن، آسان،
 آسوده، آرامي، سُڪ، قرار.
 سَڻا: پال هيٺنگ والا سهدار.

سُهج: سُڪ، آرام، خوشي، آسائش،
 عيش، لطف، سهوليت، چپ، صبر،
 تسلي.
 سَهج: تينامون، خود بخود، از خود،
 سُهجو، خوش طبيعت، خوش،
 راضي، خوشي والا.
 سَهجي: آساني تو، اشتافي، رُوڙو.
 سَهَد: پيار، محبت، مهر، واقفيت.
 سَهدار: جاندار، جانور، ساه والا،
 سَهرو: راڳ، شعر، لادو، گيت، هالو.
 سُهرو: زائيف ناباوه، مالو.
 سَهڙن: آوار ڪُننگ، مڇ ڪُننگ،
 هٽنگ.
 سَهڙ: جوڙجڪ، سنيال، پرورش،
 تربيت.
 سَهسائڻ: برداشت ڪُننگ، صبر
 ڪُننگ، چپ ڪُننگ.
 سَهڪار: مدد، ڪمڪ، اتحاد،
 ميلاپ.
 سَهڪن: رُو رُو ساه هرفنگ، هُل
 ڇلنگ، ڦٽ نابيماري
 سُهڪ: آرام، فرحت، قرار.
 سَهَل: آسان، ساهه، نرم.
 سَهَر: ڏمڪي، چڙپ، طعنه، شغان.

سياست: ملڪ نا سڀيال، انتظار،
ڏمڪي، ريفنگ رعب تاب، عام
معلومات، چڪري، ٺڳي، قهر،
غضب، سختي.

سيال: روان، جاري، ڦٽينگن، نرم،
اُشڪن، ڏيري، سُڙد، دوست،
رشتيدار، عزيز.

سيان: سيدائي، سَونت، سطح، باغ،
سياندو: ڀڃ، لڙه، شرڪت، سيالي،
عزيز، خوف، خُليس.

سيائو: چالاڪ، عاقل، هوشيار،
عالم، واقف.

سيائپ: چالاڪي، عقل، هوشيار،
اٽڪل، حرفت، ڍنگ، ڊول.

سياه: مَون، ٿارمئي، تاريخ، بد،
خُراب، بدڪار، منافق.

سيا: شريڪ، عزيز، سيال، ثاني.

سيباج: ملڪيت، دولت.

سيائڻ: پسند ٻڌڻ، برابر، جوان.

ٺيڪ، صحيح، مناسب، لائق،
وڻنگ.

سيبتو: سليقو، والا، سگهو، سنجيده،
چاٽوڪ.

سٿارو: سيل، ڀڃي.

سُٿالو: مڇت پاز، سرس، زياده.

سُٿجو: آسان، ساهه، غريب.

سُٿن: صدا، آوار، توار، پُڪار،
عرض.

سُٿون: سيدا، برابر، صحيح، بلڪل،
ٺيڪ.

سُٿونچو: بيداري، سمائي، خوف،
خُليس، خطرہ.

سُٿي: سيل، ڀرت، ڪشيده ڪاري
ڪن مَڱنگ نا اُشڪنوازار.

سُٿاپو: فاتح، خواني، عذرخواهي،
ماتر، سوگ، خوش آمد، دانهن.

ڪوڪ، غمي.

سيائو: لڙه، خوف، خُليس، ڀڃ نا
لڙه.

سياح: سير ڪَڻنگ والا، مسافر،
سيلاني، زيارتي.

سيادت: حڪومت، امامت، رهبري،
پيشواي.

سيار: چرخ ڪَڻنگ والا، سيلاني،
سياح، تيز چَڻنگ والا، تيز رفتار.

گردش والا، توله، شوڪ، سَهدار.

سيارو: سيل، ڀڃ نا موسر.

سيپڪ: اُشڪن، لاغر، ڪمزور، ضعيف.	سيپڻ: مُنگ، جوڙ ڪنگ، لوپوتنگ، ٽاڪو، بڻي، سنڌ، درز، چٽي.
سيج: برار ڪن سينگاروڪ بستره. سيجاه: سزا، لَت ڪُت.	سيپاءُ: چال چلت، عادت، طبيعت، طبع.
سيجاهو: معلومات، واقفيت، واقفڪار.	سيت: يخ، سردِي، استِ بيماري ٽاپن، ڦڏيني.
سيج: تنگ، چڪ، ڪشش.	سيٽل: يخ، سرد خُنگ، ڦڏين، ڪچ، نرم، بُردبار، مزيدار، صاف، مُفوك.
سينخ: تار، مُرغُو لَت، ڪباب بَسنگ ڪن آهن تا نوڪدار تار، سيڏا، سخت، آسان چڪ سلوڪ، مُقابل، مون آبرنگ.	سيٿر ساد: گُرو يا برهمڻ نا ڪُننگڪن سونا ٽڪر.
سيدانگ: زيادتي، برڪت.	سيٽي: (حرف جر) سي تو آوار، سميت، آوار، جُفت.
سيڏڻ: دباء، زور، خُليفنگ، ڏونس، سزا، چاچ ڪنگ، مطيع ڪنگ.	سيٽ: آڪڙ، غرور، ٽڪبر، سختي، عُص، ڪوڪ، چٽ، گهوگھونا توار، سيٽي، سيٽي وَ جُفنگ، زورت توار ڪشنگ.
سيڏو: ڪچ آگڙاڪ، رسد، سامان، خوراڪ.	سيٿار: مُتڪنو موچڙي مُنگ والا آريا ڪونڊي.
سيڏائڻ: سڪفنگ، خواهش نشان تنگ، هُرنگ، پينگني تي ڪهنگ.	سيٽ دولتمند، مالدار، واپاري.
سيڏو: ڪيش نا گو به، بامس آن پيشن گروڪ گند.	سينيو: آسوده، مالدار، بخال، سُگھڙ، شاعر.
سير: سيل، هواخوري، چڪر، چرخ ڪنگ، شوق، شڪار، مزه، لطف، تماش، سياحت، پخيري.	سينو: هور، انگونه، ٺوٺ.

سيروٽو: اوزار تيز ڪنگ والا
روهي، ڦل، خشست نا ٿڪر، سُرُو
ناٿڪر.

سيرونڱو: ٿنگ، چاخ.

سيڙ: ٽپ نا تڪليف يا ڦل عذاب،
بندش، رَنڊڪ اٿڪ.

سيڙپڻ: ڀينڱني تي گذارنگ يا
گذريفنگ.

سيڙاپو: مشغولي، هُري، تڪليف،
رُڪاوٽ، اٿڪ، رَنڊڪ، گهٽ،
تورنگ.

سيڙهو: ڏنگ، نشان، حد، تيز
رفتاري، تيزي، حملہ، پڪ، خيال،
جُلو.

سيڪت: سزا، نصيحت، هدايت، هيل
ترفنگ، تاڪيد، مارڪٽ، ڊڪ،
تڪليف.

سيڪڙاٽ: پوسڪنو هيل ڪنگ
والا طالب علم، شاگرد.

سيگه: اشتافي، چُٽي، چالاڪي،
سيگُو: همعصر، آس خاص، هم
جنس، عزيز، سيال، تيڻائي.

سيل: هواخوري، سيل شڪار،
مسافري، محفل، تماشا، چمڪدار.

سير: تيزهنگ والا دير، وهڪره،
وهنگ، ڪُسر، درباب نا نيام،
شراڪت. پائيواري، سچائي،
پاڪدامني، حقي.

سيراپ: ڦر ڪروڪ، لبريز، تازه
توان، سرسبز، شاداب، زرخيز.

سيراندي: ڪاٿر نا نيم، ڪٽ نا
ڪاٿر والا حصہ.

سيران: ناشتہ، اوزار تيز ڪنگ
والا ڦل، روهي، موسم، سانوڻ.

سيراھ: خوف، خُليس، خطرہ.

سرائي: بَرَم، پات ۽ ٿنگ ڪشنگ
نا اوزار، گرمٽ، گمليت.

سیرائي: سنڌناست قوم ناپن.

سيرب: حجامت، پڙه جوڙ ڪرفنگ.

سيرت: چال چلن، اخلاق، عادت،
خُصلت، سليقہ.

سيرڪ: لپ، رضائي.

سيرن: سرفنگ، ريڙهنگ،
مرڪنگ.

سيرن: چيرنگ، گڏنگ، ٿڙنگ.

سير: چير، ڦاڙ، سير، مانگ.

سيرو: مُحْتاج، زَنمُريد، تابعدار،
سختي، سيدا، حلوه نا قسم.

معلومات.

سينڌ: واقفيت، تعلق، خبرچال،

معلومات، ياري، سنگتي، چرچ،

مسخره، حُجتي، رازدان، هنين،

دوست، همعمر، محبوب.

سينڌ: سيم، ڪاٿر نا نيام والا پڙه

آن خالي حص، اقرار، وعده، قول،

سوڻند، قسَم، انجام.

سينڌ: زهر، دوا ٿيئي ڪاريم

بروڪا مختلف رنگاڪ.

سينڌ: گمان، چاپ، مرغ.

سينو: بدن نا حص، جسم نامون والا

بُڙڙ ڪو حص.

سينا زوري: زور آوري، زبردستي،

زوري، سرڪشي.

شينهن: شير، چيت، طاقتور، بهادر.

سيني: حد، ڏنگ، نشان، سرحد،

(حرف جر) اسڪان، سميت، آوار،

آن.

سيٿاڻو: آوار، جُفت، جُت.

سيڻ: عزيز، سيال، رشتيدار،

محبوب، محب، دوست، تعلقدار.

سيهڙو: مُرو، خرگوش.

سيهڙو: آست قسَم نا سهدار ناپن.

سيل: پت، تير، پال، بڙچي، نيزه،

ڻنگ، سوراخ.

سيل: سيلاب، پُوشڪن، جُوانو،

چال، خاصيت، عزت، مزاج، عادت،

مان، شان، نيڪي، مرتب، آبرو،

پاڪدامني، پرهيزگاري، علم،

ايمانداري، پير، پت، ناموس، حق،

راستبازي، سچائي، قناعت.

سيلاب: دير نا لپت، طوفان، دير نا

پاڙي.

سيلڻ: ڦالڻ گڻنگ، پالفنگ.

سيله: مڇ ناپت، تير، نيزه، پال،

آهن نا پلا ڪلي.

سيم: حد، ڏنگ، سرحد، ليڪ،

نشان.

سيمو: چشم، سِر، سيلاب، دير نا

چُٽوڪ.

سين: صدا، پُڪار، سوال، اشاره،

غمزه.

سين: (حرف جر) آوار، سميت، جُفت،

منظر، نظاره، تماشا، پڙده.

سينچڻ: شاغنگ، شولنگ،

دير گڻنگ.

سيندو: واقفڪار، دُرستي راستي،

سيهو: چالاڪ، دانا، واقفيت.

سهوليت، آساني، مطلب.

سيءُ: بيخ، قُديني، سيل نا موسر،
لرزه.

سيئون: بسنگ، لارتنگ، بيت
ڪنگ.

سيئون: هُشنگ، سنيالنگ، پالنگ.

سيئي: چاخ، ٿنگ، ضمير، هميئي،
هميفڪ.

ش

سنڌي الف ب نا بيست نهميڪو حرف.

شاب: وِرنَا، نوجوان.

شاباس: آفرين، مبارڪ، واه واه، تعريف.

شابير: شاباس، آفرين، واه واه.

شات: شايد، مُبادا، نوا، مُمكنء.

شاپار: شوق، محبت، عشق، زهير، محب.

شاخ: لام، ٿاري، ديرنا چُنڪونالي يا جوءِ، سلسلہ، نَسَب، نَسَل، حصہ.

شاخسانہ: فساد، جھيڙه، جھڳڙه.

جنگ، عيب، نَقس، الزام، بُهتان.

تُهْمَت، فريب، دوڪ، ڌوڪہ.

شاد: هَنين، خوش، بافرحت، نهال، آسوده.

شاداب: سرسبز، ترون تازہ، تازگي، آبادي، خُرني.

شادان: خوش، بهار، آسوده.

شادي: بَرَام، خوشي، نڪاح.

شاذ: يَڪَ، يَڪُنِيَا، نادر، عجيب، وقت وقت.

شارح: شرح لِكِنِگ والا، بيان

گَننگ والا.

شارع: گَسَر، راه، شريعت، عالم، فاضل.

شارڪ: وزن نا آسَت قِسم، چَتانڪ،

شَرڪ ڪروڪ، مُشرڪ، ڪافر، مَنافِق.

شارو: اشارہ، دُوٿت يا هورٿت نشان تننگ.

شَارِيڪ: بدني، جسماني.

شاسَت: همت، جُریت، دليري، بهادري، ڪوشش.

شَشَوَت: قديمي، وقتي، ازلي، مُتڪُنو.

شاطر: چالاڪ، اَتڪلي، چُست.

عيار، شَطرنج گُوازي گَننگ والا.

شاعر: شعر پاروڪ، شعربندي ڪروڪ.

شافي: شفا ترنگ والا.

شاق: تڪليف، سخت، عذاب، مشڪل، خراب.

شاک: لوڊو، جَھٽڪ.

شاگرد: طالبعلم، هيل گَننگ والا، کُٿابي.

شال: خدا غان دعا خواهنگ، شل

لوئي، گڏ، پَتو، ڪوٽہ نا مُتڪُنو

پن.

شالا: جاڳھ، آرا، مڪان، ڌرمشالہ، گئون شالہ وغيره. ڊگي تي تخنگ نا جاڳھ.

شام: دي ڪيهلنگ، نَن، دي ٽمنگ.

شامت: مصيبت، بدبختي، نحوست، آفت، ڊُڪ، سختي، تڪليف.

شامل: آوار، جُفت، ميلاپ، شريڪ، ساٿي، سنگت.

شان: عزت، مان، مرتبہ، جلال، اقبال، حشمت، حق، شوڪت، شرف، درجہ، طاقت.

شانپ: لام، ڦاري، شاخ، اشارہ، شانت: آرام، چپ چاپ، قرار، امن، امان.

شانڪارڻ: بچ ٽننگ، هُشڪارنگ، شانگارڻ: شعر پاننگ، تعريف ڪَننگ.

شانگول: قدآور، مرغنو، لنبو، شانو: ڪوپ، دوش.

شاني: مٺ، برابر، ثاني، شاه: بادشاه، حاڪم، راجا، آقا.

مالڪ، سيد.

شاهد: گواه، قسم ھر ڦنگ والا، شاهو: دولتمند، زردار، آسوده.

شاهي: سياهي، مونء رنگ، شاهينگ: بدمعاش، شودو، لُچ، ڏڙ، شائستو: لائق، واجب، معقول، قابل.

شايع: چاپ ڪروڪ، ظاهر، مشهور.

شائق: شوقين، خواهشمند، خواهان، شايان: زيبا، موزون، مناسب، قابل، نفيس.

شايد: نوا، شايت، مڪمنء، شباھت: شڪل، شبيهہ.

شبد: لفظ، جملہ، حرف، شعر نا بند، بيت، دوهڙه.

شبئر: شوئر، ڦالني، نمبي، شُبو: گمان، شڪ، وهر، وسوسہ، بدگماني.

سپ: خوبصورت، حسين، شاندار، شتاب: يڪدم، فورن، اشتافي، جلدي.

شته: چالاڪ زائيف، شُتر: هُچ، ليڙو، ڍاڇي.

شُرڙو: شرارتي، فسادِي، جَنگوُ.	شَترو: دشمن، ويرِي، مخالف.
شَرَمَ: حياءَ، لُج، پڙده.	شَتڪو: هن بَر.
شَرَمَ: قاهو، قاسِي، ڦنده، محنت،	شَپَڙو: ٻارَنگ، خُليَنگ، سَڪَڙَنگ.
ڪوشش.	شَپَڙو: ٺِپَنگ، جوڙ ڪَنگ.
شَرَن: پناه، باهوٽ، سلامتي.	شَخَص: بَندِغ، انسان، مُرد.
شَرِناه: شَرِناڻي، تُوٽاري، بِيَن.	شُدائِڻ: ريفَنگ، اُست هَلَنگ.
شُرُوع: ابتدا، اول، آڱاز، چالو.	شَدَت: سخت، زور، جوش، غلبه.
شَرير: شرارتباز، حرڪتي، شيطان.	تڪرار، ضد، شرط.
فَسادي، خراب، ٻڌڪار.	شَدِيد: سخت، مشڪل، دشوار.
شريعت: سيدا ڪَسَر، الاه نا قانون.	شُد: پاڪ، صاف، سچا، نج، خالص.
انصاف.	شر: خرابي، ٻڌي، شرارت، جهڳڙه.
شريف: سچا، نيڪ، بزرگ، اعليٰ.	شرارت نا اختصار.
جوانوبندِغ.	شراڪت: آواري، پائيواري.
ششت: نشان ٽُفَنگ.	شرافت: سچائي، انسانيت، بزرگي.
شَش: 6 نا تعداد، نوڪ، تُوِي.	پلائي.
سخت، شش پريشاني، انديشه.	شرائط: قول، اقرار، وعده، شرط نا
فکر (شش وپنج).	جمع.
شُشڪارڻ: سهدار تي توار ڪَنگ	شربت: هَنيَنو دِير، هَنيَنو دِيرِي آ
نا آواز.	گڙا.
شعاع: روشني، چَمَڪَ، تجلي،	شرت: دوڪ، فريب، دولاب، ٺَڳي.
گروشڪ.	شَرَجُو: غصه ٿي بَنَنگ، جوش ٿي
شُعَبده: مڪربازي، نَگي، دوڪ،	بَنَنگ.
فريب.	شَرَدَا: ايمان، يقين، اعتماد، پروسه.
شُعَل: روشني، چَمَڪَ، تجلي،	شَرَر: خاخر، پوڻ، چَٽَنگ.

خاخرنالنب.

شعور: علم، عقل، واقفيت، ادب،

تميز، عادت، جانڪاري، سليقه.

شغل: مشغولي، مصروفيت، تماشا،

گوازي، ڪيل، بازي، ڪاريم ٿي

گهٽ.

شفاف: صاف، آريار ظاهر مننگ.

شفتالو: ميوه نا آست قسمر.

شفقت: مهرباني، عنايت، رحم،

گرم، محبت، پيار.

شفيع: شفا بخشنگ والا.

شفيق: مهربان، رحمدل، همدرد.

شڪ: گمان، وهم، انديشه، خيال.

شڪايت: دانهن، ڪوڪ، فرياد.

شڪر: هٽين، بُوره، شاد.

شڪل: صورت، چهره.

شڪر: ڦڏ، بدن، هولني.

شڪنجي: ڦنده، ڦاسي، ڦاهو.

شڪيب: صبر، تحمل، آرام.

شڪيلو: هٿيار نا آست قسمر، تلوار،

زعر.

شگان: شغان، طعنہ، طنز، توڪ.

شگفتگي: خوشي، فرحت،

سر سبزي.

شُگن: بخت، نيڪ فال.

شَلز: سُست، ڪاهل، لاغر، ڪمزور.

شم: مور بتي، اتفاق، اتحاد، ملت.

شمار: حساب ڪُننگ، اندازہ،

تخمينه.

شمال: قُطب نا طرف جُنب نا ضد.

شمس: دي، سورج، آفتاب.

شمع: بتي، مور بتي.

شمن: خوبصورت، حسين.

شناخت: دُرستگي، واقفيت،

شناسائي، جانڪاري، خبر، پتہ.

شنہ: است دي نا پن، سنيچر.

شند: مڪر، ننگي، فريب، دوڪ.

شو: بختاور، خوش قسمت.

شوڻ: تيز، چالاڪ، زبان دراز.

شريب، فسادي، شرارتي، خراب، ٻڌ.

شودو: عُنده، لوفر، لُچ.

شور: غوغاءِ، زور و هيت ڪُننگ.

ناراضگي، غصہ، نَمڪين، ڳلر.

شورش: فساد، جنگ، جهيڙہ،

شرارت.

شوق: ارادہ، اميد، آسره، خواهش.

شوڪ: غم، ڏک، درد، تڪليف.

ماتر.

شوگت: رعب تاب، شان، مان.	خوشڌائڻ.
شولو: ٽاڪ، مُعوڪ، لوڀو.	شيگڻ: چٽا گَنگ، آرنگ.
شوتڻ: پٽنگ، چاچ گَنگ، هُرنگ.	شينگرڇڻ: غصه گَنگ، ناراض مَنگ.
شونڪو: فڪر، ڳڻتي، انديشه، خوف.	شيوا: خدمت، چاڪري، غلامي، حاضري.
شهادت: شاهدي، گواهي، پيشي، ثابتي، خدانا ڪَمر تي مَنگ.	شيون: آه، پڪار، ڪُوک.
شهر: شار، خلق، بستي، ڪلي.	شيوو: ادب، انداز، چال، رويو.
شهرت: مشهوري، مقبوليت، نامور، نيڪ نامي، هاڪ، ناموس.	
شهوت: خواهش، جسماني ڪشش، آرزو، عياشي، نفس پرستي.	
شهوت: پلائي، صفائي، سليقه.	
شيخ: پير مرشد، بزرگ، عالم، فقير، بخال آن مسلمان مَروڪ، عرب آتا سردار آڪ.	
شيخي: لاف خَلنگ، مغروري، تڪبري.	
شيدا: ديوانه، عاشق، گنوڪ، مُشتاق، خواهشمند، فدائي.	
شير: آسٽ سهڌار نا پن، جنگل نا بادشاهه، دلير، بهادر، طاقتور.	
شيرِي: هَنيني، سواڊي، لذيد.	

ص

سنڌي الف ب ن ا سيميكو حرف.
 صاب: نشانہ غا لڳڻڱ. قبول.
 پسند، سڃاڻ، پوره، ٺيڪ.
 صابر: صبر ڪڻنگ والا، بردبار.
 صابڻ: صابون.
 صاحب: افسر، يار، دوست.
 سنگتي، حاڪم، سردار، سائين،
 باختيار، مالڪ.
 صاد: منظور ڪڻنگ نا نشاني،
 آست چڪ سي ناپن.
 صادر: پيشن ڪڻنگ، جاري
 تخنگ، نازل ڪڻنگ، نافذ
 ڪڻنگ، حڪم، فرمان.
 صادق: سچا، راستگو، انصاف
 پسند، راست پاروڪ، وفادار، اعتقاد
 والا.
 صاف: پيھن، چٽ، بيگناه، خالص،
 بي داغ، پاڪ، سڌا، صفائي.
 صافو: صفائي ڪڻنگ والا پيچ نا
 ٽڪر.
 صانع: ڪاريگر، جوڙ ڪڻنگ والا.
 صالح: نيڪ بخت، فرمانبردار.
 صاهرا: عدد جمع تي ڪاريم ٻڻنگ

والا لفظ، ماٿر خيل، برامي تا
 سيالاڪ.

صائر: درست، ٺيڪ، روچ تخنگ
 والا.

صبا: صوب نا تھو، صوب، فجر.

صباحائي: صوب نا، ڦڪڙ.

صباحت: حُسن، خوبصورتِي،
 جمال.

صبح: صوب، فجر، سحر، دي ٽڪ.

صبر: خاموشي، بردباري، تحمل،
 برداشت، سگھنگ.

صبورتي: ناشتہ، نيزن، صوب نا اَرغ.

صبي: آسان، درست.

صبيح: ڪيڻ، پيھن، خوبصورت.

صحاب: يار، دوست، عزيز،
 اصحاب.

صحابت: هر دل عزيز، فرمانبردار،
 حڪيم.

صحابي: اصحاب، نبي ڪريم
 صلعم نا مجلس تي هنوڪا بندغ.

صحافي: اخبار نا نمائنده، اخبار
 نويس.

صحبت: ياري، دوستي، سنگتي،

مدت، ميل ميلاپ، همبستري، اثر.

صَراف: خيسُنء چاندي نا جوڙ
ڪُروڪ.

صَرف: خرچ، نقصان، هرج.

صيرف: پيره، خالص، نچ، خالي
محض.

صريح: ظاهر، قاش، عيان، صفا.
صاف، برابر، صحيح، نچ، خالص.

صعوبت: تڪليف، ڏک، دشواري،
مشڪل، سختي، ڪشال.

صغرا: چنڪو مسڙ.

صغير: چنڪ، مڇت، ڪمر، ادنيٰ،
خسيس، ڪمزور.

صف: قطار، لائين.

صفا: پاڪ، چٽ، صاف، (صفت)
چٽ، تباھ، ختم، برباد، نيست
نابود.

صفائي: پاڪائي، جواني،
درستي.

صفت: وصف، تعريف، خاصيت،
پلائي، جواني، لياقت.

صفحه: کاغذ نا است حصه يا نيم،
سائيد، ڪتاب نا ورق.

صفر: خالي، اسلامي توڻا پن.

صحت: ٽنڊرستي، شفا.

صحرا: ميدان، ريگستان، پٽ،
پيا بان، دشت، ويراني.

صحن: ايوان، برآمدہ، اُرا نا مون والا
ميدان.

صحو: هوشيار، بيداري.

صحي: درست، ٺيڪ، دستخط.

صحيح: درست، ٺيڪ، تصديق،
شاهدي.

صحيفو: آسماني ڪتاب، رسالہ،
مُخزن.

صد: صد نا تعداد.

صدا: آواز، توار، پُڪار، سوالي نا
توار، سوال، قول، گفتگو، پڙتو.

صداقت: سچائي، حقيقت، سچ.

صدارت: صدر نشيني، موندار،
گماشي.

صدر: گماش، چئير مئن.

صدق: سچائي، قرباني، خلوص.

صدقو: صدخ، قرباني، خيرات.

صدمه: رنج، آلم، ڏک، غم، نقصان.

صدي: صد سال، في صدي نا لفظ.

صراحي: دير نا گگهي، دلي.

صراط: صحيح آڪسَر، راه.

صَنَاع: ڪاريگر، هنرمند.	صَفَور: قطار تي چيرنگ والا.
صَنَدَل: خوشبودار، درخت نا آست	صَفَر: غصه والا جان وِجسِر، ضد.
قِسِر ھَموناڪ ڪ پات آن ھَر	صُفُو: ڪمره، ڪوٺي.
خوشبو بَرِيڪ.	صَلَا: آواز، توار، دَعوت.
صِنْف: قِسِر، جنس، شاعري نا	صَلَابَت: سِختي، مضبوطي، سخت.
قِسِر.	شان، شوڪت، رُعب، حُشمت، آب
صَنَر: بُت، مُورتي، محبوب، جاني،	تاب.
لاڊي.	صَلاح: مشوره، نيڪي، پِلائي،
صَنوبر: آست ڦل نا قِسِر، چيل، دِيال	نصيحت، هدايت، تجويز، اراده،
ناپات.	مرضي.
صِشڪ: ٿالي، پليٽ.	صَلاحيت: قابليت، لياقت، دُرستي.
صَوَاب: صحيح، درست، بهتري،	صُلح: اتحاد، خير، راضينامه.
خُوب، بَرڪت.	صَلواة: نماز، عرض، مَنّت.
صُوت: آواز، صدا، ندا، بانگ.	صِل: بخشش، عطا، تحفہ، بدلہ،
صُور: بَجيفنگ والا مَرغ.	عيوض.
صُورت: شِڪل، مون، چهره، نقش،	صَلِيب: ڦاهو، ڦاسي، ڦنڊه، دار،
شِبيھ، بناوت، طريقہ، خاڪ،	سُولي.
قَالِب، نمونہ، طرح، تدبير، تجويز،	صُر: ڪَر، خَف تي آن مَعذور، بي
درجہ، اَٽڪل، ريت، رُوڻداد.	بنوڪ.
صُوف: سيب، صوب، ميوہ، اُن،	صَمَد: رب پاڪ، خدا، بي نياز.
پَشَم، سَت، عَرَق، دوچ نا آست قِسِر،	صَمصار: تيز زَغَم، شمشير.
ڪشيدہ ڪاري.	

صُوفي: صاف اُست والا، پرهيزگار،

نيڪ نيت، مُتقي، زاهد.

صولائتو: لائق، شايان شان، اُست

پسند.

صوم: روچ، رمضان نا تو تاديڪ.

صِياد: ظالم، شڪار ڪُننگ والا،

جلاد، شڪاري.

صيد: شڪار، شڪار مروڪ جانور

يا سهدار.

صيغو: سانچ ٿي شاغوك، لفظ آتا

أصل، بنياد، اشتقاق، مطلب، معنيٰ.

صَيقل: زنگ، شيف ڪُننگ نا

ڪارير، صفائي، چمڪدار.

ض

سنڌي الف ب نا سي يڪميڪو
حرف.

ضابطو: ضبط، هوشيارِي،
نظردارِي، ڪروڪ.
ضابطو: نظردارِي، سنڀال، قانون،
چوڪسي.

ضاد: بانگ ٽينگ والا ڪُڙ.
ضامن: ذميدار، جوابدار، طرفدار.
ضائع: برباد، نابود، بيڪار،
رائيگان.

ضبط: سنڀال، حفاظت، نظردارِي.
ضبطي: بندش، پابندي، قبضه ٿي
ڪَننگ والا حالت.

ضخيم: ھولن، جسامت.
ضد: مخالف، الٽا، عداوت، بغض،
چڀي، غصه، ناراضگي، دشمني.
ضربڻ: عذاب ٽينگ، تڪليف
مننگ، ٺٻي مننگ.

ضرر: نقصان، هرج، خساره.
ضرر: نقصان، رسيڻوڪ.

زيانڪار.

ضرور: بيشڪ، درست، جائِي،
خواهش.

ضريب: چوٽ، ٺٻ، زخم.
ضعف: ڪمزور، بي طاقت.
ضعيف: ڪمزور، بي طاقت، لاغر.
ضلاّت: ٿارمڻ، خُواري، گمراهي،
خرابي، بربادي، بدنامي، تباهي.
ضر: شموليت، آوار ڪَننگ.
ضاد: ٺٻ نادارو، ٺٻري، مَلَم.
ضمانت: ذميواري، جوابدارِي،
ضامن.

ضمن: شيفڪو، فصل، باب.
ضمير: من، اُست، تهه نا انسان.

ط

سنڌي الف ب نا سي اِرتميڪو
حرف.

طا: پياز حرص والا بندڻ.

طابع: چاپ ڪُروڪ، پريس،
فرمانبردار.

طارق: آسٽ مشهور مسلمان سپه
سالار.

طاري: ناگمان ڦاش مَنڱ، غالب
بنڱ، قبضہ ڪَنڱ.

طاس: پڻ مون والا، پيال، ٿالي،
رڪابي، گوازي نا آسٽ قِسم، پتہ
گوازي، طلا، تاس.

طاغت: فرمانبرداري، قبوليت،
تابعداري، غلامي، بندگي، عبادت،
طاعون: آسٽ بيماري نا قِسم، وبا.

طاق: سرحد، دنگ، حد، سنڌو،
ڪَسر، مَشء ميدانء جتا ڪَنڱ
والا علائقہ.

طاق: دري يا دروازه نا آسٽ حصہ،
تختہ، يڪہ، تنيا، واحد، لاثاني،

ناياب، طاق ڪيڏن= تختہ ڪَنڱ،
چوٽ تَنڱ، ناس ڪَنڱ،
تمڱ.

طاقت: زور، قوت، زبردست،
طاقتور، طاقت والا، زوراور.

طاقيو: پُچا تاتان، تڪيہ.

طالب: خواهان، خواستگار، پتہ ڦول
گروڪ، عاشق، مريد، شاگرد،
پنخير.

طالع: بدبخت، ڪمبخت، خراب
بندڻ.

طالع: دي ٽڪ تَنڱ، بُوڙا بَرنگ،
بخت، نصيب، پاڳ، قِسمت، ستاره،
طاماعو: لالچي، اميدوار، خريص.

طامون: طعام نا بگڙينگو ڪا لفظ،
خوراڪ، طعام.

طاهر: پاڪ، صاف.

طائر: بال گروڪ، چُڪس.

طائفو: جماعت، ٿولي، وفد،
خاندان، ڪُرمب، قافلہ، ڪاروان،
ملت، فرقہ، ذات.

طاؤس: آسٽ قِسم نا باليءُ

آسرائي.	چُگس، مور، آمر ڪَ تختِ طائوس.
ظَرَبَ: لذت، مزه، راحت، عيش.	طَب: علاج، حڪمت، دارون، دوا.
ظَرَح: طور، ڀَنگ، نمونہ، طرز.	طَباخ: بورچي، ٿال، پاتوڙو.
رِيَت، ڊول، انداز.	طِبَاعَت: ڪتاب نا چاپ مَنڱ، ٺِپ.
ظَرز: بناوت، شِڪل، نمونہ، ڀَنگ.	مُهر خَلنگ.
ڊول، رَوش، اٽڪل، گَسَر، انداز.	طَباق: ٿال، رڪابي، پاٿر، ڪوپري.
عادت، خصلت، وضع.	مَڊول، ڪاٺر.
ظَرَف: ڪناره، حصہ، سمت، بازو.	طَبَع: طبيعت، فطرت، مزاج، عادت.
طرفداري، لحاظ، رُخ.	خَصَلت، سِيرت، خُلُق، خواهش، ٺِپ.
طُرو: دَستار نا طُري، گُلنگي.	چاپ.
طُريل: طُري والا، پهلوان، طاقتور.	ظَبِقو: منزل، درجہ، حصہ، پُڙ، طبقہ.
گُلنگيدار.	ظَبِل: ڍول، دَکِيرہ، ظَبِلہ، نغارہ.
ظَرِيقو: گَسَر، نمونہ، انداز، رَوش.	دُگُو، عَصہ، چَڙ، فخر، وڊائي، رُعب.
چَال، طور، ڀَنگ، ڊول، قاعدہ.	دَھمان، دُڙڪ، لاف.
رواج، رسم، دستور، تَرڪيب.	ظَبيب: حڪيم، ڊاڪٽر، مُعالج.
مذہب، فرقہ، شريعت، قانون.	ظَبيلو: اسٽبل، ھلي تا سَلنگ نا.
ظَشَت: طَباخ، ٿال، رڪابي.	جاگھہ.
طَشٽري، چُنڪو، ٿالي.	ظَبان: پريشان، تَڙپوک، لَرزوک.
ظَعَنو: عيب جوڻي، ظَعنہ، تَنگہ.	ظَرار: بدمعاش، زبان دراز.
شِگان، گِلا، توک، ظَنر، لعنت.	بَڪواسي، چالاک، ھوشيار، شوخ.
عَلامَت.	ظَراوت: سَبري، خُرنِي، قَالَنِي.
طُغَياني: سيلاب، سَرڪشي.	پوسل، فَرحت، آرام، تازگي.

ظلمع: لالچ، حرص، خواهش، اميد.	بغاوت، زيادتي، پاڙي، درياب نا
ظناب: دوري، چٽ.	چڙهائي.
ظنبو: ٽنمبو، خيم، گدان.	ظفل: چُنا، چوري، پال ڪنوڪ.
ظنبور: ساز نا آست قِسم، ظنبوره،	نادان، ناسمجھ، معصوم.
دَمبوره.	طغيل: معرفت، ذريعہ ٿٺ، صدخ
ظنز: طعنہ، توڪ، گلا، مسخره،	ٺٺ، محابہ ٺٺ، واسط ٺٺ.
شگان.	طُقيلُ: لَعَت ڪَننگ، لَٽاڙنگ.
ظواف: چار مڪا ڪُنڊ چڪر ڇلنگ،	طلاق: زائيف ۽ مُست آتي ٺٺ آزاد
گولائي چرخ ڪَننگ.	ڪَننگ، نڪاح نامنُسُوخي، زائيف
ظوالت: لمبائي، مورعني، زيادتي،	مست تننگ.
پاڙي.	ظَلَب: ضرورت، خواهشمند، تلاش
ظوائف: رَندي، بدچال، ڪنجري.	گروڪ.
ظور: ڍنگ، نمونہ، ظرن، رَوش،	طلسم: جادو، اٽڪل بازي، تماشہ،
چال، چلت، بَرتاءُ، ڊول.	عَجيب و غريب هيت، حَرفَت، مَگر،
طوطو: منو، پوپٽ.	فريب، ڊوه، دوڪ، دولاب.
طوطيو: آست دارو نا قِسم.	ظلفت: نظارہ، ديدار، رُخ، صورت،
طوفان: لُورُ، غل، شور، زور نا ٿهو.	چهرہ، شڪل.
طول: مُرعُن، لمبہ.	طُلوع: دي ٿڪ تننگ.
طويل: مُرعني، لمبائي.	ظمانچو: چمات، چانپٽ، پنجم.
طهارت: پاڪائي، صفائي، خُتہ	طعانيت: خاطري، تسلي، اطمينان.
ڪَننگ سنت ابراهيمي.	ظمطراق: شان شوڪت، رعب تاب،
ظهور: پاڪ، صاف.	جبر، زور اوري، طاقت، غرور.

طسي: ڦيرڻگ، خاتم، انجام،
 اتفاق، مڪمل، پوره.
 طيار: آماده، تيار، تيز، طياره،
 هوائي جهاز.
 طيب: پاڪ، صاف، جوان، حلال،
 خوشگوار، نفيس، نازڪ.
 طير: بال ڪروڪ، پرنده، چڱس.
 طيش: غصه، چڙ، جوش، باسني،
 عتاب، بي آرامي.
 طبيئت: پيدائش، وڌي ڄڻ،
 خلقت، اصل، طبيعت، عادت.

ظ

سنڌي الف ب نا سي مستمڪو
حرف.

ظالم: ستر ڪنگ والا، پاپي،
بيرحم، سنگدل، عذاب ٿينگ والا،
ناحق ڪروڪ، زوراور، زبردست،
بي انصاف.

ظاهر: قاش، ملوڪ، نروار، صاف،
روشن.

ظرافت: هوشيار، دانائي، خوش
طبعي، مسخره.

ظرف: هوشيار، فهم، عقل،
سمجھ، رزان، جاگھ يا رُخ ڪنڊ
نشان ٿينگ والا لفظ.

ظريف: سمجھدار، دانا، تيز فهم،
حاضر جواب، خوش طبع، مسخره.

ظفر: فتح، نصرت، ڪاميابي.

ظل: سايو، سينو، عڪس، پناه.

حفاظت، حمايت، جوگ، اڍ، ظل

ٿيڻ = غصه ٿي ڇيڻ ٿينگ،

چڙنگ.

ظلمي زبردستي، پاپ، بي انصافي،

جبر، زوروري، ويل، قهر.

ظن: شڪ، گمان، شُبھ، وهم.

ظھر: پيشي نا وقت، پيشير ناماز.

ظهور: قابضي، ظاهر، اعلان،

انڪشاف، صورت، شڪل، ديدار،

نمايان، مننگ، جلوه، اظهار.

ظهير: ڪمزور، ناتوان، لاچار،

مجبور، ضعيف، بي وس.

ع

سنڌي الف ب نا سي چارميڪو
حرف.

عابد: عبادت ڪَڻنگ والا،
پرهيزگار، غازي، مُتقي، ديندار،
نيڪ.

عاج: فيل ٺاهڻ يا دندن، هاڻي ٺاهڻ
يا دندن.

عاجز: لاچار، بيوس، ڪمزور،
مجبور، معذور، پریشان، ٺاڪ،
گُڪ، غريب، محتاج، مظلوم.

عاجزي: ڪمزوري، لاچاري،
بيوسي، نيازمندي، منت ميٽ،
ليلاڻو، غاو.

عاد: قديم زمانه ٺاڻست قوم ٿس.

عادَت: خصلت، چال چلن، روش،
رويه، طبيعت، افعال، علت، ريت،
نمونہ، رسم، ڍنگ، دستور، رواج،
عادي، عادت والا، هيل ڪروڪ.

عادل: انصاف والا، مُنصف، جج،
قاضي.

عار: حيا، شرم، حجاب، بدنامي.

عارضو: بيماري، مرض، ڏک، رنج،
آلر.

عارضي: مَچَٽ وقت ڪن، شرطي،
مصنوعي.

عارف: وٽي، عقلمند، دانا، هوشيار،
اڪابر، چاڻوڪ.

عازم: لاچار، مجبور، اراده ڪَڻنگ
والا، خواهشمند.

عاشق: عشق ڪَڻنگ والا، طالب،
شيدائي.

عاصي: گنگهار، مجرم، قصوروار،
عاطفت: مهرباني، عنايت، نوازش،
ڪرم.

عافيت: خيريت، آرام، راحت،
خوشي.

عاق: نافرمان اولاد، لاتعلق
ڪَڻنگ، خارج.

عاقبت: آخر، انجام، بروڪا زمانه،
آئندہ.

عاقِل: عقل والا، دانا، سمجھدار،
هوشيار، پوهي آ.

حضرت عباس ناخاندان نالقب.
عَبَثُ: آجائي، بيڪار، بي فائده،
ناحق، فضول، لاحاصل.
عَبْدُ: غلام، مي، تابعدار، ملازم.
عَبْرَت: تعجب، حيرت، عجيب،
اطلاع، تاڪيد، آگاهي، خبر، خوف،
سبق، نصيحت.
عَبُودِيَت: بندگي، عبادت، غلامي،
تابعداري.
عُبُور: آريارهنگ، حالت، گذاره،
وسعت.
عَبِير: پُچ نا آستِ قسر، خوشبو والا
گڙا.
عِتَاب: بيزاري، توڪ، شگان ظنن،
عَضَب، عَذَاب، ڊُڪ، تڪليف،
عُص.
عَجَائِب: عجيب، حيرت والا،
عجائب گھر.
عَجَب: حيرت، عبرت، حيران،
عجيب، نادر، پوسڪن.
عَجَم: ايران نا قديم پن، فارس.
عَجِيب: عبرت تيننگ والا، حيرت

عالم: دنيا، جهان، زمين، مخلوق،
خاھوت، رعيت، زمانه، وقت، دور،
عھد، طور، طريقه، ڍنگ، حال،
احوال، حالت، صورت، عالم
آشڪار= قاش، مشهور، پنيءُ.
عالم: علم والا، خوانوڪ، هوشيار،
دانا، مولوي، سالڪ مذهبي پيشوا،
مونبر.
عالي: بلند مرتبه والا، عاليشان،
شاندار، مقبول.
عام: مشهور، ظاهر، معمولي،
رسمي، رواجي، ادنيٰ، بازاري، ڪُل،
عام جام، پياڙي.
عامل: چالاڪ، هوشيار، علم نجوم
والا.
عائِد: مُسلط ڪَننگ، نافذ
ڪَننگ، بندش، رُڪاوٽ، روڪ.
عبادت: بندگي، اطاعت، نماز،
سجده ڪَننگ.
عبارت: بيان، مضمون، نوشتہ،
تحرير.
عباسي: حضرت محمد صلعم نا اله

عُذْرخواهي.	والا، تعجب خيز، بي مثال، مُفرد، خاص، نِج.
عُرس: مَرڪسالي، وِرسِي، سال ناڊي.	عَدَالَت: انصاف، عَدَل، فيصله، ڪورٽ، ڪچاري.
عُرش: آسمان، تخت، گادي.	عَدَاوَت: دشمني، بُغض، مخالفت، بدخواهي، جهيڙه، جنگ، برخلاف.
عُرسو: مُدَّت، وقت، زمانه، ناغہ.	عَدَّت: تعداد، شمار، حساب.
عُرض: گذارش، خواست، طلب، درخواست.	عَدَد: شمار، تعداد، ثَوَقُل، حساب ڪتاب.
عُرف: ڀا، ايلو طرح، ايلو صورت ٿي، لقب.	عَدَل: انصاف، مساوات، برابري، داد، حَقِي فيصله.
عُرق: رطوبت، خيد، رَس، نِچوڙ.	عَدَم: غير حاضر، بي وجود، نابود، فنا، ناپيد، گم، روپوش، ڏِڪوڪ.
عُروج: ٻُلندي، ٻُڙِي، ترقي، اقبال.	عَدُو: دشمن، مخالف، ويري، بدخواه.
عُرياني: لُوچي، لُغِي، ڦاسِي.	عَدُولِي: نافرمانِي.
عُريضو: درخواست، گذارش، عَرْضِي، التماس.	عَدِيم: ناپيد، ڏِڪوڪ، مَخْفِي.
عِز: عزت، مان، شان، درجہ، شوڪت، عزوجل، رب پاڪ نا پَن، لائق، قادر.	عَذَاب: آزار، تڪليف، ڏُڪ، خَل، درد.
عِزا: ماتم، مصيبت ٿي صبر ڪَننگ، عزادار = سوگوار، ماتمي خاندان.	عَذار: رُخ، چهره، صورت.
عِزاوَت: رشتيداري، عزيزي، تينائي، سيالداري.	عُذَر: معافي، معذرت، اعتراض، حُجَت، بهانه، سبب، ڦال مٿول.

لذت.	عزّت: مان، شان، شوڪت، درجہ.
عَصَا: لُٽ، شت، ڍنڍہ.	ناموس، قطار، وَڊائي، عظمت.
عَصْرَ: وقت، زمانو، عمر، دي نا	بزرگي، شرف، لُج، لحاظ، رعب.
آخري حصہ، ڊيگر، عَصْرَ نماز.	تاب، ادب، نياز، مُعتبري.
عَصَمَت: پاڪائي، پرهيزگاري،	عَزَم: ارادہ، عَہد، قصد، قول، اقرار.
پاڪدامني، عزت، ناموس، لُج،	خواهش، نيت، آمادگي، ڪوشش.
شرم، گناہ، پاپ، سُٽ، خرم، خطا،	عزيز: سيال، رشتيدار، تيناڪ.
قصور.	دوست، محبوب، دلبر، جاني.
عُضُو: عُضْبہ، بدن نا حصہ، جسم.	عَزِيْمَت: عزم.
عَطَا: عنايت، بخشش، تحفہ،	عَسَرَت: وقت، مشڪل، تڪليف.
سوغات، ٽيڪي، نذرانہ، عطیہ،	سُختي.
سخا، معافي.	عَسْڪَر: فوج، لشڪر، سپاھ.
عَطَار: عَطَر بَہا ڪَننگ والا، دوا	عَسَل: شہد، ھنن.
فروش.	عِشا: نَن خاچنگ نا وقت، نماز عِشا
عَطَائِي: سوالي، پُخير، عقل والا،	نا وقت، خُفتن.
شاعر.	عُشاق: عاشق نا عدد جمع، محبت
عَطَر: جوهر، خوشبو.	ڪَننگ والاڪ.
عَطَش: ملاسي، تشنگي.	عُشَر: ڏھميڪو حصہ، پياز مَچت.
عَظَمَت: بزرگي، بُڙي، عزت، شان	ڌرہ.
شوڪت.	عَشَرَت: ميلاپ، خوشي، مزہ.
عظيم: مان والا، شان والا، عظمت	فَرَحَت، لطف، عيش، نشاط، رنگ.
والا، پياز پلن.	مَوج، بَھاري، ڪيفيت، نفساني

عَلَا: بُوڙ ڪو، عالي، ٻُلند.	عَفَت: پاڪ، پرهيزگاري.
عَلِي: ظرف: بُوڙ ڪو، هميڙي، آ، ٿي.	عَفُو: معافي، درگذر، بخشش.
ڪَن، خُڙڪا، ريھان، آوار.	عَفُونَت: گند، بدبو.
عَلَاچ: دارو، دوا، ڌرمِل.	عُقَاب: ڀُٺن، باز، شڪاري، پياز ڀٺن
عَلَاثِقو: تعلق، واسطو، ملڪ نا حصو.	چڪس.
عَلَات: بيماري، مرض.	عَقَائِد: عقيدو، اعتماد، ڀروسو.
عَلَامَت: دُرستگي نا نشان، نشاني، آثار، اشارو، مام، راز.	عَقْد: نڪاح، ميلاپ، واسطو، انجام، اقرار.
عَلَامَ: عالم، بزرگ، فاضل.	عَقْدو: مسئلو، مشڪل، معم، راز.
عَلَانِيہ: عام طور، کُلر کُلا، ڦاش، ظاهر.	عَقْل: سمجھ، هوشيارِي، فُھم، ذھن.
علاوہ: بيڏس، بغير، سوا، ٻين زياده، ٻين ھم، زيھان.	عَقُوبَت: عذاب، تڪليف، سزا، تعدي.
عَلَت: عادت، مرض، عيب، نقص.	عَقِيدَت: اعتماد، ڀروسو، ايمان.
عَلَدگي: جِٽائي، اَلڳ.	عَقِيْق: آستِ خَل نا قِسم.
عَلَم: جھنڊو، بيريڪ، نشان، نيزو.	عَقِيْقو: جھنڊي سالي، سُنت.
علم: تعليم، واقفيت، ذھن، چالاڪي، معلومات، سمجھ، خبَر، معرفت، ھنر، قابليت، جوھر، فن.	عَقِيْم: سُنتِ زائيدہ آيڪ چُنا پيدا ڪننگ ڪَپ.
عُلُو: مَرتبہ، مان، شان.	عَڪس: اَلتہ ڪَننگ، آھيڊ نا اولڙو، شڪل، تصوير، شبيھ، پَرئو، بَعْضُ، بدخواھي، دشمني، تَعْصُب، ساڙ، ضد، خار، چڙ.
عُلُوم: علم نا جَمع، پياز علم.	

گهره.	عَلِيل: بيمار، مريض، كمزور.
عنا: محنت، مشقت، تڪليف، ڊڪ.	لاغر، بي حال.
رنج: آزار، عذاب.	عَلِيم: علم والا، خدا، رب پاڪ.
عناد: ضد، بغض، دشمني.	چاڻوڪا.
مخالفت، عداوت، نفاق، سينه زوري.	عمارَت: جاگهه، اُرا، اڏاوت.
عناصر: جُزه، عرق.	عَمَارِي: پالڪي، ڊولي.
عنان: لغام، باگ، اختيار.	عَمَد: قَصَد، اراده، نيت.
عنايت: مهرباني، احسان، توره.	عُمَدو: اعليٰ، بالا، جوانو، خاص.
لائق، پلائي، جواني، نيڪي.	بَهتر، خوبصورت، قيمتي، بي بها.
لحاظ، بخشش.	نَقِيس.
عند: جُزڪ، نزديڪ، ريهان، قريب.	عُمُر: زندگي، پيدائش، حياتي.
عُنق: سيمرغ.	زندگاني.
عَنقريب: پياز رُو، فورن، جلدي.	عُنق: شيفي، گڏ.
عُنوان: آغاز، شروعات، موضوع، مضمون.	عَمَل: ڪاريم، فَعَل، حالت، تعميل.
عواجر: عام بَنَدغ، رعيت، راج.	دستور، قاعده، اختيار، راج.
خلق، مخلوق، عام نا جمع.	حڪومت، اثر، آڏموره.
عُود: خوشبو نا قسم، واپسي.	عَمَلو: مُلازمت، عَمَل، اسٽاف، اسٽ.
يِينگئي رنگ، وانگوارنگ.	جاگهه ٿي ڪاريم ڪروڪا.
عُورت: زائيه، مائي، اُراڻي، زن.	بَنَدغاڪ.
عَرَض: بدله، معاوضه، آجر.	عَمُوم: عام رواجي، معمولي.
	حَسيس.
	عَمِيَق: پياز شيف، سمندر، بَخر.

وڪيل، سير، مختيار.

عيوضي: قائم مقام، ايلچي،

پارغان، است ايلونا بدل آن.

عَهْد: انجام، اقرار، وعده، زبان،

قَسر، وقت، زمانه، راج، حڪومت،

عِيَادَت: بيمار، آن حال هَلَنگ،

همدردي، بيمار آن هرفنگ.

عِيَار: ٺڳ، چالاڪ، دغا باز، فريبِي.

عَيش: آرام، آسرات، خوشي.

عِيَال: ڪُڙمب، خاندان، قبيله.

عَيب: نُقص، خامي، قصور، خطا،

دوه.

عِيَال: ڪُڙمب، خاندان، قبيله.

عَيب: نُقص، خامي، قصور، خطا،

دوه.

عِيَان: ظاهر، قاش، آشڪار، واضح.

عِيد: خوشي نا دي، پلن دي، عيد

الفطر، عيدالضحى.

عِيلَاز: مَنَت زاري، ميڙ، علاج.

عَيْن: اٽڪل، تجويز، حيله، رت،

چڪر، چالاڪي، ٺڳي، همي وقت آ

سرمننگ، پورو وقت آرسنگنگ.

عِيَوْض: بدل، معاوضه، جزا، نتيجو.

غ

سنڌي الف ب نا سي پنڇميڪو
حرف.

غار: مش ناغار، چاخ، سُرنگهه، مش
تي ڪونڊ.

غارت: لُٽ ڦل، تباھ، برباد، ناس،
نِست.

غازي: جنگ تي ٻڄنگ والا مجاهد،
دلير، بهادر، پهلوان، فتحمند،
ڪامياب.

غاسل: غُسل تَنِنگ والا،
بيشولفنڱ والا.

غاصب: هَضر ڪَننگ والا، قابض،
غاضب: ظالم، ظلمي، غَضب
ڪَننگ والا.

غافل: غفلت والا، بيپرواه، سُست،
لاغرض، بي فڪر.

غالب: غُلبه ڪَننگ والا، حاوي،
قبضه، ڪَننگ والا.

غائب: غير حاضر، گر مَننگ،
يڪوڪ، پوشيده، چٽ، ختم.

برباد.

غايَت: ازحد، بيحد، بيشمار، بي
حساب.

غبار: ڌڙ، لوڙ، مَچ، تارمڻ، رنج، غم
ملال.

غَبَن: خِيانت، غلطي، هَضر
ڪَننگ، نڱي.

غَبِي: نادان، بي عقل، احمق،
عُپ: گُفتگو، بڪواس، لاف،
بيجاھيت ڳپ.

غدار: دغا باز، نڱ، سرڪش، باغي،
مڪار.

غذا: طعام، خوراک، گذران، قوت،
غُراب: جهاز، چڪ نا آست قِسر،
غُران: آواز ڪَننگ والا، ڪُوڪ
ڪَننگ والا.

غُرِبا: غريب نا جمع، مسڪين،
مسافر.

غَرَض: لالچ، طلب، ضرورت،
مطلب، سبب، محتاجي، لوڙ،
حاجت.

غُرغُرُو: غُلغُلُو، گرڙي.

غَرَق: گمر، ڊبنگ، غائب، ٿي	گنداو ڳڙا.
خَلَنگ نشه ٿي چور، تباھ، برباد،	غلاف: پَرده، پوش، پُڙ.
ناپود.	غلام: نوڪر، خادم، خدمتگار،
غُرُوب: دي ڪيھلنگ، شام، گمر	مي.
مَنگ.	غلبو: حمل، قبضہ، گرفت، جُلُو.
غُرور: مغروري، وڏائي، ٽڪر،	فتح، ڪاميابي، زوروري.
فخر.	غَلطي: خامي، قصور، گناھ.
غَزَا: جھاد، ھمت، مردانگي، جنگ.	غَلطان: گمر، غرق، بي خيال،
غَش: بيهوشي نا دورہ، غشي:	بيھوش، مَحُو، مَشْغُول، مَگن.
بيھوشي، بيخبر.	غُلغُلو: شور، ھل، ھنگامہ، فساد،
غَضَب: زبردستي قبضہ ڪَنگ،	دَمچر.
ظلم، زيادتي.	غُلول: گليلي، غليل.
غُصو: چڙ، خار، غُصہ، ناراضگي.	غَلہ: اناج، خولہ.
غَضَب: ظلم، فھر، ناحق، زوروري.	غَلِيظ: گندہ، خراب، ميلہ، بدبودار.
غُضنفر: شير، پھلوان.	غَليلو: مش ناديلہ، غليلہ، غلو.
غُفا: غار، چُر، چاخ، سوراخ.	غَم: فڪر، رنج، الم، خيال، ماتر،
غُفار: معافي ٿينگ والا، رب پاڪ.	تڪليف، عذاب.
غَفَلَت: غلطي، قصور، بي خيالي،	غَمٿار: غم تي مُر ڪَنگ والا.
لاغرضي.	غَمٿار، تڪليني مُر ڪَنگ والا.
غَفير: زيادہ، بي انداز، پياڙي.	مددگار، ھمدرد.
غُل: شور، غل، ھنگامہ، فساد.	غَمگين: فڪرمند، دردمند،
غِلاظت: گندگي، ڪھچرہ، ناپاڪي،	پريشان، ارماڻي.

بدنامي.	عَمَزو: حَن نا اشاره، رمز، راز، بي
غير: ايلو، پين، جتا، الڳ، آن سو،	خيالي ٿي فاعده هَلنگ.
علاوه، بيگانہ، ڌاري، مُروالا،	عُنا: دولت، مال مڊي.
بدلوڪ، ملاوٽ، گندگي.	عُنچو: خوشه، ڦل.
غير واجب: ناجائز، نامناسب، بي	عُنڊو: بدمعاش، لوفر، لُنگ.
انصافي.	عُنود: عَقَلت، تَغ، آرام، بي خُبر،
غيريت: جتائي، علحدگي، حَسَد،	خمار، بيهوش.
ساڙ، وير، دشمني، مخالفت.	عُني: دولتمند، دنيا دار، مال مال.
غيرت: شڪ، گمان، جوش، جذب،	عُنيم: لُتيره، ڊاڪو، ڌاڙيل.
لج، شرم، حيا، خار، ندامت،	عُنيمت: طاقت ۽ ڦلو ڪامال.
پشيماني، بدنامي، ساڙ، شبهه، شعر	عَواص: تَبِي خَلنگ والا، غوط
نا هيت، شرمساري، ڪُتر، حيف،	خَلنگ والا.
خدشه.	غور: فڪر، سوچ، خيال، گُنتي.
عِيظ: سخت، عُصه، ناراضگي،	غوطو: ٿبي خَلنگ، غوط خَلنگ.
غضب، قَهَر، عتاب، ساڙ، رنجش.	غوغاء: شور، هُل، هَنگام، فساد.
عِين: غير، غيرت.	جنگ.
عِين: مونو، جَمَر.	عُول: ٽولي، جماعت، جَتَه، لشڪر.
	غِيَاث: آزادي، فرياد، دانھ، ڪُوک.
	غَيْب: گم، غرق، راز، اسرار.
	غِيَبات، پوشيده، مَخْفِي، غَائِب.
	ڊڪوڪ.
	غِيَبَت: گِلاخوري، چُغل خوري.

ف

سنڌي الف ب نا سيءُ ششميڪو حرف.

فاتح: فتح ڪَڻنگ والا، ڪَڻنگ والا، شروع ڪَڻنگ والا، ڪَڻنگ والا.

فاتحہ: دعا، ختم، درود، سورت فاتحہ، عُذر، خواهي.

فاجر: حڪم عدولي، بدڪار، زناڪار، فاسق، حرامڪاري.

فاحش: ازحد بدڪار، فحش حرڪت، لوڇ، بي شرمي، بي حيا، نالائق.

فاخذ: ڳوڙو، ڇڪڻي نا قسم، ڪپوت.

فارس: ايران نامتڪنوپن. فارغ: ڪاربر آڻ بغير، آزاد، واندڪائي، ڀلو، خلاص، نوڪري آڻ ڪَڻنگ.

فارغ: فرصت، آزاد، فارغ، ڀلو. فارڪ: مُتڪنو، قديم، وقتي، بيڪار، ناڪام، ڪماشا، نامراد،

بيهوده.

فاروق: جتا ڪَڻنگ والا، فرق ڪَڻنگ والا، حضرت عمر رضه نا لقب.

فاسق: بدڪار، گھنگھار، زاني، حرامزادائي، بدمعاش، لُڇ، لوفر، ڻگ، نافرمان.

فاس: پاش، ظاهر، عيان، صاف. فاصلو: مفاصلہ، پنڌ، مري.

فاضل: زائد، پياڙي، اعليٰ، جوانو، لائق، قابل، هوشيار، ماهر. فاعل: فَعَلَ ڪَڻنگ والا، عامل، نائب.

فاقو: بينگني، غريبي، مُفلسي، لنگھو، تنگدستي، مسڪيني.

فال: شگون، غيب نا هيت، پيشگوئي.

فالتو: ضرورت آڻ زيات، بيڪار، فاضل، بچت.

فالج: آڌ رنگ نا بيماري، آست حصہ نا ناڪارہ مَڻنگ.

فامر: رڻگ، وڙڪ.

فان: خَتم مَنڱ، بيهوش، فَنامَنڱ فاني.	فَحش: بدڪار، پاش، ظاهر، خراب، بيحيا.
فانوس: پتي، چراغ، روشن.	فَخَر: سُرخروئي، ناز، شان، شرف، غرور، لاف، جوهر، گهمند.
فائده: نفع، پيداوار، خوبي، زياده، آمدني.	فِدا: قربان، صدقہ، نذر، فَرِيته.
فاتح: بُوڙڪو، اعليٰ، پلن، مشهور، ممتاز، معزز، سُرخرو.	فِدوي: عرضدار، درخواستگذار، عرضي.
فاتح: فَتَح ڪَنڱ والا، فاتح، ڪامياب.	فِديه: مُعاوضہ، صدقہ، آزي، نيزاري، عرض، ڪوشش، عجز، منت، ميڙ.
فتنو: فساد، جهيڙه، شرارت، بغاوت.	فَر: زيبائش، زينت، شان شوڪت.
فتور: سُستي، نُقص، خَلل، تڪرار، جهيڙه، ڦڊه، رَگڙه، دغا، دوڪ، فريب، دولاب.	فَرَات: عراق نا آست درياب ناپن.
فتوي: شرعي فيصلہ، حڪم، سزا، قانون.	فَرَاخ: پُٺن، ڪُشاده، خُلاصہ، پلن، مُرغن، بُلند، وسيع.
فتيل: ليڪ، حاشي، پتي.	فَرَاڙ: مُلوڪ، شاغوك، ڪُشاده، بُلند، اعليٰ، بُوڙڪو، اوج.
فجار: سختي، تڪليف، ڊڪ.	فَراس: ڪونٽ، فراسي، غاليجہ.
فجر: صوب، مهالو، سحر.	فَراشت: دانائي، عقلمندي، چالاڪي، هوشيارِي.
فجور: قَصُور، جُرم، ڊوه، گناه.	فَرَش: فرش، آشانگ والا، خدمت ڪَنڱ والا.
زنا، بدڪاري، عياشي.	فَرَاغت: آزاد، فُرصت، مُهلت، نجات، آرام، بي فِڪري.
فجيتو: ڦڊه، فساد، جهيڙه.	

فراق: جَتائِي، علحدگي، هجر، فُرَقَت.	بَنَدَغ.
فَراموش: گيرام، ياد آن دَننگ، يَلَد گَرُوك.	فَرَسَنگ: مُسْت ميل آتا مفاصله نا پَن.
فِراوان: پيازي، زياده، وافر.	فَرَسُوده: بِيڪار، ناڪارِهه، مُتڪُن، خراب.
فَرائِض: فرض ناجمع، ذميواري.	فَرَش: دَغار، ميدان، بستره، غالِيچہ، ڪوٺ.
فَرَج: پُشَن، ڪشاده، وڻي، خالي جاگهه، چاخ، سوراخ.	فرشته: مَلائڪ، قاصد.
فَرَتوت: ڪماشا، پيرنگا، ڪمزور.	فُرَصَت: مُهَلَت، موقعه، واندڪاڻي، آزادي، چُجِي، يَڪُنِيائِي، موڪل، فِراغَن.
فَرَحَت: خوشي، شادمانِي، مزه، لطف، آرام، آسراڻي، سَڪ.	فَرَض: ذميواري، جوابداري والا ڪاريم، حواله گروڪ، ڪاريم، قرض ايڪه ادا ڪروڻي اري امرڪ روزه نماز، واجد، ضروري.
فَرَح: خوبصورت، حَسِين، نِيڪ، خوش.	فَرَط: زيادتي، پيازي.
فَرَد: آسْت بَنَدَغ، واحد، يَڪ، ثَنِيَا، ڪاغذ.	فَرَع: شاخ، ٽالي، لام، دَرخت.
فَرَزَات: گَس گُڙا نا تيزي ٿُت بال گَننگ ناٿوار.	فِرَعون: سرڪش، ظالم، مُنڪِر، مصر نا بادشاهه تالقب.
فِرزانہ: دانا، عقلمند، چالاڪ، حڪيم، زنانه پَن، زَالُبوْلِيٿوپَن.	فِرَقو: مذهبي گروهه، ذات، قوم، جماعت، ٽولي، مجلس، فرق، تفاوت، جَتائِي، ٿمِين.
فَرَزَنَد: اولاد، مار، مارڪو، چُنا.	
فَرَسَت: خوشي، مزه، راهي گهروڪ	

قلم، نصيب، قسمت، سمجھ، عقل.
فرياد: ڪوڪ، دانھن، شڪايت.

پُڪار، ڪيس، مقدم، دعويٰ.

فريب: دوڪ، نڱي، دولاڻ، ڪوٽ.

فريد: بندڻ نا پن، فرد، بندڻ، بي
مثل، لاثاني.

فرفيت: عاشق، مُفتون، دلدادھ،
شيدائي.

فريق: پلو گروھ، ٽولي، جماعت.

فزون: زياده، پياڙي، ڪثرت.

فساد: جنگ، جھيڙهه، جھڳڙه لڙائي،
دنگ، بغاوت، عُدُر، خُلفشار.

فسانه: قصه، داستان، مضمون.

فسق: نافرماني، حڪم عُدولي،

بدمعاشي، بي انصافي، فساد،
دُروغ، جھيڙهه، دنگا.

فصاحت: صاف گوئي، خوش

ڪلامي، تيز زباني، لسانيت.

فصد: نَبض، رَغ، نلي.

فصل: آبادي، لاڻ ناموسر، ڪشت
ڪشاري.

فضا: موسر، حالتاڪ، ماحول.

فرلانگ: ميل نا اُشتمڪو حصه
پنڌ، مفاصله.

فرمان: حڪم، تاييداري،

نياز مندي، پروانه، منشور.

فرمائش: حڪم، فرمان، پاننگ،

طلب، ٽيڪي، فرمائش = پاننگ،

حڪم تينگ، طلب ڪنگ.

فرموده: حڪم، فرمان، پاننگ.

فرنٽ: باغي، فسادي، سرڪش،
تيار.

فرنگ: انگريزا تا ملڪ، انگريز،
عيسائي.

فرنو: ٽوپنو: خوش خورم، تازه
توانه جوڙ.

فروخت: بها ڪنگ، سودا
ڪنگ.

فروز: چمڪ، روشني، تابش.

فروش: سوداگر، بها ڪنگ والا.

فروع: شاخ، لام، ٽالي، فروعِي،
روئو مال نا عيوضه.

فرهنگ: معلومات، علم، دانائي،

انداز، لغت، لفظ تا ڪتاب، پڙهي لوح

ٽهو.	مُفلسي، غريبي، دُڪال، پئخيري، گمي.
فَضْل: مهر، زحر، عطا، عنايت، نوازش، ڀلائي، گرم، احسان.	فقرو: ٽڪر، لفظا تا جمل، قلم، قانون.
فَضُول: بيڪار، ناڪاره، آجائي، بي فائده.	فَقَط: بيره صرف، ڪافي، محض، تنها، يڪ.
فَضِيلَت: بزرگي، وڏائي، خوبي، خاصيت، علم، جوهر، طريقت، سليقت، اخلاق، ترجيح، ڍنگ، طور، ڊول، برثري.	فقير: پئخير، مسڪين، مُفلس، گداگر، محتاج، زاهد، عابد، سالڪ، ديندار، جن پوت.
فَطَرَت: قُدرت، بنياد، اصل، طبيعت، نچر، مزاج، روح، سيرت، عقلمندي، سمجھ، هوش، چالاڪي، سازش، دوڪ، دولاڻ، فطري، خلقتي، اصلي، قدرتي، ذاتي.	فَڪ: وَجھن: قِتائينگ، خراب گَنگ.
فِعَل: ڪاريم، عَمَل، ڪُرتب، خراب، زنا، حرام، گنده فعل.	فِڪَت: فساد، جھيڙه، جھگڙه.
فَعَان: شورعُل، دانھن، ڪُوك، فرياد.	فِڪَر: خيال، سوچ، گئتي، غم، غور، انتظار، انديشه، گمان، رنج، ملال، دُڪ، حاجت.
فَق: پُوشڪُن، بي رونق، بي رنگ، شرمساري.	فِگار: ٺٻي، زُخمي.
فَقَر: حاجت، مُحتاجي، ضرورت،	فَلّاح: نجات، حفاظت، سلامتي، امن، پناه، خيريت، نيڪي، سُڪ، آسراڻي، آرام، آسودگي، ڪاميابي.
	فَلَکَت: ناداري، محتاجي، لاچارِي، بيوسي.
	فَلَاثو: فلان، فرضي بَنَدَع، اشاره والا

ڳڙا.	جالي، دام، مڪر، چنده، ڦوڙي.
فلڪ: حشمت، رعب، شان، شوڪت، همت، جُريت، خيال، زور، طاقت، آسمان، درجہ، مقام، اشتافي، چالاڪي.	ڦوڙا: فائده، نفع، ڪاميابي.
فلڪ: فرق، بند، قيد، زمير، جنائي.	ڦوت: وفات، گھنگ، تپاخت، فنا، ختم، مرڪ، موت، قضا، رحلت، اجل.
فيلق: جنائي، بندش، بدبختي.	ڦوتو: تصوير، عڪس، مورت، چاپ.
فيلر: تماش، ڪهيل، گوازي، عڪس، مزاج، ناٽڪ، خيال.	ڦوج: لشڪر، گڏڪ، سپاه، گروه.
فلوس: پيسه، سڱ، ڌن، دولت.	ڦودنو: پودينہ.
ڦم: ٻا، مون، ٻوز.	ڦورن: يڪدم، آسدم، جلدي، رُو.
ڦن: ڪاريگري، ڪرتب، دستڪاري، ڪسب، پيشه، ڌنڌه، چالاڪي، هوشيارِي، هنر، لياقت، خاصيت، حال، طرح، انداز، ڍنگ، نوع، قسم، فنڪار، هنرمند، ڪاريگر، شاعر، گوڻيہ.	ڦو: اشتافي، ڌم تي.
ڦنا: نيست، نابود، برباد، ختم، ناس، خارج، گم، خرابي، تباھ.	ڦوطو: دولت، موڙي، پيسه.
ڦند: هنر، اٽڪل، ڪاريگري، نڱي، دوڪ، دولاپ، ڦنده، ڦاهر، چڙڪ.	ڦوق: ٻڙا، اعليٰ، فوقيت، برتري، عظمت، فضيلت، بزرگي، شوڪت، شان، درجہ.
	ڦولاد: سخت، مضبوط، رُڪ، طاقت، نادارو، ڪُشت.
	ڦوهار: ٻوند، ڦر، برسات، چنڊڪار، ٻوند= ڦرنا ڦڙي.
	ڦهرست: لسٽ، تفصيل والا ڪاغذ، فرد، يادداشت.

علم دوست، عالم.

فَهْمَز: عقل، سمجھ، شعور، علم.

ثَمِيز، دانائي، هوش، حوصلہ.

فَهْمِيدُو: عقل والا، دانا، چالاڪ.

هوشيار، ذھين، هوشمند.

فَهْمائِش: هدايت، سيڪٽ، سزا.

تَنْبِيه، تاڪيد، دَس، اطلاع، فهير.

سَمجهدار، چالاڪ، هوشيار.

فِي: آست، يڪ.

فِي الْحَال: داسہ، دا وقت، مِچت وقت

اسڪان.

فَيَاض: فيض، تننگ والا.

خير خيرات ڪُروڪ، فِرَاخِڊل، سخي.

رحمدل، مهربان، نڪ.

فيروزو: نيلہ رنگ ناڃل، چَلُونَاڻڪ.

فِيشَن: رسمِ رواج، دستور، قاعده.

چال، چَلَن، صورت، ترڪيب.

بناوت، طور، طريقہ، طرز، ڍَنگ.

ڊول، نمونہ، سينگار.

فِيل: جهنگلي سهدار، هاڻي.

شَطرَنج نامُهرہ، طاقتور.

فيلسوف: دانا، حڪمت والا.

دانشمند، عاقل، حڪيم، طيب.

ق

سنڌي الف ب نا سي هفتيڪو

حرف

قاب: رَنبي.

قاڻڪو: لڏ.

قات: درياب نا زورت قاتر مروڪا

شاخ، ترخنگ، چاخ، حص، پتي،

رازقاش مننگ، هرننگ، چير.

قاتڪ: دروازه، گيت، ريل گاڏي نا

ڪسرت است دوازه.

قادڙ: فراح، وسيع، مرغن.

قادڙ: نامرد، هيڃڙه.

قادڙ: چوٽنگا پات، لنگا رنا است

اوزار، چير، ڪنڌ زَغر.

قادڙ: پياز پڻ، پلن.

قادڙي: چوٽنگا مرغ والا ڍڳي يا

ميهي.

قاچ: ٽپ، زَغر.

قار: قاري، ٽڪر، لنگار نا است

نوڪدار اوزار، گهوڙو، هر.

قارڪ: نڪم، ناڪام، بيڪار.

رائيگان، اجائي، مُفت، بي فائده.

خلاص، دمدرينگوڪ، خالي.

زهوڪ، فارغ، ناخ.

قارهُون: جنگلي ميوه، قاروان.

قاري: قوري، قيڙوڪ ڌ سڪاتا

خوش.

قاريو: مُرغُودستار، پڳڙي، پتڪ.

قاڙچو: پڙچ، ٺڌو.

قاڙڻ: آرنگ، چيرنگ، پرغنگ،

ڪات ڪَنگ.

قَسائڻ: قَسيفنگ، گت ڪَنگ،

سوگهو ڪَنگ، تورنگ،

روڪنگ، اڊتننگ.

قَسِي: ڦنده، قاسي، قاهو، قاسي،

سولي.

قاک: است حص، قاري.

قاکائڻ: ڏک ڇلنگ، ٺڪا

ڪَشَفنگ.

قالهو: خالي، بيڪار، آجائي، فالتو.

قان: بيزار دمدرينگوڪ، بر، ڪڪ،

خفا، عاجز، يڪدم، فورن.

قاندو: قاهو، ڦنده، قاسي، قاندو.

ڦاهي.

ڦانڊ: جهولي، ڏامن، پلو، پلانڊ.

ڦانڊڻ: بخش ڪرڻ، تقسيم ڪرڻ.

ڦانڦو: تڪليف، ڊڪ، عذاب، درد.

ڦانڪ: ڦاري، ٽڪر، حصو.

ڦانڪو: نقصان، هرج، ٽنگ، سوراج.

ڦاهو: ڦاسي، ڦنده، ڦاهي، لڻ ٿي ڇٽ شاغنگ ٿڪائڻ يا لڙوڻج ڪرڻ.

ڦٻائڻ: هضم ڪرڻ، قبضو ڪرڻ.

ڦٻي: ايماني ٿي ڏوڪرڻ.

ڦڙتڪ: رنڊڪ شاغنگ، روڪرڻ.

ڦٽو: صدي، جيڪيت.

ڦٽڪڻ: ڦڙڦڙ ڪرڻ، ڦڙ ڦڙ ڪرڻ.

ڦٽڪڻ: لٽري خلنگ.

ڦٽ: ٺپ، زخم.

ڦٽ: لعنت، ملامت.

ڦٽائڻو: خراب ڪروڪ، بيگاڙوڪ.

ڦٽاڻ شاغنگ والا، جهيڙو ڪرڻ.

ڦٽجڻ = خراب منڱ، بيڪار

منڱ.

ڦٽرو: صاف، پاڪ، جوان، خاص.

عمده، زيبا، خوش، تازو، طاقتور.

ڦٽڪارڻ: لعنت ملامت ڪرڻ.

ڦٽ ڪرڻ: نفرت، تعدي.

ڦٽل: ڦٽينگوڪ، ڏمب، ڏڙو، برباد.

ڦٽڻ: پيدا ڪرڻ، چيرنگ.

ڦٽڻ: پيشن بنڱ، خوش

ڪرڻ، ڦٽڻ، ڦٽڻ، ڦٽڻ، ڦٽڻ.

ڦٽڪڻ، روانو ڪرڻ، جٽا ڪرڻ.

ڦٽو: مزو، خوشي، ڦٽڻ، سرسبز.

ڦٽ: ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ.

ڦٽ: ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ.

ڦٽڪارڻ: ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ، ڦٽ.

ڪرڻ.

ڦٽ: ٺپ، زخم، چاڻ.

ڦٽڻ: ڦٽڪڻ، ڦٽڪڻ، ڦٽڪڻ.

ڦٽڪڻ.

ڦٽو: دندان ڦٽوڪ، ڦٽ، بيهوده.

ڦٽو.

ڦٽو: ڦٽو، ڦٽو، ڦٽو، ڦٽو.

ڦٽو: ڦٽو، ڦٽو، ڦٽو، ڦٽو.

قَرَنو: خوش خورم، تازھ توانہ،
نثوبنشو.

قَرَن: گول چڪر خَلنگ، گردِش.

قَرَزِي: چُٽ، دانہ، نپ.

قَرھو: تختہ، پتتي، پاڻہ.

قَرَت: چالاڪ، چُست، تيز، تڪڙہ.

ھوشيار، جَوَانمرد.

قَرَتو: چالاڪ، ھوشيار، تيز، چُست.

قَرَتِي: قُند، چڪر بازي، فتنہ، اُٽڪل

بازي، گوھي تَننگ، نڳي، دوڪ.

دولاب.

قَرَدو: گَسَر، گھٽ، پول.

قَرَقَر: قَرنا قَرِي قَرِي.

قَرَكَن: حرڪت، چُرپُر، لرزنڱ.

لُڊَنگ، سُرَنگ، دَرڪَنگ، خَسَنگ.

قَرَو: ٽيپو، قَرِي، قَطَرہ.

قَرَھ: قَرَھ، بيخ، بنياد.

قُس: دَمَ دَرنيگو، مانده، پريشان.

بيزار، گَڪ، عاجز، بيوس، چَٽ.

قُس: مَدانا توار، اُشڪنو آواز، ٿَس.

قُسْتو: معاملہ نا فيصلہ، آزاد

ڪر فَنگ، بَڪواس، جَڪ، فساد.

دولاب، وِڊائي، عَزُور، مَڪَر.

قَدِيھ: لاف خَلنگ، مُشڪَلَت.

قَد: وَڪَر، چوٽَنگا، پيچ، کڏ، کونڊ.

مھرباني، احسان، لائق، طعنہ، طنز.

قَدو: رَنڊَڪ، قَدَہ، رُوڪاوٽ، فساد.

جھيڙہ.

قَدَڪ: لَنگَرائي، مَنڊ.

قَدَئي: قَدَہ باز، فسادِي.

قَر: چُوري، چاخونا ڌار والا حصہ.

گھوبو، ميوہ، ڦل، اولاد، مار.

قَر: زَبَر دَسْتِي، ڦَلنگ، لُٽ، ڦل.

ڊاڪ، ھَل ڦَل.

قَرائش: مادَہ ساهدار ۽ نرتو

لَگي فَنگ، بلي فَنگ.

قَرَت: وارو، چَڪَر، دَفعہ، انڪار.

ھَرينگ.

قَرَجَن: لَٽي فَنگ، لُٽ، ڦل، مارڪُٽ.

قَرڪ: فرق، تبديلي، تفاوت.

قَرڪ: ٽھونا جُھوٽ، لھر، لوڊو.

جھونڪ.

قَرڪنو: پُوتَرُو، لَف، قَرَس.

قَرڱل: مُتڪنو پيچ، قَرئي.

بيعتي.	قِسڪڻ: ڏو تي آن لُغوشت هَلنگ.
ڦِڪَت: جهڳڙهه، جهيڙهه، اختلاف.	تِرڙنگ: سُرڪنگ.
نفاق.	ڦِسلائڻ: بَرغلائڻ، ريفنگ.
ڦُڪرو: مَچت باروڪ، تندرست.	راضِي ڪَنگ، خوش آمد ڪَنگ.
تازه توانه.	ڦِسن: تَرخنگ، هَرنگنگ.
ڦُڪرائڻ: بارڦنگ، ٺهر تَنگ.	ڦَسو: ڪمزور، لاغر، بي طاقت.
تالان ڪَنگ.	ڦُسيٽ: لاف خَلنگ، جڪ خَلنگ.
ڦُڪڙ: ناجائز خرچ ڪَنگ والا.	بڪواس.
ڦُڙول خرچ، سوالي، گدا، ڪنگال.	ڦِشرو: فساد، جهيڙهه، جهڳڙهه.
پينگ، خالي، سخي.	معاملو، تڪرار.
ڦُڪڙي: ڦِٽ، لعنت، ملامت.	ڦُشل: ڪچره، گند.
خواري، گارگند، جهيڙهه، فساد.	ڦُڦاٽ: تات نامار، تاتي نامار.
ڪرينگ.	ڦُڦڙ: ڦِٽ، ساه ڪَشنگ والا عَضوه.
ڦِڪَل: ڦُند، اٽڪل، چالبازي، ٿال.	ڦُڦڙي: خوف، خطر، خُليس، لَرزه.
مٽول، رمز، راز، مڪر.	ڦُڦڙ: تات نامارغ.
ڦِڪو: بي مزه، بيسواد، ڪم، زرد.	ڦُڦڙن: ڦُڦڙنگ، ڦِرنگ، تھوآن.
پوشڪن.	ڦُرمننگ.
ڦُڪو: پُڪو، ستاره، بخت، پياڳ.	ڦُڦڻ: رُو رُو ساه هَرنگ، سَهڪ.
نصيب.	ڊمڪشي.
ڦِڪي: داروناڦڪي، چورو، سَفوف.	ڦُڦي: باوه ناايز.
ڦُڳ: ڦُگ، بروي ڪَنگ آن گڊ.	ڦُڪ: لَپ، ڦُڪوئس.
بچوڪ.	ڦُڪائي: پُوشڪني، خواري.

قندو، ڦاهو، پاسي، جالي، طوق،	ڦڳائڻ: پٽنگ، شولنگ، خُسنگ.
دام، چٽ تولخ بند گنگ.	ڦل: ميوه، ثمر، پيداوار، فصل.
ڦنڊ: پلٽو ٻوڊ، رشڪ.	ڪماڻي، فائده، نفعه، غيوض.
ڦنڊر: ڀلا سهدار ميهي، ڍڳي هُج	معاوضه، بدله، انجام، بخشش.
حلالنگا ڀلا سهدار.	ڦلڪ: تنبيهه، هدايت، سزا.
ڦنڊڻ: ڦرنگ، ڦڦڙنگ، ڦدام	ڦلنگي: انگريز، فرنگي.
هَلنگ.	ڦلڻ: تورنگ، لڳنگ، آباد مَنگ،
ڦنڊ: غرور، ٽڪبر، وڊائي، آڪڙ،	اولاد، وڊي، مَنگ، ڪامياب
ڦنڊجڻ: ڦرسنگ، غرور گنگ،	مَنگ.
نشان تَنگ.	ڦلوسڻو: پوتڙو، ڦرس، ڦلُڪڻو،
ڦنگ: پَڙه، تختہ، ڌڙو.	لعل، تھوآن ڦر.
ڦنگ: ڊيرنا قطرہ، ڦنگار، مَڊان	ڦلھار: خاڪ، ڪيري، هس، مش.
مَڊان آڦڙي، ڦڙي، ڦر.	ڦلھو: لاغر، ڪمزور، سُست، عاري،
ڦنگو: شُڙد، ڦينگڻ، ڊير آنبار.	هڏ حرام.
ڦنگي: ڦرنا ڊيرنا مَنگ والا خوشه،	ڦليار: هس، خاڪ، ڪيري، مش.
تُنگو، گونچ، داغ، نشان.	ڦمر: چالاڪ، دغا باز، مڪرباز.
ڦنڻي: اَرس، گنگهي، سينگار نا	ڦمن: حرفت، اٽڪل، چالاڪي،
سامان، شڪ.	فريب، دوڪ، دولاب، ٺڳي.
ڦوئر: ڪمزور، لاغر، نَحيف،	ڦنجھڻ: خن تي ٺپنگ، چوٽ خني.
ڪماشا.	ڦنڊ: ڦاهو، ڦاسي، فريب، دوڪ،
ڦوٽ: نفاق، اُٺبٺ، جهڳڙه، چاخ،	دولاب، ٺڳي، اٽڪل بازي، مڪر،
ڇير، سوراخ، حسد، ساڙ، ڪينہ،	ڦنڊڻ، سخت مارڪُٽ گنگ.

ڦوڳ: جوڳ، ڀنگ نا ڀڄوڪا، ڦوڳ،
ڀوس، ڀلنگ آن گڏ ڀڄوڪا مواد.

ڦولڻ: پٽ ڦول، تلاش، ڄاڇ.

ڦوه: آڄ، موج، بلندي، ٻُڙي،

جوپڻ، جوش، جذبه، ورنائي، غرور.

ڦوهڙ: بي عقل، بيوقوف، نادان.

آناڙي، بد سليقہ، بد فضيلت.

ڦهڪڙ: ٺڪا نا توار تو، شيف

ٽمنگ، ڌڪ لڳنگ.

ڦهلائڻ: پٽن گنگ، ڪُشاده

گنگ.

مُرعُن گنگ، ڦهلائڻگ.

ڦيٽو: چڪره، پٽيه، چيڪڊ، چرخ.

ڦيٽاڙو: نفاق، حسد، ساز، جهيڙه.

ڦيٽ، فرق، ڪوٽ، ڪمي، نقل.

ڦيٽو، ساز، جهڳڙه، نفاق، فرق.

ڦيڙن: ڦيرائڻگ، گول چرخ تننگ.

رُخ تبديل گنگ، ڦير، چڪر.

وارو، گردش، فرق، وڪڙ، چوٽ.

ڦيڇ، ڦيري، ڦيرو وغيره.

ڦيڙ: دشمني، نفاق، فرق، تفاوت.

حسد، ساز، مخالفت، جتائي.

جتائي، علحدگي، عداوت، تفاوت.

بُغض، دشمني، فرق، ڦوٽر =

دشمني، شاغنگ يا پيدا گنگ

والا.

ڦوٽ: نفرت ناتروڪ جواب.

ڦوٽو: الاڻيچي، خوشبودار، پساري

ناوڪر، پوٽرو، ڦوڪڻو.

ڦورو: ڊاڪو، ڌاڙيل، ڦلنگ والا.

ڦرڻ، ڦلنگ.

ڦوڙ: چيروڪ حالت ٿي، چاڇ.

ڦوڙي = چنده.

ڦوڙه، ڊوڪ، مش ناروڙه.

ڦوس: ڦُس، وائي بادي ناٿهو.

ڦوس: لاف خلنگ، ڊاڙ، لپاڙ.

ڦوش: نير بسوڪ، بيوقوف.

گنوڪ، پُوش.

ڦوقو: ڪمزور، لاغر، خالي، ڦروڪ.

ڦڦڙنيگوڪ..

ڦوڪ: ڦوڪ، تهوايتنگ، ڦلر نا

ڪش، هف گنگ.

ڦوڪٽ: بي جا، بي فاعده، مُفت.

اجائي، خالي پيلي.

ڦيڙهه: دستار، ڦيڙها = خُولر يا
 ساري تاپيلو تفوڪا ڏير يا ڪوڙهه.
 ڦيسڻ: ڦيسڻگ، پرغڻگ، پلنگ.
 ڦيڦو: ڦروڪ، ڦڦڙينگوڪ، هُولن.
 گول مول، ڏول مول، بي طاقت،
 ڪمزور، ڦدامر هلوڪ.
 ڦيل: ڦلنو ٿال، پاڻري.
 ڦيلائڻ: شاغڻگ، پڻن، ڪڻنگ،
 مڻنگ، هيلنگ.
 ڦينجهو: چانگو، ٿالي، ڪوشش،
 محنت.
 ڦينگ: ڇنڊه، ڏير ناچت هڻنگ.
 ڦيڻ: ٿڦ، لُعب، گج، گف.
 ڦيڻو: جادو، منتر، عمل، جهاز، دعا،
 دسڪ، شوڪاره.
 ڦيهه: سزا، هَل خُل، سَت ڪَت، جُت،
 موچڙي تننگ.

ق

سنڌي الف ب نا سيءُ هَشتَمِيڪو
حرف.

قاب: گمان نانيم.

قابض: قبضه ڪَڻنگ والا، قابو
ڪَڻنگ والا، قبضي ٿيڻنگ والا
داڙو، زبردست، زور ٿ هلوڪا.

قابل: لائق، هوشيار، چالاڪ،
مڪمل، پوره، لياقت والا، قابليت،
لياقت خوبي، جوهر، ڪمال.

قابو: سوگهو ڪَڻنگ، گهٽ
ڪَڻنگ، بخت بند، طاقت،
محفوظ.

قاتل: خوني، جلاد، گسڻنگ والا،
بي رحم، ظالم.

قادر: قدرت والا، طاقتور.

قارب: قالب، سانچو، نقش، خاڪو،
نمونو، بوتو، شڪل.

قاز: بَدخ، دير نالال ڪروڪ ڇڪ.

قاصائي: سوگَڻنگ والا، قصاب،
سوڻها ڪروڪا ٻندڻ.

قاصد: پيغام ٿيڻنگ والا.

قاصر: لاچار، مجبور، عاجز.

قاضي: عدالت، مُنصف، عدالت
ڪروڪ، حق ڪروڪ.

قاعدو: قانون، دستور، طور، طريقو،
نمونو، ڊول، ترتيب، رَسر، ريت،
چنانا ڪتاب، چناتا اوليڪو
ڪتاب.

قافلو: بگ، ڪاروان، لشڪر روان
ڏوان، ٽولي، مڇي، قطار.

قافيو: شاعري نا ٿڪ ٻنڌي نا
طريقو.

قاصي: بي رحم، ظالم، سنگدل.

قال: گفتگو، هيٺ گپ، سُخن.

قامت: سَڻنگ، قَد، جسر، بدن.

قانع: قناعت ڪَڻنگ والا،
بچائينگ والا.

قانون: قاعده، دستور، عدالت،
آئين، فرمان، راج، حڪومت.

قائد: سردار، سپه سالار، پيشوا،
سربراھ.

قائل: پارنگ والا، اقرار ڪَڻنگ

ڪَنڱ، ڪَنڱ، پَسند ڪَنڱ، قبوليت، اقرار، وعده، قول، راضي نامہ.	والا، اقراري، تسليم ڪَروڪ، اَعراف، قَبول ڪَنڱ.
قَييح: بدصورت، بدشڪل، نازيبا، نفرت انگيز، گنده، خراب.	قائِم: موجوده مَنڱ، جِهڪ، سلوڪ، مضبوط، برقرار، سخت، قابو.
قَييلو: خاندان، ڪَتنب، عيال، قوم.	قَبَا: مرغُو ڪوٽ، جُب، چوغہ، جامہ.
قَتال: جنگ و جدل، خونريزي، قَتلام، ڪُشت و خُون، قَتيل = قاتل، خوني = ڪَسفوک، مقتول = قتل مروڪ.	قَباحت: خرابي، بدي، گندئي، برائي، خطا، قصور، نفرت.
قَحط: دُڪال، خُشڪ سالي، ڪَمي، ڪُييني.	قَبالو: قبوليت، اقرارنامہ، قَبَر: گور، ڪَڍ، دَفَن، قَبَر.
قَد: هائي، جان، جسم، بدن، قدآور، مورعُن، لَمبو.	قَبض: قابو ڪَنڱ، قَبضہ ڪَنڱ، قَبضي، ساهي ڪَنڱ، حالت، پَڪڙ، روڪ، اَٽڪ، بندش، قَبضو، روڪاوٽ، زورِ قِلنگ.
قَدامت: قَديمي، وقتي، مست نازمانہ نا، مُتڪُنو.	قَبَل: اول، مَھالو، موني، قديم، وقتي.
قَدَح: پُلَن پِلنو، پيالہ، جام، پيمانہ، ساغر، تاس.	قَبَل: خانہ ڪعبہ نا طرف، رھبر، بزرگ، ڪماش، سربراھ.
قَدَر: قضا، تَقدير، عزت، مان، لياقت، خوبي، رُتبہ، آبرو.	قَبو: مَقبرہ، درگاھ، قَبَر، روضہ، گَبند.
قُدرت: الاهي طاقت، خدائي قوت، زور، دَسَرس، وس، اختيار، دُوتي.	قَبولُن: اقرار ڪَنڱ، منظور

ريهان، عزيز، رشتيدار، تينائي،
شريڪ، يا، ساٿي، سنگت، سيال،
دوست.

قَرِينو: مشاهبت، همشڪل، انداز،
رَوَش، دستور، ڍنگ، طور، طريقو،
ظابط، قاعده، قانون، پریت،
محبت، ڀلائي، احسان.

قَزاق: ڊاڪو، لُٽيرا، ڏاڙيل، ڌريائي
ڊاڪو.

قَرِيءَ: خَلق ٿي، گوٺ گوٺ، وستي
ٿي، کلي ٿي.

قَسط: حسد، ساڙ، بغض، دشمني،
حمل، خوش، غصه، جُلُو.

قِسْط: حساب ڪتاب نا آست حصو،
ٽڪڙهه، جُزه، ڌَره.

قَسَمَ: سوڻند، اقرار، وعده، اعتبار،
ساڪ پٽ، خلف نامو.

قِسَمَ: نمونو، جنس، حصو، ڍنگ،
طور، طريقو، وڙ، ڊول.

قِسْمَت: بخت، ڀاڱو، مقدر، نصيب،
قصاص: عيوض، بَدَل، جزا، انتقام.

قَصَبو: خلق، گوٺ، وستي.

قَدَمَ: هڙتومانٽ تانڀام والا
مفاصلو، رفتار، نشان، پَنڌ، پيادل،
اصول، قانوني قدم.

قَدِير: قدرت والا، رب پاڪ، قادر،
قَدِير: مُتڪُنو، وقتي، مُست نازمانه
والا، اصلي.

قَرَابَت: خُڙڪي، نَزديڪي، عزيزي،
رشتيداري، سيالي.

قِرَاعَت: قرآن شريف نا ترتيب ٿت
خُواننگ.

قَرَار: آرام، مَدان، آسودگي، آسرات،
سُڪون.

قُرْآن: مسلمان نا ديني ڪتاب قرآن
پاڪ.

قُرْب: محبت، حُب، پيار،
قَرِبان: صَدخ، خيرات، قِدا، گهري.

قُرْضُ: گول چڪي، اَرڊگرڊ، گهيري،
قَرَض: وام، لَهڻ.

قِرطاس: پيهونو ڪاغذ، بيان،
قُرعو: چڪو، ڍارو، گوازي، لاٿري،

صورتِي، قُرعو اندازي، جواڻابازي،
قَرِيب: خُڙڪ، نَزديڪ، کيب.

قَصَدَ: اراده، عزم، اميد، مرضي،	قَلَتَ: گمي، مچَتي، دُشواري.
نيت، مراد، منشا، مقصد، مطلب،	قَلَعُو: کوٽ، حصار.
چاه، آرزو، سعي.	قَلَمَ: لکنگ والا قَلَمَ، قانون، قاعده.
قَصُو: داستان، هيٺ گپ، افسانه.	قِمَارَ: جوٽا، بازي، گوازي.
قُصُورَ: خطا، کوتاهي، جُرم،	قَمَرَ: نوڪ، تُوپي.
غَلطي.	قَمِيصَ: کُوس، جُبَ.
قَضَا: حُڪمِ الاهي، خاتم، انجام،	قَنَدَ: هَنين، بُوره، مصري.
قسمت، بيان، ذڪر، خلقت، بخت،	قَنَدَاقَ: تُوڦنڪ نا است حصہ.
پاڳ، بجاءِ آوري، قُضيه، وفات،	تُوڦنڪ نا پاٽ والا حصہ.
واردات، آجل، واقعہ، تڪرار.	قَوَاعِدَ: قانون، قاعده.
قطار: سلسلہ، صف، لاند، لائين،	قَوَالَ: حوالي پاروک.
قطارن: قطار تي سَليفنگ.	قُوتَ: طاقت، خوراک، طعام، جبر.
قَلَبَ: سُمال، پَڪي نا نيام والا پاٽ،	زور، مضبوط.
قوم نا سردار، سپهہ سالار، هادي،	قول: اقرار، وعده، سَوَعَنَدَ، گفتگو.
پيشوا، رَهِبر.	انجام، سُوخن.
قَطَعَ: ٽُڪَ، ڪپ چاخوٺا، ٽڙنگ.	قُومَ: ذات، خاندان، نسل، جماعت.
قَطَعَا: هرگز آه، بلڪل نہ، قِطعہ.	کُتَنبَ: قبيلو.
دُغار نا مَچَت ٽُڪَرَه يا حصہ، خطہ.	قَوِي: طاقتور، پهلوان، زوراور.
قَقَسَ: قيد، بند، بندش، پنجرہ.	قَهَارَ: ظالم، قَهري، زوراور، قهر.
قُئِلَ: کُلف، تالو.	ظلم.
قَلَّاشَ: مُفْلِسَ، لُچو، لوفر، بدمعاش.	قِيادت: رهبري، سربراهي.
قَلَبَ: اُست، مَن، مرضي، دل دُماغ.	گَمَاشِي.

قياس: اندازہ، تخمينہ، رايم، سوچ،
فکر، غور، لحاظ، قياسي، خيالي،
فکري.
قيام: قيامت، حشر، آفت، غضب.
قيد: جيل، بندش، گرفت.
قيمت: بها، سودہ، نرخ، دام، مول،
مرتبہ، قدر.

ڪ

شامت، خراب، گنده.

ڪُپاتر: نالائق، ناهل، لالچي.

شرير، ڪُپات، دغا باز، ٺڱ، گنده.

ڪُپار: بي وفا.

ڪُپاس: بي لحاظ، بي مروت.

ڪُپت: خراب چال، نالائق، ناهل، بي

ڍنگ، ڪُپتي = فريبي، دغا باز،

ٺڱ.

ڪُپت: خراب، ٺڱي، دولاب، دوڪ.

ڪُپر: خراب رسم و رواج، دوڪ،

دولاب.

ڪُپچ: گندئي، براهي، خرابي.

ڪُجات: ڪم ذات، نيچ، آچوٽ.

ڪُجت: بيوقوف، بي عقل، شرم،

گنجوس، بدشڪل، گنده، ميله،

غليظ.

ڪُجت: لُچ، لوفر، بدمعاش، ظالم.

ڪُجهڙ: خراب ڪسر، پریشاني،

غم، فڪر.

ڪُچال: بدچال، خراب، گنده.

ڪُچن: خراب جاگهه، لاچار، بيوس.

ڪوڏڻ: خراب چال.

سنڌي الف ب نا سيءُ نهميڪو

حرف.

ڪ: حرف جملہ نادا آست حرفي لفظ

نا مطلب مريڪ "انت" يا "امر" مثلاً

"هي ڪه"؟ "دانت او"؟

ڪ: حرف جملہ نا دا است حرفي لفظ

نا مطلب مريڪ "يا" "ڪه" -

"امر" اوڙان علاوه ڳواس، ڪس،

آه، انت نامطلب هر ايتڪ.

ڪ: دا آست حرفي صفتي لفظ نا

مطلب "خراب" گنده، ردي، بغير،

بيدس، مريڪ آيڪ، صفتي لفظ تر

ملنگ ڪيڪ.

ڪپت: بي ادبي، گستاخي،

بدتميزي، بدتهذيب، چپچلي،

بداخلاقي، ٺڱي، دوڪ، فريب،

دولاب، دغا باري.

ڪپڙ: بي طاقت، ڪمزور، ضعيف،

ناتوان.

ڪپ: بدبختي، بدنصبي، نامراد،

ڪاڻهين: آراڙي، هراڻيمه غا.	ڪُڇڙو: ٻي ڊول، بدشڪل.
ڪاڻان: هراڪان، هراجاگهه غان.	بدصورت: ڪُڇنگائي = خراب چال.
ڪاڻي: هراڙي، آراڙي.	بدعادت: بداخلاقي، لُچائي.
ڪاڻو: شمار، حساب، تخمينه.	شرارت: بدمعاشي.
انداز، حد، ڏنگ، جملہ، ليڪ، آخر.	ڪُرسو: ٻي سواد، ٻي مزه، ٻي لطف.
قيمت، يقين، اٽڪل، خيال.	ڪُوڙو: نالاٿق، بدتميز.
ڪاڻڪو: ڊاڪو، پلاڏن، بدنام (دزي	ڪاڻينو: حق مهر، جماعت، پارٽي.
وڊاڪرني تي).	تولي.
ڪاڻڻ: ٿڙنگ، گڏنگ، ڪڻنگ.	ڪاٻار: سامان، گڙا، شڪل، اوزار.
ڪاڻجڻ، ڪڻنگنگ، گڏنگنگ.	وغيره.
جداڪنگ.	ڪاٻاڙو: قبوليت، سنڌ، دستاويز.
ڪاڻ: پاٽ، جيل، قيد، سخت.	سٽياناس.
مشڪل، خراب، لٽ، ڪاڻوڙ، پاٽ	ڪاٻالو: معاهدہ نا ڪاغذ، قبض.
تابازي، زيادتي.	سَنَد، پروانہ.
ڪاپار: سخت، بڙڙڪو حصہ.	ڪاٻَٽ: قلت، گمي، تنگي.
چوڻي، مڊول، مَعز، ڪاڻم.	ڪاٽ: ڪاڻي، ڪٽار، چاڻو، ٽُفر.
ڪاپاري، سخت، نقصانڪار.	ڪاڻي، چاڻو، چُري.
ڪاپائتو: محنتي، جفاڪش.	ڪاٽب: لکينگ والا، نوشتہ گروڪ.
ڪاٻَٽ: پُوڄاري، عابد، زاهد.	خوش نويس.
عبادتي.	ڪاٽر: قَلَب، اُست، مَن، رُوح، عزت.
ڪاپرس: آڪابر، هوشيار، چالاڪ.	مان، احترام، لحاظ، خيال، قدر.
ڪاپو: گڏ، ٽڪليف، پاٽ گڏوڪا	ادب، تعظيم، آبرو.

منشا، اُست، ڪَشش، محبت، مراد،

پيش ڪَشنگ، ڪاڍوڙ = طلاق
ڪروڪ زائيف.

ڪاڌب: دُرُوغ ٿڙ، دغا باز، مڪار،
دوڪر باز، ٺڱ، فريبِي.

ڪار: ٿارمڻ، موني، جَمَر، ڪارو =
مُون.

ڪارائڻ: مُون ڪَرفَنگ، مُون رَنگ
ترنگ، ڪارِير.

ڪارائي: ڪَرت، هَر.

ڪارائتو: ڪارِير والا، فائده مند،
مُفيد، ڪارآمد، سُودمند.

ڪارِيت: اعتبار، يقين، پَرَم، ساڪ،
ڪارِب: قالب، ٺَپَ، فَرِير، فرمون،

ماپو.

ڪارٿوس: تُوڦڪ نا گولي، چَره والا
خول.

ڪارج: ڪارِير، ڏنڌه، پيش،
ڪَرت، مراد، مطلب، شُغل، غَرَض،

مقصد، برام، شادمانِي، ڪاج.

ڪاروار: سردار، امين، سربراھ.

ڪارڊ: چَني، خط.

است اوزار، پلاھَر.

ڪاج: برام، ڪاج، ڪاڌخوراڪ،

دعوت، ڪاج، دعوت، برام نا
بندوبست ڪن تيار ڪروڪ

خوراڪ، ڪارِير، ڏنڌه، پيش،
ڪَسَب.

ڪاچ: شلوار، شيش، ڪانچ، شيش،
شلوار.

ڪاچو: سنڌ، بلوچستان نا نيامر والا
علائقہ ڪَچي يا ڪاچو، ڪَچ

ڪَنگ، ماپ ڪَنگ.

ڪاخ: ٻُلند عمارت، جاگھ، محل،
ماڙِي.

ڪاڏانهن، اَرانگ، هَرانگ،
هَراڪان، ڪاڏنھون، هَراڪان،

اَراکان، اَرانگان.

ڪاڏي: اَرانگ، هَرانگ، هَراڙِي.

ڪاڍ: مرضي، خواهش، خيال،
منشا، مُرغني، چَڪنگ ڪَشنگ،

ڪاڍوڙ = بدڪار، خراب، گنده،
نڪَم.

ڪاڍو: خيرات، صدق، مرضي،

ڪارونپار: پياز ٿارمڻي، هيٻت
ناڪ.

ڪاريرو: مڇت مونورنگ.

ڪاروان: قافلہ، ٽولي، وڳ، سردار،
سربراھ، سالار.

ڪارون: وسيلہ، جيل، ڪوشش،
سعيہ.

ڪارونجهڙ: موت آڻينگ والا، سنڌ
نا ٿرپارڪر علائقہ تي است. مش نا
پن.

ڪارھ: موني، عيب، داغ، ٽڪ.

ڪاريگر: هنرمند، پيشور، مستري،
استاد، ماهر، هوشيار، چالباز،
چالاڪ.

ڪارينگھو: انساني ھڏتا پنجرہ.
بيھودہ، بدمعاش، شودہ، لوفر، لُج،
بدفعل.

ڪاڙ: انسان نا مخصوص عضوہ،
ٽريٽي.

ڪاڙھڻ: لار ٽينگ، جوش ٽينگ،
خاھر، ٽينگ، عذاب ٽينگ.

ڪاڙھو: همودارو ارادي لھرايتر.

ڪارڙو: مونورنگ نا، سوزو، هندو
تا است ذات ناپن، گپينجر.

ڪارنامو: ڪاريگري، هوشيار،
عظيم آڪاريم.

ڪارنگھو: مڻ والا ھڏ، گرنگھ،
ڪيف، بخاري، چمني، موڻ
گشوک.

ڪارنھن: موني نا الزام، مونو
رنگ، داغ، عيب.

ڪارڙن: سبب، وجہ، ذريعہ، باعث،
بھانہ، هوش، خيال، سچائي، علاج،
دوا، ناخاطران، وجہ آن، سبب آن، ھندا
خاطران.

ڪارڻي: ڪاريم گنگ والا،
نائب، گمائشت، ولي عھد، وارث،
عام مختيار، نگھبان، مددگار،
حامي سرپرست، باھوت، پناھ،
وسيلہ، ذريعہ، ڪارساز، شفاعت
گروڪ.

ڪارو: مونورنگ، ٿارمہ، سوزو،
زاني، بدفعل، تھ نا پليت،
خوفناڪ، ڪاريھردوش.

ڪافي: ڪافي، پوره، ڪفايت ڪنگ، والا، بيت، شعر، ڪلام، نيك.	ڪافي: علاج، دارون، گرمائش، ٽپش، درد، رنج.
ڪاڪ: مومل ناماڙي.	ڪاس: جهڳڙهه، جهيڙهه، موني.
ڪاڪاهو: دردستري، ڪشاله، دقت.	ڪاسائي: قصاب.
ڪاڪلات: خُل.	ڪاسبي: ڪاربر والا، محنت ڪار، مزدور.
ڪاڪڙو: گت، گرڙونڪ.	ڪاسو: آست ماپ، حصو.
ڪاڪسي: بي رحم، ظالم، سنگدل.	ڪاش: شايد، ٿوا، چمڪ، تجلي، خدا آن دعا، هنڌن مري، آمرڪ جوان.
ڪاڪو: اِله، ماما، پلو بزرگ، ڪاڪا.	ڪسڪ: افسوس، ارمان.
ڪاگر: ڪاغذ، ڪاغذ.	ڪاشانو: جهگي، ڪوٺي، جاگهه، بيٺڪ.
ڪال: موت، آجل، قضا، زمانه، وقت، قحط، ڊڪال، مچڻي، مصيبت، آفت، غضب.	ڪاشت: پاهوالي، ڪشت و ڪشار، ڪاشت: تڪليف، ڪوشش، ڊڪ، ڪاشڪ: ڪپڳير، چمچ.
ڪالب: ماپو، فرمون، ٽپو، مهر، اندازو، وزن، مقدار.	ڪاشي: مش نا جوڙ ڪروڪ رزان، نازيهارنگ روغن ڪروڪ.
ڪالڪ: مونونشان، داغ، ڏب، الزام، ڪالڪان = آست ديوي ناپن.	ڪاغذ: ڪاغذ، دستاويز، پرچو، چٽي، حساب ڪتاب، سَنَد.
ڪالو: بندغ ناپن، مونورنگ والا، سوزو، مچي نا آست قسمر.	ڪاف: مش، دردخُل، ڊڪ، غراب، مشڪل.
ڪالوڙو: بدچال زائيف، بي حيا	ڪافر: مُنڪر، بي دين، پليت.

نياڙي.	ڪامن: جُغَر نا بيماري ناپن، زائيفه.
ڪالورن: شور ڪَننگ، هَنگامه.	خوبصورت زائيفه، جادو، تَوَٺ.
ڪالهه: دَرُو، آسٽ دي مُست.	ڪانارو: تير، گَمان، گز، ڪاني.
گذرينگو ڪادي.	ڪان: خاخو، لُڪو.
ڪالھو: ڪمر عقل، بي وقفو، اُناڙي.	ڪانپ: حصه، ڪناره.
ڪاليج: درسگاه، مدرسه.	ڪانپ: مُرغُنوپاٽ، لٺ، شت.
ڪام: پاٽ نا مرغُنوپاٽ، شَهتير نا پاٽ.	ڪانپ: پيري، جهولي.
	ڪانيو: بردبار، صابرين، مضبوط.
ڪامران: مقصد ور، پاڳ والا، فتح مند.	بھادر، طاقتور، ڪماشه.
ڪامياب: ڪامياب، ڪانگار = ڪامياب = ڪامران.	ڪانٺ: آسٽ ذات ناپن.
ڪامروپ: ضدي، بدمعاش، ٽَگَبري، لُچ، لُفنگ.	ڪانٺ: سُست، عاري، بيڪار.
ڪامڙيو: نوڪر، مزدور.	نَگم، واهيات، خُراهمخواه.
ڪامي: ڪاريمي، مزدور، فاحش، عملدار، شَهوتي، نفس پَرسٽ.	ڪانٺو: ترازِي.
ڪامياب: فتح مند، ڪَٽنگ، فتح.	ڪانپ: ڪُٽپ، منزل، چانوٺي، اڊه.
ڪامل: مڪمل، پوره، سالر.	جاگهه، مَڪان، نِڪاڻه، ڪامپو.
رسنگوڪ بندغ، تمام، کُل گناه تي اُن بچوڪ، نيڪ، صالح.	ڪر خرچي، ڪفايت.
ڪامنا: خواهش، مراد، تمنا، اميد.	ڪانجَن: لٺ، شت، پاٽ.
آسره، منشا، مَرَضِي.	ڪانچي شيشه، شلوار.
	ڪانڊ: آرغ، معشوق، ڪانڊ، آرغ، دلربا، محبوب، جاني، حسين.
	ڪانڊِي: سنڀال ڪَروڪ، نگهبان.
	سرپرست، حمايتي، مَيِت نا ڪَتِ.

دغي، لاڇا، بي واه، قرضي،
نوڪرچاڪر، بزدل، قصوروار،
گهگار.

ڪاڻ: ڪمي، خامي، ضرورت،
حاجت، غرض، عيب، خطا، شوق،
خواهش، آرزو، اميد، اراده، غم،
فڪر، ڏک، فرق، زيادتي، انتظار،
حفاظت، تفاوت، پشيماني، ندامت،
آڪڙ، ٽڪڙ، ڪن، خاطران، واسطو،
سبب، وجہ.

ڪاڻو: آست ڪن والا، ڪچ ڇسڻ،
ڪاوڻو: درد، خُٺ، ڏک، ڪشال،
محنت، ڪوشش،
ڪاوڙ: غصو، ناراضگي، جوش،
جذب، ڇرڪنگ،
ڪاه: حمل، جُلڻو.

ڪاهرو: سست، بي طاقت، ضعيف،
ڪاهل: سُست، آربي، بزدل،
ڪمزور، لاغر، اناڙي، ڪاهلي =
سُستي، بزدلي، ڪمزوري، لاغري،
ڪاهڻ: هڪلنگ، ڏننگ،
خواهنگ، موني ڏننگ، حمل

ڪوپه تننگ والا،
ڪانڌي: پاڙ ڪنگ والا، لالچي،
چڏي، والا.

ڪانڊارجڻ: جان نالڙهه، غصو، چڙ،
ڪانڊو: پت آتي تو ڦڙ، پت والا،
زيادتي،
ڪانڊر: آڪڙ، ٽڪڙ، غصو، جوش،
جذب.

ڪانڪ: خواهش، اميد، آسره،
ڪانگ: خاڻو، پيغام تننگ والا،
هڊ، لڪو، عقلمند، هوشيار، ڪوٽو،
چالاڪ، قاصد.

ڪانگڙ: ڪانه، ٽيلي، بي طاقت،
ڪانواڻي: دير ڦر ڪنگ ڪن ڊول
يا بالتي تي چٽ آتي ٿت هرفنگ والا
پات يا لٽ.

ڪانهڙ: بزدل، گيڊي، ڊرپوڪ،
سُست، ڪاهل، آربي، ڪانهلو =
ڊرپوڪ، سُست، ڪاهل، خلوک.

ڪانٺ: ڊرپوڪ، ڪم همت،
سُست، لاغر، ڪمزور، پليت.

ڪانياڙو: نقص والا، عيبي، خراب،

گَنگ، جُلُو گَنگ، ڪاه، حمل، جُلُو.	مُخي، ڪُبو، چوٽ، مُخ والا.
ڪاهڻڪو: ضدي، بَحشي، جهڳڙالو، جهڳڙه ڪروڪ.	گَهات: آلماري، گَهت.
ڪاءُ: هراس، خوف، خُليس، شڪ، گمان.	گَهت: نڱي، دوڪ، فريب، دولاب.
ڪاٿر: خلوک، بزدل، بي همت.	گَهڙي: ڪَبدي ڪَبدي گوازي ناپن.
ڪائنات: دنيا، جهان، جگ، عالم، سنسار.	گَهڙ: مختلف رنگا تا ميلاپ والا.
ڪاٿو: شيش، آهين، ٿنب، مُڪ.	گَڙا، آست، چُڪ سي ناپن، گَهري، رنگ رنگي.
ڪاٿور: برطرف، ڇڀي.	گَهڙن: لَرزنگ، خُلينگ، تَرڪنگ.
ڪاٿين: ڦڏ، بچ، نيم، حص.	ڪُپ: خراب لفظ، ڪرينگ، بدو لفظ.
ڪايا: جسر، بدن، جان، ٿن، مَن، لاش.	ڪُت: شهوٽ، خواهش، نفساني، لڱنگ نا شوق، بوسه، چاڻ، چلڪ، ڪُٽ.
ڪباب: سيخ، قيمه ناسيخ، ڪباب، ڪير: بزرگ، ڪماش، پيرمرء، عمر، رسيد، ڪبريا = بزرگي، عظمت، رب پاڪ، ٿڪير.	ڪُٽ: گڏنگ، ٿڙنگ.
ڪُبوٿر: ڪپوٽ، پيغام رسيٺوڪ، خوبصورت.	ڪُٽ: اُشڪنو ڦڻ، ڪارائي نا دَندانڪ، ڦڱو.
ڪَپ: ٻهان، سبب، عُدُر، خطرہ.	ڪتاب: مقالہ، داستان يا بيان نا بابت لکوک، مواد ڪ ايدي ڪتاب پاننگڪ، نوشتہ.
ڪُپ: خمر، چوٽ، ڪُبو، چوٽ	ڪُٽب: گُرب، ڪارنامہ، ڪارج، ڪاريم، دَندہ، پيشہ، روزگار، هنر.

کَٽَر: ٽوٽڻ، ٻُوس، ٻُھ، ذرہ ذرہ،
 کُٽر، مال نا خوراڪ آيڪ مشين
 ٺٽ، گَٽنگوڪ مريڪ، ٻئي اي
 خيڪ ڪنگ.
 کَٽَرڻ: ڪينجي ڪروڪ، ڦَٽَڻگ.
 کَٽِلي: انڪار، جواب ٽنگ.
 کُٽي: مادہ ڪُچڪ.
 کَٽ: ٽخمين، اندازہ، اٽڪل،
 ليڪڪ، ماپ، وزن گَٽنگ، کَٽڻ،
 ٽخمينہ گَٽنگ.
 کَٽا: گَٽي، فڪر، خيال،
 کَٽي: آرازي، اراجاگھ غا.
 کَٽ: گڏنگ، ٿڙنگ، زنگ، ڪاٺ،
 گَٽنگ، زخم، ٺپ.
 کَٽ: کَٽنگ، خَٽنگ، ڌڪ مُڪ
 گَٽنگ، کَٽي، تربيت.
 کَٽي: ٻُوس، حَسي گَٽنگ،
 نامردي.
 کَٽار: کَٽار، چاڻو، خَٽجَر،
 کَٽار: گند ڪچرہ، روف.
 کَٽَر: سخت، ضدي،
 کَٽڪ: فوج، لشڪر، سپاھي تا

ٽولي، بي شمار، بي حد، خلقت،
 کُٽڪو: سٺ کُٽ ڪَٽنگ،
 کُٽل: خراب، گندہ، شرير، لُچ،
 ضدي، بيرحم،
 کُٽِلي: چانڊان، ڪيٽِلي،
 کُٽنب: خاندان، خاھوت، عيال،
 کَٽو: بيدين، ڪافر، مُنڪر،
 جاموتا تا آسٽ قوم ناپن،
 کَٽ: ڪمر، مُخ، رَس، مزہ، شور،
 ھنگامہ، ھار، گُٽ، ھجوم،
 ڪٺ: مَونو، ٿاڙمئي، ھيٺ آتان
 پاڻ،
 کُٺ: شوخ، سخت مزاج، گَٽڪ،
 کَٽار: پِلن، زبردست، طاقتو،
 زوراور،
 کُٽل: گڏڪ، ٿڙينگوڪ، گھوڪ،
 عِشق نا جِٽائي ٿي لاغر مَروڪ يا
 گھوڪ،
 کَٽمال: زيور، ھار، طوق،
 کَٽن: سخت، مُشڪل، دقت،
 لاچارِي، ڊڪيا، گَٽڻ = سَنگدل،
 سخت دل، بي رحم،

ڪُٺو: آوار، مڇي، مڇ ڪَننگ.	ٿُڪر ڪَننگ.
ڪُٺو: ذبح ڪَننگ، حلال ڪَننگ، ڪَسفنگ.	ڪُٺو: ڪُٺي، ڊير نارزان، گلاس.
ڪُٺور: سنگدل، ظالم، بيرحم.	ڪُٺور: گند، دَغرنا گند.
ڪُٺي: بچت، حاصلات، ڪمائي، طاقت، ڪشال، تڪليف.	ڪُٺورو: گناه، قصور، ڊوه، خطا.
ڪُٺر: فائده، زياده، نفع، اضافو، پياز، ڪُٺرت، زيادتي، پازي، غلبه، جماعت، مڇي، هنگامه.	ڪُٺينجر: تتر، پالوڪ ڪُٺوت، ڇُڪ نا قِسم.
ڪُٺ: ڇاخو، ڇَنجر، ڇُري، ڪناره، ڪَنڌي، ريهان، ٿُونگ، گڊنگ، ڪُٺڄڻ: گڏينگ.	ڪُٺج: ونگ، وگڙ، چوت، اُلتا، ڇهي، خطا، گمراه، قصور، تڪرار، ضد، ڦڙه، جهيڙه.
ڪُٺات: ڪوپري، ڪاٺر، مغز، ڇُج. ڪُٺاه: ڪرياس، پنبه، رُوئي، ڪُٺائڻ: ڪُٺنگ، ٿُونگ، ٿُڪر ڪُرننگ.	ڪُٺج: ڍڪ، پوش، پرده، حيا، شرم، ڪُٺڻ، گر ڪُٺنگ، پرده پوشي، ڦِٻڙه ڪُٺنگ.
ڪُٺيتو: دغا باز، چالاڪ، لُڄ، بدمعاش، ڪُٺت، دغابازي، فريب، دوڪ، دولاڻ.	ڪُٺڄڻ: دشمن، ويري، مُخالِف.
ڪُٺر: ڪناره، ڪَنڌي، آست نيمه. ڪُٺڙو: ھولنو پُڇ.	ڪُٺجھ: گڙاس، ڇِت، زيات، ڌره ٿس.
ڪُٺڻ: ڪُٺنگ، گڊنگ، ٿُونگ.	ڪُٺا: ٿولوڪ مسڙ، نياڙي، نابالغ، ڪُٺير: پڙوه، بيغريت، ڏک، ڪُٺيري = رَنڊي، دلي، پڙوي.
	ڪُٺج: ڪُٺج، ڏروغ، دغا، فريب.
	ڪُٺجو: گڏل، گنده، ميل، خراب، ناپاڪ، غليظ، پليت، فاحش.
	ڪُٺڙو: چنڪو سهدار ناسو، حُلواڻ.

ڪُڍو: نثر، صدي، بحشي، ٽڪراري.	لاچارِي، گمي، ضرورت.
گُڏورت: غليظائي، ناپاڪي، خرابي، ميل، دشمني، ضد، غصه، ڇٽ، ڊُڪ، عيب، عداوت، بُغض، خار.	گُڇرو: گنده ڪُڇرو، خراب، ميل.
گُڏه: آستانه، جاگه، مقام.	ڪُڇڪ: ڪُڇڪ دا لفظ براهوئي زبان ناءِ آيڪ، سنڌي ٿي شامل گَنگاني.
گُڏي: هرگز، هراوقت هر.	گُڇو: ڪڇ، نيم بسوڪ، تازه.
گُڏو: گنده، خراب، پليت، نيچ، لُڇ، خسيس، رڌي.	خُن، نازڪ، نامڪمل، بيزور، ڪمزور، نابالغ.
گُڏ: جُپ، چلانگ، چال، گوازي، شوق، خيال، وهر، ناچ، چاپ.	گُڇاڻ: گُڇائي، بي وقوفي، حماقت.
گُڏهن: هراوقت، هرائر.	گُڇهري: مجلس، مڇي، آواري، سنگتي، محفل، دوستي، ميلاپ.
گُڏهوڪو: هراوقت نا، هراثر نا، هري نا.	گُڇ: سنڌنا جنوبي حصه ناپن، بعل، ڇٽ، گُڇرو، هُڇ نا عضوه، گنده خراب.
گُڏهين به: هري نا، هراوقت نا؟	گُڇ: پاننگ، هيت گَنگ، مڇٽ، ذره شس.
گُڏي: ڦڏان، گُڏنگ، پلنگ، شولنگ، آلتِي.	گُڇڻ: ماپ گَنگ، شمار گَنگ.
گُڏو: گنده، غليظ، خراب، ناپاڪ.	گُڏت: نڱي، دوڪ، فريب، دولاب، دغا.
گُڏي: مُتڪبر، صدي، مغرور.	گُڏو: آست سبزي ناپن، طنبور.
گُڏب: دُروغ، دوڪ، دولاب.	
گُڏ: عضوه، خبر، علم.	
گُڏو: ليخ ڪاثر بَرزاهرينگ.	
گُڏو: چله ناهس، خاڪ، ٽمنگ.	

ڪُڙ: نسل، خاندان، ڪُڻب، خاھوت.	ڪُڙب: ڏک، درد، عذاب، ٽڪليف، ڪريلا = امام آتا شھادت والا جاگھ.
ڪُراجھ: لَٽ، دَن، مُج، گند، ڪچرھ، مش.	ڪُڙب: نفرت، ناپسندگي، بيزاري، بدبُونا احساس.
ڪُڙار: وار وار حملہ ڪَڻنگ والا. طاقتور، پهلوان، زوروار، حضرت علي ناسيت پڻ حيدر ڪرار.	ڪُڙت: ڪاريم، مَحنت، ڏنڌہ، پيشہ، ھُنر، ڪاروبار.
ڪُڙاڙو: بخال، ھندو، دوکاندار. ڪُڙاڙو: مضبوط، طاقتور، جبرُو، زوردار، زبردست، ڪُڙاڙو = پيرنگا، ڪُڙال: شوخ، سخت، ڳوانخوار.	ڪُڙتاس: ڪاغذ، دستاويز.
ڪُڙامت: اسرار، ڪُڙشم، بزرگي، بلندي، اقبال، نوازش، مھرباني، تعجب، عظمت، وڏائي، ڀلني.	ڪُڙتبي: آٽڪل بازي، ھُنر، ڪمال، گوازي.
ڪُڙانت: روشني، شعاع، تجلي، رونق، جلوه، چمڪ، جوش، طاقت.	ڪُڙنو: ڪُوس، چوغم، جُبہ.
ڪُڙاھت: نفرت، بيزاري، ناپسندگي.	ڪُڙتوت: ڪارنامہ، چال چلن، اخلاق، فَعْل، عمل، پيشہ، ڏنڌہ، فريب، دوڪ، دولاب، ٺڳي، مڪاري، عادت، طلسم، چالاڪي، عياري، جادو.
ڪُڙائڻ: ڪُڙفنگ، سَراجام ترفنگ.	ڪُڙت: ڪارائي، ڀلو آره، ڀلوھر.
ڪُڙائڻ: درد ڪَڻنگ، ھُڻنگ، عذاب تَنگ.	ڪُڙت: پوگ سوگ، مذاق، مَسخرہ.
	ڪُڙت: ڪم ڪَڻنگ، ڪَڻنگ، گڏنگ.
	ڪُڙب: نيش، تيز ڏندان، آرپار ڪَڻنگ.

بیرِحر، ڦینڱن، نهره، اٽڪلي،

حرفتي، شهوتي، چالاڪ.

ڪرڙي: چڇي، سهدار ناقسم.

ڪُرڙي: چُنڪو مڇي.

ڪرَسرو: خارشَت ناييماري.

ڪرَسو: ڊول، گڊون، ڊُونگهو،

ڪُوزه، نفرت، ڪراحت.

ڪرشمون: اسرار، الاهي رنگ،

طلسم، خَن نا اشاره، علامت، غمزہ،

ناز، نخره، لاڏ، ڪرامت، جلوه،

ناٽڪ، اشاره، تماشا، عجيب هيت.

ڪُرف: تالو، ڪُلف ڪُنجي.

ڪُرفَر: رعب تاب، شان شوڪت.

ڪُرڪ: صاف ريت، باروڪ ريت،

غريب، ڪنگال، مسڪين، دردي،

گَر: نيزه پال، بڙيچي، چُري.

ڪُرڪُت: چُنڪو قد والا، پُلَن عمر

والا، شاگرد.

ڪُرڪِچ: جابلو علائقہ، مَشِيئا

حصہ.

ڪُرڪُلو: ٽڪر ٽڪر، ذَره ذَره،

ڪُرچُلو، ذَره ذَره.

ڪرپا: رحم، مهرباني، مهر، حب،

مُحبت، احسان، لائق، عنايت.

قُرب، ڪرپال = احسان ڪَننگ والا.

ڪرپان: نوڪدار چاخو، خَنجَر،

ڪاتي، ڪُتار.

ڪرچ: زغم، تلوار ناپن.

ڪُرد: خَنجَر نا آسٽ قَسَم.

ڪردار: طرز، روشن، چال، عادل،

اخلاق.

ڪُردِي: يا ڪُرد گال = براهوئي تا

زبان نا اصلي آپن آيڪ ڪُرد، ايران

نا علائقہ ڪُردستان آن دانگ بَرُوڪ

آريِرء موهن جو دڙو نا دُور تي هم

داڙِي موجود مسنو.

ڪُرد: نيمر بسوڪ، هُشنگوڪ.

ڪُرد: ظالم، سنگدل، بي رحم.

ڪُرڙ: شيخي، لاف، بڪواس.

ڪُرڙ: چُنڪا درختا تا آسٽ قَسَم.

ڪُرڙو: سخت، دشوار، مشڪل،

مضبوط، طاقتور، پهلوان، تيز،

بُردبار، درنده، شوخ، خونخوار،

جنگلي، ظالم، ڪُٺور، وحشي.

ڪُورڻ: ڪُرڪر ڪَننگ، پَنڱ	ڪَريم: ڪَرم ڪَننگ والا، رب
شاغَنگ، هوغَنگ پَتَنگ، ڪِرود،	پاک.
قُده، غُصه، چَرَنگ، رَنجش مَننگ.	ڪَور: ڪَناره، آسٽ نيم، سائيد،
ڪَڙگل: شور، هَنگام، غوغاء.	پهلُو، بَند.
ڪَرم: مهر، مهرباني، حُب، رحم،	ڪَڙائڻ: ڪاريم هَلنگ، رَنجَنگ،
بَخت، احسان، نصيب.	بيزار ڪَننگ.
ڪُرمش: انتظار، پريشاني، فڪر،	ڪَڙپ: زُرت يا باجره نا بارونو
گهٽي.	کانه.
ڪُرنڊڻ: ٺانگائي آوار ڪَننگ	ڪَڙپتي ڏينگنگ، ٿَرنگ.
ٽولنگ، ڏونڊو مَننگ.	ڪَڙچي: ڪَڙچي، ڏيگچي، خوء،
ڪَرن: ڪَننگ، مڪمل ڪَننگ،	جَتا، علحدہ.
عَمَل ڪَننگ، ڪَڙي = مشغولي،	ڪُود: ٿَرنگ، ڏوينگنگ، حملہ.
ڪاريم، چال، روش.	جُلَئو.
ڪَرن: ٽمنگ، ڏَڙَنگ، بَتنگ.	ڪَڙڪ: خُواب تي اُٿلُڪ ڪُڪُ.
ڪُرن: هَشَنگ، جَلَن، بَسَنگ.	ڪَڙڪائڻ: ٺڪ ٺڪ ڪَرننگ،
ڪَروپ: غُصه، رَنج، ناراضگي،	مصيبت نازل مَننگ، تڪليف تي
خار، چَڙ.	شاغَنگ.
ڪِرود: جهيڙهه، جَهگڙهه، ڪُرڪر،	ڪُورم: قَبيلہ، خاندان، خاهوت،
غُصه، ناراضگي، رَنجش، جوش.	اولاد، قوم، پاڙو، محلہ.
ڪَڙه: جنگ، جهيڙهه، فساد.	ڪُومي: هاري، بَرگر.
ڪَري: خاطران، سبب آن، ڪن.	ڪَڙڻ: ڳوڻنگ، مضبوط ٿَنگ،
ڪُريز: جُٺ، سزا، هدايت، نصيحت.	جوڙ ڪَننگ، آوار ڪَننگ.

گُست: جوش، ضد، غصہ، چڙ، خار،

زور، جبر، حسد، وير، بغض، ساڙ.

گُسر: نفعو، فاعده، زيادتي.

گُسرت: ورزش، عبادت گنگ.

گُسن: چڪ تننگ، ٽنگ.

گُسو: گنده، خراب، گر، مچ،

خراب.

گُسوٽي: معيار، جاچ، پرک،

آزمائش.

گُسي: نالي، واٽر، جوءِ.

گُسيرڪ: بي عزت، نيچ، ذليل،

آواره.

گُش: چڪ تننگ، گُشنگ، وڙم،

ڦوڪ، سوتو، دم، سُڙدي.

گُشادو: چوڙهه، پٽن، وسيع، پراڻ.

گُشالو: محنت، ٽڪليف، آزار،

رحمت، جنجال، ڊڪ، درد، رنج،

مُشڪل.

گُشتي: سفينه، بيڙي.

گُشتي: ملهه، مقابلو، لڙائي، جنگ.

گُشت: مصيبت، ٽڪليف، آفت،

بلا، عذاب، آزار، درد، ڊڪ، سختي،

گُڙن: قابل گُرفنگ، محنت

گُرفنگ.

گُڙو: حُرين، تلخ، تيز، جوشيله،

گرم مزاج.

گُڙه: استبل، جاگهه، گُڙڪ،

سوزاخ.

گُڙهن: هُشنِگنگ، درد، خُل،

لهر تننگ.

گُڙيو: چُنڪو جو، دير نالي.

گُڙس: آزموده، آزمائش، امتحان،

کوٽ، گمي، هرج، نقصان، دنگ،

حد، آخر، جوانو، موافق.

گُڙس: ميل، زنگ، خازگ، آهن نا

خازگ، غير، زيان، نقصان، ڦيٽ،

خامي.

گُڙس: قتل، کوس، خونريزي،

گُڙنگ، ٿڙنگ، زائيف نامخصوص

عضوه.

گُڙاڏو: دُروغ ٿڙ، مڪرباز،

دغا باز.

گُڙب: ڏنڌه، پيشه، واپار، گُڙبن،

رندي، گنجري.

ڪُڪڙ.	رنج، شامت، بُرائي، ظلم، بدبختي،
ڪڪو: چُنڪو چُنڻا، معصوم.	زوري، گناه، مرض، بيماري،
ڪُڪ: ڪُڪ پَن، دُوش نا ڏنگ	عيب، آفت.
ڪُلنگ، بُوچ	ڪَشش: چڪ، زهير، يادگيري،
ڪُڪ: بڪ، بُڪي.	خيال، الفت، حُب، محبت، پيار،
ڪَنگڻ: ڪَنگڻ، چوڙي.	عشق.
ڪُل: خُبر، معرفت، واقفيت، مَشِين.	ڪَشَمڪَش: ڪوشش، جدوجهد،
اوزار، دماغ، ڪوپري، ڪاٺر.	مَحنت، ڪَشِيدگي، مخالفت،
ڪل: ميخ، ڪوڪو، ڪلي.	جهڳڙه، جهيڙه، دَقَت، قَدَه، فساد.
ڪُل: عُت، پاز، تمام، مڪمل،	ڪَعبو: خانہ ڪعبه، قبلہ، بيت
پوره، هَراست.	الحرام.
ڪَلا: فَن، ڪاريگري، هُنر.	ڪَف: ٿف، گُج، بلغم، ڪُوس نا
هوشياري، بهادري، همت.	ڪالءُ ڪَف.
مردانگي، فھر، عقل، گرامت،	ڪنايت: بَچَت، قِناعت، ڪَر خَرچ،
اسرار، الاهي رَنگ، بَرڪت، رونق،	فائده، نفعہ.
حُسن، قدرت.	ڪُفر: مُنڪر، مُلحد، لادين، مُنافِق،
ڪَلابات: زري نا دَسڪ تو جوڙ	ڪافر.
ڪروڪ ڪاريم، ڪلابتون.	ڪُفگير: چمچ، ڊو، ڏوٺي.
ڪَلابازي: هُنر، حرفت، ڪَلتي،	ڪُگن: مُرده ڪن پيھنو پُچ،
چڀي خَسنگ.	بيسفنڱ.
ڪُلات: بدچال، لوفر، عياش.	ڪُڪر: جَمَر، بادل.
ڪُلاتا: حَمَل، جُلُشو، گوازي.	ڪُڪر: بانگو، نَر ڪُڪر، نرنگا

گَلَمو: ڪلمه طيبه، پائنگ، هيت
گَنگ.

ڪَلنڪ: داغ، ٽڪو، نشان، عيب،
خواري، ذلت، بدنامي، خراب، مونو.
گَلور: ويل، ظلم، ناحق، زيادتي.
گُلوس: چڪ، زهير، گشش،
فساد، جهيڙهه، جنگ، تڪرار، رنج،
غم، ناراض.

گُلول: اسرار، رمز، راز، موج، مزه،
راحت، عيش، پڙهه.

گَله: ڌرو، گدرينگو ڪادي، مون
والادي.

گَله: فساد، جهيڙهه، جهگڙ، جنگ،
ڦڙهه، ڪوڪ ڦاڙو، هوڏ پٽ.
گَلهو: ڪوپه، دوش.

گَليان: خوبصورت، حسين،
دلپسند، تازه، سُڪ، آرام، آسراڻي،
برڪت، تندرستي، خيرخوشي،
خوشقسمت، فاعده، فتح، نفع،
عافيت، عمدہ، آسوده، نئو بنڻو،
اقبال، چوٽڪاره، خوشي، محفل،
نجات، امن امان، مجلس، خاصيت،

گَلڪ: گهٽه، وقت، عمل، گهڙي.

گَلال: ٺڱ، لالچي، فريبِي.

گَلار: خدا نا ارشاد، پيغام، شعر،
هيت گپ، ڪافي.

گَلائڻ: بيشولفنگ، شولنگ،
گَلائڻ، پٽ ڦول ڪنگ، نشان
تنگ.

گَلپ: شڪ، گمان، وهر، خيال،
غيرت، گَلپنا، خواهش، اميد،
آرزو، نيت، اراده، باس، سُڪ.

گَلدار: چاندي نا رُپئي، روڪ،
نقد.

گَلر: ٽمڪين مش، شورہ والا ڍڳار،
ويران، تباھ، برباد، پينگ.

گَلس: بُرج، مينار، ڪنگره،
گَلفي.

گَلف: شوخائي، سختي، ٿاٺ،
گَوڪ.

گَلف: تالو، ڪَلف ڪليت.

گَلفت: دشمني، بُغض، وير، ساڙ،
حسد، زنگ، گت، حقارت، ضد،
تڪليف، رنجش.

والا، ڪماڻي، روزگار، فائده،	شعاع، روشني، رهائي.
مزدوري، آمدني، نوڪري،	گليد: ڪليٽ، چاپي، ڪنجي.
ملازمت.	گليل: نفرت، ڏڪار، ڪراهت.
ڪُماڻڻ: ٻارنگ، خُشڪ مَٽنگ.	اوڪاره شولنگ نا، اُتي، ڦٽي.
گَمَر: مُخ، جِسْم نا آست عضوه.	ڪُليو: قانون، قاعده، رواج، رسم.
گَمَره: ڪوئي، جاڳهه.	راه، ڍنگ، دستور، ڊول.
گُمَڪ: مدد، حمايت، اعانت.	گَمَر: مَچٽ، ذره، پير، ڪاريم.
گَمَهڪُون: اشد، لازمي، ضرور،	ڌنڌه، پيشه، محنت، نَعل، ڪارج.
تحقيق.	ڪمزور: ڪم طاقت والا، لاغر، بي
گَمَٽ: مزوري، تنخواه، وظيفو،	همت، سُسٽ.
ڪماڻي، پيشه، نوڪري.	گُمَاحق: مناسب طور صحيح نمونہ
گَمِينو: نيچ، لُچ، لوفر، ڪمڌات،	ٺٽ.
بي حيا، واهيات، ذليل، بي عزت،	ڪاشي: گهرج، ضرورت، عرض،
بدمعاش.	حاجت، لوڙ.
گَن: خَف، گوش، خيال، توجه،	گَمال: عجيب هيت، حد، ڌنگ.
گَن، ڪاريم گَننگ.	حيرت، عبرتناڪ، جوهر، وصف.
گَنارو: حد، آست نيم، ڪپ،	گَمان: حُڪم، ارشاد، اُمر،
گَنڌي، پهلو، ساحل، طرف، پاسو.	سرپرستي.
گَنائڻ: توجه تَننگ، بَننگ، خيال	ڪمند: هَٽين، رُزَت نا پَٽي نا آست
گَننگ، خف تَننگ.	قِسَم.
گَنايو: اشاره، رَمز، راز، غمزہ،	گَمائڻ: ڪاريم گَرَفَنگ، ڌنڌه
نشان، حوالہ، مراد، منشا.	گَننگ، پيشه گَننگ، روزگار

مَرپارَ	گَنبل: کٿو، لوئي، شال، کيس.
کُنڊ: جاهل، بي عقل، نادان، جٽ.	گَنبن: لَرزَنگ، خُلينگ، خطرہ.
گَنڊلو: ھار، زيور نا آستِ قِسم.	کُنپار: مَش نا زان جوڙ ڪروڪا،
کُنڊي، مَچي ھلوڪا، سيلہ.	آست ذات نا پڻ نَس.
کُنڊي، ھار، زيور تا قِسم.	گَنڻ: لَخ، حَلَق، گَل، گُٽ، گَنڻو =
ڪَنڙو: دارو نا پڻ، چيٽَ، (آرادي	ھار، مالھا، گردن، گُٽي.
نيانڙيڪ ڪاٺر تي شاغَر)	کُنڇ: محلہ، کُوچ، کُنڊ، وِڪَڙ،
گَنگ: آست پُڪ نا قِسم، خاخو،	ڪوس.
کانگي، گَنگ ٿيڻ، چٽ مَنڱ،	گَنجوس: بَخيل، پيچ، سُومر،
ڪنگال.	مُودِي.
کُنڱ: پاڪ، صاف، پيھن، شفاف.	کُنڇڻ: ڦيڙنگ، شلوارِ بَرزا
کُنڱرو: بُرج، مِينار، ڪنارہ.	کُنڇنگ، گانڊو خَلنگ.
حاشيہ، حد، ڪَلفي، چوٽي.	کينجھَر: کينجھر ڍنڍ، جھيل نا
گَنو: ڪنارہ، پاسو، پھلو.	پڻ، کُنڊ.
ڪنو: خراب، گندہ، غليظ، فاحش،	کُنڇھڻ: ڪتنگ، نارڊنگ.
بُرائي، بدبُو.	کُنڊ: ميخ، نيزہ، بي عقل، نادان،
کُنوار: بُرامي، پوسڪُن بُرامي.	ڪاھل، سُست، پالہ، اُناڙي.
عُروس.	گَنڌ: گردن، لَخ، گُٽ.
گَنھن: دِير، گَس، آراستہ.	کُنڊ: کُنڇ، کُڙچ، ڪونہ، گوشہ.
کُنڙو: قَرم، نازڪ، شَرڊ، مُلائِم.	ڪنارہ.
گَن: بچ، دانہ، ذَرہ، پرزہ، نَرديڪ،	گَنڊو: پت، خار، سُوڻو.
خُڙڪ، کيپ.	گَنڊي: آست درخت نا پڻ، (آرادي ڪ

گڻاڇ: ڪوڪ، دانهن، واک.	همت والا، دلير، شيرمڙد.
ڪڻاھ: ڪڙاھي، ٽئي، ٽين، ڪڙائي.	ڪوچر: بي همت، ڪمزور، بخيل، ڊرپوڪ، خلوڪ.
ڪڻس: اوڙڪن، داڙڪن، دادِي اودي.	ڪوچ: روانگي، راهي مَننگ، تيارِي، رحلت، وفات، تپاخت.
ڪڻڪ: خولم، گندم.	ڪوڏ: شوق، تمنا، آرزو، اميد، محبت، پيار، عيش، مزه، خوشبو، پهلوان، حرص، مرضي.
ڪڻڻ: خُتننگ، گڊ ڪَننگ.	ڪوڏ: خوشي، راحت، موج، ذوق، شوق، خواهش، قرب، پيار، محبت، ساراهه، تعريف.
ڪواڙن: ڳلا، شڪايت، عيب، طعنہ، عيب جوڻي، خواري، بدنامي، بيعزتي.	ڪوڏيو: شوقين، خواهشمند، رضامند، طالبو، مشتاق، عاشق، خواهان، خوش، راضي، عياش.
ڪوپ: غار، سُرنگ، ڪونڊ.	ڪوڊ: ڪونڊ، چُر، سُرنگ، چاخ.
ڪوٽ: قصه، داستان، هيٺ.	ڪور: ڪوئل، انب، ڪڪڙي، ڏل، ڏسڪ، ريڙ، چٽسالي، شاخ، جوءِ، نالي، واٽر، فريب، دوڪ، دولاب، نيچ خيال، بهادر، دلير، پهلوان.
ڪوتاه: چُنڪو، نامڪمل، ڪمر، ٽنگ، خراب، مچٽ، ڪوتاهي، غلطي، خامي، قصور، غفلت، ڪمي، گناه.	ڪورنش: نيازمندي، مٺت، ميڙ، گذارش، سوال، خواست.
ڪوئل: خالي آليءَ ڏَننگ يا آليءَ پيادل ڏَننگ.	ڪورن: هُشنگ، چلڪ شيف
ڪوئڻ: توار ڪَننگ، دعوت ٽَننگ.	
ڪوئي: ڪمره، جاگه، گيڊ.	
ڪوپو: پهلوان، طاقتور، غازي،	

ڪَنڱ، ڪُٽنگ.	مشڪل.
ڪورو: سادو، صاف، پيھنو ڪاغذ.	ڪولاھو: نقصان، ھرج.
خالي، احمق، مسڪين، بيخبر.	ڪولو: نرم، خُلڪن، شُڙد.
ڪُوڙ: دُروغ، ٺڳي، مڪر، فريب.	ڪولھي: مزور، ڪولي، ٿرپاڪر نا
ڪوڙو = دُروغ ٿڙ، ٺڳ، فريبِي.	آست قوم ناپن.
مڪرباز.	ڪُومائڻجڻ: ٻارنگ.
ڪُوڙو: خرين، شور ٿي، تيز، سخت.	ڪوئل: نرم، نازڪ، رحمڊل.
ڪوڙھ: جذام نا بيماري.	ڪُونج: آست چڪ ناپن.
ڪوس: قتل، خُونريزي، قتلام.	ڪُونج: برباد مَنڱ، تباھ مَنڱ.
حلال ڪَنڱ.	درد، تڪليف، ڊڪ، خُل.
ڪوسو: ٻاسن، گرم.	ڪُونڌ: طاقت، نوجوان، ڪونڌر.
ڪوفت: ڪراھت، نفرت، حقارت.	طاقتور مزدمجاھد.
رَنج.	ڪُونڊو: مش نا جوڙ ڪروڪ
ڪُوفي: فسادِي، ظالم، ڪُوف شهر	ڪُونڊِي.
نا بَندِغ.	ڪُونڙ: مش نا جوڙ ڪروڪ پُلن
ڪُوک: دانھن، فرياد، شڪايت.	ديري پيپي.
ڪوڪلو: سخت بسوڪ، سوڪ،	ڪُونرو: ٻڌني، ڪُونرو، ڊير ڪن
ٺوٺ.	رزان.
ڪوڪڻ: مُغنگ، لوپو خُلنگ.	ڪُونھت: ميهي نا نرو چوري، پاڊو
ترڪ خُلنگ.	خُلوان.
ڪول: موريٺڪ.	ڪوھ: مش.
ڪُولَاتب: پُلن تلاب، تڪليف.	ڪوھيار: دوست، عاشق، محب.

سنڱت.	گئو: خوف، خطرہ، خُلیس.
کوئڊ: گریبان، جهولي، دامن.	گئین: کیئیک، یاز، تمام.
کوئڻ: بچائینڱ، قناعت، کفایت.	مُچاک.
گئو: خوف، خُلیس، خطرہ.	کي: مچت، ذره.
گه: محنت، مزوري، جُلو، حمد.	کیپائین: خُلینگ، انکار گنگ، عاجزي.
گهائي: قصه، داستان، هیت.	گیت: پابندي، پک، خاطري.
گهائڻ: حلال گرنڱ، تڙنگ، ٽکیر ترفنگ.	یقین، خیال، قاعده، قانون، محصول، ٽیکس.
گهچر: گند، گچره، روف.	کیترو: آخس، یاز، انداز، سُوالي لفظ.
گهلو: سست، کمزور.	کیتو: نشان، سزا، عیوض.
گهڙو: هراس، اُمر.	کیت: کنجوس.
گهک: عذاب، جک، ٽکلیف.	کیپارو: بدزن، بدگمان، بدنیت.
گهکائڻ: خُلیفنگ، خطرہ ترفنگ، ٽکلیف تننگ.	کیدان: ارانگ، آراڙي، آرا طرف.
گهنو: قدیمی، مُتکُنو، ضعیف، کمزور.	اراکنڊا.
گهن: ذبح گنگ، حلال گنگ، تڙنگ، گڏنگ.	کیدو: آخس، یاز، سُوالي لفظ.
گهوا: کُتنب، قبیلہ، خاندان، خاهوت.	کیر: دیر، سُوالي لفظ.
گهین: دسک، ٽسم.	کیرائڻ: بڙنگ، ڌڙفنگ، خَسنگ، چغل تننگ.
	کیری: خاک، هس، مش، شرمساري.

محت، ڌنڌه، پشيم.	ڪيڙڻ: قابل ڪُننگ، هيل ترنگ.
ڪيه: ڊانهن، ڪوڪ، فرياد.	ڪيس: خونريزي، قتلام، انڌير، بي انصافي.
ڪيهو: آراست، آمو، آرا، سُوالي لفظ.	ڪيسين: آرا وقت اسڪان، هراڙو سڪان.
ڪيئن: آمر، همر، سُوالي لفظ.	ڪيف: نش، مستي، خمار.
	ڪيفيت: حالت، رنگ ڍنگ، روئداد، حال احوال.
	ڪيڪڻ: ڪوڪ ڪُننگ، ڊانهن ڪُننگ.
	ڪيلڻ: ڪُننگ، ڊغار ٿي غٽ ٿينگ، شاغنگ.
	ڪيميا: دواسازي، مڪار، چالاڪ، فريب.
	ڪين: آه، نه، انڪار، هج، هرگز آه.
	آخ، اجائي، خالي.
	ڪينمڪ: ذره، مڇت، ڪم، چپٽي.
	ڪينو: ساڙ، حسد، بغض، دشمني، خار، چڙ، ضد، مخالفت.
	ڪيڻ: پاھوالي نا اوزار، ڪوڊال، رنبي وغيره.
	ڪيو: ڪري، ڪاريم ڪُننگ.

ڪ

سنڌي الف ب نا چلميڪو حرف.
 ڪاٻ: دستار نا پلانڊ، لڳام نا شيف
 والا پٽه، ڪلر، ٺپ، زخم، چُنڪو
 ڪڙڪ، ڪڍ، ڪاٻ ڪرڻ= تنگ
 ڪَننگ، خراب هيت.
 ڪاٻارجڻ: نوڪري آن خارج مَننگ،
 زخمي مَننگ.
 ڪاٻڙجڻ: ڪَشَنگ، نقصان سَهنگ.
 ڪاٻڙ: جالي آنبارو پڙده.
 ڪاٻڙ: چپي ڏو تو ڪاريم ڪَننگ
 والا.

ڪاٻڙو ٿي: ٽڪساز، اٽڪل باز، ڪم
 ذهن، قوم نا لقب. سيد آتا پاڙو نا
 پن.

ڪاٻو: چپيڪو، اُلٽا.
 ڪاٻي: ڪاڍي، جڙب، جيڙه.
 ڪاٻروڙ: دوڪان دراڪان تا دوڪان.
 ڪاتو: محڪم، شعبه، حلقه، علائقہ.
 حساب ڪتاب، ڪيلو، روزنامچہ.
 ڪاٽ: دزي ڪن ديوار ٿي ڪشوڪا

سُرنگ يا ٿَنگ، خال، چاڻ.
 ڪاٿاڻو: ڪماڻيفنگ والا، فاعده
 والا. فاتح، ڪامياب، ڪاٿو، چير،
 چاڻ، سوراخ، ٿَنگ.
 ڪاٿي: مش ڪَشَنگ ڪن ڪوٽاڻي.
 واهونا صفاڻي.

ڪاٻ: ضرورت، خرچ، فضول خرچي،
 لوڙ، تقاضا، طلب، ڪپت.
 ڪاپارو: چڙ، دقت، هلاڪي، درد سر،
 ڪشال، پريشاني، ڏک، رنج،
 جَنجال، عذاب، زحمت، ڪاريم،
 ڪاروبار.

ڪاچ: خارش، ڪاچي، بَرام نا اَرغ،
 خوراڪ، گذران، چاره، طعام، غذا،
 ڪاچو، خيانت.

ڪاچڙو: سڙوڪ، ڪُنوڪ.
 ڪاڏ: ڪاچ، خوراڪ، طعام، غذا،
 گذران.

ڪاڏل: ڪُنوڪ، مُتڪنو، نقصان
 مَرُوڪ، تباه، برباد، ناس، ڪاڏو،
 خوراڪ، طعام.

ڪاڏو: ڪاڍي، ٺوڙي، ٺوڍي، ڪاڏي،

زنوڪ.

ڪارائڻ: ڪُنڀنگ.

ڪارڪ: ڪُتل، خورم، الار، ڪجور،
چهاره، ڊوڪو.

ڪارڻ: خراب ڪُنڀنگ، بگاڙنگ،
بيڪار ڪُنڀنگ.

ڪارڪاپ: خرابي، بگاڙ، بدچال،
ناس، پُت، بدحال.

ڪارو ڪبڙ: خراب ڪُنڀنگ والا.

ڪارو: نمڪين، بيٺي، خرين،
سمندر، درياب.

ڪاري: ڪُٿور، توڪري، چلي،
چبي، نمڪين، تلخ، خرين.

ڪاسارو: خف، دقت، جنجال، عذابي،
فڪر، پريشاني، درد سري.

ڪاشو: جُوانو، قبول، خوبصورت،
جواننگا.

ڪاڪر ڪرڻ: چوڻو، ڪُڍي ڪُنڀنگ،
بننگ، مڇ ڪُنڀنگ، آوار ڪُنڀنگ.

ڪاڪڙ: لُڙو پنڄو، لوسي لپاسي،
فسادي، رول.

ڪامڻ: هُشنگ، آسون ڪُنڀنگ.

ڪام = ساڙ، حسد، دشمني.

ڪان: آن، ڙان، غان، حرف جر، نالفظ
آڪ، ريهان، بذريع، دُوان، نزد.

ڪانت: فڪر، گُٺي.

ڪانپاڻ: چالاڪ، هوشيار، عيار،
دغا باز.

ڪانشو: ڪونڊ، ڪڏ، چاخ، سوراخ،
ڻنگ.

ڪانجاڻ: رنڊڪ، اٽڪ، روڪ، ڦڏھ

ڪانچ: بي وفا، بي ايمان، نمڪ
حرام، نالائق، پليت، نامراد.

بيڪار، شوده، لوفر، رولو، آواره،
خراب، کانچو = ڪُٻ، ڪڏ، ڪوٻ،
شيفڪو.

ڪاند: صبر، بردباري، ٽحمل،
ڪاندير = صبر والا.

ڪاندو: بي عقل، بيوقوف.

ڪاند: صبر، ٽحمل، بردباري، چپ،
بقاء.

ڪانڌي: هُشي تننگ، برغلافنگ،
پڙ ڪانڌنگ.

ڪانگهار: بلغر، جڪ، ڳڏ.

ڪٽ: حساب ڪتاب، ليڪو، چٽي.	ڪانهاري: خارش، گجڻي، ڪاڇي.
ڪٽڻ: نقل ڪرڻ.	ڪاڻ: ڪان، زمين دوز سوراخ.
ڪٽو: آخري، صفا، نچ، انڪار.	معدنيات نا ذخيره والا جا گهه، خزانہ.
ڪٽ: لهجي، شرمساري، شرمندہ، بيزار.	ڪاڻاڍو: بورچي خانہ، ارغ بيدير.
ڪٽاب: اسڪول، مڪتب، ڪتابي، شاگرد.	ڪاھ: عُص، چڙ، وير، دشمني، خار.
ڪٽرل: خراب، گندہ، واھيات، بڪواسي.	ضد، غذاوت، تعصب، فساد.
ڪٽل: آروڪ، سڙوڪ، گلينگوڪ، ڪمزور.	ڪاھو: خندق، ڪونڊ، ڪڍ، ڪاھي = ڪڍ، ڪونڊ.
ڪٽو: ڪمبل، لوئي، شال.	ڪاھ: ڪن، ڪُننگ، نوش ڪُننگ، گت هلنگ، ڍنگ هلنگ، چت ڪُننگ، ناس ڪُننگ.
ڪٽو: گنوڪ، بيوقوف، سُرنگ، هنگ، پريشان، ڪچرہ.	ڪاڻو: بي ايمان، ياز، ڪُننگ والا، مزہ ڦڊ، رُشوتخور، ٺڱ، بدمعاش.
ڪٽوري: خوشبوءِ، مُشڪ، عنبر.	ڪبرو: دانهن، ڪوڪ، واکو، توار، آھ، فرياد، واويلا.
ڪٽ: چارپائي، ڪٽ، ڪٽولي، منجي، پلنگ، فتح، ڪامياب، نفعہ، ڪٽي = ڪماڻي آمدني.	ڪٽو: آست درخت ناپن.
ڪٽ ڦٽ: جهڳڙہ، جھيڙہ، فساد، ڏانڊلي.	ڪٽ: زخم، ٺپ، وڪڙ، چوٽ، پيچ، خمر، سوراخ.
ڪٽائڻ: ڪم ڪرڻ، نيسٽ ناپوڊ، ڪُننگ، ديوالا، ڪُنڱال.	ڪٽ: ڪڍ، ڪونڊ، سوراخ، ڪٽو = ڪڍ، سوراخ.
	ڪٽو: ڇپيڪو، آلتا.

ڪڏ: ڪڏ، ڪونڊ، خال، ڪڏو، ڇنڪو ڪڏ.	ڪٿر: ڇيڙاڪ، خارباڙ، غصه ڪروڪ.
ڪڏهرو: عذاب تننگ والا، ظالم، دشمن.	ڪٿڪو: خطرہ، خوف، خُليس، خيال، فڪر.
ڪڏو: نشان، چير.	ڪٿو: سور، ٿرڻ.
ڪڏي: ڪُڙاتا جا گھ.	ڪپ: ضرورت، لوڙ، طلب، دعويٰ، خرچ، قلت.
ڪڏو: دغا باز، ٺڱ، بي ايمان.	ڪپائڻ: خرچ ڪڻنگ، ڪم ڪڻنگ، ڪاريم ٿي هٽنگ.
ڪر: پيش، خر، گڻوڪ، نادان، لُج.	ڪپر: بد معاش، ڏز، لوفر.
ڪر: نيڪ خصلت، باادب، فضيلت، تماشا، رونش، ڍنگ، نمونہ.	ڪپت: خرچ، لوڙ، طلب، ضرورت.
ڪراڻ: هُڻنگوڪا برنج، ديگ نا آخري بچوڪا خوراڪ، ڪرونڪ.	ڪپڻ: بهامنگ، خرچ مننگ، ختم مننگ، ڇت مننگ.
ڪرپو: رڻبي، روتنگ.	ڪپو: هل، هنگام، شور، غوغاء.
ڪرچڻ: روتنگ، ڪرڙنگ، تراشنگ.	ڪچ: تڪليف، دقت، پریشاني، جنجال، ڏک، درد، عذاب، آزار، ڪجائڻ = تڪليف ٿيڻ، تنگ ڪڻنگ.
ڪرڙڻ: صفا ڪڻنگ، ڪرچنگ، تراشنگ، رڱوڪڻگ.	ڪڏر: پچ ناقصر.
ڪرڙي: لغت، ڪڙي، غصه، جذبہ، جھٽڪ.	ڪڏڙو: نامرد، هيڃڙه، خصي، ڪمزور.
ڪرس: ڪمزور، لاغر، ڪپم، نازڪ، ڄمور، ڪماش.	ڪڏسو: فساد، جھيڙه، جھڳڙه.
ڪرڪ: خبر، معلومات، ڪڙڪ، خيال، سمجھ، نظر، اطلاع، اشارہ.	

کَڙڪُن: موچڙي سُنڊل، چوٽ.	کَيت: است ذات ناپن.
کَڙڪُن: خوش گَنگ، راضي گَنگ.	کَڙيل: خراب، بدفعل، بدمعاش، خراب مروڪ..
کَڙڪُن: پورنگ.	کَڙ: تيلي تغر گَشنگ آن گڊ
کَڙڪُڻو: سُست، لَرزوک، گَچ، خالي.	بَچوک ڦوگ، هيننگ آن گڊ تروڪ
کَڙڪُ: تلوار، زَغر.	پال، گنده، خراب، ڪمين، ميله.
کَڙڪسو: جهيڙه، جهگڙه، فساد.	کَڙائي: چالاڪي، هوشيار، ڀُستي.
کَڙل: حمام دَست، چوغن نا دست، روھي، عُبَارَه.	کَڙپيل: هوشيار، مُتڪنو، پِلن عمر والا، آزمودگار.
کَڙمَت: جادو، تعوين، فال، فساد، دروغ نا فرياد، بُهتان، الزام، فريب، غصه، عُدُر، بهانه.	کَڙجُن: مَلنگَنگ، ڦِيلاڻِيَنگ، پَتَن گَنگ.
کَڙُن: خراب مَنگ، گنده، پليت، بدفعل، نالائق مَنگ.	کَڙڪُن: ڏک ڏک نا توار، لگنگ، گَڙڪ.
کَڙو: سچا، صاف، جُوانو، اصل، راست، خُوب، برحق، خالص، اصيل، عمدہ، ٺيڪ، خاص، صحيح، ايماندار، سخت.	کَڙڪ: خبر، معلومداري، اشارہ، آواز.
کَڙوت: چنڪو، مسجد، عبادتگاه.	کَڙو: جڪ، سلوڪ، بلڪل سچا، خوش، بلڪل، پوره، تازہ، ثَبوتِشو، بش گَنگ.
کَڙيب: فريب، دوڪ، دولاب، ٺڳي، بازي.	کَڙه: لَغت، ٺوٺي، نيش، زيل، جاگه، گَسَر، بِيَنڪ، پَتہ، نشان.
	کَڙي: کَڙي، نَت ناڦڏيڪو حصہ.

ڪڪو: بدبودار، گنده، خراب.	ڪس: جهيڙهه، جڳهڙهه، فساد، ڪس.
ڪڳمار: پهلوان، بهادر، طاقتور.	بي پڙهه، ڪسره، باڪوٽ، گنجو.
ڪڳل: فائده، خوشي.	ڪسڙ: ويران، غير آباد، پيٺنگ.
ڪڳي: مسخره، خوشي، تماشا، روشن.	ڪسڻ: ڦل ڪڍڻ، لٽنگ، جهيڙ ڪڍڻ.
ڪل: سل، ڇمڙهه، پوش، چلڻ، چلڪ.	ڪسڻ: ٽرنگ، ٽيني ڪڍڻ، ڪڍڻ.
ڪچر: چوڏي، جلد.	ڪڍڻ، ريڙ ڪڍڻ، لڳوشت هڻڻ.
ڪلڙ: سل والا، خالي، پوله.	ڪسمانو: رحم، مهر، فضل، مهرباني، عنايت، نوازش، بخشش، عطا.
ڪل: مڻنگ، پوڳ شوگ، مزاق، خوشي، راحت، چرچ، روشن.	ڪسڻ: پڙڻا ٽڻنگ، گنج مڻنگ، سڙنگ.
ڪلاڻ: مڻنگ، خوش ڪڍڻ، راضي ڪڍڻ.	ڪڪ: پيار، پير، پلن عمر والا.
ڪلڻو: شفاف، صاف، روشن.	ڪڪ: بدبو، گند، خراب ڳڙا.
ڪلڙي: مشڪ، ڪلي، پنڀال، ايزڪ، زڪ، سل، خوا.	ڪڪر: مڻگي، زهريلو ڍيڻو، وگ، پياڙي، چيڙاڪ، خار باز.
ڪلڻ: مڻنگ، ظاهر مڻنگ، آزاد مڻنگ، پيشن مڻنگ، قائم مڻنگ، شروع مڻنگ.	ڪڪڻ: شولنگ، الٽي ڪڍڻ، اوڪاره ٽڻنگ.
ڪليل: ملوڪ، ظاهر، ڦاش، چالو، جاري.	ڪڪڻ: مڇت خبر ٽڻنگ، مڇت ياد ٻڻنگ، فڪر، غم، خُليس، خوف.
ڪلو: موچڙي، چوٽ، ڪما: معافي، بخشش، عطا، نوازش.	ڪلو: زور، دٻاءُ، دهمان، رُعب.

احسان.

کمان: صبر، تحمل.

کماوان: غفور، رحيم، صابر.

کماء: مهلت، فرصت، موقع، عرصه.

کمت: نياز، نوڙت، منت، نيزاري.

کمدڻ: غصه، ناراضگي، بغض.

شوخي.

کن: ٿڪر، مچت، ديخ، اٽڪل.

انداز، چنڊ.

کن: ساعت، گهڙي، منت، دم.

گهڙيس، پل، مچت هري، لحظ.

کڻپ: پٿر، پڙه.

گنام: فساد، جهيڙه، جهگڙه.

گناج: نقصان، خرابي، خامي.

گڻپاش: هرفنگ، ٺرفنگ.

دديفنگ.

گڻپوري: لاغر، ضعيف، کمزور.

گنجل: رس، شوره، سوپ، عرق.

گنجڻ: کوس نا آسئونڪ آتي بڙا

گنجنگ، مضبوط گنجنگ.

گنجو: ٺڳ، فريبي، چالاڪ.

دغاباز، کوٽو.

گند: ملڪ، حصه، پتي.

گنديا: تمنا، آسره، اميد، خواهش.

گندو: وار نا حساب ڪتاب، هل

تس، ليڪو، کاتو، لهڻ.

گند: بوره، شگر، هڻيني.

گند: آست ذات ناپن، براعظم.

علائق، چير، چاخ، گٽاء، گهارو.

کڊ، خندق.

گندڙ: بغض، ضد، دشمني، ٺڳي.

دغا، ساڙ، خار، وير، حسد.

عداوت، بد، بدخواهي، غصه.

گندڙ: ويران، تباھ، برباد، دنب.

ڊڙينگوک جاگه، ڊڙو، ڊير.

گندڙ: روڪاوت شاغنگ رنڊڪ.

اٽڪ، بندش، ٺرديد، غلط ثابت

گنجنگ، اعتراض گنجنگ، اڊ.

گندڙ: جتا جتا گنجنگ، چڙوچڙ.

ڪڻو ڪڻو، گڙو گڙو، دانہ دانہ.

گندو: دندان پرغوڪ، قدو، تلوار.

زغر.

گندڙ: تالان گنجنگ، شاغنگ.

جتاجتا گنجنگ، هيلنگ.

کوٽڻ: خُٽنگ، کڏ ڪُنگ، کاتي.

کوپري: مڊول، ڪاٺر، کوپري،

دماغ.

کوڄڻ: پٽ ڦول، تلاش، جاچ

ڪُنگ.

گورو: ٻني، ٻنڌ، خاخر ٿي بسنگ

ڪن پوغا تاپيازي.

کوڙ: پياز، تمام، زياده، بي انداز،

انبار، جام، بيشمار، ڏير، کوڙي،

کوڙو.

کوڙڻ: سليفنگ، ڊغار تي خُٽنگ،

خُنگ، قابو ڪُنگ، مضبوط

ڪنگ.

کوکلو: خالي، پوله، ٺهه آن ڪنوڪ،

قالب.

کولڻ: مَلنگ، ڦاش ڪُنگ، ڀل

ڪُنگ، آزاد ڪُنگ.

کوماڻ: غمگين، فڪر مند، کومان،

لڏت، مزه، خوشي.

کون: آن، ڙان، ڳان، حرف جر

لفظاڪ.

کونٽو: ڪلي، ميخ، مُني، ٽنب،

ڪنگڙ: اجائي، نڪم، بيڪار،

ضايح، بي فائده.

ڪنگهو: سُڙه، مُلايم، نرم، چهارو،

ڊيري، ڦِينگن، باريڪ.

ڪنگاڻ: ڪمزوري، ضعيفي،

لاغري.

ڪنگهار: بهادر، پهلوان، طاقتور،

شهزور.

ڪُڪ: ڳان، شڪ، خيال، فڪر،

خبر، وَهر، فُهر، آواز.

ڪٽڻ: هَر فنگ، ڊَنگ، ٻڙا ڪُنگ

ڊوئنگ.

کوپرو: هُل، هَنگام، فساد، خرابي،

جهيڙه، جهڳڙه.

کوپ: بحث، تڪرار، فساد، جهيڙه،

خَلل، رولو، پريشاني، شور.

کوٽ: ڪمي، ڦلت، ڪوتاهي،

نُڪس، زيان، نقصان، هرج، غلطي،

چَٽِي، ڏڪ، عذاب، خَل، دغا، دوڪ،

فريب، دولاب، مڪر، دُروغ، بي

ايمانِي، خيانت، خرابي، عيب، ڊوه،

گناه.

منڪ.	وَرَاڪ.
ڪُونڌڻ: حال ڪَننگ، ڪَشڪَنگ،	ڪي: (حرف جر) آ، غا، طرف، ڪن،
محبت ڪَننگ، صفا ڪَننگ.	اِسڪان.
ڪونسٽ: تڪليف ٿينگ، ٿنگ	ڪيٽ: دُغار، ميدان، آبادي، زراعت،
ڪَننگ، جُلڻو ڪَننگ، غصه، حملہ،	فصل، پاهوالي.
سُرُفنگ، چيڙچار ڪَننگ، جنگ،	ڪيٽو: ناجائز طلب، اجائي، فضول،
جهيڙهه، بدخواهي، عداوت، ويڙهي.	ضد، شرارت، ڦڊه.
ڪوٺ: هوره، بجلي، گروڪ.	ڪيپ: وارو، ڦيرو، پاڙو، ڪرايه،
ڪوٺ: طرف، نيم، ڪناره، پهلُو،	خُمار، نَشه، مَسٽي، ڪيف، تُغ.
ڪُنڊ.	ڪيڇ: خوشي، مزه، فرحت، مَوج،
گُوه: دُون، کڏ، ڪُوه.	غيڻش، جُشن، نازنخه، مَڪر.
ڪوهڻ: ڪَشڪَنگ، خراب ڪَننگ،	ڪيڇل: مَسخَره، مَراق، حرڪت،
گوڻنگ، بيننگ، ڍڪَنگ،	شرارت، لُچائي، حرامپائي، پوگ
سَگَنگ، چٽ ڪَننگ.	شوگ، چيچلي، درد سَري،
گُه: خارش، سُرُسُر، ڪاجي، تنگ	تڪليف، ارمان.
ڪَننگ.	ڪيد: درد، تڪليف، عذاب، ڏُڪ،
گُهائڻ: ڪم ڪَننگ، نقصان ٿي	پريشاني، دَقَت، حرڪت، ڪيدو= بي
شاغَنگ، عاجز ڪَننگ، دَم	عقل، بيوقوف، نادان.
دَرينگَنگ.	ڪيڏڻ: گوازي ڪَننگ، ڪيل، تماشه،
ڪُهرُو: ڏڏَر، تيز، هُولَنو، چالاڪ،	ناٽڪ.
جوشيلہ، تاشي، شوخ، جوانو.	ڪيڏ: گوازي، تماشه، ناٽڪ، مَڪر،
ڪِشاء: خوراڪ، ڪاج، غزا، چوڻو.	چڪربازي، چالاڪي، فريب، دوڪ،

دولاب، کيڏاري = حرفتي،	کيهه: مش، دڙ، لڙد، خاک، هس.
کلاڙي، چالاک، هوشيار، زمري.	کيبيءَ: مبارڪباد، خوشي، لذت، مزه.
کير: پال، شير، ڦروال، پروال.	
کيرو: خوش، سنگ، گچ، تازه.	
کيڙڻ: زراعت، بڌعار تي گهوبو	
خلنگ، لنگار گنگ، آبادي.	
کسائڻ: بيهوش گنگ، بي خبر گنگ.	
کيسو: جيب، گودو، گيدو، لوٽ.	
کيڪارڻ: حال اُرفنگ، خوش آمد	
برآمد، سلام، تسليم، عزت، عافيت.	
کيڪر: رعب، تاب، حشمت.	
کيل: گوازي، تماش، ناٿڪ، بازي، وندر.	
کينءَ: خوشي، خير عافيت، سک، آرام.	
کينچڻ: چڪنگ، گشنگ، گرنگ.	
کينس: حرڪت، شرارت، مستي.	
کيو: گنوڪ، مست، مخمور، مدهوش.	

گ

سنڌي الف ب نا چل يڪميڪو

حرف.

گاءِ: ڍڳي.

گابو: ڍڳي نائرو چوري.

گابي: ڍڳي ناماده چوري.

گاٿ: غرور، فخر، هٿ، ٽڪير،

دماغ، مغز.

گان: خوشڪنگ، مُوشڪنگ.

گاج: هُورَه، بجلي، ڦر.

گادي: تخت گاه، پينڪ، گڏي،

گڏه، گڏيل.

گاڏڙ: ملاوٽ، خُلل، نقص، مُرڪب،

آوار سوار ڪننگ، گاڏڙون =

ملاوٽي، مُرڪب، آوار سوار مَروڪ.

گاڏڙ: آوار سوار ڪننگ.

گاڏڙون: آوار سوار مَروڪ.

گاڏي: سواري، بيل گاڙي، بڳي،

ٽانگو.

گايو: ميلاپ، آواري، تعلق،

رشتيداري، عزيزي، واسطه، ناڻه.

گار: ڪرينگ، بدڪلامي، گنده

زبان، فاحش هيت، بدشد، گم

مننگ، گوئنگ.

گارڻ: ڪڍ ڪننگ، گرم ڪننگ.

گوئينگ: غرق ڪننگ.

گارو: لڀڻ، پالڻومش، ڦالڻومش.

گار: قدم، رفتار، پنڌ، چالو، شهر،

مُلڪ، خَلق. گامڻ = سڃا، پيشوا،

رهبر، راستگو.

گانب: حالت، گهمسان، شور.

گانٺ: گرينگ، گنڊ، مُتخ، خيال،

پرواه، سانگو، فڪر.

گانگهو: بدنامي - خواري - داغ -

ٽڪو، نشان.

گانو: شعر، ڪلام، راڳ.

گانو مال: ضرورت، طلب، لوڙ.

گاه: بڻي، عرصه، زمانه، وقت.

آستانه، ٺڪاڻه، مڪان.

گاڙ: فخر، ٽڪير، غرور.

گائبو: سرس، پياڙي، زياده، جام،

بي انداز، سبيل.

گائلو: هجوم، شور شراب، غل،

گپ: هيٺ گپ، ذڪر، خبر چار، حال احوال، ليڄ، مِش، گارو. گپ: ڪُپ، گند. گياڻن: شاغنگ، پُترينگ، دبنگ. گپتو: ڏڪوڪ، غائب. گپت: گر، غائب، ڏڪوڪ، ناس، ناٻود، ڇت. گپڻ: ڦسنگ، گت مننگ، سوگهو. گج: آست زيور ناپن، ٿڌ. گج: روتينگ، گجي، لوٽ، اوچرنڪ. گجڙ: خوبصورت زائيف، لاجي، جاني، آست قوم ناپن، هار. گجڪو: هوره، زور ناٿوار، گڙڪ. گجميل: خوبصورت، حسن، خوبي، انداز، ناز. گجو: ايمان والا، همت والا، جگر، والا. گجڻ: پلستر، ليو، لپيو، پوچي، گنده، غليظ، گدڙ، ليڄ تي خراب مننگ.	غوغاء، گهمسان. گب: ڪناره، پهلو، طرف، ڪنڌي. گبت: دغا، فريب، دوڪ، دولاب، نگي. گبر: طاقتور، دولتمند، سرمايه دار، موذي، بڻيل، شور، گبرو = صبروان، چپ چاپ، آرامي، آسرا تي. گبيل: خراب، گنده، مُتڪن، باسي. گت: عادت، دستور، ڍنگ، طريقه، چال، خصلت، روش، طبيعت، طرز، خبر، نجات، علم، معرفت، خيال، حالت، اطلاع، حال. گتو: پائو، تخت، هلنگ، قابو ڪنگ، دڪان. گتو: پنگ، چرس، آفيم نا دڪان، ساقِي خانہ. گتي: لوڙ، ضرورت، طلب، حاجت، غرض، لاچارِي، خواهش، منشا. گتل: هنوڪ، خالي نشانہ، غلط. گتو: هُون، گونڊ. گنو: ضدي، ويرِي، مخالف.

بيوقوف، احمق، نادان، نالائق.	گڏ: ڇٺا تا گوازي ڪن ڊغار تي
گڏ: ڦينگن، زور والا، مٿس ناهيت.	ڇٽوڪو، چٽوڪو ڪند.
گڏي: جڙسي، صڌري.	گڏ: ڇپ، رُم، چال.
گڏي: قلعو، ڪوٽ، گڙه، عالم پناه.	گڏا: پخير، خيرات، چنده.
مضبوط، جاگه.	گڏاز: ڇلڪن، نرم، سُڙد، سڙوڪ.
گڏا: عادت، چال چلن، روش، نمونہ.	لاغر مڙوڪ.
گڏارش: عرض، سوال، درخواست.	گڏڙ: چٽوڪو ڇٺا، معصوم.
گڏان: براهوي تا رهنڱ نا جاگه	گڏڙن: گڏرينگنگ، هينڱ.
ايڪ هيٺ نا پڙه تو جوڙ ڪنگنگ.	وڌينڱ.
گڏان، ڀنگي.	گڏڙ: تولو، آست سهدار ناپن.
گڏارڻ: گڏرينڱ، بسر ڪنگنگ.	گڏگڏ: خوشي، باغ بهار، فرحت.
گڏرينڱ، رهنڱ، ٽڪنگ.	گڏلو: ميل، خراب، گڏل.
گڏارو = گڏران.	گڏي: دارالحڪومت، مسند، ڀڄ نا
گڏڙ: ڪس، سڙڪ، دڇل، خوراڪ.	جوڙ ڪروڪ گڏي.
هينڱ بنڱ.	گڏ: آوار، همراهي، آنبلي، جفت.
گڏريل: گڏرينگوڪا، مون مُستي	شريڪ، شامل، حصيدار.
والا، قديمي، وڌي.	گڏ: ڊغار تي رنبي تو ڪروڪا
گر: گندگي، ميل، مش، غلاظت.	ڪاريم، هل ڇل ڪٽنگ.
خارش، خازڪ.	گڏڻ: آوار ڪنگنگ، جوڙ ڪنگنگ.
گر: انڪار، ضد ڪنگنگ، غصہ.	ملائينڱ، گڏينڱ.
ناراضگي.	گڏڻ: لوٽ، ڪوزه، پيال.
گر: پلن، بزرگ، مُرشد، رهنما.	گڏه: بيش، سهدار نا پن، خر، ڪر.

رهبر.

گرائٽ: گذشت.

گراسٺ: هڙپ گئنگ، ڪُنگنگ، هُصم گئنگ.

گراڪ: خريدار، خواهان، طلبگار، گڙاهلوك.

گرامي: نيك، بزرگ، معتبر.

گرائي: ڪيبي، دشوار، مُشكل.

گراه: چنڪو باخو، نوال، چنڪو.

گرب: ٽڪر، غرور، فخر، آڪڙ، لاڊ.

گريپ: بليف، ڦڏڙ، اميدواري، بچم، داني.

گرتاڻ: مشغول، گهٽ، سوگهو.

گرت: لوٽ، بڻو، زر، پيسو، دولت.

گرد: غبار، لوڙ، هس، مش، خاڪ.

گرد: چارما طرف، چڪر، چوقير، گول، آسپاس.

گرد: بهادر، طاقتور، شير، مڙد، پهلو.

گردش: چڪر، دور، بدحالي.

انقلاب، تڪليف.

گردو: پڪ، گرده.

گردي: ڍارو، چڪو، جتائي.

گرڙ: سوراخ، چاخ، ٿنگ، چر، کونڊ.

گرفت: پڪڙ، قبض، قيد، قابو، سوگهو.

گريگو: پٽن، ڪشاده، لالچ، ڌوڪ، فريب.

گرم: باسن، خاخر، جوش، گرمي، باسني، تيرم، غص، تيزي، شوخي، خاخر.

گرڻ: غوڪنگ، توار گئنگ.

گرڻو: ماتر، هوڻنگ، آه واري، ڊڪ.

گڙبڙ: گڙبڙ، بي انتظامي، فساد، جهيڙه، گڙگڙ، گهمسان.

گڙڪ: سوراخ، چاخ، ٿنگ، گڙڪ.

گڙنگ: پلڻ، اعليٰ، چالاڪ، اُٿر.

گس: رڳڙه، گهسڪ، هرج، نقصان، گسر، راه، سڙڪ، رند.

گسائڻ: غير حاضري، گوهي، تننگ، گوهي ڪنگنگ.

گمسان: شور و غل، هنگام، جنگ، فساد.

گمنان: ناواقف، ڏڪوڪ، پوشيده، غائب، مخفي.

گن: صفت، خاصيت، جوهر، افعال، دانائي، عنايت، نفع، فاعده، تعريف، لائق، قابليت.

گناه: خطا، غلطي، قصور، خرم، عيب، ڊوه، خرابي. گنجو: ڪوٽ، بي پڙه، ڪوتي.

گند: ڪچره، ميل، غلاظت، پليٽي. گندي: رلي، پچاتا ٽڪرا تي ٺٽ جوڙمروڪ چادر.

گندو: لوفر، ڊاڪو، ڌاڙيل، ڦلوڪ. گنگ: گنگ، بي زبان، حيوان، گگدام.

گنگهڙ: مُصِيبَت، آفت، آزار، عذاب، جنجال، لاچار، ڊڪ.

گواه: شاهد، ثابتي پيش ڪنگ والا.

گود: ڪٽ، خرم، جولي.

گودو: جيب، لوٽ، ڦڏو.

گستاخ: بي ادب، بيهوده، بي حيا، بيشرم.

گسڻ: ناڪام هئنگ، نشانہ غا لڳپنگ.

گشت: سير سفر، سيل، تفريح. گفتار: هيت گپ، بيان، پچار، تقرير.

گف: گج، ٺف، جگي، گگ، بلغم. گنگ: بيهوش، خاموش، چپ چاپ، غش، فنا.

گگن: آسمان، فلڪ، آڪاش، موج، مستي، لهر، مزه، راحت، عيش، ڦل، گل، ڦل.

گلا: پُغلي، غيبت، پچار، عيب جوئي، خواري، بدنامي.

گلاڻي: نفرت، ڪراحت، سوگ، حقارت.

گم: غائب، ڏڪوڪ، تباھ، نابود. گمپير: سوچ والا، بردبار، فڪر والا، سنجيده.

گمراه: ملحد، مُنڪر، غلطي، نادان، غرق، آواره، رول، ڪافر، بدعتي.

گوڏو: گوڏه، زائف، بدن نا حصه.	گوڏو: ڳوٺ، ڳوٺ، پاخانہ.
گور: قبر، مزار، تربت.	گوهر: خراس نا وٽر يا بنگ، موتي،
گورسي: خبرچال، سنڀال،	لعل، جوهر، دانا، استاد، قابل، لائق.
خيالداري.	گوهي: حڪم عدولي، التوا، گردش،
گورڙش: سرگرمي، چاهه، خواهش،	وڪڙ.
ڪوشش.	گه: ضد، مستي.
گورڪ: ڪيرٿر مش ناپلا بڙيڪو	گه: سي، چرپي، خسي.
جاگه ناپن.	گهڻ: موشڪنگ، خوشڪنگ.
گوري: لڏي، زائيف، خوبصورت،	گيان: دانا، لائق، قابل، هوشوند.
محبوب.	گيدي: پياڙي، خلوڪ، بڙدل.
گوڙ: شور، غل، هنگامه.	گيسرڻ: سُستي ڪنگ.
گوش: خف، بننگ.	گيگ: اٽڪل، حرفت، تال، رمز.
گوڪ: خيال، فڪر، سوچ.	گينداڙڻ: لوڊو تننگ، چڪنگ.
گوگڙو: شلغم سبزي ناپن، گوگڙو.	گينوار: سستي، ڪاهلي، بي
گولري: سپاهي تا دسته، ٽولي،	پرواهي، لاغرضي.
جماعت.	
گولو: غلام، نوڪر، تابعدار، مطيع،	
خدمتگار.	
گوندر: ڳڻتي، فڪر، سنڀال،	
آنديشه، خيال.	
گونگهت: پرده، نقاب، حجاب،	
شرم.	

ڳ

سنڌي الف ب نا چل اِرتميڪو
حرف.

ڳاڀرو: چُنڪ عمر والا يعني ڳڀرو،
لاسواٽ ورتا، نوجوان.

ڳاڀئون: خوش، ڪڇ تغم والا،
ڪير.

ڳاٽ: لغ، گردن، گت، ڪوپ،
ڪاٺر.

ڳاج: سهره، شعر، گيت، راڳ، هالو.
ڳاڇن: حساب ڪُننگ، شماره
ڪُننگ، ليڪو انداز ڪُننگ.

ڳار: سَرَنگ، گِلنگ، لاغر مننگ،
ڳارڻ، سُويا سبزيءَ لارَت سَرَنگ،
ڳارو، پاھي، چٽ، ڊڪ، درد، غم،
فڪر، ڳٽي.

ڳاڙن: چُٽيڻ، برداشت ڪُننگ،
ڳاڙھو: خيسُن، لعل، سُرخ، گلابي،
ڳالھ: ھيت، گفتگو، پچار، داستان،
قصه، ذڪر، ڳالھائڻ، ھيت ڪُننگ،
ڳانو: ھار، زيور، دسڪ، ڊوري،

گئي.

ڳاڻ: حساب، انداز، شمار، ليڪو.
ڳاون: ھيت ڪُننگ، شعر پاننگ،
ڳاھ: نشاني، اشارہ، رمز، راز، قصہ،
ڳاھ: خوراڪ، طعام، سونا ٽڪر،
ڳاھ: ھلي نا آست عضوہ، سخت،
پورھيا، محنت، پلنگ،
ڳاھت: شور، جماعت، ٽولي، تنگي،
رَش.

ڳاھڻ: چلائڻ، پورنگ، لنگار،
گھوٽو چليڻ، گوٽ ڪُننگ،
ڳاھڻ: گوٽ ڪُننگ.

ڳاھڻ: سُر، بُوٽو، پَن، ٽھ، پاٽ،
ڳائڻ: شعر پاننگ، سُرَت پاننگ،
ڳپ: تھ والا حصہ، مَغز، گودہ، رَس،
ڳيٽ: بليڦ مننگ، ڦِڏر مننگ،
ڳيٽ: ڦيڙنگ، شاغنگ، گنڊنگ،
ملائڻ، اوار ڪُننگ، قابو

ڪُننگ، تفنگ،
ڳيٽ: لغ، گت، گردن،
ڳتو: ڪڙڪ، ٽنگ، سوراخ، چاخ،
وٽي.

ڳڏ: طلب، خواهش، گذارش.	ڳٽ: لغ تي تفوڪ چٽ، طوق، پٽ.
ڳريو: لالچي، حريص، گنجوس.	ڳٽ: پٿن باخو، ڪلڪ، ڳٽو = ڪلڪ.
ڳرڪائڻ: ڪيڊنگ، گٽ تي ڌنگ	گٽول: لعل، پياز، خيسن، پڪ ميوه.
وڪنگنگ، ڳرڻ = ڪنگنگ.	پياز خيسن.
ڳرو: ڪيبن، پاري، هولن، پڪ.	ڳٽ: نالي، جو، دور، ڳٽي = هڙ،
مضبوط، سخت.	ڦٽنگ.
ڳرهڻ: حال ڪنگنگ.	ڳٽل: پٿن حص، پلو ٽڪر، ٿوٽ.
ڳري: ڪمند يا ڪانه نا آست حص،	ڳجهه: چڪ نا آست قسر، (هموڪ
گري.	ڏونڊ نازيها تولڪ) ليلائو ڪنگنگ
ڳڙ: ڪمند نا رس آن جوڙ ڪروڪ	والا، تياري، طالبو، پنخير.
ماده، گڙ.	ڳجهه: راز، مخفي، پوش، پرده،
ڳوڪ: ٽنگ، سوراخ، چاخ، چر،	ڳجهو = ڍڪوڪ.
ڪڙڪ.	ڳج: جاگه، حويلي، مڻخان.
ڳڙه: قلعو، ڪوٽ، حصار، پناه.	ڳج: قرباني، صدق، خيرات.
ڳڪل: خزانو، دولت، پيسو، برف، يخ.	ڳجا: خوشي، موج، راحت، لذت،
پياز خيسن، مست، خوش.	مزه.
ڳل: لغ، گٽ، گردن، ڳلٽو = مڪر،	ڳجائڻ: ڇلنگ، بارڻنگ.
ڌڪ، فريب.	ڳج: ڪافي، پياز، زيات.
ڳلي: ڪوچ، ڳلي، ڪسر.	ڳج: لغ، گردن، گٽ، ڳچي، ڪوپ.
ڳڙ: سُست، لاغر، ڪمزور، آست	ڳچو: گوشه، چڱو، مٺ.
بئي ناقسم.	ڳڙ: مغز، گوده، مال.
ڳڻ: اوزار نا پاٽ ايڪ ڏوٿ	

هَلَنگَڪَ.	ڳيرو: گهوگهو، ناپن، چڪناپن.
ڳنڍ: گرنڱ، ڦٽنگ، جوڙ، سنڌ.	ڳينوار: بودله، مستانه، سادھ.
وڪڙ، ميلاپ، پڪڙ.	ڳينهو: هلنگ والا، خريدار،
ڳنڻ: هلنگ، خريد ڪنگ.	واپاري.
ڳن: صفت، خوبي، لياقت، ساراه،	ڳيڻو: شعر پائنگ، فنڪاري.
تعريف، نيڪي.	
ڳڻت: شمار، حساب ڪتاب، انداز،	
ليڪو.	
ڳڻپ: شمار، حساب ڪتاب، انداز،	
ليڪو.	
ڳورو: ڪيبن، وڙني، گران، بوج.	
ڳوڙهو: روڙو، چاڻو.	
ڳولڻ: تلاش ڪنگ، پتنگ،	
هَرنڱ، ڦٽ ڦول ڪنگ.	
ڳوڻ: گوئي، بوري.	
ڳوڻڻ: بيغنگ، آوار ڪنگ.	
ڳه: سهت زيور، زر، جنسار، زيب،	
ڳهڻ، سخت پوريه، محنت.	
ڳهيري: پيرپور، تار، ڦر.	
ڳئون: ڍڳي، خراس ناماده.	
ڳيت: ڪنگ نا حالت، بغير	
خسانگ آن ڪنگ، ڪيدنگ.	

گه

سنڌي الف نا چل مُسْتَمِيڪو حرف.

گها: آنبار، ظرف نالْفَظ، ني آنبار.

گهاپ: ڪڍ، ڪونڊ، ناغہ.

گهاٽ: قتل، خون، ڪوس.

گهاٽ: ڦِينڱني، ڏير، ڌڙو، ڪوڙو،

پياز، پوليس چوڪي، ٽولي،

جماعت.

گهاٽو: ڦِينڱن، سخت، نقصان،

زيان، ڪوٽ، تيز، ڪڙڪ.

گهاپ: چير، چاخ، ڪڙڪ، ڌڪ،

زخم، درد، ڏڪ.

گهارو: چاخ، ڪنڊ، وڻي، ڍار.

گهانچو: چڻي، نقصان، گهاٽو،

تاوان.

گهاڻي: آفت، غضب، شامت،

ڪمبختي.

گهاڻڻ: زخم ٿيڻ، نقصان

ڪڻنگ، ٺپي ڪڻنگ.

گهپراھت: خوف، خطرہ، خُليس،

فڪر.

گهپير: هوشيار، چالاڪ، قابل.

گهٽ: عادت، چال، اٽڪل، رمز،

موقعہ، طريقہ، شاغنگ.

گهٽ: غوط، ٿبي خلنگ، گوهي،

تال مٽول، حملہ، وارو.

گهٽ: مچت، ڪم، نيچ.

گهٽ: راھ، ڪس، ٿنگ، سوراخ،

چاخ.

گهٽ: باسني، ٿنگي، سَخَتي، ٿپت،

ٽپش.

گهٽائڻ: ڪم ڪڻنگ، مچت

ڪڻنگ، گهٽجڻ = ڪم مڻنگ،

مچت مڻنگ.

گهٽو: گهوگهو، گت، بند ڪڻنگ،

ٿنگ ڪڻنگ.

گهيو: چاپ، مجلس، خوشي.

گهچ: نادان، بيوقوف.

گهچي نشان، ڪم، پيچ.

گهچر: شور، غل، غوغاءِ، آواز،

نقصان چوٽ، ٺپ، ڪوٽ، ڪمي.

گهر: جاگهہ، اُرا.

گهر: طلب، خواهش، دعويٰ.

مرضي.	وَرشاغَنگ، پيچ هلنگ.
گِهڙڻ: داخل مَنگ، بيهَنگ، گِهڙڻ، پيهَنگ.	گُهَنجڻ: ڪوس مَنگ، پيچ مَنگ، پيچ هلنگ.
گِهڙت: بناوت، اڏاوت، ساخت، جوڙجڪ، مزدوري، محنت.	گُهَنج: خوشي، موج، مزه، لذت.
گِهڙائڻ: جوڙ ڪَرفَنگ، تيار ڪَرفَنگ.	گُهَنڊي: پيچدار، چَلوي، وَر وَڪڙ والا.
گِهڙي: دَمَس، لحظه مچتو وقت.	گُهڻو: پيار، زياده.
گِگه: تارمئي، انڌيره.	گُهوپي: ٺڳي، فريب، دوڪ، نقصان.
گِهَلز: دُز، ڊاڪو، ڌاڙيل.	گُهوتو: دِير تي ڊِينگ، غوط ڪُننگ.
گِهَل: تُغ، دَمسي ڪن تُغ، خُمار.	گُهوت: برامي، بادشاهه.
گِهَر: نَمب، پوسل، ڦالني.	گُهوپو: لوڊو، ڌڪ، جُهتڱ.
گِهَمائڻ: چَرخ تَنگ، چَلائِنگ، چَڪر تَنگ.	گُهورڻ: غورثت هِرنگ، تازَنگ، خَنگ.
گِهَمرو: مرتبه، وار، ڦيره.	گُهورڻ: قربان ڪُننگ، صدقہ ڪُننگ.
گِهَمرو: سنڌي قوم ناس زات ناپن.	گُهول: بخشش، عطا، بَرام تي گُهول ويل تَنگ.
گِهَمسان: شور و غل، هل، هنگامه.	گِهوڙو: هُلي، سَهدار ناپن، گِهوڙي = ماديان.
ڌمچر، هَشر، غوغاء، خَلل، بُحران.	گِهوشو: مُچ، ٽُونش، ڌڪ.
گِهَمبڊ: ٺڪير، غرور، فخر، وَڌائي.	گِهوگهو: گُهتو، گُت آن هَلنگ، لُخ آن هَلنگ.
گِهَمڻ: چَرخ ڪُننگ، چَلنگ، پنڌهَنگ.	
گُهَنجڻ: وَڪڙ شاغَنگ.	

گهول: سڙوڪ، ديرمروڪ صدقہ،

بخشش.

گهيپڻ: لڇڻ، ڦاٽڻو مش، لودنگ،

موشڪنگ، خوشڪنگ.

گهير: وڙ، وڪڙ، پيچ، وٽي، چاخ،

گڙڪ، کڙڪ.

ٿي

سنڌي الف ب نا چل چارميڪو حرف
گنگو: آست ديهه نا پن آي ڪ ٿپ
شجاع جڪرو تحصيل شهدادپور
ضلع سانگهڙ تي موجود آري. دا
حرف سنڌي صورتخطي نا چل
چارميڪو حرف آري.

ل

سنڌي الف ب نا چل پنڄميڪو
حرف.

لا: آھ، انڪار، بنا، بغير، سوا.
لانڊ: لاوارث، بيوس، لاچار، عاجز،
بي وسيل، لاعلاج، مهتاج.

لاتعداد: بيشمار، بي حساب، تمام
پياز.

لاٽڪ: بي پرواه، لاغرض، بي
شڪ.

لاٿاني: بي مثال، يگانہ، يڪتا.
لاجرم: بلاشڪ، بي شڪ، پڪ،

البتہ.
لاچار: بيوس، عاجز، محتاج.

لابارو: فصل و آبادي نا لبارو، تيار
و فصل گڏنگ.

لاٻڙ: لاف خَلنگ والا، واحيات،
دروغ ٿڙ.

لاپ: فائده، نفع، ڪمائي، آمدني.
لات: هنيئو توار، راڱ، شعر، گيت،

عرض، مناجات.

لات: گمي، نقصان.

لات: شعاع، روشني، قطار، آقا،
مالڪ.

لاتارڻ: ٿال مٿول ڪَننگ، عفلت.
لائڻ: پروس ڪَننگ، آسرو تڃنگ.
لاٿو: ڇنڪو، چوڻو، منڌرو، مڇت،
ڪم.

لاپڙ: ڪمزور، لاغر، ضعيف.
لاپو: عيوض، بدلہ، مزدوري، اُجورو،
ڍل، محصول، محنت ٿيڪو.

لاج: لڄ، حياءُ، شرم، عزت، مان،
شان.

لاج: لڄ، حياءُ، شرم، عزت، مان شان.
لاج: رشوت، لالچ، لاچڻ = رشتو
تننگ.

لاڏ: ملنگ، خَننگ، پُٽنگ.
لاڏ: پيار، انگل، قرب، محبت، لاڏو،
دوست، دادلہ.

لاڏاڻو: روانگي، لڊهمپ، هجرت،
وفات.

لار: قطار، صف، تار.
لارائڻ: تيز ڪَننگ، نرآن مادہ ۽

لڳڻنگ.	قيمتي، سخي، فراخ دل، دلبر، زيبا.
لارو: رُغبت، خيال، مرضي، آسرو، شوق.	لاڳ: منشا، مرضي، خواهش، چاه.
لاڙ: سنڌنا شيفڪو علائقہ ناپن.	رضا، اجورو، مَڙوري، خرچ، واسطہ.
لاهي، شيفي، ڦيرو.	عشق، محبت، زور، دَب.
لاڙو: رُغبت، رُخ، خيال، لبت، شوق.	لاڳت: خرچ، صرفہ، قيمت.
چاه، خواهش.	لاڳاپو: واسطہ، نسبت، ميلاپ.
لازم: ضروري، واجب، برابر، ٺيڪ، مناسب.	لاڳيتو: آست ايلونا پڌت، رَندت.
لاس: لَس، لسائي والا حالت.	پڌي پڌ، مُسلسل، خُٽڪ، نَرديڪ، بند، ڍڪوڪ.
لاسڙ: لَسو، لَعُوشَت، ڳيرو، ورنہ.	لال: خيسُن، لعل، گلابي.
لاش: مُردہ، جَنازہ.	لالچ: حرس لَب، فريب.
لاغر: ڪمزور، ضعيف، بي طاقت.	لامر: ٿاري، شاخ.
لاف: بڪواس، دُروغ، واهياتي.	لامارو: جَھڙو، حملہ، جُلُشو.
لاڪ: پوتڙو، پتو، خيري، لانڪ.	لامبڙ: رول، لوفر، بدمعاش، لُج.
لاڪون: آن ھل، ھميسڪان.	لانچ: ڪمرگشي ڪَننگ شلوار ۽
ھميسڪان، ڪن، آن.	لانچنگ، تلاش، پتنگ.
لاڪ: غلاظت، لاڪڻ = ٽنڀيھ ڪَننگ.	لانڍ: مُرغن، مُرغني.
لاڪاٽ: آست شھرناپن، درد، رنج، آلم، ڊُڪ.	لانگاھ: لانگو براھوي تي آن
لاڪيڻو: لڪ نا مَت، خاص، آھر.	مروڪا سنڌنا آست قوم.
	لانءُ: خطا، غلطي، ڊوھ.
	لان: ڳلا، خواري، عيب، بدنامي.
	لاھ: لاهي، شيفي، لبت، ڪمي.

ڦلنگ.	لاهن = شيف ڪنگ.
لٽو: پُڄ.	لاٽق: قابل، هوشيار، نيك.
لٽ: ٻڌڻ، سوتو، شت، ڊانگ.	مناسب، برابر، معقول، پوره.
آپ: ڦڙاڻ، ڏوٽ ڪڙاسي ناما پ.	لاٽڻ: ڦلنگ، آٽڪاڻنگ.
لُپري: پلستر، چِڙي، لپ.	ملاڻنگ. اڏتنگ.
لپيت: وڪڙ ٿي ٻنگ، چوگرد.	لاٽو: جعلي، مصنوعي، خراب.
گهيرو، خمر.	بيڪار، عيبدار.
لُج: حيا، شرم، عزت، مان.	لاٽون: ڪمزور، لاغر، مسڪين.
لُجائڻ: شرمسار ڪنگ، ڦٽ	غريب.
لُعت، ڪنگ.	لُپ: ڪُف، ٿُف، گُج، لالچ، رشوت.
لُج: بدڪار، بدمعاش، شرارتي.	لباس: پوشاڪ، پڇ آتا جوڙه، سٿر.
لوفر.	برقع، خوشامد، چاڀلوسي، ڍونگ.
لُچڪ: جُنڀش، لڙه، جهٽڪ.	فريب.
لُج: بي آرامي، انتظار، فڪر، خيال.	لُبريز: تار، ڦر، ڦٽار.
بي چيني، بي ٿغي.	گُپ: ڪُف، ٿُف، گُج، ريش.
لُج: تعلق، مچت واسط، مرناسيالي.	لُپڻ: خراب ڪنگ، پليد ڪنگ.
لُچڻ: عادت، طور، طريقه، افعال.	لُپ: فائده، ڪمائي، تلاش، ملنگ.
ڪرتوت.	ڦنگ، امرڪ وغيره.
لُحاظ: طرفداري، سانگو، عزت.	لُت: لُعت، نانگ، نٽ، نوڪر.
ادب.	لُت: مش، ڏوڙ، ڏنڙ، لُور، لُڪڻ = مش
لُڏ: ڦنگ، ڪس ڳڙاڻا ملنگ.	شاغنگ، ڪڍڪنگ.
لُڏڻ: لُڏنگ، سُرنگ.	لُت: ڦلنگ، ڏاڙو، ڊاڪ، لُڪڻ =

لُک: گرمي، جهولو، هُشنگ.	لَڏت: مزه، زائت، چَشڪ، لُطف، عيش.
لَڪڙ: پاٽ، لُک، شت، لَڪڙ، شت.	لَڏيڏ: مزيدار، سواڊي.
لَک: خبر، سُناخت، سمجھ، بيداري، نظر، چائنگ، پوه مننگ، قاش مننگ، رند، راز.	لُر: اِشتافي تَت هِننگ، جلدي، تيزي.
لَک: لَک ناعدد، صد هزار نابرابر.	لُر: شور، غل، گهمسان، هُل هَنگام، لُڙات، ميل.
لَک: نوشتہ گَننگ، لَکڻ = لَکَنگ، نقل گَننگ.	لُڙن: جَنگ گَننگ، تڪرار، مقابلہ گَننگ.
لَک: باسُونُهو، لَک، هُشنگ.	لُڙه: قطار، صف، هار، طوق.
لَگات: رزاق، شامل، سميت، تو آوار، بتم.	لُڙه: گوئنگ، دُبنگ، دير تو آوار گُڙاس ناهنگ.
لَگن: محبت، پيار.	لَشڪر: فوج، سپاهي تاجت، تولي.
لَگ: (حرف جر) ڪن، واسط، خُڙڪا، ريھان، اسڪان.	لُطف: مزه، لَڏت، احسان، خوبي.
لَگ: قرب، محبت، پيار، حُب، شوق، صُحبت، مجلس، جماع، لڳاءُ، مُحبت.	لُغت: دِڪشَنري، فَرهنگ، زبان، بولي.
لَگل: ملوڪ، شامل، آوار، لڳو = لگا، لَگَنگ.	لُف: ريش اُچت، فُوتڙو، پوتڙو.
لَگ: جان، جسم، جان ناعضوه.	لُظ: حرف، هيت، اقرار.
لَل: عادت، خوبي، شعور.	لُقمو: باخو، اَرغ ناڻڪر.
لُل: گنوڪ بيوقوف، ساده، ديوانہ.	لُڪ: مَش ناعلائقہ، گَهَت، سُرنگ.
	لِڪ: دِڪوڪ، خُفيہ، راز، لِڪائڻ = دِڪَنگ.

گسٽر پار ڪنگنگ، فاقه، پينگني.	لله: الاهنا واسط، ڏروهي آلهه نا.
لنوائڻ: دانگ آينگ ڪنگنگ، ٽيني	لنڪار: هڪل ٽينگ، توار ڪنگنگ،
قُدي ڪشنگ.	هشڪارنگ.
لُئڻ: لابلارو ڪنگنگ، فصل آرننگ.	للي: آسرو، اميد، توڪل، سهاره.
لُو: باسوتهر.	لُر: آسرو، دوڪ، فريب، ٺگي،
لوپ: لالچ، حرص، هوس.	لَمائڻ = ڏزنگ.
لوتِي = خوشامدي ڪنگنگ والا،	لِر: ڪيش، بلغم، نر نا درخت
چاپلوس، مُرغن، زنده.	ناپن.
لوت: لاش، مُرده، جنازه، ميت، گند.	لَمبو: مُرغن، دراز، قامت، بلند،
گُٽري، هُون، قروڪ، قُٽرينگوڪ،	قداور.
مضبوط.	لَمحو: مچڻو وقت، ساعت دمئس.
لُوت: ڦلنگ، ڌاڙو.	لُنڊ: رولو، لوفر، بدمعاش.
لُونيو: بدمعاش، لوفر، بي عزت، بي	لِنِيڻ: لِيچِنِنگ، خوشڪنگ،
غيرت.	ليوڪنگنگ.
لوچڻ: پَٽنگ، ڪوجنا، پَت قول	لُنپ: مُرغن، دراز، بد، خراب.
ڪنگنگ.	لِنج: گمي، ڪوٽ، ڪوتاهي، طلب،
لوچ: فڪر، خيال، درد، عذاب.	لوڙ.
لُوح: تختي، قسمت، نصيب، لوح	لُنڊو: بي لٽڪ، لوفر، بدمعاش،
قلم، پياگ.	عياش.
لوڌ: پلٽڻ، رش، پيازي، نفرت،	لَنگ: آست نانگ والا، لَنگڙه،
حڪارت، لوڌڻ، ڪشنگ.	اپاهج.
لوڌ: لوڊو، سُرڻنگ، رفتار، رول،	لَنگهڻ: گڊرينگنگ.

لوهار: ڪاريگر، هُرمند.	چِلنگ.
لوه: خاخر، باسُن، هُشنگ.	لوري: پچار، فڪر، خواهنگ، خيال.
لوه: لُڪ، ٽپش، رَهنگ نا جاگهه.	زَهير، گُستي.
خلق.	لُوڙ: شور، غل، دتر، عُبار.
لوه: اُرا، ماڳ، پاسنوڻهو.	لوڙڻ: سَهنگ، برداشت ڪَننگ.
لوڻڻ: بيغنگ، مش تي خراب ڪَننگ.	لُوسڻ: هَشينگ، ساڙ، باسُني.
لَه: لاڙو، رُعبت، چاه، قرب، لاهي.	بسنگ، آست بَتي نا قسم، نُس
شيف مَننگ.	نُوس ڪَننگ، لُوسي گيري.
لَهجو: تور، محاوره، ٻولي، لفظ، زبان.	چَلُوسي ڪَننگ.
لَهَر: پَهونا جُنڀش، لوڊو، موج، چولي، جوش، جذب، خوشي.	لوڪ: انسان، آدم، خَلق، مخلوق.
لَهراڻڻ: ڪناره ڪشي ڪَننگ، ٽال مٽول.	جَهان، دُنيا، نبذغ.
لَهڻ: شيف مَننگ و بَننگ.	لوگهو: ڪَڙڪ، چاخ، سُرنگ، غيب، خرابي.
لَهڻ: مالش ڪَننگ.	لُول: مورغن، بيوقوف، گَنوڪ.
لياقت: قابليت، وصف، عَقْل.	لُولو، لَنگڙه.
ليٽڙڻ: ليٽنگ، خاچنگ.	لُولات: مَنَت، ميڙ، عاجزي، نيزاري.
ليئڻ: خاچنگ، ليٽنگ.	نياز، نوڙت.
ليٽ: سيلاب، هُري ڪَننگ.	لُون: تار، ڪَشش، زَهير، حب، محبت.
ليپ: ليو ڪَننگ، ملر پَتي.	لُون: توار ڪَننگ، سُرَت.
	شعِرياننگ.
	لُون: بي، شوره، لُوڻو = بيئي آ.

ليس: زڪام، نزلہ.

ليڪ: ليڪو، ڇٽ، ڊوري.

ليڪن: مگر، ولہ، شايد.

ليڪڻ: لڪير ڪڏنگ، ليڪ ڪڏنگ.

ليڪ: نوشتہ، نصيب، قسمت، ڀاڱ، مضمون، حساب ڪتاب، ليڪو.

ليلاڻ: منت زاري، ليلاڻو، نيزاري، ايلاز، سوال، عرض، گذارش، عاجزي.

ليلهڙ: صفت، بيڪار، نڪم، ڪاهل، رولاڪ.

ليمون: نمبو، سور، لينبو.

لينگه: ريڙ، ڀڄ ناڻڪر.

ليڻو: چڪ ڇلنگ، هُرنِگ، ڊيد، نظر.

ليهه: لڇ، حيا، شرم، حجاب، عار، شرمندگي، نڪم، بيڪار، لاغرض.

لييءَ: گلاب، بدنامي، خواري، دُروغ، غيبت، تهمت.

م

سنڌي الف ب نا چل ششميڪو
حرف.

م: انڪار، آھ، نہ، آخر.

ما: سواءِ، بغير، بي.

مايڻن: درميان، نيام ٿي.

ماڄ مائون: والده، اُم، اما، مادر.

ماتر: فقط، صرف، واحد، چَوَہ.

ماترا: ناپ، مقدار، تول، وزن.

پئماڻش، انداز.

مات: شڪست، مطيع، قبضه.

ماتر: مصيبت، تڪليف، رنج

والر.

ماتر: وادي، علائقہ، مش آتا نيام

والا، علائقہ، ماتري، وادي.

مات: شبنم، نمي، ڦالني.

ماتو: مش نا جوڙ گروڪ رزان،

چاڊي.

ماتيلو: ماتوند، جد مادر.

مات: چپ، قرار، ساهي، آرام.

ماپ: تول، وزن، ناپ.

ماچرا: قصہ، داستان، هيت، حال،
ذڪر، خبر چار.

ماچوج: حضرت يافث بن نوح نا
اولاد، منگوليا نابتدغاڪ، منگول.

ماچي: برامي، ڪُنوار.

ماچ: هُون، ڦرس.

ماچ: پخير، گداگر، گويہ، جذبہ، لہر،
پور، جوش.

ماچانگ: شور، غل، گوڙ، هنگامہ.

ماحصل: نتيجہ، حصول، مُنافَع.

ماحول: اردگرد، آسپاس، چوڌاري،
چار ماڪند.

ماخذ: ڦلنگ نا جاگهہ، بنياد، بيخ،
جَڙ، روتہ، مادہ، مُنڍ.

ماد: مادہ، مونث.

ماد: ڄمار، نَش، خوشي، موج آڪڙ.

ٽڪبر، ڦلنگ، گھوڪ، هلاڪ،
برباد، ڇٽ، نيست نابود.

مادو: ڏاتو، بنياد، اصل، ماخذ، پاڙ.

روتہ، بيخ، عرق، گڻ، خاصيت،

جسر، وجود، طاقت، قابليت، قوت،

عقل، حوصلہ، هوشيارِي، دماغ.

تميز.	منزل، وطن، مُلڪ، ديس، ڏيهه، اُرا،
مَآذَر: لُء، آئي، امان گودي، والده.	خَلق، گوٺ.
مارڪو: مجلس، ڪچهري، وندر،	ماڳيهين: همي جاگه غا، همي
مقابلہ.	خاطران، بجاءِ، بدل آن، عيوض،
مارڪ: ڪُٽس، سَڙڪ، نشان، پاريتہ.	اصل، صفا، قطعاً، بلڪل، هرگز،
مارتول: هٿوڙه.	اَلتہ.
مارڳ: ڪُٽس، چاره، جاگه، منزل.	مال: ملڪيت، زر، خزانہ، دولت،
مارڙن: ڪُٽسنگ، خَلنگ.	دنيا، رقم، مدي.
ماروٽ: تاتہ نامار، ماما نامار.	مالدار: دولتمند، شاهوڪار.
ماڙو: اُشڪنو، سُبڪ، لاغر،	مالش: خوشڪنگ، مُوشڪنگ.
قُينگن.	مالڪ: خدا، آقا، سردار، هاڪم،
ماس: سُو.	بادشاه، سلطان، شاه، صاحب.
ماسي: تاتہ، لُء ناڀيڙ.	مام: راز، خاصيت، وصف، رمز،
ماضي: گذرينگوڪا وقت، گذشتہ،	اندريٽ.
قَديمي.	مامتا: محبت، پيار، الفت.
ماڪ: نَمب، قالني.	مامرو: تڪرار، قُڏه، جهيڙه، جهڳڙه.
ماڪا: مطلب، مراد، قُصَد، غرض.	مامور: مقرر، ڪروڪ، اختيار،
ماڪو: بيهيرت، پيڙوه، پاڙي، دَک،	تخوڪ.
بي شرم، بي حيا.	مامون: بي خوف، محفوظ، بغداد نا
ماڪو: بيڪار، نِگم، ڪاهل.	خليفہ.
ماڪي: شَھد، هَٺين، شيري.	مان: اي، گنا چنڊ، آن (حرف جر
ماڳ: جاگه، سَڙڪ، ڪُٽس، آستان،	لفظ).

ماڻ: آبرو، عزت، شان، شوڪت.	ماڻڻ: حاصل ڪرڻ، هٿ ڪرڻ، لذت
مانجهڻ: ٽهڻي، راز، رمز.	هٿ ڪرڻ.
مانجهاندو: نيمروچ ناريغ، پيشي نا	ماڻهو: ٻڌڻ، انسان، آدم زاد.
وقت.	ماهر: ڪاريگر، هوشيار، چالاڪ،
مانجهڻ: رزان صفا ڪرڻ، رزانت	قابل، استاد، هنرمند، تجربڪار.
موشڪنگ.	ماهيت: اصل ماده، حقيقي وجود.
مانجهي: بهادر، پهلو، طاقتور.	بنياد، خبر، علم، حالت، صورت.
آستيڻا.	ماهيو: شور، موزي، ڪنجوس.
ماندو: زهيري، بي حال، عاجز.	ماءُ: ماءُ، جيڃا، امان، مادر، آئي.
بيزار، مُنتظر، پريشان، فڪر مند.	ماڻڻ: سيال، عزيز، قريب، خاھوت.
مانڌاڻ: جهيڙو، جهڳڙو، لڙ، شور.	ماڻل: ماڻوس، مرغوب، پسند
هنگامه.	ڪروڪ، راغب، لاڙو، شائق.
مانڊاڻو: سينگار، بناوٽ.	ماڻڻ: پوره بڻڻ،
بندوبست، تجويز، بنياد.	مائي: ماءُ، امان، مادر.
مانڊو: عامل، جادوگر، ساحر.	مايا: دولت، زر، مڊي.
مانگ: ڦلي، زيور، سوال، عرض.	مايوس: نااميد، ناڪام، بي آسره.
ناز، ادا، نڪڙو، ڪنوار، پرامي.	مباح: حقي، حلال، قانوني، جائز.
ماڻوس: ماڻل، هيل ڪروڪ، پسند.	واجب.
مرغوب.	مباحثو: سوال جواب، رد بدل.
ماني: اريغ، نان، ڊوڊه.	تڪرار، مقابلو، بحث، واڪ.
ماڻ: ماپ، تول، پشمانه، وزن.	مبادا: نه ٿو، ممڪن، خدا نه خواست.
ماڻڪ: موتي، جوهر.	خدا ڪپ، شايد، انت، خبري.

مبارڪ: شاباس، دعا، خوش قسمت، خوش نصيب، خوش بخت.	مُتروُڪ: خارج، يٺل ڪروڪ، منسوخ، مُعطل.
مُبارڪي: سرسام، دماغ نا سوزش، گندڪي، خُشڪي، هڏيان.	مُتعدِي: برخلاف هُنوڪ، تياري ڪروڪ، ڪاٽب.
مُباشرت: همبستري، جماع، صحبت.	مُتعارف: پني آ، مشهور، مَصروف، شهرت والا.
مُبتلا: هلوڪ، گهٽ، غلطان، مشغول، مَصروف.	مُتعلق: تعلقدار، واسطيدار، رشتيدار، قريب، عزيز.
مُبصر: هُروڪ، بيدار، سنڀال ڪروڪ.	مُتفق: اقرارِي، راضي، خواهان.
مُبلغ: مقدار، انداز، وزن.	مُتقي: پرهيزگار، زاهد، عابد، ديندار.
مُبني: بنيادي آمدن، تخوڪ.	مُتن: ڪتاب نا اصل عبارت، مضمون.
مُبهَم: شڪي، مشڪوڪ، ڍڪوڪ، گول مول، تذبذب.	مُتمول: دولتمند، شاهوڪار، مالدار.
مُبين: صاف، روشن، ظاهر، نروار، مَت: هوش، فهم، حوصله، عقل.	مُتو: اصول، قانون، طريقه، خيال، ايمان، يقين، پڪ، اعتبار.
مُت: اعتبار، يقين، ايمان، خاطري، پڪ.	مُتواتر: مسلسل، لڳاتار، پڌ پيڏ، رند پند.
مُتاثر: اثر پذير، موثر، ڪارگر.	مُتوالو: گنوڪ، ديوانه، مست، پاگل.
مُتارو: هُونو، موٽو، قوي، طاقتور.	مُتبدل: بدله، عيوض، ادل بدل.
مُتبدل: بدل، عيوض، ادل بدل.	مُتحد: آواري، ايلمي، آسٽي، شامل.
مُتحد: آواري، ايلمي، آسٽي، شامل.	مُتوفي: وفات ڪروڪ، فوتي.

مرحوم.	مناس: ھنڀني، منائي، لڏت، مزه.
مُتُولي: نگران، سرپرست، خانگاہ	منڙو: ھنڀن، شيرين، محب.
ناخواجہ.	منڙو: خراب، بد، بُره، کوٽو.
مٺ: سوچ، خيال، سمجھ، دانش.	منڙو: ھنڀن، شيرين، محبوب.
مٺ: ڪاٺر، بُوڙي، سطح، مٿو =	منڀان: غصہ، ناراضگي، نفرت، ڇڙ.
ڪاٺر، سره.	مُنڀو: دَست، قبضہ، گن، ھٿيہ.
مٺ: غريب، شريف.	مُثبت: ثابت، ڪروڪ، قائم
مٺان: (ظرف) ڪاٺر آن، بُوڙان،	ڪروڪ.
شُروعان.	مٺل: مثال، ثاني، بدل، مٺل.
مٺلج: حيا، شرم، لڄ، مغرور،	مٺ: موقعہ، وقت، وار، پيچ، داء،
مڪري.	خُب: ڍنگ، طريقہ، اٽڪل.
مٺ: برابر، بدله، عيوض، ڻڪر نا	مَجاز: گدرينگنگ نا جاگھ.
دلو، مٺل، ثاني، لائق، قابل.	گَسَر: دماغ، مغروري، ناز، نخرہ.
مٺ: رشتيدار، عزيز، قُريب،	مَجال: قدرت، قابو، طاقت، لياقت.
شريڪ، سيال.	مُجَاهد: جہاد ڪروڪ، غازي مژد،
مٺ: چُرو، پيشاب،.	اسلام ناخاطران جنگ ڪروڪ.
مٺائڻ: ختم ڪَنگنگ، خراب	مَجبُور: لاچار، تنگ، بيوس، عاجز.
ڪَنگنگ.	مَجلس: مَحفل، مُچي، ڪَچھري،
مٺائڻ: تبديل ڪَنگنگ، بدل	ھواري، آواري.
ڪَنگنگ.	مَجو: سُسٽ، زَن مُريد، ناڪارہ،
مٺي: مش، ڊُغار، ڌرتي، ڌڙ، خاک.	بزدل.
مٺ: مُچ، دُو، مڪ، مُشت.	مَيت: قبوليت، تابعداري، اقرار.

مَحَض: صاف، نِج، خالص، قَطْعِي.	وَعْدَه، مَحِيتا، اعزاز، خوشي، مقصد.
مَحَل: بَنگلم، محلات، شاهي جاڳه.	مُچ: خاخر، پيلو خاخر، پياز خاخر.
مَحَله: همسايه، پاڙو، ڪوچ، منزل.	مُچ: آوار، ڍير، مجلس، ڪچهري.
مُحَمَّد صه: پياز تعريف ڪروڪ.	مُچ: بروت، بروت.
الاه نا رسول ناپن، محبوب خدا.	مُچَر: ڦڻه.
الاه نا آخري رسول ناپن.	مُچَرڻ: غُصه ڪَننگ، ناراض.
مَحَنَت: ڪوشش، تڪليف.	مننگ.
درد سري.	مُحَابو: رعايت، مروت، لحاظ.
مُخاطَب: برخلاف، دشمن، ويرِي.	پاسخاطري.
مُدْعِي.	مُحَافِظ: نگهبان، نگران.
مُخْتَلَف: جتا، ناموافق، ايلو، اَلڳ.	سَنِيالوڪ.
يڪ.	محاورو: هيت ڳپ، گُفتگو، لَهج.
مَخْلُوق: خَلق، دُنيا، پڊامروڪ.	مُحِبَت: دوستي، الفت، حُب، قرب.
مُخِير: خيرات تَننگ والا، سَخِي.	شوق، ياري، سنگتي، همدردِي.
خيرات تروڪا.	مُحْتَاج: مجبوري، لاچار، عاجز.
مُداح: ساراه، تعريف، ثَناءُوان.	بيوس، غريب، تنگدست.
مُدَاخِلَت: دخل اندازي، دَسَتَ اندازي.	مُحَرَم: پاڪ، واقفڪار، آشنا.
ايلو نا نيام ٿي تمنگ.	همدم، رازدار.
مُدَت: وقت، معياد، عرصه، زمانه.	مُحَسَن: احسان ڪروڪ، سخي.
مُدَد: ڪُڪ، حمايت، تعاون.	فِيَاض.
تائيد.	محسوس: معلوم ڪَننگ.
مدعا: طالب، دعوي دار، مُخَالِف.	سَمجھنگ.

مُدو: مهل، وقت، مُدَت، ميعاد.	مُرغ: ڪُڪُڙ، چُڪ.
مَدَهوش: بيهوش، حيران، پريشان.	مَرُغوب: دلپسند، دلڪش.
بَدَمَسَت.	خوبصورت، دلفريب.
مُدُ: اَحمق، گَنوڪ، نادان.	مَرڪز: نيام والا، خاص، صدر مقام.
مُدو: ڪُنٺ.	مَرڪُ: لاف، مَغرُوري، دماغ، لاد.
مَذاق: مسخره، چُرچ، بيام.	ناز، نخره، اَنگُل.
مذڪوره: ذڪر ڪرِوڪ، حقيقت.	مُرڪ: مَخِنگ، خوشي، بشخنده.
بيان، داستان، مثال، قول.	مَرگ: موت، مَرڪ، اَجل، قضيه، رَحلت.
مُرَاد: طَلَب، خواهش، مَنشا، اميد.	مورڳو: مڙوئي، اصل، اڪثر.
آسره، نيت، مرضي، غرض، مطلب، آرزو.	مَرَم: راز، حجاب، حيا، شڪ.
مَرَتُ: انديشه، فڪر، خيال، انتظار.	پشيماني، افسوس.
مَرَحبا: آفرين، شاباس، تعريف.	مَرَن: گَهنگ، وفات، گَننگ، دَم تَننگ.
مَرَحلو: مسافري، منزل نا جاگهه، درجه مرتبه.	مَرَوَت: سهوليت، آساني، رعايت.
مُردار: حرام، گَهوڪ، ناپاڪ.	حُب، لحاظ، مهرباني، احسان.
پَلِيت، ڏونڊ.	مَرَوَتُن: چڪنگ، پيچ تَننگ، تاب تَننگ.
مُردو: لاش، ڪهوڪ، ڏونڊ.	مَرُون: خَرَس، پَلِيت جانور، حيوان.
مَرَض: بيماري، علالت، تڪليف، درد، ناجوڙي.	خَنزِير، سُوئر.
مَرَضِي: خواهش، اميد، پسند، مُراد.	مُرِيد: خادم، تابعدار، فرمانبردار.
رضا، چاهه، قبوليت، اجازت.	

مَرِيض: بيمار، عليل، ناچوڙ.	مُسْتَقِل: دائمي، برقرار، پائيدار، پڪ.
مَرْد: مُرد، پيڙ، پهلوان، طاقتور، مُرد.	مُسْتِي: گُڙنادانه آڪ، هڻيني، بُوره.
مَرَس: اَرغ.	مُسَرَت: خوشي، راحت، فرحت، موج.
مَرَن: وِڪڙ ڪُننگ، پيچ، داء، ڦيرو.	مُسَرُور: خوش، شاد، راضي.
مَرَه: لاش، مُڙده، جنازه، ميت.	مُسَلح: هٿيار بند.
مَرَهو: جُهور، پيرنگا، ڪماش، ڪمزور، لاغر، ضيف.	مُسَلْسِل: لڳاتار، پديد، مُتواتر.
مَرَهِي: مندر، جُهگي، خانگاه.	مُسَلو: تجويز، قرارداد، راء، سوال.
مَرُئي: اڪثر، ڪُل، جمل، عُت.	مُسَمار: ڌڙيفنگ، نيست، نابود ڪُننگ.
مَزاج: طبيعت، عادت، دماغ.	مَسَن: هندو تا مَرَهِي هراڙي لاشاتي هُشنِگ.
مَزْدور: مَحنت ڪروڪ، ڌنڌه، ڪاريم ڪروڪ.	مَسواڙ: ڪرايه، پاڙو.
مَزو: لذت، لطف، سواد، چش.	مُسواڪ: مسواڪ، دندان صاف ڪُننگ، مُزواڪ، دندان مال.
مَزِيَد: زياده، پين زيات، پياز.	مُشاهدو: منظر، نظاره، ديدار.
مَس: مُشڪل نُت، قسمتي، وقت وِقت، سياهي، روشنائي، دوات.	مُشاهرو: مَزوري، ڪرايه، مُعاوض.
مَس: بَهان، عُد، مَڪَر.	مُشتمل: آوار مَننگ، شامل، جُفت.
مُسافت: مسافري، سفر.	مُشروط: شرطي.
مُسائِن: تَل ڪُننگ، ناس ڪُننگ.	مُشغول: گهٽ، سوگهو، مَصروف.
مَسَت: نادان، پاگل، گنوڪ، متوال، ديوانه، مَجزُوب.	مُشَق: ڪس ڪاريم ڪُننگ.
مُسْتَحَق: حقدار، لائق، قابل، مالڪ.	

مصري: ھٽيني نا قسم، بُورھ، چاش.	عمل، نقل، پيروي، ڪشالھ، جدوجھد، پوريا.
مُصَمَّر: پڪ، پُختہ، يقيني، اٿل.	مُشڪ: دير ٿر ڪُننگ والا ڪَلي، خوا.
مَضْبُوط: پختہ، سخت، اٿل.	مُشڪ: رُغِيثا سُونَا ٽُڪُر، رَعا تا گچھ.
مُضمر: پوشيده، خُفيہ، ڏڪوڪ.	مَشڪري: چرچ، پوگ، مَسْخَره، بيمار.
مُطابِق: طلب، دعويٰ، تقاضہ، واجب.	مُشڪِل: سخت، تنگ، تڪليف، دقت.
مُطالع: خُواننگ، درس و تدريس ڪننگ.	مُشڪَن: مَخِنِگ، خوش مَنِنگ.
مُعائِنُو: ھُرنگ، چڪاس، آزمائش.	مَشڪُور: شڪرگذار، احسانمند، مَنّتوار.
مُعْتَدَل: اعتدال والا، درميانہ، حلیم.	مَشڪُوك: شڪي، گماني.
مُعْجَزو: عاجز ڪُننگ والا، گرامت.	مَشُورت: صلاح، راءِ، خيال، نصيحت.
مَعْدُو: قَبِ ٽي خوراک نا جاگھہ، اوچرنڪ.	مَشُور: پنيءَ، نامور، شھرت، معروف.
مَعْدُور: لاچار، بيوس.	مَشِيرِي: ميمبري، وزيرِي.
مَعْرُڪو: لڙائي، جنگ ناميدان.	مَصَالِحَت: صلح، راضينامہ، ميل.
مَعْرُوف: مشھور، پنيءَ.	مِلاپ: خُوش ڪننگ.
مُعْز: عزت والا، شريف، اشراف.	مَصداق: سچائي نا ثبوت، گواھي، شَاهدِي، راستي.
مَعصُوم: بيقتور، گناھ آڻ پاڪ.	
مُعطل: بيڪار، نوڪري آن ڪَشوڪ.	

مَعْمُول: عقل والا، ٺيڪ، درست.	مَفْهُوم: مطلب، مراد، مقصد.
مُعَلِّم: استاد، علم، ٽينگ والا.	مُفِيد: فائده ٿرڪا، سود مند،
مُدَرِّس: خواندنگ والا.	ڪارگر، ڪاري ٻي آ.
مَعْلُوم: واقف، واضح، خبر ڪرڪ.	مُوقَابِل: مون پمون، روبرو، دُوبدو.
مِعْمَار: جوڙ ڪنگنڱ والا، ڪماش.	مُقَاطَعُو: ٺيڪ، ٻولي، ميعاد،
مَعْمُور: پيرپور، شاداب، سيراب.	عرصه.
مَعْمُول: هڙدي نا هيت، رسم، عمل.	مُقَال: پهاڪ، مٿل، مٿل.
هڙدي نا ڪاريم.	مُقَام: قبرستان، آستانه.
مَعْنِي: مطلب، مراد، مقصد.	ڪهوڪاتي ڪڍ ڪروڪا جاگهه، اُرا،
مَعْيُوب: عيبدار، خراب.	جاگهه.
مَغْرَب: دي ڪيهلنگ، شام.	مَقْبُول: منظور ڪرڪ، پسند
مَغْرُور: ٽڪبر والا، زدي، فخر والا.	ڪرڪ.
مَغْز: دماغ، ملي، ڪوپري.	مُقْتَدِر: طاقتور، زوراور.
مَغْلُوب: غلبه والا، زير، مَفْشُوح.	مَقْتُل: قتل نا جاگهه، ٿڙنگ نا
مَغْمُور: غمزده، فڪر مند، اداس.	جاگهه.
مُفَاصِلو: مري، پٽڌ، جاگهه.	مَقْدَار: وزن، تعداد، حساب، ماپ.
مُفَت: بغير قيمت، ناحق، بي سبب.	مُقَدِّم: پيشوا، ڪماش، سردار.
نه.	مُقَرَّر: سليفوڪ، برقرار، تڏوڪ.
مُفَرَّد: يڪ، يگانه.	مَقْصَد: مطلب، مراد، عزم، اراده.
مَفْعُول: بدفعل ڪرڪ، ڪاريم	مَقْصُود: نيت، مراد، اراده، مطلب.
مروڪ، اُرا نا زيبا ڪاريم مري.	مُقَوِي: طاقتور، زوردار.
مُفْلَس: غريب، محتاج، لاچار.	مُقَيَّد: قيد ڪرڪ، باندي، جيلي.

مُک: مُچ، مُشت.	مُگ: دشتار، ننگ، سانگ.
مکان: جاگهه، آستان، خانه.	مُگ: تور ماپ، اناج نا قسم، تُغر نا قسم.
مکار: ننگ، چالاڪ.	مُگتو: پڇير، سوالي، پندوڪ.
مُکٽ: آزادي، نجات، زهائي.	مُلاح: کشتي بان، ناخدا.
مُکٽب: اسڪول، مدرسه.	مُلاحظ: زير نظر، مُعائنہ، نگاهه.
مُکٽو: جام، پياڙي، دير، آزاد.	مُلازمت: نوڪري، خدمتگاري.
مُکَر: نڱي، دوڪ، دولاڻ، بهانه.	مُلاقات: ميلاپ، دیدار، صحبت.
مُکَرَن: مُنڪر، مُننگ، انڪاري.	مُکچھري: واقفيت.
مُکروھ: گنده، خراب، ناپاڪ.	مُلاڪتو: مل نا گواڙي، دنگل.
مُکَر: مُکَر، ماڪَر، مَلخ.	مُلال: ڊڪ، درد، غم، فڪر.
مُکمل: ڪامل، پوره ڪروڪ.	مُلامت: تهمت، الزام، لعنت، قِت.
مُتابت.	مُلائِش: مُلفنگ، آوار ڪُننگ.
مُگنو: ديوانہ، گُنوک، پاگل.	مُلاوت: ميلاپ، آميزش، جوڙ، راج.
مُک: خاص، اهر، مون.	مُلائِمر: نرم، خُلڪَن.
مُک: ملي، ماده، هڏنا گوده.	مُلبُوس: پوشاک، پُچ بينوڪ.
مُکَرَن: مُوشڪنگ، تيل خُلنگ.	مُلت: ملوڪ، آوار، شامل.
مُخْصي.	مُلتوي: پڊي ڪننگ، رَد ڪُننگ.
مُکي: ايل، هيل.	مُملحَق: آوار، شامل، خُرڪ.
مُکيه: خاص، اهر.	مُلمِز: خطا دار، قصور وار.
مُگَر: وَلہ، ليڪَن، اگر، فقط، بيره.	مُلمَعون: لَعنتي، پليد، شيطان.
مُگَن: غلطان، غرق، مُست.	مُملڪ: وطن، ڊيهه، ديس.
مُگي: غروري، تڪبر.	

ملڪ: ملائڪ.

روح.

ملڪيت: جائداد، مال، مڊي.

مُناجات: خَف تي هيت ڪُننگ.

مَلَن: مُشڪنگ، خوشڪنگ.

گذارش، ڪُننگ، دعاخواهنگ.

ليوڪُننگ.

مُنادي: هوڪو، ڍنڍوره، اعلان.

ملو: چُٽا تا بازي، ريش.

مُناو: گنبذ، مينار، ٿمپو.

ملور: غمگين، فڪرمند.

مُناسب: موڙون: لائق، برابر، جائز.

مَلوڪ: نازڪ مزاج، خوبصورت.

صحيح، حقي، پوره.

زيبا.

مُناظر: نظاره، دیدار، روپ.

مَلول: غمگين، فڪرمند.

مُنافعو: فائده، ڪمائي، مفيد.

مُله: قيمت، بها.

مُنافِق: مڪار، بي ايمان، دغا باز.

مَلِيچ: گنده، خراب، پليت.

فريبِي.

مُماٽ: موت، وفات، تپاخت.

مُناٿ: مَنڍنگ، قبول ڪرڻنگ.

مُمانعت: منع، روڪاوت، بندش.

مَنَت: نياز، نذرانہ، انجام.

مَمَتا: چاه، پيار، ڪشش، لُء نا

مَنَت: نياز، نيزاري، عاجزي.

محبت.

خوشامند.

مَمَتاز: اُهر، جُٽا ڪروڪ. يڪ

مُنتخب: گچين، پسند ڪُننگ.

ڪروڪ، خاص، عالي، پنيء.

مُنَقَل: اُس جاگه غان ايلو جاگه آ

مُمكن: لائق، مَننگ والا، قابل

دَننگ، تبديل ڪُننگ.

امڪان.

مُنتظم: انتظام، ڪُننگ والا.

مَمَن: جهيڙه، جهگڙه، ڦڏه.

مَنجي: ڪٽ، ڪٽولي.

مَمشو: بور دبار، بدنيت.

مَنجه: تهتي، ته، نيام تي.

مَن: نوا، اگر، شال، شايد، اُست، حُب.

مَنجه: غبار، لُڙد، فڪر، اُست نا.

مَنْصُوبُ: سوچ، قصد، اراده، تجويز.

فتنه سازش.

مَنْصُورُ: مدد ڪرڪ، فتحياب.

مَنْطَقُ: گفتار، گويائي.

مَنْظَرُ: نظاره، نگاه، صورت.

مَنْظُورُ: پسند ڪرڪ، قبول

ڪرڪ.

مَنْظُورُ: نظر تي پاروڪ، شعري

پاروڪ.

مَنْعُ: روڪ، آڌڪ، تورنگ.

مُنْقَطِعُ: جتا ڪرڪ.

مُنْكَرُ: انڪار ڪرڪ والا.

مَنْگَهَن: غرق، مست.

مَنْنُ: قبول ڪرڪ، مننگ.

مُنو: پاءُ ڪر (سير).

مُنورُ: روشن، نوراني.

مُنْهَدُ: مون والا، مست والا.

مُنْهَن: مون، صورت، (اي، ضمير)

مُنْهاندو: صورت، شڪل.

مَنْ: چل ڪلو نا ڇڏ، چل سِير نا

ڪيڻي.

مُراد: ماده، جوهر، مال.

مُسْتِي، پريشاني.

مَنْحُوسُ: ڪمبخت، نامراد، بد،

خراب.

مُنْدُ: موسر، زمانه، وقت.

مَنْدَرُ: پوجا نا جاگه، آستانه،

ٽڪار.

مُنْدَنُ: بند ڪرڪ، سوگهو

ڪرڪ، جادو ڪرڪ.

مَنْدُو: لنگ، مَنْدُ، لنگره.

مَنْدِي: چلو.

مُنْدُ: شروعاتي، اوليڪو، بنياد.

مَنْدَنُ: سست، نڪم، بي فرمان.

مَنْدِي: ڪاٺر، سره.

مَنْزِلُ: نازل مَننگ نا جاگه.

مسافر خانو، مڪان، مقام، رهائش

گاه.

مَنْسُوبُ: نسبت ڪرڪ.

تعلقداري.

مَنْشَا: مرضي، اراده، خواهش.

مَنْصَبُ: عهدو، رُتبہ، حڪومت.

مَنْصَفُ: انصاف ڪرڪ، جج،

قاضي، مُفتي.

موڙ: ڪُلنگي، ڏره، ڪلخي.	مواس: مغرور، مُتڪبر.
موڙڻ: چرخ تننگ.	موافق: مطابق، موجب، برابر.
موڙو: برار آ تننگ والا سوغات.	موالي: نشي، مست، علتِي.
پوسڪُن ٻراهي آ نياڙي مون هُرنِگ	موت: وفات، مُرڪ، قضا.
ڪن پيسه يا ٽيڪي تننگ.	موٽو: سُست، ڪاهل، آلسي.
موڙه: گنڊ، وائي بادي، ڦڊ نا	موٽڻ: واپس مَننگ، ڦڏي مَننگ.
خرابي.	موج: جوش، مَزه، خوشي، زور.
موڙي: پونجي، ملڪيت، بچڪي.	موجود: وجود والا، برقرار، روبرو.
موسر: وقت، زمانه.	حاضر.
موشو: ڪناره، گوش، چٽائي.	موچارو: خوبصورت، جوانو، لائق.
موصول: ملوڪ، حاصل، آوار.	موچڙو: چوٽ، موچڙي.
بروڪ.	موڏڻ: ڪمر عقل، بيوقوف، نادان.
موقع: ڏاه، واقع، وار.	موڏي: ڪنجوس، بدمعاش، شوم.
موڪلڻ: راهي ڪَننگ.	مور: آست پرنده يا چڪ ٽسي نا
موڪلڻ: چٽي، آزادي، يله ڪَننگ.	قسم.
موڪڻ: آزاد ڪَننگ، نجات تننگ.	مور: جڙ، اصل، بنياد، بيخ.
يله تننگ.	مورَت: شڪل، صورت، تصوير.
موڳو: بي وقوف، نادان، ساده.	مورخ: تاريخدان، تاريخ لکينگ
مول: اصل، بنياد، روت.	والا.
موٽر: بي سمجهه، بي عقل.	مورڪ: نادان، بي عقل، احمق.
موهن: عشق ٿي هلنگ، مَفتون.	موري: نالي، دير ڪشنگ نا جاگه.
مها: ڀلڻ، ڀلند، اعليٰ.	موري: موليٰ، سبزي نا قسم.

مُهاڙ: مون، اوليڪو.	مُثل: گندگي، مش.
مُهاوت: زوراور، زبردست.	ميتائڻ: رنگ خَلنگ، خراب گنگ.
مُهت: فتح، عزت، آبرو.	ميٺ: محبت، حُب، دوست.
مُهذب: اعليٰ، فضيلت والا.	ميثاق: اقرار، وعده، قول.
مهر: رحم، مهرباني، غمخواري.	ميخ: ڪلي، ميخ.
مهر: چاپ، ٽپ.	ميدان: پٽ، پوٺو، خالي بَغار، دشت.
مهربان: رحم گنگ والا، دوست.	ميراج: ريت، رسم، چال، چلت.
همدرد، مهر ڪروڪا.	دستور: رواج، سرشت.
مهران: درياءُ سنڌ، سنڌ درباب.	ميرائڻ: خازگي مَنگ.
مَهڪ: خوشبو.	ميربحر: مڇي هلوڪا، مڇي هَلنگ.
مَهَل: وقت، فُرصت، عرصو، موسم.	والا: است ذات ناپن.
معياد، موقعه.	ميڙ: مڇي، ڪچهري، آواري، ميڙو.
مُهلت: فرصت، موقعه.	ميلو، جلسو، نمائش.
مُهم: معرڪو ڪاريم، ڪوشش نا سلسلو.	مِيلڻ: آوار گنگ، مچ گنگ.
مُهينو: تو، سي دي، ماه.	مِيل: ملاقات، ڪچهري، مڇي.
مُهورت: مون پاشي، پاش گنگ.	مِيلاپ: آواري، ملاقات.
مُهون: فورن، جلدي، يگدمر، زو.	مِيلو: خازگي، مَشِي.
	مينچڻ: ڪڏ گنگ، بَند گنگ.
	ميندي: انام اِيڪ نَت، دُوتي خيسُن.
	گنگ ڪن، خَلنگ يا پيهونو.

پڙه آتي ڇلنگڪ.

مينگل: براهوئي تا آست ٿڪ ناپن.

مينڌي: پڙه غاتي غوافنگ آن گڊ.

گيسو، چوٽيل.

مينهن: ڦر.

مينگهواڙ: قديم سنڌي يعني دراوڙا

تا است قوم ناپن، سنڌ نا است پياز

متڪنو قوم ناپن.

مينهن: ميهي، ھولنو.

ميوات: بزم والا.

ميون: آقا، مالڪ، والي.

ميو: ساهدار نا آست قسمر، هچ، بي

پرواه، پيباڪ، طاقتور.

ميهار: ميهي خوفوڪ، ميهر

عاشق، سهڻي نا محبوب ميهار.

ميهڻو: شغان، غيب، طعنہ.

ميهو: سبزي ناپن، ٽنڊه.

ن

سنڌي الف ب نا چل هفتميڪو

حرف.

نڌ: آه، انڪار، جواب، نفی، آخ.

نڌ: سواءِ بیدس، بغير.

نا: انڪار، بي، سوا، ناڪار، آه.

آخ، بغير.

ناجوڙ: بيمار، ناموافق، ناجوڙ.

نامڙد: نامرد، ڪمزور.

ناپ: چُونڊ، سُنڻ، شيخ، پال، نيزه.

ناپ: آسمان، نيزه، ڌار، تير.

ناتو: سيالي، عزيزي، واسطو.

تعلق.

ناٿ: بچائيفوڪ، مالڪ، آڙغ.

مرشد، استاد، سردار، هوشيار، آغا.

اڪابر، پڙ، چالاک، لُچ.

ناٿ: اٽڪل، تجويز، حرفت، ڦند.

فريب، نڱي، ناچ، چاپ، دغا.

دولاپ، انڪار، تاب، تاء.

ناٿڪ: تماشا، نمائش، نڱل.

گوازي.

ناٿي: سالم، مسٽر نا آڙغ.

ناحي: قصد ڪروڪ.

ناجهو: معزور، نابين، ڪور.

ناچ: چاپ، رقص، جُهو مَر، جُهمر.

ناد: آواز، توار، هڪل، ڪوڪ.

نادم: شرمسار، شرمندہ.

ناڌ: هوڻنگ، پٽنگ.

ناڌ: گهمسان، شور، غوغا، ڌمچر.

نار: خاخر، پوڻ.

نار: چرخ، هُرو، ڊير ڪشنگ والا.

هَلَت.

نارڻ: هُرننگ، پٽنگ، ڦٽ ڦول.

نارو: پرنالو، ٽين يا آهن ناجوڙ.

ڪروڪ ڊيري آنالي، نلڪي.

ناڙو: خراس گاڏي ٿي تنگنگن سل.

آن، جوڙ ڪروڪاچٽ.

ناڙو: شلوار بند، آهنجه، لاهوري.

گجراتاول.

ناڙي: رڻ، شريان، نار، نبض، نَس.

ناز: نخره، ادا، انداز، لاڊ.

نازڪ: ڌرم، گچ.

نازل: بُوڙان شيف بَننگ، روبرو.

ٻَنڱ، مون ۾ مون بنڱ.	تا اهر شهر. بندوق.
ناس: بامس نا ڪڙڪ، شُوخ.	يا تَوْفَڪَ نانالي، نَري، مُعاوضہ.
ناسُ: برباد، تباہ، نابود، چَٽ،	نالو: پڻ، لقب، خطاب.
ويران، خراب.	نالي: جو، واهي، رَغ، نَبض.
ناسودو: بدنام، بي عزت، بي حيا.	نام: پڻ، مشهوري.
ناسور: پياز متڪنو چَٽ، کُنوڪا	ناموس: مشهوري، هَڪل، ناماچار.
چَٽ، گنده ٿپ.	شهرت، آبرو، عزت، حُرمت.
ناصح: نصيحت ڪَڻنگ والا.	نانپ: چنب، مَچ، پَنج، پُوت.
نصيحت ڪروڪا.	نائت: دغا، دوڪ، دولاب.
ناطق: صاحب عقل، هيت ڪَڻنگ	نانگ: دوش، سَهَمار.
والا.	نانگو: لُوج، لَغَر، بي پُچ، بي عزت.
ناظر: نظرداري ڪَڻنگ والا،	نانو: لمه ناباوه، پيرہ.
نگهيان.	نانءُ: لقب، پڻ.
ناظم: انتظام ڪَڻنگ والا، افسر.	ناٿو: دولت، رقم، مال، مَڊي.
ناغو: خال، غير حاضري.	ناهر: خرما، گرگ، چراخ.
نافت: گمي، مَچَٽي.	نائب: معاون، مددگار، ماتحت.
نافع: فائده والا، مفيد.	نائڪ: رَئيس، پيشوا، رهبر، هادي.
ناقص: بيڪار، نامڪمل.	ناٿو: پُچ ناٿڪر.
ناڪس: بيڪار، رَڊي.	نائبي: حجام، پُڙ جوڙ ڪروڪ.
ناڪو: چُونگي، دروازه، مَحْصُول	نبات: سبزه، بُره آن جوڙ ڪروڪ
هَلنگ نا جا گه.	گِڙا، کُونزہ.
نال: بلوچستان ٿي مينگل براهوئي	نَبض: رَغ، ناڙ، نَس.

نبي: رهبر، حضور صلعم نا خطاب، پيغمبر.	هرگز، بي حيا، بي عزت، بي لحاظ، بدبخت.
نٻر: ڪمزور، بي طاقت، نٻل = ڪمزور.	نپتو: بي اولاد، بيبيخت، نالائخ.
نپاڳ: بدبختي، بدنصيني.	نپوڙڻ: پلنگ، زور تننگ.
نپائڻ: مون تننگ، گذاره گنگ.	نچ: اصل، صفا، خالص، جوانگا.
نپور: بلڪل، نهايت، هميشي، هموئن.	نجات: آزادي، خلاصي، معافي، رهائي.
نت: چلينگوڪ، پديڍ، ولدا ولدا، وار وار.	نَجَس: ميل، گنده، خراب، پليت.
نتيجو: حاصلات، انجام، انتها، آخر.	نجان: ناگمان، شايد، نوا، ناگيان.
ننگ: ناز، نخره، لاڊ، چاپ.	نُچ: جوانيڪ بخوبي، مرحبا، سدا، ڀلي.
نٿائڻ: گوهي تننگ، دانگ هينگ گنگ، بهان بازي.	نچڻ: چاپ خَلنگ.
نٿڻ: گرم دي، تيز آدي.	نچوڙ: رس، عرق، جوهر، روغن، مغز.
نٿر: سخت، ڪٽور، زدي، شرير.	نچ: باموس آن زورت بروڪا توار، چشارغ، هچاننگ.
نٿار: قربان يا صدقہ گنگ.	نچوڙڻ: ٺيڪ مننگ، تيار مننگ.
نٿي: ڪنڊ، سُنڌ، ڪناره.	نحوست: گمبختي، بدنصيني.
نپاچ: پالنگ، پرورش گنگ.	نختو: حرف تازيها يا خير آن تبڪ يا نشان.
نپائڻ = پالنگ.	نخرو: ناز، لاڊ، مستي، چپچلي.
نپڻ: بلڪل، محض، سراسر، اصل.	ندا: توار، دانهن، ڪوڪ.

گروشڪ تننگ.	ندان: آخرڪار، آخر ٿي.
نرگهٽ: گت، شهر، گل، گروڙونڪ.	نڊس: پليت، ناپاڪ.
نرم: خلڪن، ملايم، حلير.	نڊم: شرمندگي، پشيماني، نڊامت.
نرمل: پاڪ، صاف، نچ، خالص.	پشيماني.
نرثو: تحقيقات، فيصلو، نتيجو.	نڊورو: سخت، پريشاني، بي حال.
نرو: علحده، الڳ، جتا، ڍڪ.	ڊڪيا.
نروگو: بغير مرض، صحتياب، صحيح، جوڙ.	نڌ: خزانو، ڌن، دولت، مال، مڊي.
نروئي: صاف، صحتمند، خوش، جوڙ.	نڌر: بي وسيلو، بي وس لاچار.
نرأع: جهگڙهه، جهيڙهه جنگ، تڪرار.	نڌڻڪو: بي وارث، بي واه.
نرشمي، عداوت، مخالفت، فساد.	نڌرانو: سوکڙي، تحفو، ٿيڪي.
نرأگت: ناز و انداز، حسن، خوبصورتي.	سوغات.
نرد: ڇوڪ، ريهان، ڪيب، نرديڪ.	نڌر: بي خوف، بي پرواه.
نس: آن بغير، سوانه، آه، آخ.	نڌر: خيرات، صدقه، بخشش.
نسب: خاندان، نسل، قوم، شجره.	نر: نرينه، مڏڪر.
نسجي: يقين، پڪ، قطعي، تاڪيدي.	نر: بيدس، بغير، آن سوا.
نسرئ: خوش ودي مننگ، پيشن، بننگ.	نراڙ: پيشاني، مون، مڏول.
نسيان: غلطي، قصور، خامي.	نرالو: عجيب، جدا، ڍڪ، جتا.
	نرت: نظر، نگاهه، ڏيد، روشني.
	نرخ: قيمت، دام، بها.
	نرس: بوجه، بار، وزن، ڪييني.
	نرڪ: جهنم، دوزخ.
	نرڪڻ: چمڪنگ، چلڪنگ.

نشان: اشارہ، نشاني، بَيرِ ق، ھدف، عيان.	رائيگان، نڱل، بيڪار، اجائي، فضول.
نشتو: اعتبار، يقين، پروسہ.	نقاش: رنگ ساز، چترڪار.
نشر: ظاهر، نروار، قاش.	نقال: نقل ڪروڪ، بهروپيہ، مسخرہ.
نشست: ٽولنگ، ڪچهري	نقد: روڪ، مال، مڊي، ملڪيت.
گنگنگ، مڇي، آواري.	نقص: ڪمي، خامي، عيب.
نشو: شراب، گيف، مدهوشي، خمار.	نقصان: ڪوتاهي، ضرر، زيان، خرچ، تاوان.
نصاب: مال، زر، سرمايہ، ملڪيت، مڊي، تعليم ڪن مقرر ڪتاباڪ.	نڪاح: عقد، برام، سانگ.
نصب: مقرري، برقرار، بُت، بوتو.	نڪرڻ: پيشن مننگ، روانہ مننگ.
نصيحت: هدايت، صلاح، فهمائش.	نڪو: انڪار، نہ، آھ، آخر.
نظارو: ڏيڏن، نمائش، منظر، جھلڪ، قاشي.	نڪ: پيش نا پڙچ، چٽائي، خاندان، خاھوت، پيوھي، بنياد، نسل، ذات، قدم.
نظر: ڄڻ تاروشني، ھرنگ، نور، نظير: مثل، نمونہ، ثاني.	نڪڙڻ: چٽا مننگ، الڳ مننگ، يڪ مننگ.
نظم: شعر، انتظام، بندوبست.	نڪمو: بيڪار، بيروزگار.
نفاق: جھيڙہ، فساد، جنگ، دغا.	نڱيڙڻ: فيصلہ ڪنگنگ، پورہ ڪنگنگ.
نس: دَم، ساھ، ذات، وجود، اصل، نفعو: فاعده، حاصل، ڪمائي.	نگاھ: نظر، ڏيد، سنڀال، خيال، قول.
نغير: فرياد، دانھن، ڪوڪ، توار.	
نقرو: آجائي، بيڪار، فضول.	

ننگران: نظردار، محافظ، سنڀالڻگ	ننڌڻ: مزمت ڪڻنگ، نفرت ڪڻنگ.
نگرو: بي مُرشد، بدبخت، نامراد، گميند.	ننڌڪ: ڪميند، ڳلاخور، منحوس، حقير.
نگم: بي هوشي، خمار، غشي.	ننڊ: تُغ، خاچنگ، خمار.
نگوٺو: اصل، فقط، پير، صرف.	ننڊو: چُنڪ، عُڊو، مِچَت.
نگهو: مُرغُو، لَمبو.	ننگ: حيا، شرم، عزت، آبرو.
نگڻ: پيشن مننگ، ظاهر مننگ، قاش مننگ.	ننگر: خيرات، اِزغ نا پخيراتي تننگ.
نلو: آخرڪار، ندان، خالص، صاف.	ننواڻڻ: شيف ڪڻنگ، چوٽ ڪڻنگ.
نما شام: شام ناوقت، دي ڪيهلنگ.	ننهن: ملخڙ، مار نازائيف.
نماڻو: غريب، مسڪين، غمگين، مايوس.	ننئين: ندي، ڊور، درياب، جهل.
نماءُ: نمائش، جلسو، نظاره.	نوازڻ: تورنگ، روڪنگ.
نمت: نياز مندي، عاجزي.	نواڙڻ: بخشنگ، نذرانہ تننگ، مدد ڪڻنگ.
نمرو: صحتمند، خوش.	نوالو: باخو، اِزغ ناڻڪر.
نمڪ: بي، لذت، ذائقه.	نوٽ: وارو، حالت، مقرر وقت.
نمڪ: وقت، ساعت، پل.	نورج: عالم، طور، ڪيفيت.
نمود: نمائش، منظر، ناٺ، شوشا.	نوتو: دعوت، پيغام، ثوار.
نموري: نمب نايج، نمب ناٿغر.	نود: زدي، جاهل، مغرور.
نمونو: ڊول، طريقه، انداز.	نوڙڻ: نياز ڪڻنگ، سلام ڪڻنگ.

نهن: قبضہ ڪنگ، دفع ڪنگ.	ڪاٽرءِ مڇت شيف ڪنگ.
نھو: دوستي، سيالي، عزيزي، تينائي.	نوڙو: بيڪار، خالي، بيروزگار، فارغ.
نھوڙڻ: زور ٿورنگ، قابو ڪنگ، بيهوش، ڪنگ، نابود ڪنگ، ڇٽ ڪنگ.	نوسن: رلنگ، لوس لوس ڪنگ، لوسيگيري.
نثات: ذات، قبيلہ، قوم، خاندان.	نوش: هنيئي، شيرين، شهد.
نياپو: پيغام، ڪُلو، قاصد.	نوع: جنس، قسم، نمونہ، ڊول.
نئون: پوسڪن، جديد، تازه.	نوندو: پيالہ، نيزہ، ٻڙچي.
نياز: زاري، عرض، گذارش، منت.	نويڙو: گدام، انبار.
نياڻي: نياڙي، مسر.	نويلي: حسين، خوبصورت.
نيا: انصاف، فيصلہ، دريافت، سچائي.	نهار: دي، صوب.
نيت: چال، چلن، عادت، رمز، راز، مقدر، ارادہ، منشا.	نھال: خوش، تازه، جام، آسودہ.
نيچ: شيفيڪو، حقير، ڪمڌات، مي.	نھان: قاشي، اطلاع.
نير: خرينڪ، دير، آب.	نھايت: انتها، انت، آخر، حد، توڙ.
نيزنگ: جادو، فريب، طلسم، منتر، مگر.	نھنو: غريب، شريف، بردبار، مسڪين.
نيسارو: ديرگشنگ ڪن، تين نا جوڙ ڪروڪ نالي، يانلڪي.	نھڙڻ: دفن ڪنگ، ڪڍ ڪنگ.
	نھرو: سخت، مضبوط، مائيدار.
	نھگر: انڪار، نہ، آخر، آھ.
	نھل: حياردار، فرمانبردار.
	نھنڊ: دعوت، توار، نينڊ، دعوت، ٻٽنگنگ.

نیش: گوالہ دوچ، نوک، سُنٺ کُڪڙ
نانیش.

نیک: جُوانو، خدا ترس.

نیکال: پیشن کَشَنگ.

نِینهن: محبت، الفت، حُب، خواهش.

نِیڻ: حَن، چَشَمَ، عَین، نظر، نگاه،
عشق.

ٹ

سنڌي الف ب نا چل هشتميڪو
حرف.

ٿوڻ: هندو، سنڌي

حرفاتيئي "ٺ" ناپن.

ٺاڻو: ڊال ٽي سخت ڊانريا ڊڊر.

ٺ: سنڌي ٽي "ٺ" ناپن.

ٺوڻون: بامس تو هيٺ گنگنگ والا
ناپن.

سنڌي ڊڪشنري ٽي ٺ ناچو حرف

لڪوڪ افڪ ول ننا تحقيق ٽي

بڙڙڪو حرفاڪ ڊوبسنو.

و

سنڌي الف ب نا چل و ٺهيمڪو
حرف

و: ارا لفظ يا جملہ تي آوار ڪنگ
ڪن حرف، امرڪ، آدم و
حوا وغيره.

و: جتا، آڱ، پڪ.

و: هوا، ٺهو، طوفان، چرڪ.

وابستہ: تعلق، تخوک، قريب، عزيز،
سيال.

واپڻ: هيٺ ملڻ، راز ڦاس
ڪنگ.

وات: با، ڪنگ نا عضوہ.

واتار: بڪ بڪ ڪنگ، زور ٿي
ڪنگ، ارمڪ "واتارڻ" = جھڳي
ڇلڻ.

واتورجڻ: ڪرينگ ٽينگ.

وات: ڪس، چاره، سڙڪ، ڍنگ،
طريقہ، ڊول، دستور، رواج.

واتاھو: ڪسري، مسافر، راھي.

واتڪو: تاس، ڪڙسان.

واتڻ: بخش ڪنگ، بخشڻ.

واتڻ: هور ٿيڻ، هوري ڦنگ، هرنڪ.

واتو: هلڻ، والا، هلوڪا.

واتق: مضبوط، طاقتور، پهلوان.

واپار: سودارگري، دوڪانداري،
تجارت.

واپرائڻ: استعمال ڪنگ، ڪاريم
ٿي ڦٽنگ.

واپس: ڦڏي ڪنگ، واپس بڻڻ.

واجب: جائز، لازمي، مناسب،
ضروري، برحق، پوره، ٺيڪ،
ڏرست.

واجو: ساز، وڃنگ والا.

واجورو: بٽي ناقير.

واجه: ڇت، رستم، ڏسڪ.

واجهائڻ: هرنڪ، ڪشش ڪنگ،
خواهش، ڪنگ.

واچ: ٺهو، طوفان، هوا، امرڪ
واچوڙو، چرڪ، واچڻ = ڦول ڪنگ،
چڪاس ڪنگ، هورنگ.

واچ: باٽي جوڙ تا آواز منڱ والا
حصہ، گنوڪ، بيوقوف، بي سمجھ.

وارث: مالڪ، خُواجه، حقدار، مستحق.

واڙڻ: ٻنڀنگ، بند ڪَڻنگ، مقرر ڪَڻنگ، تِڻنگ.

وارو: واري، ويل، وقت، زمانو، وار، واري: ريت، ڪَڪري، ريگزار، ريڪ.

وارياسو: ريڪ والا، ريگزار.

واڙڻ: بند ڪَڻنگ، ٽنگ.

واڙ: مَلوڪ، ڦاش، ظاهر.

واسامو: آرام، راحت، قرار، سُڪ.

واسانگو: وقت، ويل، وارو، عرصو.

واستو: سچ، درست، صحيح، راست.

واسُ: جاگهه، مقام، پيڻڪ، امرڪ.

گند ٽننگ، واسي = رهنڱ والا، سڪڻ.

واسرائڻ: انتظار ڪَڻنگ.

واسطو: تعلق، سبب، غرض، نيت.

مراد، مطلب، مقصد، نسبت.

واسڻ: خوشبو ڪَڻنگ، ڪُڪ،

دانهن، گندڪننگ.

واسنا: خواهش، مرضي، منشا.

واچي: اُلتِي، شولنگ، شولڻ.

واحد: يڪتُنيا، الاه، خدا.

واد: تڪرار، فساد، جهڳڙهه.

واڌ: اضافو، زيات، پياڙي.

واڌائي: مبارڪي، خوشي، ناهيت.

واڌو: حساب تي آوار ڪَڻنگ.

واڌ: ضد، تڪرار، بحت.

واڌڻ: ڪٽ ناچڻ، تانگ.

واڍ: چمڙهه ناچڻ، نورڙ.

واڍڙ: بازو پيمارنا ٿل، ظالم.

ٿڙنگ والا.

واڍڻ: مُرغُڻوچڻ توڻنگ.

واڍو: پاٽ نا ڪارير ڪروڪ.

دَرڪاڻ.

واڍوڙڻ: ٿڙنگ، ٿل ٽننگ.

واڙ: وارو، ڦيرو، ويل، وقت، غفلت.

سُستي، حملو، قرباني، صدقو.

واڙ: پُڙهه، رُلف.

واراڪو: ڦيرو، وڪڙ، پيچ، وٽ.

وارتا: بيان، قصو، هيت، خبرچار.

خوشخبري، پچار، نقل، گفتگو.

هيت گپ.

واصل: ملنگ والا. سرمَنگ والا.	وامتو: قدنا مندر، چوڻو، چُنڪ.
مِلاپ.	وانتور: طوفان، ٺهو، گوريچ.
واضح: ظاهر، صاف، روشن.	وانٺڻ: حصہ ڪَنگ، بشخنڱ.
نشانبر، قاش.	وانجهو: خالي، ويران، ضعيف.
واعدو: اقرار، قول، سوڻند.	ڪمزور.
واعظ: تقرير، تران، تلقين.	واندو: بيڪار، بيروزگار، فارغ.
وافر: پيار، زياده، گيشتر، زيات.	وانڍ: لانڍي، چن، پُونگڙي، جُگي.
واقع: منگ والا، حادثہ، اتفاق.	وانگار: بيگڙ آڪار، ڪار، ڪار، ڪار.
واقف: دُرستي، آگاه، معلومدار.	وانگر: آڻيار، طرح، هموزان بار.
واڪ: بلڪل، سخت، پيار، گيشتر.	وانه: دُون، جو، واٽر، دور.
هوڪ، بولي، جملہ، طاقت، وس.	وانهوندو: واڻي، بادي، دَم، ٺهو.
زور، مثل.	واڻ: پيش يا منج آن جوڙ ڪروڪا.
واڪاڻ: تعريف، ساراه، صفت.	چت.
واڳ: چت، لغام، دوري، واڳڻ = چت.	واڻ: پيش، منج، چت.
ٽفنگ، تانگ.	واٽاڻ: گوافنگ، جوڙ ڪرفنگ.
واڳو: دير نا خطرناڪ ساهدار، واگو.	واٽيو: بَخال، هندو، واپاري، مھتو.
واگھ: شيرنا قسمر، آفت، پهلوان.	واوٽ: خبر چار، خبر گيري.
والارڻ: تورنگ، قبضہ ڪَنگ، حد.	واويلا: دانھن، ڪوڪ، شڪايت.
نا نشان دھي ڪَنگ.	واه: جو، واٽر، ڪَسر، طرف.
والمر: آرغ، خاوند، مالڪ، خواجہ.	حفاظت، پناھ، موقعہ، مدد.
والڻ: گوڻنگ، گيرام ڪَنگ.	حمایت، سمجھ، وار، سام، آسرو.
وام: نامڪمل، ڪمينہ، حقير.	وسيلو، پَنڌ.

موقعه.	واھت: سنيالوڪ، نگهبان، مددگار.
وٽ: پاسو، ڪناره، طرف، وٽ	واھپ: استعمال، نظرداري، رواج.
تَنگ.	واھپو، رسم و رواج، واسطيداري،
وٽ: خُرڪا، ريھان، آوار، تون،	سيالداري.
ڪيٻان.	واھر: مدو، اميد، آسرو، حفاظت.
وٽ: ماپو، تول، وزن.	واھڻ: گوٺ، خلق، بستِي، جو، شاخ.
وٽان: اوڀر ماس، جُونِ پليت، ڪٽاڻ =	واھي: نالي، چوڪيدار، سنيال
سور.	ڪنگڻ والا.
وٽورڻ: آوار ڪنگڻ، مڇ ڪنگڻ،	واھ: ٿھو، ھوا، وائي خُل، خيال،
سنيالنگ تَخنگ.	فِڪر، چرڪ.
وٽ: تڪليف، مصيبت، ڌڪ، ٽپ،	واٿرو: پريشان، فڪرمند، حيران.
آفت، ظلم، گرفتاري، پڪڙ.	واٿڪو: ٽھودار، ٽھو والا.
وٽ: چورٽ ٿس، ڪُڪڙ يا چڪ سي	واٿل: پُڇ ناقسم.
ناچورٽ.	واٿور: طوفان، ٽھو، ھوا.
وٽڻ: ھلنگ، گٽ ڪنگڻ.	وٽا: بيماري، مرض.
وٽ: موقعه، ڊاڪ، وار، ٺيڪ، درست.	وٽ: عيش عشرت، بدچلني،
وٽ: آفت، ظلم، غضب، سخت.	بدچال.
وٽاھتي مان، شان، عزت، حسين.	وٽ: طاقت، زور، وس.
وٽجڻ: بيهوشي، مستي، جوش.	وٽو: ناڪام، بيڪار، فضول.
وٽل: خلوڪ، خوفزدہ.	وٽ: گڙا، جنس، امانت، زائيف.
وٽل: عشق، محبت، يادگيري.	وٽ: پيوند، فرصت، فاصلہ، ناغمہ.
فڪر، گھڻي.	ساھي، تفاوت، فرق، خال، ڦير.

وچان: نيام آن.	وَجُود: هستي، شخص، جان، جسم.
وچڙڻ: غصه ڪڍڻ، بي صبر ٿيڻ.	زندگي، زور، اختيار، طاقت.
منڱ.	وجه: عيوض، بدل، تنخواھ.
وچڙ: مَرُوڙ، وڪڙ، پيچ، وَر.	مزوري، شاغنگ
وچڻ: قسم، ساڪ، سوغند، حَلَف.	وجه: سبب، خاطر، موقعه.
پولي، اقرار، وعده، ڪلام.	وچ: بجلي، هوره، تجلي، گروشڪ.
وچڙڻ: جتا منڱ، الڳ منڱ.	وچڙ: بچنگ، توار، سُر، وَچَت =
مُرمَنڱ.	ڍنگ، نمونہ، طريقه.
وچو: ميهي ٽاچوري، ڪونهون.	وجه: موقعه، وقت، وار، ڍنگ.
وچوٽي: وڻي، مفاصلہ، تفاوت.	اٽڪل، طريقه، فن، فريب، جنس.
فرق، مُري.	رواج، دستور.
وچون: تيل، تڪليف، تننگ.	وجه: شاغ، داخل ڪڍڻ، وجهڻ.
وچيڙڻ: صاف ڪڍڻ، سلنگ.	شاغنگ، تهتي ڪڍڻ.
وحدانيت: يڪڻياڻي، يڪ	ويائڻ: گوڻنگ، گم ڪڍڻ، تباه
منڱ.	ڪڍڻ، خراب ڪڍڻ، دفع
وحشي: جنگلي، ظالم، سنگدل.	ڪڍڻ.
ڪُٿور.	وچڻ: هٽڻ، روانہ ڪڍڻ، لڏڻ.
وحي: الهام، بشارت، خدا ناپيغام.	وچ: ڪُٽر، آسرو، حياتي، نصيب.
وڌ: عهدہ، انجام، اقرار، قول.	تقدير، مقدر.
وڌوان: عالم، ماھر، عاقل، هوشمند.	وچ: مرڪز، پوت، درميان، نيام
وڌ: زيارت، ترقي، پياز، آسوده.	وڌا، طاقت، فرق، جدائي، اٽڪ.
وڌائڻ = زيات ڪڍڻ، اضافہ	ناغہ.

طريقه، نمونہ، طرز، طرح، گذارہ.	گَنگ.
وردہ: فساد، جھيڙو، جنگ، پتڪ.	وڌائي: مبارڪباد، خوشي، فرحت، راحت.
وَرکا: چٽي تننگ، ڦر، وسڪارہ، قرباني، مہرباني، صدقہ.	وڌيڪ: زيادہ، پياز، اضافہ، وڌڻ، زيادہ مننگ.
ورلاپ: توار، دانھن، ڪوڪ، هوغنگ.	وڌو: پلن، اعليٰ، اُتم، وڌاڻ، پلني.
ورنائڻ: ظاھر گَنگ، قبول گَنگ، غور گَنگ، خيال گَنگ، ھيٺ مننگ، ڦاش مننگ.	وڌائي: غرور، ٽڪبر، عزت، آبرو، وڌوھ: بيقتصور، معصوم.
وَرندو: بروئي، ھروئي، ايلو، بُوڙڪو.	وڌڻ: ٿڌڻ، گڏڻ، وڌ = ڊڪ، ٽڪليف، ٺپ، غم، نشان.
وَرندي: جواب، توار، بيان.	وڌائڻ: ٿڌڻ، گڏڻ، وڌڻ، وڌائي: مالڪ، پوتار، وڪڙ، پيچ، مروت، ونگ، چڪر.
وَرند: ايلو صورت ٿي، آخ تو، ايلو طرف.	وَر: ٺپ، زخم، وراثت: ملڪيت، بخش بانٺ.
وَرڻ: واپس مننگ، واپس بَنڻ، ورو: پاٽ نالڪڙو، منڪ، شھتير، وروھڻ: خوش گَنگ، راضي گَنگ.	وَرانگن: مروتنگ، وڪڙتنگ، پيچ تننگ.
وَرھ: جٽائي، فرقت، غم، فڪر، وَرھاست: بخش بانٺ، وراثت، وڇ، وَرھيہ: سال بسال، ساليانہ.	وَرال: پٽ، قول، تلاش.
وَرِيام: پھلوان، طاقتور، غازي.	وَران: زيادتي، پياڙي، پيڙهي، خاندان.
	وَرائڻ: واپس گَنگ، بند گَنگ، ورتا: چال، چلت، ھلت، رويہ، ڍنگ.

وڙڙ: عادت، چال، احسان، مهرباني،	وُسعت: توفيق، طاقت، همت، قوت.
عنايت، نوازش، آبرو، لياقت، قسم،	وسلو: مال، ملڪيت، مڊي، جائداد.
جنس، نشان، پار پٽه.	وڙان: املاڪ.
وڙڙ: بي حيا، بيشرم، بدبخت.	وسڻ: ڦر مڻنگ، آباد مڻنگ.
وڙڙ: داخل ڪڻنگ، شاغڻگ، ٺهتي	وسواس: گڻتي، فڪر، خيال.
ڪڻنگ.	پريشاني.
وڙهڻ: جنگ ڪڻنگ، ڇلنگ،	وسيلو: ذريعو، واسطو، آسرو، اميد.
مقابلو ڪڻنگ.	وش: زهر، ڇرين.
وڙر: بار، بوج، وڙن، گناه.	وصال: ملنگ، ميلاپ، ملاقات.
وزن: ماپ، تول، پيمانو، بار، مقدار.	موت، وفات.
وس: ڦر، سبز، آبادي، گوڻ، خلق.	وصف: صفت، تعريف، خوبي.
وس: طاقت، تابع، قوت، توفيق،	عادت، هنر، ڪمال.
مجال، همت، اختيار، مرضي.	وُصول: حاصلات، آمدني، ميلاپ.
وسارڻ: گيرام ڪڻنگ، رد ڪڻڻءَ	وصيت: ڪهنگ آن مست تينا تي
وسامڻ: گل مڻنگ، ڪمزور مڻنگ،	هدايت.
وسائڻ: بتيءَ ڪسڻنگ، خاخرنا	وطن: ڏيهه، ملڪ.
ڪسڻنگ.	وظيفو: عبادت، بندگي، تنخواه.
وسانڊ: وس، تابع.	مزوري.
وستار: زياده مرعني، بيان، احوال	وعدو: قول، اقرار، بولي، انجام.
قاش.	وفا: سچائي، صداقت، وفاداري.
وسرام: آرام، آسرات، فرحت،	وفات: موت، ڪهنگ، تپاخت.
راحت.	انتقال، مرڪ، اجل، قضيه.

فریاد، آواز، نعره، پُکار.	وَقَد: ایلچی، عیوضی، بَدَل.
وَلَهُو: چَگر، دورہ، خاوند، پوتار.	وَقَار: عزت، احترام، آرام، سَکُون.
أَرغ، محبوب، لاوارث، خالي.	وَقَت: ویلہ، زمانہ، ساعت، موسم.
وَلَهُو: غریب، مُفلس، غافل، بیستگن.	وُقَعَت: طاقت، سگھہ، بُلندي.
وَلِي: شہزادہ، مالک، خاص، بندہ.	برزائي
بزرگ، سرپرست، حاکم.	وَقَف: پَن آکَنگ، مقرر، بَخشش.
وَمَل: پاک، صاف، پيھن.	وِگَہ: مَہل، وقت، احسان، مہرباني.
وُن: رنگ، شکل، صورت، دُول.	مہر، لائق.
وَنجَوَگ: بدسلوکی، جتائي.	وِگَہن: اَنَک، روکاوت، روک.
تَکرار، جھيڙہ.	بندش، آد.
وَنجَہ: مُرغني، لَمبُو، ضِد گَنگ.	وَل: وِکَڙ، قصور، سبب، فريب.
لَٹ، چُڙي.	دغا، چکر، موقعہ، مَکَر، حرکت.
وَنجَہوتِي: آست گوازي نا قِسم.	سبزہ، آبادي.
اَسَت هَلَمَ گوازي نا قِسم.	ولایت: پيشن نا ملڪ، ولي نا درجہ.
وَندر: گوازي، شغل، خوشي، ناهيت.	اوليائي، بزرگي، عہدہ.
وَنڙو: آرغ، خاوند.	وَلَت: غُصہ، خار، رنج، دُک.
وَنس: جنس، قسم، نمونہ، ذات.	وَلَد: پیدائش، مار، فرزند.
چہرہ، شَکَل، صورت.	وَلَر: وِگ، ٽولي، مَچي، کُر.
وَنکو: پهلوان، دلیر، طاقتور.	وَلو: سَلیپر، شہتیر، وِکَڙ.
وَنگ: کمان، وِکَڙ، وَر، پیچ.	ولوڙن: پورنگ، ملائفنگ.
وَنهڙو: آرغ، خاوند، پوتار.	اوارکنگ.
وَنهَو: دولتمند، آسودہ، ٺونگر.	وَلُولو: شور، هُل، هنگامہ، شوق.

میلاپ.	مالوند.
وَوَرَن: حال احوال ڪَننگ، گذارنگ،	وَن: دَرخت.
گدريڻنگ.	وَناس: ريس، حَسَد، ساڙ، مَوَس.
وَوَرَن: چڪاس ڪَننگ، تلاش	وَناند: جَهيڙهه، فساد، ڦڙهه، منافقي.
ڪَننگ، پَتنگ.	وَناهُ: خون، مردم ڪُشي، نقصان،
وَوَن: ڪَرياس نافصل.	گَناهه، ضرر، زيان، ڊوهه، ظلم،
وَوَن: هوغنگ، دانهن ڪَننگ.	پاپ.
وَه: شاباس، خوشي نا اظهار،	وَنَت: پسندگي، پيار، محبت،
درياب ناسير، ڍنگ، طريقه، نمونہ،	مرضي، خيال، وَنپ، پسندگي،
زور، جوش، حالت، عادت، اشتياق.	قبوليت.
وَهائَن: زهرتنگ، بيمار ڪَننگ.	وَنَت: خراب، گنده.
وَهائَن: گدريڻنگ، مڪمل	وَنج: واپار، سوداگري، ڌنڌه،
مَننگ.	تجارت.
وَهائو: بالشت، ٽول، بُرزي.	وَنس: گهمراهي، غلطي، خامي،
وَهائَن: چَلِيڻنگ، لوڙيڻنگ،	قصور.
نَرڻنگ.	وَنڪ: خبر، سُرڻ، رنگ، نمونہ،
وَهائَن: گذارنگ، پوره ڪَننگ،	قسم.
اختيار، ڪَننگ.	وَن: پسند بَننگ، قبول ڪَننگ،
وَهت: سواري، اولاخ، ساهدار.	اُست خواهنگ.
وَهَن: غُصه ڪَننگ، ناراض	وَنو: طعنہ، شغان، ٽوڪ، زخم، ٺپ.
مَننگ.	وَواه: نڪاح آن گڏ برامي ۽ تينا اُرا
وَهرو: آرام نا جاگهه، ساهي، فرحت.	غَا هَتنگ، بادشاهه برامي نا

اشتاف، جلدِي، زور.	نسل.
وهڱڻ: پاڻ ۽ بند گنگڻ. پاڻ نا	ويت: مسخره، ٽوڪ، طنز، بيام
بارنگ.	عروڪا.
وهنجارڻ: بيشولفنگ، غسل	ويڪل: تولوڪ، رهائش پذير،
ڪرفنگ، غسل تننگ.	باشنده.
وهندڙ: وهڪ، وهڻ= وهنگ.	ويچ: حڪيم، ڊاڪٽر، طبيب.
وهندڙ: دير وهڪ، روان، وهڻ= دير	ويجه: زيادتي، پياڙي، فراخي،
نازواني.	برڪت، سُڪ، آسرات، طالع،
وهنوار: هلت، ڏنڌه، رسم رواج،	خوشي.
حساب ڪتاب، دستور، حقيقت،	ويجهو: خُڙڪ، نزديڪ، ڪيب.
برابر، درست، ٺيڪ، صحيح.	ويچ: بها گنگڻ، ويچارڻ=
وهي: جواني، ورنائي، عمر.	سوچنگ.
وهيٿو: تابع، محتاج، قابو ٿي،	ويچ: ٿڪر ٿڪر، ذره ذره، جتائي،
ماتحت.	فراقي، غمگين، تنگ، پريشان.
وٽر: عيش، موج، سيري.	ويڏڻ: آزار، تڪليف، ڏڪ.
وٽراڳ: پريشاني، جتائي، عشق،	وير: لطف، موقعه، فرصت، دمر،
محبت، الفت، عاشق.	گهڙي.
وٽڙڻ: تلاش، پت ڦول، سڻيال.	وير: بغض، ساز، حسد، مخالفت.
وٽل: ڏڪ، مصيبت، تڪليف.	وير: پهلو، طاقٿور، عاقل، دانا،
وياگل: پريشان، حيران، پشيمان،	ايلُم، مضبوط، آفت.
بيحال، بي آرام، سُست.	ويزم، وقت، مهل، وڪڙ، ڍا، خيال،
ويا: ڇٺا، اولاد، معصوم، بنياد،	ناغم، جيب، هُري، مڌان.

ويٺڻ: عتاب، طعن، ٽوڪ،
ڪرينگ، شگان.

ويٺڻ: نالائق، بيڪار، نڪم،
ويهارڻ: ٽولڻ، ڇڏڻ، ڇڏڻ.

ويڙهه: جنگ، جهيڙهه، فساد، ويڙهو=
جنگو.

ويڙهه: جنگل، بيل، درختاڻا پياڙي،
ويڙهو: لوڙهو، محل، خاندان، خلڪ،
ويس: لباس، پُچ، جوڙهه، رنگ،
ڍنگ.

ويسارو: گيرام ڪروڪ، يادان
دروڪ، غافل.

ويساس: ايمانداري، وفاداري،
سچائي، اعتبار.

ويساند: ساهي، آرام، قرار، آسرات،
صبر، فرصت.

ويساهڻ: ٽڙهائڻ، ٽڙهائڻ،
ريسڻ، بي اعتباري، بي ايماني
ڪڻڻ.

ويساهي: آرام، ساهي، فرحت،
ويڪر: پٽي، ماپ، چوڙائي،
ويگاڻو: غير، بيگانہ، مسافر،
غافل.

وينجھار: هيرا پالش ڪروڪ،
موتِيءَ جوهر تراش.

وينڊو: چلو، زيور.

هم

سنڌي الف ب نا پنجاهميڪو

حرف.

ها: هان، هٿو، برابر، ٿيڪ، صحيح.

هاب: (صفت) آنبارو، مطابق، لائق.

واجب، نصيب، پاڳ، بخت.

هابو: شور، هنگام، هاپو = شور.

غل.

هاپڙ: اشتافي، جلدباز.

هاپڙ: بدچال، بدڪردار، اوباش.

بدمعاش.

هاتار: آست سهدار ناپن، چراغ.

خرما، جلدباز، چالاڪ، هوشيار.

هاتف: غيبي آواز، الهام، آست

ملائڪ ناپن.

هاتڪ: حڪيم، دانا، ڊاهو، سگهوڙ.

فهيم، هوشيار، قابل.

هائي: سهدار ناپن، فيل.

هائ: ضد، بحث.

هائي: قد، جسم، جان، بدن.

هاج: ڪاريم، پوريا، ڌنڌه، ڪرت.

گسب.

هاجت: ضرورت، لوڙ، پيشن نا

خيال، رسائي.

هاج: نقصان، آفت، مصيبت، ظلم.

هاجو، نقصان، ظلم، تڪليف.

هادي: هدايت ڪنگ والا، پيشوا.

مرشد، مونبرو.

هاڏڙ: ڪوٽر، حوض.

هاڏو: خاخو، ڪانگ، چڪ ئسي

ناپن.

هار: طوق، مالا، لڳ نا هار، گتي.

هارتو: نقصان، حرج، آفت.

هارپ: بزرگي، آبادي نا ڪاريم.

هاري = بزرگ.

هارڻ: شولنگ، بٽنگ.

هار: شڪست، زيان، نقصان.

هاڙو: هوشيار، چالاڪ، ڀلو ڌڙ.

باسنو، موسم، تيرم.

هاڙو: سٺ، چڪ، پيڙ.

هاڙو: ڀوڳ شوگ، ٽوڪ، طعنہ.

ظنر، مسخره.

هاسڪار: خواصخواه، بي سبب.

خالِي پيلي، مسخره.	هانو: اُست، قلب، جگر، مَن.
هاشِ هاشِ: تمام ڪوشش، سعي، اشتاف.	هان: زَخر، ٽپ، هاشي = داسه.
هاٿ: لاف خَلنگ، بَڪ بَڪ.	هاٿو: نقصان، ڦرلٽ، ڏاڙو، ڏُزي.
هاڪ: سدا، هميشه، زور تو، تيز.	هاٿوڪو: داسه نا، دا وقت نا، تازه، پُوسڪنو.
هاڪ: تعريف، ناموس، ساراه.	هاوڙ: بدبو، گنده، گرمي، ٽپش، آثر.
هَڪل، پن، شان، شوڪت.	هاواٿو: افواه، غُلفل، شور، خوف.
هاگم: جَهر، ميگه، هُوره.	هاوي: خاخر، پوڻ، حسد نا ساڙ.
هالاٿو: راهي مَننگ، وفات ڪَننگ.	مُشڪل تي گت، قبضه تي بروڪ.
هالو: گول، چڪر، دائره.	هائ: افسوس، ارمان، زبان نا توار، اُف.
هالو: چالو مال، عام رواجي، ساده، معمولي، سست.	هائ: هان، هٿو، ناز، نخره، لاڏ، اَنگل.
هامر: دعويٰ، اقرار، قبوليت، لاف، خَلنگ.	هَب: گنده، ٽهو، بدبو.
هامدي: بي سبب، خواهه خواه.	هَبوب: خراب، گنده، بد، الزام.
هانڊاٿو: بد، خراب، گنده.	افواه، تَهَمَت، بُهتان.
هانڊو: شعر پاننگ نا وقت، راڳ رنگ.	هَبي ٽبي: بي عزت، ذلالت، خُوار.
هانڊ: مادہ اُچ، ڊاچي.	هَبيج: لالچ، هوس.
هانگن: توار ڪَشنگ، شور، غل، هنگام.	هَبس: هَبش، گهٽ، گرمي، مَونجها، ٽهو نا ڪمي.
	هَپڪار: خوشبو، خوشبودار ٽهو.
	هَپگن: هيٺ ڪَننگ تي اُٿڪنگ.

دَدڪَنڱ.	هچڪارڻ: لوڊو. هچڪي ٿٽ هڪ
هت: داڙي، هندازي.	ٿٽ هوغنگ، لَرزه.
هُت: اوڙي، هَموڙي.	هدايت: رهنمائي، رهبري.
هَتر: خوف، خُليس، خطرہ، ٺپ،	هُدر: طعنہ، طنز، توڪ، شگان.
زُخر، ڏڪ.	هَدَس: دشمني، وير، حسد، ضد.
هَٽڪ: بي عزتي، رُسوائي، خواري.	ساڙ، بَغض.
هَٽ: ڏو، چنب، پنجر.	هُدو: جهاز، وظيفہ، اجازت.
هَٽوڙو: مارتول، هَٽوڙي.	اختياري، دمر ڪنگ.
هَٽ: دوکان.	هَڏ: هرگز، اصل، صفا، بلڪل.
هَٽائڻ: ڦڏي ڪَنڱ، مُعطَل	قَطي، ڏِڏان.
ڪَنڱ، واپس ڪَنڱ.	هَڏ: هڏ، عضوہ، عادت، عزيز.
هَٽ: ضد، بحث، ٽڪر.	محبوب.
هَپ: چُپ، خاموش، هِپائڻ =	هَڏڪ: هڏڪي، هچڪي، يادگيري.
ڪَنڱ.	هڪ، زهيري، اميد، آسره.
هَجرت: لڏنگ، هَٽنگ، وطن ۽ ٻيل	هَڏي: ڏمڪي، زور، غصہ، انڪار.
ڪَنڱ.	هُر: يادگيري، خيال، فڪر.
هُجُوم: مجموعہ، مڇي، جماعت.	هُريو: چُپ، درڪ.
هَچڻ: دمر ڏرينگنگ.	هُرت: گُر، غائب.
هَچڻي: ڪُشال، سخت محنت.	هُرتالو: چالاڪي، فريبي، اٽڪل
هَچا: مصيبت، آفت، قتل، خون.	باز، بدمعاش، مڪار.
گناه، ڊوه، عيب، قصور، چَٽي،	هُرج: نقصان، زيان، خساره.
پاپ.	هُردو: من، ضمير، اُست، قَلب.

هَردُو: ضدي، شرير، تڪراري.	هَسرو: خوشي، راحت، فرحت.
هُرڪُ: فڪر، خيال، غم، پريشاني.	هَشام: انبوه، گهمسان، شور.
هَرگِز: اصل، بلڪل، صفا.	هَلْغُل، هُجوم، مجلس، ميل.
هَرُو: ڦاٽڻ، ڊيري، آلوده.	هَقُ: دم، ڌڪ ڌڪ، گرمي، هَٻَس.
هَرُو پَرُو: خواهمنخواه، خالي پيلي.	هَنگي: تنگي.
هَڄائي.	هَڪ: خواهش، اميد، مرضي، چاهه.
هَرهر: واروار، پڌي پڌ.	نيت.
هَريو: ساوڪ، سبزه، آباد، شاداب.	هَڪ: آست، يڪ.
هَرني.	هَڪالڻ: هڪلنگ، گَشنگ.
هَر: مڊي، ملڪيت، بَجڪي.	هَل: هنگام، شور، گهمسان.
پُونجي، گنڊ.	هَلاس: خوشي، فرحت، راحت.
هَرَب: ڦڏو والا ڀلا ڏندڻ.	هَلاڪ: قتل، خون، موت، بيزار.
هَرَب: هَضر ڪَنگ، چت ڪَنگ.	هَڪنگ، خُفي، تنگ، آزار.
هَرَدُو: زوري، زبردستي.	تڪليف.
هَرڪ: خوف، خُليس، خطره.	هَلان: حمل، جُلُو.
هَرڪڻ: لرڙنگ، خُلنگ.	هَلاءُ: رواج، ريت، رَسم.
هَرَه: عَص، صَرب، نقصان.	هَلا: فرخت، واپار، سوده.
هَرَرڻ: پَت ڦول، تلاش، جاچ.	هَلائڻ: چَلِيفنگ، ڏَنگ.
ڪَنگ.	هَلَت: رويه، چال، بَرَتاءُ.
هَس: ٽڪر، غرور.	هَلچل: تحريڪ، ڪوشش.
هَسَتي: طاقت، موجودگي، قيام.	هَلڪُ: سُبڪي، واحياتي.
تاب، هَشمَت، دَهشت.	هَلڪو: سُبڪ، بيوقوف.

هنگامه: جهيڙه، جنگ، گهمسان، گترٻڙ، جگهڙه.	هَلڻ: ڦاس مَنڻگ، عالم آشڪار مَنڻگ.
هنون: هُف ڪَنڻگ، بچ تننگ.	هَم: مشابهت تخوڪ، برابر.
هنياءُ: اُست، من، ساه، جان.	هَمِيئي، هُوِيهو، آوار، اَنبارو.
هَن: خَل خَلنگ، لَت تننگ.	هَمَت: طاقت، مردانگي، دليري.
هوا: ٺهو.	هَمَت: قوت.
هواڙ: مچت، ذره.	هَميشه: سدا، هر مڏاوار وار.
هوت: محبوب، لاڏي، معشوق.	هَمب: پُوسڪنو هيت.
هود: حوض، ٿانڪي، ڪڏ.	هَمبوشي: ناچ، چاپ، خوشي آن.
هوڏ: ضد، تڪرار، بحث، شرط.	چاپ خَلنگ.
بازي: وڊائي، غرور.	هَنج: جهولي، ڪُت، خُنب، بَعل.
هور: غم، فڪر، گشتي، خيال.	جهولي.
خطره، خوف.	هَنجار: خفه، ڊڪ، پيڙاري، تنگي.
هوري: آهسته، مدان، آرام ٿت.	پريشاني، دِقت، هلاڪت.
هوڙ: هڙب، ڀلا دندڻ.	هنداڻو: ڪوٽخ.
هوس: لالچ، هرس، خواهش، آرزو.	هَند: جاگه، آستان، مڪان، ٺڪاڻه.
هُوڪ: حسد، بغض، افواهه.	هَندڻ: ڪاري رتي هَتنگ.
هُول: خوف، خطره، خُليس، هراس.	هُنر: ڦن، ڪاريگري، حرفت.
هُول: حمل، جُلڻو.	ڪمال، جوهر، خوبي.
هُوند: حاظر مَنڻگ نا حالت.	هُنگ: توار، شور، غل.
موجودگي، ملڪيت، دولت، ڏن.	هُنگار: اِشتاف، جلد بازي.
پيسه، مال، مَنڊي.	زوڪننگ.

هُونُ: تقدير، قسمت، بخت، پاڳ.

هَهڙو: ڏهنو، داڙ آڻبارو.

هَيڏ: زار چوبه.

هُئڻ: مننگ، پيدامننگ.

هَيبت: خوف، خطر، خُليس، رُعب.

هيٺ: شيف، ناهموار، اُترائي.

هيڇ: ذوق، شوق، محبت، پيار.

هيڄان: سختي، تيزي، زور، جذبہ.

هيڏانهن: دانگ، داڙي.

هيڏو: داخو، داخس.

هير: پخو ٿيو، چرڪ، اُستي روست

بروڪ آچرڪ.

هيرڻ: هيل تننگ، عادت شاغنگ.

هيڪاند: مڇي، مجلس.

هيٺو: ڪمزور، ضعيف، لاغر.

هينئر: داس، داوقت، دا گهڙي.

هيو: بدبخت.

هيهاٽ: افسوس، هاءِ هاءِ.

هيوز: خاص قسم ناھلي.

هييار: داسال، آينخو.

ء

سنڌي الف ب نا پنجاه يڪميڪو

حرف

ء: ايلو، پين، زياده، ء، اي.

ي

سنڌي الف ب نا پنجاه اِرتَمِيڪو
حرف.

يا: (حرف جمل) دا يا آي ڪن
استعمال مروڪا لفظ يعني اِرتِ آن
آست ڪن.

يا: آي، او، آڙي.

يا بس: خُشڪ، بارُن.

يابو: تَتُون، هُلي، اولاک، سواري.

ياپڙ: رَنڊي، زائيف، بدچال.

ياترا: دورھ، زيارت.

ياد: يادگيري، خيال، حفظ، يات.

يار: سنگت، دوست، ساٿي، ياري =

دوستي، سنگتي.

يارهن: يانزده.

يافت: آمدني، ڪمائي، رشوت.

ياقوت: ياقوت آست خَل نا قسم.

ياڪي: باغي، تروڪ، نافرمان.

فسادي.

يال: ليخ نا پُڙغاڪ (هلي نا).

يانگ تا: پُلَن توار تو هيت گَنگ.

ياور: نائب، مددگار، ساٿي، حامي.

ياوه: اجائي، بيهوده، خراب.

بيوقوف، خَسيس، خالي.

يَت: صلاح، مشوره.

يَتيم: غريب، مُفاس، لا وارث.

يَت: دروغ، لاف.

يَتو: مضبوط، هُلوئو.

يَخ: قُدين، برف، پاز قُدين.

يخني: طعام نا قسم، عرق.

شوروه.

يخورو: ڪامڻ، لذيت، موقعه.

يخي: دڙڪ، ڌمڪي، بڪواس.

باخلنگ.

يرقان: ڪامڻ، بيماري نا پَن،

زردوئي نا بيماري

يرغمال: قبضه گَنگ، ضمانتي.

يسير: آسان، مِچت، چُنڪو.

يعني: معنيٰ ڪ، مطلب ڪ، مثال.

مراد.

يف: ڪماشو، پيرنگا، ضعيف.

يَتين: اعتبار، اعتماد، پروسه، دلجا.

يڪ: آست، يڪ.

يُڪَتي: آٽڪل، رَمز، تجويز.

يَڪو: يڪُنِيَا، ڪُل، لاثاني، تاس

نا، آسٽ ڪَڙو والا پَٽ، واحد، پَڌي

پَڌ، مُسَلْسِل، لڳاتار.

يَل: آزات، يَلَي.

يگان: يڪُنِيَا، لاثاني، مثالي.

يگانہ: قابل، لائق، بيمثال.

يَلغار: حملہ، جُلُئو.

يَم: مَلخُوت، ملائڪ.

يَنبو: پيلو باخو، اَرغ نا تَڪر.

يَنبِير: هاري، بَزرگر، پاھوال.

يوراڄ: وارث، وصي، مالڪ، ولي

عهد.

يورِش: حملہ، جُلُئو، پَڙهائي.

يوگ: عبادت نا آسٽ طريقي.

يوگيشتر: هوشيار، درويش، عالم.

يَرَم: دي، روز، عرصو.

يُھَنگِير: پاڙيلُن.

يَهُود: عبراني قوم ناڀن، يهودي.

